

Colofon

De Speurgids Wetenschap, Technologie en Innovatie, en het bijhorend "Speurboekje", is een jaarlijkse publicatie op initiatief van Luc VAN DEN BRANDE, Minister-president van de Vlaamse regering en Vlaams minister van Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie.

Voor inlichtingen i.v.m. Speurgids en Speurboekje of voor het verkrijgen van een exemplaar kunt u zich wenden tot :

Kabinet van de Minister-president van de Vlaamse regering en Vlaams minister van Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie
Martelaarsplein 19
1000 Brussel
Tel: (02)227 29 11
Fax: (02)227 29 05
E-mail: bart.demoor@vlaanderen.be

of

Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap
Departement Wetenschap, Innovatie en Media
Administratie Wetenschap en Innovatie
Boudewijnlaan 30
1000 Brussel
Tel: (02)553 57 95
Fax: (02)553 60 07
E-mail: greta.vervliet@wim.vlaanderen.be

Foto's werden ter beschikking gesteld door :
Het Instituut voor Bosbouw en Wildbeheer
Het Koninklijk Museum voor Schone Kunsten - Antwerpen
Interuniversitair Micro-Elektronica Centrum
Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek
Vlaams Interuniversitair Instituut voor Biotechnologie

D/1999/3241/017

Foto cover : Een milieuvriendelijk proces gebaseerd op ozon/water voor de verwijdering van laklagen en etsresidues op productwafers - IMEC

HOOFDSTUK – I.2

Wetenschaps-, technologie- en innovatiebeleid : bevoegdheidsverdeling.

De betrokken bevoegdheden zijn nog steeds verdeeld over de Gemeenschappen, de Gewesten, en de federale overheid. Sinds het Sint-Michielsakkoord van 1993 is de primaire bevoegdheid inzake wetenschaps- en technologiebeleid echter aan de eerste twee niveaus overgedragen.

Dit betekent dat de Vlaamse Gemeenschap de volledige bevoegdheid uitoefent over het geheel van wetenschappelijke activiteiten, met als grote deelfragmenten : het fundamenteel niet gericht onderzoek, het onderzoek in de prevalorisatiefase, het industrieel en maatschappelijk gericht onderzoek, de industriële en maatschappelijke valorisatie van de resultaten van het wetenschappelijk kennen en het technologisch kunnen. Dit alles met inbegrip van wetenschapsvoorlichting en –communicatie en de internationale wetenschappelijke en industriële samenwerking.

De federale overheid behoudt nog de bevoegdheid voor het onderzoek in de materies die onder haar bevoegdheid ressorteren, evenals over expliciet geformuleerde bevoegdheden en bijhorende budgetten. In 1999 bedragen de initiële vastleggingskredieten (beleidskredieten) hiervoor 23,93 miljard BEF. Tot deze resterende bevoegdheden horen nog onder meer het ruimtevaartbeleid, evenals de voogdij over de federale wetenschappelijke en culturele instellingen – met inbegrip van hun onderzoeksactiviteiten en hun openbare dienstverlening.

De federale overheid kan ook nieuwe initiatieven en onderzoeksprogramma's opstarten, mits akkoord van de Gemeenschappen en Gewesten, of op advies van de Federale Raad voor het Wetenschapsbeleid. Bovendien treedt men samen met de Gemeenschappen en Gewesten op in de Belgische participatie aan internationale onderzoeksorganen – volgens regels vastgesteld in een samenwerkingsakkoord.

Zoals reeds herhaaldelijk betoogd, kan een autonoom Vlaams wetenschapsbeleid slechts optimaal effect sorteren als het autonoom kan optreden. De bevoegdheden die nu nog door de federale regering worden uitgeoefend, zorgen voor versnippering en werken soms contraproductief. Bij een verdere defederalisering op dit domein, dienen volgende krachtlijnen te worden gehanteerd :

1. de federale overheid blijft bevoegd voor wetenschappelijk onderzoek met betrekking tot die materies waarover zij een exclusieve bevoegdheid heeft;
2. alle middelen, opgenomen in het federale Begrotingsprogramma Wetenschapsbeleid, worden overgedragen naar de Gemeenschappen en Gewesten, voorzover deze middelen geen betrekking hebben op punt 1. De Gemeenschappen en Gewesten

verplichten zich ertoe lopende programma's verder te zetten tot het einde van de duur der verbintenissen. Dit geldt eveneens voor programma's in internationaal verband. Het geldt ook voor de middelen voor de universitaire ontwikkelingssamenwerking – die overigens evenzeer met vorming van vorsers en onderzoek als met de ontwikkelingssamenwerking zelf te maken hebben.

3. de federale wetenschappelijke instellingen worden, in samenwerking met de Gemeenschappen en Gewesten, grondig doorgelicht op hun performantie en de actualiteitswaarde van hun opdrachten en structuur. Na deze doorlichting wordt door de federale overheid en de overheden van de Gemeenschappen en Gewesten een gemeenschappelijke beslissing genomen over de defederalisering, herstructurering, integratie, samenvoeging of afschaffing van elk van de betrokken instellingen.

Een derde niveau waarop het wetenschapsbeleid vorm krijgt, is de Europese Unie. Artikel 130 F van het verdrag van Maastricht stelt : "De E.U. heeft als doelstelling de wetenschappelijke en technologische grondslagen van de industrie van de Gemeenschap te versterken en de ontwikkeling van haar internationale concurrentiepositie te bevorderen, alsmede de onderzoeksactiviteiten te bevorderen die uit hoofde van andere hoofdstukken van dit Verdrag nodig worden geacht. Daartoe zijn er initiatieven voor de stimulering van onderzoeksprogramma's, de verspreiding en de exploitatie van de resultaten, de verbetering van opleiding en mobiliteit in de Gemeenschap. Verder wil men een betere coördinatie van onderzoek en ontwikkeling binnen de Gemeenschap en de Lidstaten.

De onderzoeksprogramma's, opgenomen in het "Kaderprogramma", betekenen een belangrijke aanvullende financieringsmogelijkheid. Voor Vlaanderen worden de bijkomende fondsen in het kader van het Vijfde Kaderprogramma geschat op 4 miljard BEF per jaar – voor universiteiten, onderzoeksinstituten en bedrijven samen. De Vlaamse Gemeenschap heeft zitting zowel in de E.U.-programmacomités (die de prioritaire lijnen van de programma's uitwerken en zorg dragen voor hun beheer), als in de CREST (Comité voor Wetenschappelijk en Technisch Onderzoek). Dat is het hoogste Europees adviesorgaan voor wetenschap en technologie, samengesteld uit wetenschapsambtenaren van de Lidstaten. Het is de CREST die advies uitbrengt aan de Europese Commissie en aan de Ministerraad. Via deze kanalen kan de Vlaamse Gemeenschap op het niveau van de E.U. bijdragen tot de relevante besluitvorming en het beheer.

HOOFDSTUK – I.1

Definities

Het is niet eenvoudig om een éénduidige definitie te geven van het wetenschaps-, technologie- en innovatiebeleid : het is een veelomvattende materie met een zeer breed activiteitspectrum. Het vertrekt van de opleiding van onderzoekers en de stimulering van fundamenteel onderzoek ter verrijking van onze kennisbasis. Het bouwt dan hierop verder voor de ontwikkeling van industrieel en maatschappelijk toepassingsgericht onderzoek en tracht de vindingen van de research maximaal te valoriseren.

Er trad ook een evolutie op in het begrip wetenschapsbeleid zelf. Oorspronkelijk werd het technologiebeleid opgevat als een deel, dat was vervat in de brede term wetenschapsbeleid. Later werd de noodzaak aangevoeld om dat beleidsluik, dat rechtstreeks verbonden was met technologische ontwikkeling, apart te omschrijven. Recent werd de klemtoon verlegd naar het innovatiebeleid.

De meest gebruikte definities voor het wetenschaps- en technologiebeleid zijn de volgende :

- In samenwerkingsakkoorden tussen de federale overheid, de Gemeenschappen en Gewesten, werd volgende definitie opgenomen: "Het beleid betreffende onderzoek/ontwikkeling, de wetenschap en de techniek, de technologische innovatie, de openbare wetenschappelijke dienstverlening, de organisatie en de stimulering van het gebruik van wetenschappelijke en technologische kennis, de vorsers en andere personen die betrokken zijn bij de onderzoeksactiviteiten." Deze definitie beklemtoont inderdaad het complexe en multidimensionele aspect.
- in het kader van de strategische planning definieerde de Vlaamse Gemeenschap een missie en permanente opdrachten voor het wetenschapsbeleid.
Als missie wordt vooropgesteld :
"Het wetenschaps- en technologiebeleid moet de voorwaarden scheppen om hoogwaardig wetenschappelijk onderzoek en de technologische, maatschappelijke en culturele aanwending van de resultaten mogelijk te maken, in stand te houden, te verbreden en te verdiepen als noodzakelijke voorwaarde voor de instandhouding en de ontwikkeling van de welvaart en het welzijn van de gehele gemeenschap."
Als permanente opdrachten worden aangegeven :
 - de voorwaarden scheppen voor het instandhouden, verbreden en verdiepen van de basis van het wetenschappelijk kennen en het technologisch kunnen – teneinde de uitdagingen, verbonden aan de overgang naar een kennismaatschappij, doelgericht en doelmatig tegemoet te treden;

- zorg dragen voor de uitbouw en aanwending van een voldoende wetenschappelijke ondersteuning van het beleid, om beleidsbeslissingen vorm te kunnen geven, uit te voeren en hun effecten te evalueren;
- stimuleren dat andere beleidsniveaus en -instanties in de samenleving hun eigen wetenschaps- en technologiebeleid kunnen definiëren en positioneren ten aanzien van het beleid van de overheid en van elkaar, om zo de effecten te optimaliseren;
- ervoor zorgen dat de resultaten van het onderzoek goed benut worden, zodat ze een concrete bijdrage leveren tot de economische, maatschappelijke, culturele en geestelijke ontwikkeling van Vlaanderen.

Het is duidelijk dat het wetenschaps- en technologiebeleid ingrijpt op alle aspecten van onze omgeving en activiteiten. De beleidsstrategie inzake milieu, economie, volkgezondheid enz. is er dan ook volledig mee verweven en wordt geschaagd door een sectoraal wetenschapsbeleid. Dat laatste is verantwoordelijk voor de initiatieven inzake wetenschappelijk onderzoek die kennis aanbrengen voor het specifieke beleidsdomein, met inbegrip van het beleidsondersteunend onderzoek.

De Europese Unie lanceerde in 1996 het "Groenboek over innovatie". Innovatie wordt daarin omschreven als synoniem voor het produceren van "(strategische) vernieuwing" en het met succes exploiteren van deze nieuwe vindingen op economisch en maatschappelijk vlak. Het betekent het uitwerken van nieuwe oplossingen, om te voorzien in de behoeften van mensen en van de maatschappij als geheel. Het kan daarbij gaan om drastische en ingrijpende hoogtechnologische innovatie – zoals in de informatietechnologieën of de moleculaire biologie. Niet-technologische of laagtechnologische innovatie is echter minstens zo belangrijk voor het creëren van welvaart. Commerciële, management- en sociale innovatie kunnen al even belangrijk zijn voor de werkgelegenheid en om tegemoet te komen aan de maatschappelijke behoeften. In dit kader passen ook de meer "geleidelijke innovaties" bij productontwikkeling, productieprocessen en marketingstrategieën.

In dit Europees Groenboek wordt innovatie ook bedoeld in ruime zin : niet alleen wetenschappelijk onderzoek is belangrijk – hoewel een eerste vereiste – maar ook het innovatiesysteem als geheel, met daarin een essentiële rol voor onderwijs en vorming, het financiële systeem en de beschikbaarheid van risicodragend kapitaal, een efficiënte regeling inzake intellectuele eigendomsrechten enz. Dat gaat dus veel verder dan wetenschap alleen : er zijn legio sociale, economische en legale aspecten. Als een belangrijke rol voor de staat geldt onder meer de monitoring van de technologie-transfer van onderzoeksinstellingen naar de industrie toe. Ook dient de overheid te zorgen voor een goede infrastructuur – zowel o.a. de fysieke verkeerswegen als de "informatiesnelwegen". Verder wordt het uitzonderlijk belang benadrukt van een goede en duidelijke wetgeving en van het creëren van een gunstige omgeving voor innovatie.

Woord Vooraf

De Speurgids Wetenschap, Technologie en Innovatie is ondertussen reeds aan zijn vierde editie toe. Het is een degelijk onderbouwd informatief document over het Vlaamse wetenschapsbudget, dat jaarlijks breed verspreid wordt naar alle mogelijke betrokken instanties en instellingen, maar ook naar de geïnteresseerde burger.

Op deze wijze streef ik er naar om de informatie over het wetenschapsbudget elk jaar weer te verruimen. Niet alleen ten behoeve van het Vlaamse Parlement en de Vlaamse Raad voor Wetenschapsbeleid, maar ook als een noodzakelijke voorlichting naar de bevolking toe. Iedereen dient te weten dat de verruimde middelen voor het Vlaamse wetenschapsbeleid zorgvuldig worden aangewend en beheerd – voor de ontplooiing van onze ganse samenleving.

Deze gids bevat het volledige overzicht van de middelen die de Vlaamse overheid in 1999 vrijmaakt voor het wetenschaps-, technologie- en innovatiebeleid. Hij verschaft uitgebreid uitleg over de beleidslijnen en de wetenschappelijke activiteiten waarvoor ze worden aangewend en er wordt aangegeven welke instanties ze verdelen. Verder is er heel wat informatie over de administraties en VOI's die betrokken zijn bij dit beleidsluik, evenals over de vele onderzoeks- en wetenschappelijke instellingen die hun bijdrage leveren tot het verrijken van ons kennis- en industrieel potentieel. Achteraan de Speurgids is een handige adressengids toegevoegd die iedereen de mogelijkheid biedt tot het opvragen van informatie bij de juiste bron.

Aangezien de Speurgids zelf een omvangrijk en gespecialiseerd werk is, werd ook dit jaar een mini-editie samengesteld, het "Speurboekje 1999", met een bondig overzicht van de cijfers en de voornaamste beleidslijnen, gekoppeld aan een praktische adressenlijst.

Vanaf het voorjaar 1999 zal de Speurgids beschikbaar zijn op de website van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap. Bovendien zal gezorgd worden voor een Engelstalige versie, zodat verspreiding naar het internationaal niveau mogelijk wordt.

De gegevens werden ten dele verzameld in samenwerking met de bevoegde administraties, het FWO en IWT, de onderzoeksinstellingen IMEC, VITO en VIB, en de Vlaamse wetenschappelijke instellingen. Er werd een bijzondere inspanning geleverd om de gegevens van het wetenschapsbudget 1999 zo vroeg mogelijk in het voorjaar 1999 beschikbaar te stellen.

Naast de beleidskredieten van het betreffende jaar, worden traditiegetrouw in de Speurgids ook bestedingsanalyses gepubliceerd over specifieke domeinen van het

Vlaams wetenschapsbeleid. Het Speurboekje 1996 analyseerde de bestedingen van de middelen verdeeld via het FWO en het IWT; de Speurgids 1997 belichtte de bestedingsanalyses voor de Vlaamse onderzoeksinstituten IMEC (Interuniversitair Micro-Electronica Centrum) en VITO (Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek). In 1998 werden de Vlaamse wetenschappelijke instellingen beschreven, met een belichting van hun onderzoeksprogramma's, internationale uitstraling, samenwerking met universiteiten en onderzoeksinstituten in binnen- en buitenland.

In de Speurgids 1998 werd reeds vermeld dat ook de departementale begrotingen het voorwerp uitmaken van een grondige bestedingsanalyse. De eerste resultaten van de bestedingsanalyse voor het wetenschapsbudget 1997 worden hier bondig voorgesteld. Het is met name de bedoeling om na te gaan of de in 1997 beschikbare kredieten ook daadwerkelijk werden aangewend, en wel volgens de beleidslijnen van het HBPWB 1997. Ook is er een bestedingsanalyse opgenomen van de middelen die over de afgelopen jaren werden gespendeerd door het FWO-Vlaanderen en het IWT.

Verder biedt de Speurgids 1999 een overzicht van de bestedingen van de afgelopen jaren in het kader van de wetenschapsinformatie. Er is in het algemeen veel aandacht voor de verspreiding van wetenschap en technologie en het verhogen van de acceptatiegraad ervoor. Waardering en een juiste inschatting van het belang van onderzoek in de maatschappelijke ontwikkeling is essentieel voor een breed maatschappelijk draagvlak voor de geleverde inspanningen. Innovatie is immers niet alleen het domein van wetenschappers, bedrijven e.d. Innovatieve vindingen komen ten goede aan allen. Het kan daarbij gaan over nieuwe, veiliger vaccins; over de nieuwe toestellen die dagelijks op de markt komen; of allerlei levensnoodzakelijke vernieuwingen qua milieutechnologie, zodat ons leefmilieu gevrijwaard wordt van vervuiling en afbraak.

Het Vlaams wetenschapsbudget werd gedurende de voorbije legislatuur elk jaar opnieuw verhoogd met 2 miljard frank. Het grootste deel (70 à 80%) van deze extra middelen kwam ten goede aan de werkgelegenheid. De stijging van het Vlaams wetenschapsbudget is terug te vinden in hoofdstuk III.6 van deze Speurgids. Teneinde ons voor te bereiden op de euro-omschakeling, wordt de evolutie zowel in frank als in euro in beeld gebracht. Als afsluiting van deze legislatuur kan voor het jaar 1999 een wetenschapsbudget van 44,668 miljard frank of 1,107 miljard euro worden genoteerd. Aldus werd een krachtige stimulans gegeven voor het ondersteunen en versterken van ons wetenschappelijk, technologisch en innovatief potentieel.

Luc Van den Brande
Minister-president van de Vlaamse regering,
Vlaams minister van Buitenlands Beleid,
Europese Aangelegenheden,
Wetenschap en Technologie

HOOFDSTUK – I.3

Administratieve structuren van het Vlaams wetenschapsbeleid

Dit hoofdstuk schetst een bondig beeld van de opbouw van de globale administratieve structuur die het wetenschapsbeleid beheert. Deze bestaat uit :

Een centrale administratie

Deze administratie is ondergebracht bij het departement Wetenschap, Innovatie en Media van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap en werd opgericht bij het in voege treden van het decreet op het Bestuurlijk Beleid van 12 december 1990.

De belangrijkste kerntaken zijn :

- de voorbereiding, implementatie en ondersteuning van het beleid van de Vlaamse minister van Wetenschap en Technologie. De beleidsvoorbereiding d.m.v. strategische planning en opmaak van een meerjarenbegroting, beleidsevaluatie onder meer via doelmatigheidsanalyses;
- de horizontale coördinatie van het wetenschaps- en technologiebeleid, intern binnen het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap en extern met de relevante Openbare Instellingen en de Vlaamse Instellingen van Openbaar Nut;
- het verdedigen van de standpunten van de Vlaamse regering en Vlaamse Gemeenschap in federale en internationale overlegorganen, het bekendmaken van onderzoeksacties op deze niveaus en het ondersteunen van Vlaamse wetenschappers in hun deelname en het bevorderen van de bilaterale samenwerking;
- het coördineren en uitvoeren van acties inzake wetenschapsinformatie;
- de monitoring van het betrokken beleid en de effecten ervan – plus de uitbouw van instrumenten van kwaliteitsmeting en -evaluatie;
- opvolgen van de evolutie op het Vlaamse, het federale en het internationale niveau.

De administraties verantwoordelijk voor het sectoriële wetenschapsbeleid

Binnen de departementen EWBL, LIN, OND, WVC zijn de verschillende administraties zelf bevoegd voor die wetenschapspolitieke initiatieven die hun eigen beleid ondersteunen en gestalte geven.

De herverdelende organismen

FWO : staat in voor de financiering van het fundamenteel onderzoek aan de universiteiten – vooral in de vorm van beurzen voor doctorandi en postdoctorale onderzoekers, onderzoeksprojecten en steun aan congressen en symposia. Daarnaast organiseert het FWO fora, waarin Vlaamse en buitenlandse onderzoekers uit bepaalde disciplines mekaar in een gestructureerd verband ontmoeten.

IWT : staat in voor de financiering van het onderzoek met een industriële finaliteit.

Dit betreft zowel onderzoek dat door bedrijven wordt aangevraagd, als het beheer van impulsprogramma's met een technologische inhoud. Daarnaast ondersteunt het IWT het bedrijfsleven inzake technologietransfer, het zoeken van partners, technology rating e.d.

Het IWT is dé operator voor het technologiebeleid in Vlaanderen. Vanuit de filosofie van "één loket voor de bedrijven" groeide de instelling tijdens haar nog jong bestaan uit tot het knooppunt voor alle onderzoeks- en ontwikkelingswerk met een economische finaliteit. De activiteit beperkt zich niet tot O&O in de strikte zin, maar verbreedt zich naar technologietransfer en –verspreiding, samen met het opvolgen van de globale tendensen via het Vlaams Technologie Observatorium (VTO).

De 3 onderzoeksinstellingen

Het Interuniversitair Micro-Electronica Centrum (IMEC) : onderzoeksactiviteiten en dienstverlening op vlak van de micro-electronica in het algemeen en de technologie van geïntegreerde schakelingen in het bijzonder.

Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek (VITO) : O&O en dienstverlening in drie onderzoeksdomeinen : niet-nucleaire energie, leefmilieu met inbegrip van biotechnologie, grondstoffen en nieuwe materialen;

Het Vlaams Interuniversitair Instituut voor de Biotechnologie (VIB) : stimuleren van onderzoek en valorisatie van de resultaten ervan in het domein van de biotechnologie.

De vijf wetenschappelijke instellingen

Centrum voor Bevolkings- en Gezinsstudien (CBGS)

- bestudeert en onderzoekt de bevolkings- en gezinsvraagstukken om actiemiddelen te ontwikkelen voor een demografisch en een gezinsbeleid;
- geeft advies inzake bevolkings- en gezinsbeleid;
- publiceert de resultaten van zijn onderzoek.

Instituut voor Bosbouw en Wildbeheer

- verricht wetenschappelijke studies en onderzoek over bossen, het wildbeheer en de zoetwatervisserij;
- verspreidt de verworven kennis en ervaring bij de bevoegde instanties.

Instituut voor Natuurbehoud

- verricht wetenschappelijke studies en onderzoek op zijn domein;
- verricht toegepast ecologisch en ecohydrologisch onderzoek;
- verzamelt documentatie, geeft kennis en inzichten inzake natuurbehoud door naar de bevoegde overheden;
- verstrekt, in opdracht van de bevoegde minister, wetenschappelijke informatie en verleent advies aan openbare diensten en rechtspersonen.

Instituut voor het Archeologisch Patrimonium

- beheert en beschermt het archeologisch patrimonium in Vlaanderen;
- verricht wetenschappelijk onderzoek over het archeologisch patrimonium.

Koninklijk Museum voor Schone Kunsten – Antwerpen (KMSK)

- verwerft, conserveert, restaureert en exposeert eigen kunstbezit;
- verricht wetenschappelijk onderzoek;
- publiceert fondscatalogi en jaarboeken;
- organiseert tentoonstellingen in het KMSK en in het buitenland;
- organiseert educatieve activiteiten : vorming van educatieve assistenten, cursussen voor volwassenen, lessen voor leerkrachten en scholen, rondleidingen, voordrachten en jeugdateliers, publicaties;
- organiseert documentaire activiteiten : vakbibliotheek, archief en collectieregister.

De adviesorganen

De Vlaamse Raad voor Wetenschapsbeleid formuleert aanbevelingen aan de Vlaamse regering en het Vlaamse Parlement. Dit gebeurt inzake elke aangelegenheid van het wetenschaps- en technologiebeleid, desgevraagd of ook op eigen initiatief.

De Koninklijke Vlaamse Academie van België voor Wetenschappen en Kunsten fungeert als ontmoetingsplaats tussen uitmuntende Vlaamse wetenschappers en is de gesprekspartner voor verschillende gelijkaardige organisaties ter wereld. Zij werkt in drie klassen (Wetenschappen, Letteren en Schone Kunsten) en heeft naast gewone leden ook binnen- en buitenlandse corresponderende leden. De Vlaamse regering keurde eind 1998 een nieuwe taakstelling voor de academie en een beheersovereenkomst goed.

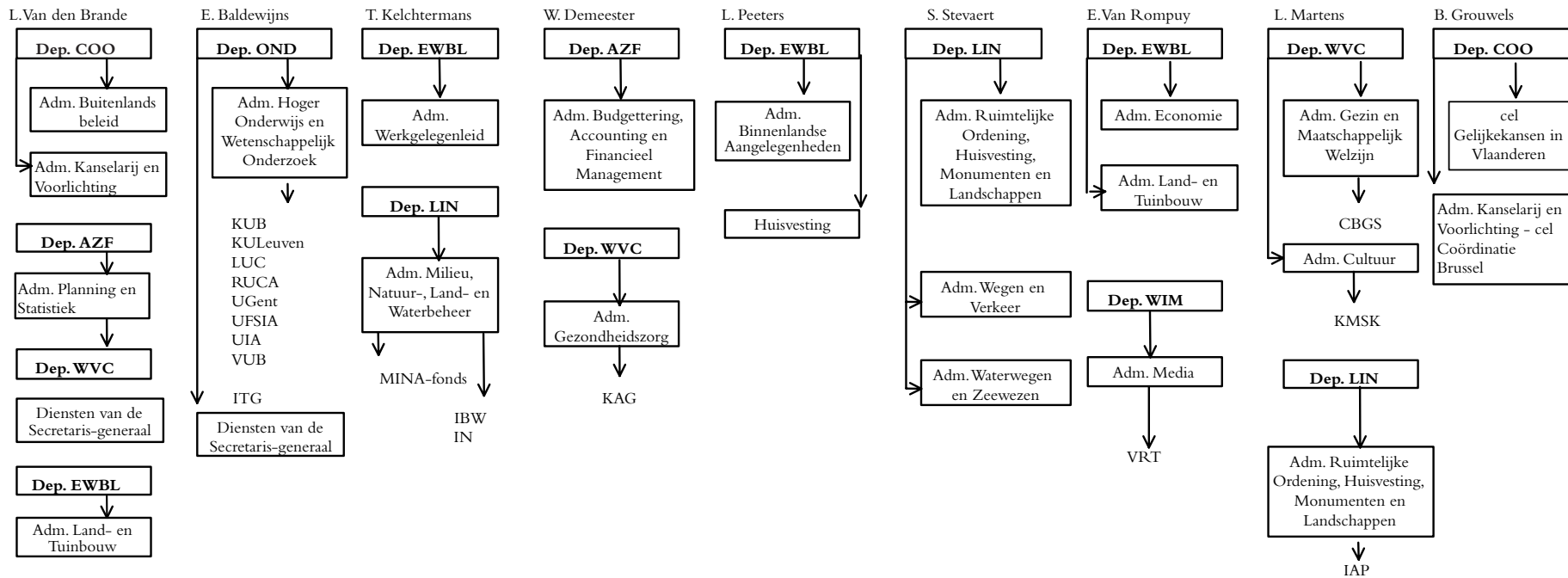
De Koninklijke Academie voor Geneeskunde formuleert adviezen aan de Vlaamse regering over de geneeskundige wetenschappen, de medische opleiding en de medische praktijkvorming.

Een uitvoeriger beschrijving van de instellingen en adviesorganen is terug te vinden in het "Speurboekje Wetenschap, Technologie en Innovatie 1996", de "Beleidsbrief 1995. Het wetenschaps- en technologiebeleid in Vlaanderen" en in de publicatie "Scientific Research in Flanders" 1996.

Bijgaande figuur geeft een overzicht van de bevoegdheidsverdeling van de leden van de Vlaamse regering voor het wetenschapsbeleid en zijn actoren, de verschillende departementen en administraties, Vlaamse Openbare Instellingen, onderzoeks- en wetenschappelijke instellingen.

Ministeriële bevoegdheid in verband met wetenschapsbeleid

CBGS:	Centrum voor Bevolkings- en Gezinsstudiën	AZF:	departement Algemene Zaken en Financiën
FIOV:	Fonds tot bevordering van het Industrieel Onderzoek in Vlaanderen	COO:	departement Coördinatie
FWO-VL:	Fonds voor Wetenschappelijk Onderzoek Vlaanderen	EWBL:	departement Economie, Werkgelegenheid, Binnenlandse Aangelegenheden en Landbouw
IAP:	Instituut voor het Archeologisch Patrimonium	LIN:	departement Leefmilieu en Infrastructuur
IBW:	Instituut voor Bosbouw en Wildbeheer	OND:	departement Onderwijs
IN:	Instituut voor het Natuurbehoud	WIM:	departement Wetenschap, Innovatie en Media
ITG:	Instituut voor Tropische Geneeskunde "Prins Leopold" te Antwerpen	WVC:	departement Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur
IWT:	Vlaams Instituut voor de bevordering van het Wetenschappelijk-Technologisch onderzoek in de industrie		
KAG:	Koninklijke Academie voor Geneeskunde	KUB:	Katholieke Universiteit Brussel
KAWLSK:	Koninklijke Vlaamse Academie van België voor Wetenschappen en Kunsten	KULeuven:	Katholieke Universiteit Leuven
KMSK:	Koninklijk Museum voor Schone Kunsten - Antwerpen	LUC:	Limburgs Universitair Centrum
VIB:	Vlaams Interuniversitair Instituut voor de Biotechnologie	RUCA:	Universitair Centrum Antwerpen
VITO:	Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek	UGent:	Universiteit Gent
VRWB:	Vlaamse Raad voor Wetenschapsbeleid	UFSIA:	Universitaire Faculteiten Sint-Ignatius Antwerpen
MINA-fonds:	Milieu en Natuur- Fonds	UIA:	Universitaire Instelling Antwerpen
		VUB:	Vrije Universiteit Brussel

HOOFDSTUK – II.1

Definities en doelstelling

Horizontaal Begrotingsprogramma Wetenschapsbeleid

Het Horizontale Begrotingsprogramma Wetenschapsbeleid (HBPWB) geeft het globale budgettaire overzicht van de bevoegdheden, acties en programma's betreffende wetenschap, technologie en innovatie. In de administratieve uitgavenbegroting worden de basisallocaties, die geheel of gedeeltelijk bestemd zijn voor wetenschapsbeleid aangeduid met de letter "W".

Het HBPWB geeft zicht op de kredieten die in de verschillende departementen en Vlaamse Openbare Instellingen (VOI's) bestemd zijn voor activiteiten inzake wetenschapsbeleid. Het geeft de bestemming voor de middelen aan en wie er bij de uitvoering betrokken is.

Het overzicht van de kredieten per jaar toont de inspanningen van de Vlaamse overheid om wetenschappelijke activiteiten in Vlaanderen te financieren. Er blijkt meteen uit welke de accenten zijn binnen het globale wetenschapsbeleid en de diverse beleidsdomeinen.

Dit wordt in eerste instantie benaderd door voor elke basisallocatie tevens de proportie aan te duiden voor de financiering van de verschillende luiken: onderzoek en ontwikkeling (O&O), onderwijs en vorming (O&V) en wetenschappelijke en technologische dienstverlening (W&T).

De middelen voor O&O worden door de OESO in statistieken opgenomen om de inspanningen van overheid en bedrijven in de verschillende landen te kunnen vergelijken. Voor België wordt een federaal overzicht van de begrotingskredieten voor wetenschapsbeleid opgemaakt, dat zowel O&O, O&V en W&T omvat. De gegevens voor O&O, die aan de OESO worden overgemaakt, worden wel afgesplitst van de twee andere activiteiten. Binnen de O&O-kredieten dient nog verder te worden aangegeven welke de verdeling is volgens de onderzoeksdomeinen, zoals die zijn geklasseerd volgens de NABS-code – nomenclatuur voor de analyse en vergelijking van wetenschapsbegrotingen en -programma's.

Een goed gestructureerd en correct samengesteld HBPWB is dus van cruciaal belang correcte gegevens te kunnen verspreiden naar het internationale forum. Men moet echter ook een doorzichtig en coherent begrotingsprogramma opstellen ten behoeve van de beleidsmensen en alle betrokkenen bij het Vlaamse wetenschapsbeleid.

Bestedingsanalyse

De bestedingsanalyse geeft een overzicht van de effectief bestede middelen van de afgelopen jaren. Zo is een evaluatie mogelijk van het daadwerkelijk gevoerde beleid.

De bestedingsanalyse volgt systematisch de vastleggingen en ordonnancerings die op elke wetenschaps-basisallocatie worden uitgevoerd. Er wordt onder meer bevraagd naar de aard van de gefinancierde wetenschappelijke activiteit (O&O, O&V, W&T), naar de begunstigde (universiteiten, onderzoeksinstituten,...), naar de kostensoort (personeel, werking, uitrusting), enz.

De bedoeling van de opmaak van een dergelijke bestedingsanalyse is veelzijdig :

- inzicht in de finale besteding van de middelen, voorzien in de horizontale begroting wetenschapsbeleid: het is belangrijk te weten hoeveel van de begrote middelen uiteindelijk effectief werden besteed en waaraan. Maar ook waarom sommige middelen niet of anders dan voorzien werden aangewend – en welke uitgavenmechanismen hier eventueel spelen. Een correct inzicht in de bestedingen is immers één van de parameters om toekomstige behoeften te screenen ;
- indirect kan de overheidsinterventie in de sector van het wetenschapsbeleid worden geanalyseerd ;
- inzicht in de verdeling van de middelen over de wetenschappelijke disciplines of onderzoeksdomeinen ;
- inzicht in de middelen voor de verschillende categorieën van beneficianten ;
- analyse van de verdeling volgens type van wetenschappelijke activiteit (O&O, O&V of W&T);
- het toetsen van de visie van de overheid, m.a.w. of ze door de investeringen effecten op korte termijn dan wel resultaten op langere termijn heeft beoogd – en of deze doelstellingen ook werden bereikt;
- mogelijkheid tot evaluatie van betalings- en controleprocedures.

Het HBPWB en de bestedingsanalyse zijn te gebruiken als instrumenten voor de bijsturing van het wetenschapsbudget en voor de allocatie van middelen over de verschillende wetenschapsdomeinen, types van onderzoek en uitvoerende instellingen. De bestedingsanalyse geeft een overzicht van de werkelijk bestede middelen gedurende de afgelopen jaren.

HOOFDSTUK – II.2

Opmaak van het Horizontaal Begrotingsprogramma Wetenschapsbeleid en bestedingsanalyse: principe en methodologie

Horizontaal Begrotingsprogramma Wetenschapsbeleid

Voor de opmaak van het Horizontaal Begrotingsprogramma Wetenschapsbeleid (HBPWB) gebeurt er een systematische gegevensinzameling van de "wetenschaps"-basisallocaties, er is ook een analyse qua inhoudelijke invulling. Een gedeelte van de gegevens is afkomstig van de terzake bevoegde administraties en Vlaamse Openbare Instellingen.

Bij de opmaak van het HBPWB gelden volgende principes :

1° De cijfergegevens moeten vergelijkbaar zijn op federaal vlak en op internationaal niveau, waar alle data worden verzameld en gepubliceerd (Europese Unie en OESO).

De middelen voor Onderzoek en Ontwikkeling worden door de OESO in statistieken opgenomen om de inspanningen van overheid en bedrijven op internationaal vlak te vergelijken. Daarom gebruikt men bij de opmaak van het Horizontaal Begrotingsprogramma Wetenschapsbeleid internationaal gangbare definities (zoals omschreven in de FRASCATI Manual) alsook van de internationale nomenclatuur NABS.

De term "wetenschappelijke activiteiten", zoals gedefinieerd in de FRASCATI-Manual, omvat:

Onderzoek en Ontwikkeling (O&O): d.i. elke wetenschappelijke activiteit die tot doel heeft: wetenschappelijke kennis te ontwikkelen (fundamenteel onderzoek), wetenschappelijke kennis toepasbaar te maken (toepassingsgericht onderzoek) en ze toe te passen (ontwikkeling).

Onderwijs en Vorming (O&V): d.i. de financiering van de wetenschappelijke opleiding (bijv. het deel van de werkingsuitkeringen aan de universiteiten dat wordt aangewend voor universitair onderwijs).

Wetenschappelijke en Technologische Dienstverlening (W&T): d.i. elke vorm van dienstverlening zoals het uitvoeren van routinemetingen, wetenschappelijke en technologische informatieverstrekking, bijv. door bibliotheken of informatiecentra, gegevensverzameling van algemeen belang.

De analyse naar Onderzoek en Ontwikkeling, Onderwijs en Vorming en Wetenschappelijke en Technologische Dienstverlening wordt systematisch uitgevoerd op het HBPWB, evenals de volledige analyse volgens de NABS-codes.

2° Het HBPWB bevat alleen de vastleggingskredieten en vastleggingsmachtigingen. Deze geven de beleidsruimte aan voor een bepaald beleidsdomein. De ordonnanceringskredieten worden dus niet opgenomen.

De "begroting" zelf is het resultaat van het afwegen van verschillende mogelijke beleidsprioriteiten. Het "Horizontaal Begrotingsprogramma Wetenschapsbeleid" geeft derhalve het beleid weer dat de overheid qua wetenschaps, technologie en innovatie wenst te voeren.

3° het HBPWB dient coherent en doorzichtig te zijn, op basis van volgende principes :

- Alle basisallocaties dienen duidelijk te verwijzen naar die wetenschappelijke activiteiten die ermee gefinancierd worden.
- Ze dienen daarenboven hun karakter van "Wetenschaps"-basisallocatie constant te behouden gedurende meerdere jaren. Zo wordt een analyse mogelijk over een langere tijdspanne.
- Het HBPWB moet een overzicht bieden over de verschillende financieringsvormen, acties en programma's die samen het Vlaams wetenschapsbeleid uitmaken.
- Er dient een "Memorie van Toelichting" te worden opgemaakt over de inhoud van de projecten en initiatieven waarvoor de kredieten worden aangewend.
- Het HBPWB moet ook voor belangrijke fondsen, wetenschappelijke instellingen en onderzoeksinstellingen een overzicht en toelichting van de belangrijkste beleidslijnen geven.

De richtlijnen voor de opmaak van het HBPWB werden in die zin opgesteld vanaf het jaar 1996, rekening houdend met een advies dat de Vlaamse Raad voor Wetenschapsbeleid.

Bestedingsanalyse

Voor de uitvoering van de bestedingsanalyse voor de departementale kredieten wetenschapsbeleid binnen het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, werd in 1996 een grondig onderzoek opgezet naar een haalbare methodologie. Eind 1996 werd dit onderzoek afgesloten met de identificatie van een aantal mogelijkheden. Aangezien men natuurlijk niet uitsluitend ten behoeve van het wetenschapsbeleid grondige wijzigingen aan het Financieel Systeem (FS) kan uitvoeren, werd beslist om voorlopig pragmatisch te werk te gaan. De uitwerking van een geïntegreerd systeem zal terug op de agenda komen op het moment dat de herstructurering van het financieel systeem wordt doorgevoerd, zodat in één systematische beweging alle verschillende bestedingsanalyses kunnen worden georganiseerd.

Via de bestedingsanalyse wil men een inzicht verkrijgen over de bestedingen van de budgetten wetenschapsbeleid op de departementale en interdepartementale begrotingsprogramma's.

Via het Financieel Systeem volgt de Administratie Wetenschap en Innovatie de doorsturing van de gegevens en vervolledigt de database. Sedert einde 1997 stelde het

departement Algemene Zaken en Financiën een Grafische User-Interface beschikbaar om het Financieel Systeem in een Windows-omgeving te ondervragen. Tevens kunnen rapporteringsmodules via ACCESS worden aangemaakt waardoor de opvraging efficiënt kan verlopen. Via het Financieel Systeem kan men per vastleggingsnummer informatie bekomen over de begunstigde, het vastgelegde krediet, een summier omschrijving van de bestemming ervan, de ordonnanceringsnummers die de uitvoering van het dossier begeleiden en het saldo van het vastleggingskrediet. Zo kunnen uitgaven op deze basisallocaties systematisch worden opgevolgd, zij het dat deze informatie te beperkt is. De opvolging via het Financieel Systeem als eerste benadering, wordt aangevuld met de gegevens wetenschapsbeleid via een bestedingsfiche per vastleggingsdossier, waarin een omschrijving van de bestemming van de vastgelegde kredieten, de begunstigde(n), de kostensoort (personeels-, werkings-, uitrustingskosten, eventuele overhead), het voorwerp van de bestedingen – of het O&O (en welk type van O&O – fundamenteel, toegepast, beleidsgericht), O&V of W&T betreft, en de NABS-codes.

Het resultaat is een overzicht van alle bestedingen van de departementale kredieten. De werkelijke kost van de initiatieven wetenschapsbeleid wordt aldus precies in kaart gebracht. Men weet niet enkel hoeveel is begroot voor wetenschapsbeleid, maar ook wat er in werkelijkheid is uitgegeven.

Voor de bestedingsanalyse van de middelen die via het FWO en IWT verdeeld worden, evenals die voor de onderzoeksinstituten IMEC, VITO en VIB en de vijf wetenschappelijke instellingen, doet men beroep op het intern systeem van boekhouding, gegevensverzameling en bestedingsanalyses die daar worden uitgevoerd.

In het Speurboekje 1996 werd de besteding van de via FWO en IWT verdeelde middelen toegelicht. In de Speurgids 1997 volgde de analyse voor IMEC en VITO. In 1998 werden de vijf Vlaamse wetenschappelijke instellingen belicht, met name het Instituut voor Bosbouw en Wildbeheer (IBW), het Instituut voor Natuurbehoud (IN), het Instituut voor het Archeologisch Patrimonium (IAP), het Centrum voor Bevolkings- en Gezinsstudies (CBGS) en het Koninklijk Museum voor Schone Kunsten – Antwerpen (KMSK). In deze Speurgids worden in Deel IV de resultaten van de eerste systematische uitvoering van de bestedingsanalyse voor de departementale kredieten wetenschapsbeleid bondig voorgesteld. De analyse werd uitgevoerd voor het wetenschapsbudget (HBPWB) 1997. Aansluitend wordt de thematische bestedingsanalyse "wetenschapsinformatie" grondiger belicht. Daarnaast wordt er in Deel IV de besteding van de FWO- en IWT-kredieten over het voorbije decennium weergegeven. De jaarlijkse stijging van de Vlaamse wetenschapskredieten heeft een duidelijk effect op de ingezette middelen ter ondersteuning van het fundamenteel en industrieel onderzoek.

HOOFDSTUK - III. INLEIDING

Horizontaal Begrotingsprogramma Wetenschapsbeleid 1999

Dit overzicht van het Horizontaal Begrotingsprogramma Wetenschapsbeleid (HBPWB) voor 1999 omvat :

- de basisallocaties (BA's) van de eigenlijke begroting wetenschapsbeleid, ondergebracht in de begrotingsprogramma's
 - 71.1. Algemeen wetenschapsbeleid;
 - 71.2. Wetenschapsbeleid Academisch Onderzoek;
 - 71.3. Wetenschapsbeleid Economische Finaliteit,die rechtstreeks onder de bevoegdheid van de minister van Wetenschap en Technologie ressorteren.
- de kredieten voor wetenschap en technologie, voorzien op BA's die in de begroting onder de bevoegdheid van andere ministers van de Vlaamse regering ressorteren.

Het overzicht van de kredieten voor wetenschap en technologie volgt de normale hiërarchische indeling van de administratieve begroting :

- departement
- organisatieafdeling (OA)
- begrotingsprogramma (progr.)
- basisallocatie (BA)

Het HBPWB groepeerde alle basisallocaties voor het wetenschaps- en technologie-beleid, met een overzicht van de beleidsmiddelen van de diverse begrotingsprogramma's binnen de grote organisatieafdelingen. Die komen overeen met de administraties binnen een departement. De (begrotings)programma's zijn in feite de verschillende beleidsdomeinen die onder deze administraties ressorteren. Zo hoort organisatieafdeling 42 bij de administratie Gezondheidszorg, met daarin de programma's 42.1 (Volksgezondheid), 42.2 (Medisch-sociaal beleid) enzovoort. Binnen de begrotingsprogramma's worden de basisallocaties als genummerd onderdeel van de administratieve begroting opgesomd, met de middelen die op deze laatste zijn ingeschreven en hun bestemming.

In de vier eerste hoofdstukken van Deel III wordt een overzicht gegeven van de kredieten voor wetenschap en technologie voor 1999, op basis van de programma's. Daarbij worden alleen de beleidskredieten (vastleggingen) weergegeven : niet-gesplitste en gesplitste kredieten (NGK & GVK), variabele kredieten (VRK) en vastleggingsmachtigingen (MAC). Het zijn immers die kredieten die de beleidsruimte aangeven.

In elk hoofdstuk wordt eerst de toelichtende tekst gegeven, gevolgd door de tabel met de basisallocaties. Per begrotingsprogramma en per basisallocatie worden gegeven :

- KR99 (Krediet '99) : het volledige krediet ingeschreven op een bepaalde BA;
- WB99 (Wetenschapsbeleid '99) : het bedrag dat daadwerkelijk bestemd is voor wetenschapsbeleid. De rest gaat naar andere, niet-wetenschappelijke activiteiten;
- OO99 : het bedrag van de BA dat in 1999 bestemd is voor O&O (onderzoek en ontwikkeling);
- OV99 : het bedrag van de BA dat in 1999 bestemd is O&V (onderwijs en vorming);
- WT99 : het bedrag dat in 1999 bestemd is voor W&T (wetenschappelijke en technologische dienstverlening);
- MOO : de multiplicator voor O&O;
- MOV : de multiplicator voor O&V;
- MWT : de multiplicator voor W&T.

De multiplicatoren geven aan welke proportie van het krediet bestemd is voor O&O, O&V of W&T. De som van deze proporties is uiteraard gelijk aan het deel van de desbetreffende BA, bestemd voor wetenschapsbeleid.

Tevens wordt de NABS-code vermeld voor het O&O deel van de BA's. De lijst daarvan volgt aan het einde van deze inleidende tekst. Telkens worden ook de globale sommen gegeven voor de BP's 71.1, 71.2 en 71.3. Voor het sectorale wetenschapsbeleid worden de totalen per departement gegeven.

Hoofdstuk III.5 herneemt een bondig overzicht van de nieuwe beleidsmiddelen en initiatieven voor 1999 en geeft een overzicht over de periode 1996-1999.

In hoofdstuk III.6 worden de middelen voor wetenschap en technologie gehergroepeerd, volgens de grote indelingen gebaseerd op de bestemming van de gelden : de vrije middelen voor het niet-gericht onderzoek, de globale middelen voor het industrieel onderzoek enz. Dit hoofdstuk geeft dan ook een duidelijk beeld van de budgetverdeling over de grote actievelen van het wetenschapsbeleid, evenals van de evolutie over de periode 1993-1999.

Lijst van NABS-codes waarvan enkele uitgewerkt tot op het niveau van twee cijfers

1	EXPLORATIE EN EXPLOITATIE VAN HET AARDSE MILIEU
2	INFRASTRUCTUUR EN RUIMTELIJKE ORDENING
2.0	Algemeen onderzoek
2.1	Ruimtelijke ordening
3	MILIEUBEHEER EN MILIEUZORG
3.0	Algemeen onderzoek
3.1	Bescherming van atmosfeer en klimaat
3.2	Bescherming van de buitenlucht
3.3	Vast afval
3.4	Bescherming van oppervlaktewater
3.5	Bescherming van bodem- en grondwater
3.6	Bestrijding van lawaai en trillingen
3.7	Bescherming van soorten en habitats
3.8	Bescherming tegen natuurrampen
3.9	Bescherming tegen radioactieve straling

3.10	Overig milieuonderzoek
4	BESCHERMING EN BEVORDERING VAN DE MENSELIJKE GEZONDHEID
5	PRODUCTIE, DISTRIBUTIE EN RATIONEEL GEBRUIK VAN ENERGIE
6	LANDBOUWPRODUCTIE EN -TECHNOLOGIE
6.0	Algemeen onderzoek
6.1	Dierlijke producten
6.2	Visserij en visteelt
6.3	Diergeneeskunde
6.4	Plantaardige producten
6.5	Bosbouw en houtproductie
6.6	Levensmiddelentechnologie
6.9	Overig onderzoek betreffende landbouwproductie en -technologie
7	INDUSTRIËLE PRODUCTIE EN TECHNOLOGIE
8	MAATSCHAPPELIJKE STRUCTUREN EN RELATIES
8.0	Algemeen onderzoek
8.1	Onderwijs, opleiding, permanente educatie en omscholing
8.2	Culturele activiteiten
8.3	Beheer van bedrijven en instellingen
8.4	Verbetering van de arbeidsomstandigheden
8.5	Socialezekerheidsstelsel
8.6	Politieke structuur van de samenleving
8.7	Sociale verandering, sociale processen en sociale conflicten
8.9	Overig maatschappelijk onderzoek
9	EXPLORATIE EN EXPLOITATIE VAN DE RUIMTE
10	ONDERZOEK GEFINANCIERD UIT ALGEMENE UNIVERSITEITSFONDSEN
11	NIET-TOEPASSINGSGERICHT ONDERZOEK
12	OVERIG ONDERZOEK IN DE CIVIELE SECTOR
13	DEFENSIE

HOOFDSTUK – III.1

Algemeen Wetenschapsbeleid

Het begrotingsprogramma 71.1 geeft een overzicht van alle uitgaven voor het "Algemeen Wetenschapsbeleid". Dit omvat de vereiste activiteiten voor de globale conceptie, uitwerking en evaluatie van het Vlaams wetenschaps-, technologie- en innovatiebeleid. Ook de instrumenten voor de ondersteuning ervan, de bekendmaking en de integratie op het internationale forum vallen onder dit pakket.

De uitgaven voor 1999 werden begroot op 2.014,6 mln. BEF.

De belangrijkste activiteiten, gegroepeerd volgens strategische doelstellingen :

- Wetenschappelijke voorbereiding, monitoring en evaluatie van het beleid
 - Strategische planning van het wetenschaps-, technologie- en innovatiebeleid;
 - Horizontaal Begrotingsprogramma Wetenschapsbeleid en bestedingsanalyse, de uitgave van de Speurgids Wetenschap, Technologie en Innovatie;
 - Instrumenten voor monitoring en kwaliteitsbewaking : bibliometrische analyse, evaluatie van de wetenschappelijke instellingen;
 - Programma Beleidsgericht Onderzoek;
- Communicatie en informatie over het beleid en het wetenschappelijk onderzoek
 - Actieplan rond Wetenschapsinformatie en -popularisering;
 - IWETO (Inventaris Wetenschappelijk en Technologisch Onderzoek);
- Stimuleren van internationalisering onderzoek en beleid
 - Technologische samenwerking; E.U.-stimuleringsacties; COST; OESO; UNESCO;
 - Initiatieven voor valorisatie van wetenschappelijk onderzoek (Vlaams Innovatie Adviescentrum).

BA 0190 Uitgaven m.b.t. de inventarisatie en valorisatie van het wetenschappelijk en technologisch onderzoek

VIA (het Vlaams Innovatie-Adviescentrum) is één van de 52 Innovatie Relay Centra in Europa die door de Europese Commissie binnen het Kaderprogramma worden gefinancierd. Ze hebben een dubbele opdracht : het stimuleren van de valorisatie, exploitatie en diffusie van onderzoeksresultaten & technologieën, naast het stimuleren van deelname aan het E.U.-Kaderprogramma.

VIA tracht de technologische behoeften van Vlaamse bedrijven actief in te vullen. Dat gebeurt via het technologieaanbod dat wordt aangeboden via het netwerk van Innovation Relay Centres. Anderzijds kunnen Vlaamse bedrijven, universiteiten en onderzoeksinstellingen in het IRC-netwerk hun technologieaanbod en hun knowhow kenbaar maken door middel van VIA, om zo geïnteresseerde bedrijven in Europa te vinden. VIA begeleidt reeds een aantal concrete projecten die zo tot stand

komen - doorheen het volledige traject van technologietransfer tot valorisatie. Het totale krediet bedraagt 4,8 mln. BEF.

BA 12.01 Uitgaven m.b.t. conceptie, voorbereiding en uitvoering van wetenschappelijke acties

Omdat de budgettaire inspanningen voor wetenschap en technologie zeer aanzienlijk zijn en sinds 1996 jaarlijks nog met twee miljard toenemen, is het nodig om instrumenten te ontwikkelen voor monitoring en kwaliteitsbewaking. Het totale krediet hiervoor bedraagt 55,4 mln. BEF. Niet zozeer het onderzoek zelf wordt geëvalueerd - dit gebeurt namelijk reeds in daartoe opgerichte specifieke organen, zoals de Commissies van het Fonds voor Wetenschappelijk Onderzoek Vlaanderen, de Onderzoeksraden van de universiteiten enz.... Wel wordt de effectiviteit van deze evaluaties zelf onder de loep genomen. Het betreft hier m.a.w. instrumenten voor "meta-evaluatie".

Hiertoe wordt een verzameling kwantitatieve beleidsindicatoren uitgewerkt, die toelaten om budgettaire en inhoudelijke evoluties in de tijd op te volgen. Jaarlijks maakt men het Horizontaal Begrotingsprogramma Wetenschapsbeleid op en worden analyses van de bestedingen en hun evolutie uitgevoerd voor bepaalde sectoren van het Vlaamse wetenschapsbeleid. De neerslag daarvan is deze Speurgids Wetenschap, Technologie en Innovatie, die ondertussen in 1999 aan zijn vierde editie toe is. De Speurgids 1999 zal overigens in het voorjaar ook via het Internet beschikbaar zijn. Er komt eveneens een Engelstalige versie, om de internationale uitstraling van het Vlaams wetenschapsbeleid te verzekeren.

Daarnaast werd zeer recent een bibliometrische databank aangemaakt met publicatie- en octrooigegevens. Dit laat toe de omvang en de internationale zichtbaarheid van het Vlaams wetenschappelijk potentieel in kaart te brengen. Dit gebeurt met name aan de hand van indicatoren, gebaseerd op het aantal publicaties en referenties die artikels e.d. ontvangen in de wetenschappelijke pers. Tevens analyseert men via de vermelde werkadressen zowel de samenwerking tussen Vlaamse instellingen onderling of met andere (Belgische en buitenlandse) instituten.

In een eerste fase werden de publicaties uit de natuur-, levens- en technische wetenschappen onder de loep genomen. In 1999 zijn bijkomende bibliografische gegevens over publicaties uit enerzijds de cultuur- en gedragswetenschappen en anderzijds de technische wetenschappen aan de beurt. Naast publicatiegegevens bevat de bibliografische databank ook data over octrooien die in de periode 1978-1996 werden aangevraagd bij het Europees Octrooi Bureau. In de loop van 1999 zal de databank worden bijgewerkt met de meest recente octrooigegevens en worden de indicatoren over octrooien geactualiseerd.

In de loop van 1998 werden de vijf Vlaamse wetenschappelijke instellingen doorgelicht. Voor elk daarvan werd een deskundigencommissie aangesteld, vooral bestaande uit buitenlandse wetenschappers. Ter voorbereiding van de doorlichting voerde elke instelling een zelfstudie uit, waarin zowel kwalitatieve als kwantitatieve elementen werden verwerkt. Elke commissie stelde een verslag op met vaststellingen en aanbevelingen - onder meer op basis van de informatie verwerkt in de zelfstudie,

gesprekken met de leiding en medewerkers van het betrokken instituut en met ambtenaren van de functioneel bevoegde administratie. Dit verslag werd voor verder overleg aan elke instelling en aan de administratie overgemaakt.

Tevens werd in 1998 door de Administratie Wetenschap en Innovatie, in samenwerking met het adviesbureau Arthur D. Little, een doorlichting van de VITO (Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek) doorgevoerd. Daarbij werd niet alleen de uitvoering van de lopende beheersovereenkomst geanalyseerd, maar verzamelde men ook informatie met het oog op de nieuwe overeenkomst. Daarnaast zal deze doorlichting ongetwijfeld ook nuttig zijn voor de instelling zelf, bij het verder uitstippelen van haar beleid. In deze doorlichting worden vier luiken onderscheiden : de meting van de performantie-indicatoren (zoals vermeld in de huidige beheersovereenkomst); de evaluatie van de wetenschappelijke en technologische aspecten; de omgevingsanalyse m.b.t. de VITO en de analyse van de interne processen en *benchmarking*.

BA 12.03 Uitgaven tot bekendmaking van het wetenschapsbeleid en het wetenschappelijk onderzoek en

BA 33.01 Allerhande subsidies m.b.t. de bekendmaking van het wetenschapsbeleid en het wetenschappelijk onderzoek

Acties rond wetenschapsinformatie en popularisering blijven onontbeerlijk in een samenleving die steeds meer evolueert naar een "*technotoop*". Bovendien is er de toenemende behoefte aan verantwoording van de geïnvesteerde budgetten voor wetenschapsbeleid – uit respect voor de bevolking die deze middelen genereert. Om daarnaast te vermijden dat een nieuw soort van "technisch analfabetisme" ontstaat, zijn gerichte acties noodzakelijk. Men moet zoveel mogelijk burgers, in casu de (schoolgaande) jeugd, wijzen op de rol en de impact van wetenschap en technologie, met alle bijbehorende voor- en nadelen. De initiatieven rond wetenschapsinformatie en –communicatie bereikten in 1998 opnieuw een hoogtepunt tijdens de derde Vlaamse Wetenschapsweek en met de lancering van de Wetenschapsbus. In 1999 zal bijzondere aandacht gaan naar informatie via de media (vooral televisie) : men zal bovendien de mogelijkheid creëren om ook meerjarige projecten in te dienen via de oproepen voor projecten wetenschapsinformatie.

De verhoogde aandacht voor dit luik vertaalt zich concreet in een jaarlijks actieplan Wetenschapsinformatie, door de administratie Wetenschap en Innovatie opgesteld in samenwerking met de Stichting Flanders Technology International. De belangrijkste activiteiten binnen dat actieplan zijn de tweejaarlijkse Vlaamse Wetenschapsweek, de wetenschappelijke doe-pakketten voor jonge scholieren, het tweede doe-boekje, het jaarlijkse Wetenschapsfeest en de introductie van een eigen website. Het actieplan gaat er van uit dat alle doelgroepen op een aangepaste manier worden benaderd, met een goede herhalingsfactor en gericht op een blijvend effect. De strategie berust op vijf componenten :

1. het vangen en vasthouden van de aandacht door een interactief en aantrekkelijk element. Waar interactie onmogelijk is (bijv. op televisie) moet de aantrekkingskracht gegarandeerd worden door een grondige analyse en voorbereiding;

2. sterke profilering naar een zeer jong publiek, vooral door de doe-pakketten : op een leuke manier én aansluitend bij de eindtermen "Technologische opvoeding" komen kinderen in contact met het hele domein;
3. verleden-heden-toekomst : om het heden te verklaren, is vaak een terugblik nodig;
4. meer Wetenschap op TV! Hoewel het een eerder vluchtig medium is, dat vooral op korte termijn werkt, bereikt het zeer veel mensen. Door geregelde uitzendingen kan men ook op langere termijn effect oogsten;
5. een grotere participatie van "het veld" in het gebeuren rond wetenschapsinformatie. Dit doet men onder meer door het stimuleren van relevante initiatieven die worden voorgesteld vanuit de intermediaire actoren (verenigingen, instellingen, ...). Na het succes van de eerste oproep, wordt eind 1998-begin 1999 een tweede oproep voor projecten wetenschapsinformatie gelanceerd om deze stimulans verder te ondersteunen. Deze tweede oproep zal ook toelaten projecten van langere duur te financieren, aangezien de kredieten bestemd voor wetenschapsinformatie in 1999, gealloceerd worden op een gesplitst krediet.

In 1998 werd de derde editie van de Vlaamse Wetenschapsweek georganiseerd. Concrete acties zijn onder meer het "Doe-boekje" met een 50-tal experimenten in zakformaat. Daarnaast is er ook "Wetenschap in de kijker", waarbij Vlaamse universiteiten, hogescholen en wetenschappelijke instellingen (evenals enkele federale instellingen), een hele week lang interactieve activiteiten organiseren voor de jongeren uit de derde en vierde graad van het secundair onderwijs. Daarnaast verdient de wetenschapstruck "Experion" een speciale vermelding. Dat is een vrachtwagen die in een mum van tijd kan worden omgevormd tot een experimentele ruimte, waar jongeren in contact komen met wetenschap door het uitvoeren van proeven die aansluiten bij de eindtermen "Technologische opvoeding".

Tenslotte werd ook Technopolis gerealiseerd, het eerste Vlaamse doe-centrum dat in het najaar van 1999 zijn deuren opent. Iedereen kan daar kennismaken met de principes en toepassingen van technologie. Dat zal niet alleen leerrijk zijn, maar ook prettig, interactief en soms ronduit spectaculair. De permanente tentoonstellingsruimte bedraagt 2.500 m² en biedt ruimte aan zo'n 200 interactieve opstellingen. Daarnaast zijn er nog 750 m² voorbehouden voor tijdelijke tentoonstellingen, een auditorium, een theater en multifunctionele ruimtes voor themagerichte en interactieve sessies.

In 1999 vindt F.T.I. Technoland opnieuw plaats. Deze happening biedt bedrijven een forum waar ze hun recente technologische toepassingen en innovaties kunnen tentoonstellen. F.T.I. Technoland richt zich zowel tot professionals als tot het grote publiek.

Naast al de bovenstaande elementen, wordt ook verder gewerkt aan de opbouw van structurele kanalen voor Wetenschapsinformatie. Meer bepaald worden de volkssterrenwachten en bestaande wetenschappelijke wedstrijden voor jongeren (Olympiades e.a.) gefinancierd via een nieuw subsidiekanaal.

Voor 1999 bedraagt het budget 116 mln. BEF, verdeeld over twee nieuwe basisallocaties : enerzijds wordt een gesplitst krediet ingesteld (B.A. 12.03), wat o.m. moet toelaten om bij de oproepen voor projecten wetenschapsinformatie ook projecten van langere duur te honoreren. Anderzijds wordt een subsidiekanaal ingesteld (B.A. 33.01) om permanente initiatieven zoals de volkssterrenwachten en de wetenschappelijke wedstrijden voor jongeren (Olympiades...) te ondersteunen. De kredietverhoging met 20 miljoen situeert zich vooral op de tweede basisallocatie.

BA 12.24 Uitgaven in het kader van de internationale wetenschappelijke samenwerking

De ingeslagen weg ter bevordering van de internationale samenwerking wordt in 1999 niet alleen voortgezet maar ook substantieel versterkt. De globalisering van cultuur en economie is a fortiori te merken in het wetenschaps- en technologiebeleid en in het bijbehorend onderzoek. Vlaanderen moet hier via diverse kanalen zowel bilateraal als multilateraal op inspelen:

1. Het programma Bilaterale Wetenschappelijke en Technologische Samenwerking :

Voor de bilaterale en technologische samenwerking werd al in 1996 een nieuw instrument opgezet : het programma Bilaterale Wetenschappelijke en Technologische Samenwerking. De voornaamste doelstelling daarvan is het stimuleren van hechte en duurzame samenwerkingsverbanden tussen onderzoeksploegen in Vlaanderen en de zeven geopolitieke landen (Québec, Chili, Hongarije, Polen, Roemenië, Zuid-Afrika en China). De evaluatie van de projectvoorstellen door Vlaamse universiteiten en onderzoeksinstituten garandeert een objectieve en transparante benadering. De goedgekeurde projecten hebben een duurtijd van drie jaar en worden door Vlaanderen en het partnerland bilateraal gefinancierd. Thans dienen zich reeds de eerste indicaties aan dat de opgedane ervaring een ideale springplank vormt voor het indienen van multilaterale onderzoeksprojecten, bijvoorbeeld bij de Europese Unie (Kaderprogramma).

Ondertussen werden reeds drie oproepen tot het indienen van projectvoorstellen uitgeschreven. Kandidaten komen uit de acht Vlaamse universiteiten en de vier onderzoeksinstituten VIB, VITO, IMEC en het Instituut voor Tropische Geneeskunde. Eenmaal de projecten van de derde oproep zijn opgestart (najaar 1998) zal het programma op kruissnelheid draaien : ca. 130 projecten tegelijkertijd! In het voorjaar van 1999 wordt een vierde oproep voorzien, waarbij het budget van 1998 (143 mln. BEF) gehandhaafd wordt. Zoals aangekondigd bij de start, zal het hele mechanisme eind 1998 grondig worden geëvalueerd. Dit gebeurt met een substantiële inbreng van alle binnen- en buitenlandse actoren, terwijl ook eerdere aanbevelingen van de Vlaamse Raad voor Wetenschapsbeleid als leidraad fungeren. Op basis van de evaluatieresultaten worden aan de Vlaamse Regering eventuele bijstellingen voorgesteld, die in de vierde oproep worden geïntegreerd.

2. De verkennende internationale samenwerkingsprojecten en de cofinancieringsactie ter bevordering/ondersteuning van de deelname van Vlaamse onderzoeksploegen aan het Europese Kaderprogramma :

Het gaat om de ondersteuning van lopende EU-projecten via cofinanciering, maar ook steun aan verkennende projecten die moeten leiden tot nieuwe, bijkomende

aanvragen bij de Europese Commissie. Uit een eerste evaluatie in de loop van 1997, bleek dat de verkennende projecten, gestart met de middelen van 1993, aanleiding gaven tot heel wat projectvoorstellen binnen het Vierde Kaderprogramma van de E.U. Die waren bovendien van een dermate hoge kwaliteit dat hun slaagpercentage ver boven het Europese gemiddelde lag.

Eind 1997 besliste de Vlaamse regering deze stimuleringsactie verder te zetten. De modaliteiten werden wel enigszins aangepast. Zo werd voor de universiteiten de mogelijkheid gecreëerd om 10% van de middelen te besteden aan coördinatieactiviteiten. De actie werd niet langer beperkt tot onderzoeksgroepen die nooit eerder deelnamen aan het EU-kaderprogramma, maar staat ook open voor verkennende projecten die nieuwe consortia of onderzoeksthema's betreffen. De cofinanciering werd tot 30% beperkt en er kwamen maatregelen om de financieel/administratieve afhandeling van de dossiers vlotter te laten verlopen. De verdeling van de middelen gebeurde in 1997 voor 90% op basis van de klassieke BOF-verdeelsleutel en voor 10 % op basis van de behaalde resultaten door de projecten. In 1998 werd de evaluatie van de actieresultaten voortgezet. Daarbij zal men tevens de globale deelname van de universiteiten aan het Kaderprogramma analyseren. De verdeling van de middelen zal in 1999 voor 20% gebaseerd zijn op de resultaten van de evaluatie.

3. De ondersteuning van multilaterale wetenschappelijke samenwerking via :

COST : Europees forum voor samenwerking in wetenschap en technologie. Ca. 85 Vlaamse onderzoeksteams nemen nu deel aan één of meerdere van deze acties. Deelname wordt gestimuleerd door de ondersteuning van buitenlandse zendingen en het inrichten van workshops in het kader van COST.
OESO : financiering deelname van Vlaamse experts aan OESO-werkgroepen in het kader van het CSTP (comité voor wetenschaps- en technologiebeleid).

4. De uitwisseling van kennis en beleidsmethodologie verkennende en informatiezendingen i.v.m. wetenschap en technologie :

Verkennde zendingen en kortstondige uitwisseling van experts vormen een efficiënt hulpmiddel voor contacten tussen de betrokken ambtenaren en beleidsverantwoordelijken, onderzoekscoördinatoren en stafmedewerkers van universiteiten, hogescholen en onderzoeksinstellingen uit Vlaanderen en elders. Uitwisseling van deskundigen is van groot belang voor kennistransfer, prospectie van gemeenschappelijke onderzoeksinteresses, partner search e.d. De terreinen voor mogelijke samenwerking situeren zich onder meer op de volgende terreinen: fundamenteel onderzoek; onderzoek met economische finaliteit; innovatie; wetenschapsinformatie; bibliometrische analysemethodologie en beleidsmethodologie inzake wetenschap en technologie.

5. De internationalisering van het Vlaamse wetenschappelijk en technologisch onderzoek beoogt de grensoverschrijdende bundeling en uitwisseling van kwalitatief hoogstaande expertise. Dit laat bovendien toe deze kennis ook buiten de grenzen te valoriseren en zo bijkomende externe onderzoeksmiddelen te genereren.

Op BA 12.24 staat een krediet van 456,2 mln. BEF ingeschreven, een verhoging met 158,1 mln. BEF. Nieuwe initiatieven zijn :

5.1. Gemengd fonds Vlaanderen – UNESCO : 45 mln. BEF

UNESCO staat voor de multilaterale organisatie voor Onderwijs, Wetenschap en Cultuur van de Verenigde Naties. Het is een van de weinige fora waar vele ontwikkelingslanden zich kunnen manifesteren en solliciteren naar partners om aan opleiding, specifieke vorming en kennistransfer te doen. Dit in het kader van een gestructureerd multidisciplinair platform – naast het aanbieden van een politiek forum. UNESCO stelt zijn werkprogramma op in de tweejaarlijkse Algemene Vergadering. Dit omvat de 'Grote Programma's' – gericht op Onderwijs, Wetenschappen, Cultuur, Communicatie & Informatie, de specifieke Transdisciplinaire en Transversale Activiteiten en het Participatieprogramma. Het totaal budget voor 1998-1999 bedraagt 544 miljoen US\$. Hierbij komen extra budgettaire middelen, aangebracht door de leden. Voor 1998-1999 zijn voorlopig reeds 250 miljoen \$ extra toegekend aan de "Grote Programma's".

Recent ondertekende de Vlaamse Gemeenschap een samenwerkingsakkoord met de UNESCO, voor de domeinen Onderwijs, Wetenschappen, Cultuur en Communicatie. Om een actief UNESCO-beleid mogelijk te maken, werd op de begroting 1999 45 mln. BEF voorzien. Ze zullen ingezet worden om die UNESCO-activiteiten te ondersteunen, waarbij Vlaamse expertise wordt ingezet. In het najaar van 1998 zal de Vlaamse regering een principiële beslissing treffen over de oprichting van een wetenschappelijk Vlaanderen-UNESCO fonds. Er zal dan overlegd worden over financiële inbreng van UNESCO en van partnerlanden, alsook over de oproep- en selectieprocedures.

5.2. Ambassadeursfunctie : 50 mln. BEF

Wetenschappelijk en technologisch onderzoek is van nature een grensoverschrijdende activiteit. Onderzoekers werken samen in verbanden die soms wereldomspannend zijn. Voor een kleine regio als Vlaanderen ligt hierin een uitstekende opportuniteit om zich bekend te maken : een sterke reputatie van hoogstaand onderzoek in speerpunt-domeinen draagt aanzienlijk bij tot de aantrekkingskracht van Vlaanderen – ook op domeinen die niet rechtstreeks in het onderzoek te situeren zijn.

Het nieuwe initiatief heeft een dubbel doel : enerzijds wil Vlaanderen vooraanstaande onderzoekers (niveau wereldtop) naar Vlaanderen halen, anderzijds zullen Vlaamse vooraanstaande onderzoekers worden ondersteund als ze een tijd in belangrijke buitenlandse centra worden opgenomen. Om toponderzoekers naar Vlaanderen te halen moeten we de concurrentie aanbinden met andere landen en regio's die zich profileren als sterke onderzoekskernen. De uitgenodigde onderzoekers moeten dan ook op een adequate manier worden onthaald. In de eerste plaats moeten zij voor hun onderzoek over een excellente omkadering beschikken. Daarnaast dienen zij eveneens te beschikken over alle faciliteiten die hun verblijf aantrekkelijk kunnen maken. Concreet betekent dit dat voor een verblijf van een toponderzoeker in Vlaanderen een substantiële beurs (300.000 BEF per maand) moet worden voorzien. Deze beurzen

worden toegekend als leerstoelen van de Vlaamse Gemeenschap.

De meerwaarde voor Vlaanderen berust op het feit dat echte toponderzoekers meestal ook invloedrijke functies in internationale kringen vervullen. Zij kunnen dan heel wat impact uitoefenen op de samenwerking met Vlaanderen.

Zo'n netwerk van "ambassadeurs" is van onschatbare waarde als toegangspoort tot allerlei internationale fora, waar juist de beslissingen over onderzoek worden genomen. Het spreekt voor zich dat dergelijke besluitvorming, en de daarop gebaseerde geldstromen, een belangrijke bron van externe fondsen kunnen vormen. Parallel daarmee kunnen ook investeringsstromen gunstig worden beïnvloed – zodat Vlaanderen op termijn werkelijk erkend wordt als een vooruitstrevende en dynamische regio in de wereld.

In het najaar van 1998 werden de modaliteiten voor de ambassadeursverblijven uitgewerkt. Om interessante kandidaten voor een verblijf te vinden, is er prospectie via de verschillende vertegenwoordigers van Vlaanderen in het buitenland. De voorkeur gaat naar kandidaten die naast hun wetenschappelijke status ook prominente functies bekleden in internationale organisaties. De eerste kandidaten worden aangezocht in het voorjaar '99 – afhankelijk van hun agenda kunnen de eerste verblijven doorgaan medio '99.

5.3. Zeewetenschappelijk onderzoek : 40 mln. BEF

In de samenwerking Vlaanderen-Nederland werd in gemeenschappelijk overleg een wetenschapsplan uitgewerkt voor het gezamenlijk uitvoeren van zeewetenschappelijk onderzoek. Dit project richt zich op het Schelde-estuarium en de kustzone. Het wordt het belangrijkste onderbouwende platform voor het uitwerken van een geïntegreerd besluitondersteunend systeem voor het beheer van dat estuarium en het aanpalend kustgebied. Hierbij worden wederzijds onderzoeksfaciliteiten en expertise ingezet.

De prioriteiten worden door een Vlaams-Nederlandse werkgroep opgesteld. Naast Vlaamse worden uiteraard eveneens Nederlandse middelen ingebracht. Het Vlaams Instituut voor de Zee staat in voor de bekendmaking, het administratief ondersteunen van de Vlaams-Nederlandse wetenschappelijke commissie en het verwerken en selecteren van de ingestuurde voorstellen. Er wordt aan beide overheden gerapporteerd.

Diverse Vlaamse actoren worden momenteel benaderd door Nederland, om samen te werken op het gebied van zee en kustwateren. Aan de andere kant zijn er inspanningen op het niveau van de beide regeringen, om een dergelijke samenwerking structureel en diepgaand vorm te geven. De coördinatie in Vlaanderen is daarbij een belangrijke voorwaarde om de samenwerking in de breedte en diepte te realiseren.

Het wetenschapsplan bestaat uit zeven clusters die ondergebracht zijn in vier thematische groepen. Voor elk van deze clusters is de doelstelling uitgewerkt, met vermelding van de onderzoekstopics. Het aldus opgestelde kader laat een modulaire invulling toe. Dit biedt de mogelijkheid om volgens de bekomen resultaten, nieuwe

prioriteiten te bepalen – rekening houdend met de beleidsbehoeften.

Het wetenschapsplan laat toe het lopende en het op te starten onderzoek op elkaar af te stemmen. Daarenboven wordt de onderzoeksinfrastructuur zowel in Vlaanderen als in Nederland optimaal benut. Vlaamse onderzoekers krijgen toegang tot en gebruiksrecht van de riant infrastructuur in Nederland. De prestatie maatstaf is, naast het aantal gemeenschappelijke onderzoeksprojecten, het uitwerken op korte termijn van een modulair model dat besluitvormingsprocessen rond het Scheldebekken ondersteunt.

5.4. *Sterrenkijker La Palma : 20 mln. BEF*

Onderhandelingen worden gevoerd tussen België en Spanje over het gezamenlijk uitbouwen en uitbaten van een sterrenkijker in La Palma. Vanwege de Vlaamse interesse in deze kijker is Vlaanderen bereid om in de kosten te participeren. Onze contreien zijn immers ongeschikt voor professionele observatie van de nachtelijke hemel – vanwege smog en een overdaad aan strooilicht. Het is dus belangrijk dat Vlaamse onderzoekers toegang krijgen tot kijkers in het buitenland. Verwacht wordt dat het samenwerkingsverdrag nog in 1999 in voege zal treden, zodat ook de werkzaamheden kunnen opstarten. In het verdrag zullen de concrete afspraken inzake de toegang van Vlaamse onderzoekers tot de kijker en inzake de Vlaamse bijdrage tot de kosten worden vastgelegd. Op jaarbasis gaat het over een bedrag van 20 mln. BEF.

BA 12.28 Onderzoek onder leiding van de Vlaamse minister voor wetenschapsbeleid en technologie

Met deze kredieten (23,9 mln.) worden specifieke projecten inzake beleidsondersteuning gefinancierd.

BA 12.29 Beleidsgericht onderzoek

In 1997 werd het Programma Beleidsgericht Onderzoek opgestart. Dat heeft zowel sectorieel-beleidsmatige als wetenschapspolitieke doelstellingen :

Beleidsmatige doelstellingen :

- wetenschappelijk betrouwbare kennis verwerven over ontwikkelingen in beleidsdomeinen van de Vlaamse overheid, om verantwoorde ondersteuning te bieden bij toekomstige beleidskeuzes;
- de effectiviteit van de voorziene middelen voor beleidsondersteunend onderzoek verhogen door een duidelijke en geconcentreerde definitie van de onderzoeksbehoeften van de Vlaamse overheid;
- de maatschappelijke valorisatie van wetenschappelijke kennis maximaliseren, door de overdracht van beleidsrelevante gegevens naar de Vlaamse administratie te stimuleren.

Wetenschapspolitieke doelstellingen :

- het in stand houden, uitbreiden en professionaliseren van het wetenschappelijk onderzoekspotentieel in de sociale wetenschappen en de cultuur- en gedragswetenschappen;
- het stimuleren van de concentratie van beleidsrelevant onderzoek via netwerk- en zwaartepuntvorming in Vlaanderen, en van internationale wetenschappelijke samenwerking terzake;
- transparantie naar het onderzoeksveld toe, door de toepassing van een objectieve procedure over de verschillende beleidsdomeinen heen, m.i.v. een publieke oproep

tot indiening van projectvoorstellen en het gebruik van uniforme evaluatie- en selectiemechanismen;

- stimulering van de implementatie en valorisatie van onderzoeksresultaten.

Einde juli 1997 is de eerste Oproep voor het Programma Beleidsgericht Onderzoek (PBO'97) gelanceerd. In die oproep waren 64 onderzoeksthema's opgenomen, gegroepeerd volgens vier onderzoekslijnen :

1. Kennisverwerving over het beleidsdomein
2. Ontwikkeling van beleidsindicatoren en meetinstrumenten
3. Ontwikkeling van beleidsscenario's
4. Analyse van beleidsimpact

Er werden voor alle thema's samen 168 voorstellen ingediend, voor een totaal bedrag van 1.510 mln. BEF. Daarmee was de vraag bijna vier keer hoger dan het beschikbare budget. Alle voorstellen zijn zowel op hun beleidsmatige als op hun wetenschappelijke waarde geëvalueerd. Uiteindelijk werden er 57 goedgekeurd (1 op 3 dus), gespreid over een twintigtal beleidsdomeinen. Het onderzoek is opgestart tussen 15 mei en 30 september 1998.

De inhoudelijke opvolging gebeurt door stuurgroepen, opgericht per project of per projectengroep. Die stuurgroepen bestaan uit verantwoordelijken van de betrokken administraties van de Vlaamse Gemeenschap, vertegenwoordigers van de functioneel bevoegde minister en een vertegenwoordiger van de Administratie Wetenschap & Innovatie. Ze waken over de voortgang van het project, op basis van tussentijdse en eindrapporten, waarvoor de modaliteiten op projectniveau contractueel worden vastgelegd. De stuurgroepen begeleiden het onderzoek zowel beleidsmatig als wetenschappelijk en waken over de doorstroming van de resultaten naar het beleidsveld.

In augustus 1998 is de tweede Oproep van het Programma Beleidsgericht Onderzoek gelanceerd, ook deze keer met een budget van ruim 400 mln. BEF. Hij bevatte 71 onderzoeksthema's, verspreid over 21 beleidsdomeinen. Een tiental thema's hebben betrekking op longitudinaal onderzoek. Het Programma Beleidsgericht Onderzoek is in 1998 immers uitgebreid met een actie 'Longitudinaal Onderzoek', waarvoor indicatief 50 mln. BEF voorzien is. Daarmee moet de opbouw van beleidsrelevante data en informatie over verschillende jaren heen gestimuleerd worden, wat de planning van het beleid op langere termijn ondersteunt.

De Oproep '98 werd afgesloten op 30 oktober. De ingediende onderzoeksvoorstellen worden ook nu weer geëvalueerd op zowel het beleidsmatig als wetenschappelijk vlak. Dan worden ze onderling in competitie geplaatst voor de toewijzing van de beschikbare kredieten - een maximale garantie dat alleen kwalitatief hoogstaand onderzoek het Vlaamse overheidsbeleid ondersteunt.

In 1999 komt het projectonderzoek uit de eerste oproep op kruissnelheid en mag de eerste resultatentransfer verwacht worden tussen onderzoeks- en beleidsveld. Begin '99

gaat bovendien de lichting '98 van start. De opvolging daarvan zal worden toevertrouwd aan dezelfde stuurgroepen van de eerste Oproep. Naarmate de projecten vorderen, kunnen die stuurgroepen uitgroeien tot ware expertisekernen voor de evaluatie, opvolging en valorisatie van beleidsondersteunend onderzoek.

Wegens de grote respons van de onderzoekers op de Oproep '97 en het grote aanbod aan thema's in de Oproep '98 (71 thema's, nà selectie uit een nog ruimer aanbod!) wordt begin '99 een derde Oproep van het Programma Beleidsgericht Onderzoek gelanceerd, met een budget van 450 mln. BEF. Het is de bedoeling om ook hier een deel van de middelen te voorzien voor het longitudinale beleidsondersteunende onderzoek, waartoe de Oproep '98 al de eerste aanzet gaf. Om de themazetting voor de nieuwe Oproep PBO '99 voor te bereiden, startte in het najaar van 1998 al een bevraging van actoren binnen de verschillende beleidsdomeinen.

BA 12.30 Allerhande uitgaven toegepast beleidsgericht onderzoek in de sector gezondheid

In het Programma Beleidsgericht Onderzoek werd in 1998 een gedeelte van de middelen (50 mln.) gereserveerd voor milieu-gezondheidsonderzoek. Vanwege de aard daarvan – de klemtoon ligt op toegepast, klinisch onderzoek – verkoos men om een afzonderlijke onderzoekslijn op te starten naar het verband tussen milieuvervuiling en de invloed daarvan op de volksgezondheid.

BA 33.41 Subsidie aan de Koninklijke Maatschappij voor Dierkunde in Antwerpen (KMDA)

Deze subsidie (5,1 mln. BEF) wordt aangewend voor personeels-, werkings- en uitrustingskosten die voortvloeien uit wetenschappelijk onderzoek binnen het actieterrein van de KMDA. Dit onderzoek heeft betrekking op bedreigde diersoorten en is gericht op probleemgerichte, beheersmatige vraagstukken. Een en ander wordt uitgevoerd in nauwe samenwerking met universiteiten en wetenschappelijke instellingen.

BA 33.42 Subsidie aan de Born-Bunge Stichting in Antwerpen

Deze subsidie (6 mln. BEF) wordt aangewend voor personeels-, werkings- en uitrustingskosten die voortvloeien uit onderzoek binnen hun actieterrein : met name de domeinen neuropathologie en neurochemie.

BA 33.43 Subsidie aan het Vlaams Instituut voor Zeewetenschappen

Specifiek voor dit onderzoek werd in het najaar van 1998 een Vlaams Instituut voor Zeewetenschappen opgericht. Dit zal o.m. instaan voor de coördinatie van het zeewetenschappelijk onderzoek in Vlaanderen en het verzamelen van de verschillende types data over zee en Schelde die belangrijk zijn zowel voor het onderzoek zelf als voor het beleid. Het instituut zal fungeren als internationaal aanspreekpunt in de betrokken internationale fora en geeft ook de samenwerking met Nederland op een duurzame manier vorm. Het is zelf echter geen onderzoeksinstelling.

De toestand in dit wetenschappelijk segment toont een groot onderzoekspotentieel – dat echter zeer divers en gefragmenteerd is. Als gevolg daarvan had Vlaanderen nauwelijks impact in de belangrijke Europese en multinationale organisaties die het

onderzoek financieren en sturen. De fragmentatie leidde ook tot een incoherente data-inzameling, waarbij elke onderzoeksgroep of beleidsinstantie op eigen houtje aan datacollectie doet. Coördinatie biedt het voordeel dat de verschillende gegevens worden bijeengebracht en dat tijdreeksen worden bijgehouden. Zo kan Vlaanderen instappen in wereldwijde netwerken voor de uitwisseling van data over de zee en de estuaria. De subsidie bedraagt 30,4 mln. BEF.

BA 40.10 Subsidiering innovatieprojecten in het Hoger Onderwijs

Een budget van 40 mln. is bestemd voor de financiering van innovatieprojecten in universiteiten en hogescholen. Prioriteit wordt gegeven aan projecten die het stelselmatig gebruik van de informatie- en communicatietechnologie in het hoger onderwijs beogen.

BA 41.01 Subsidie aan de Koninklijke Vlaamse Academie van België voor Wetenschappen en Kunsten

Tot de doelstellingen van de Koninklijke Academiën behoort het creëren van een band tussen de wetenschappers van de gemeenschappen en die van andere landen, alsook adviesverstrekking aan de regeringen.

Onderzoek leidt automatisch tot een steeds grotere specialisering. Daardoor dreigt echter het gevaar dat het toepassingsgebied steeds meer vernauwt. Om dit tegen te gaan, wordt het initiatief "Sabbatical Centre" opgezet. Sabbatical Centres vormen een interdisciplinaire ontmoetingsplaats waar Vlaamse onderzoekers gedurende langere periodes kunnen samenwerken met gerenommeerde vorsers uit het buitenland. Aldus ontstaat een kader voor reflectie, waar de interactie tussen actoren uit de diverse wetenschapsdisciplines leidt tot een verhoogd wetenschappelijk potentieel. Onderzoekers zouden er verschillende maanden rustig en creatief moeten kunnen werken, vrij van praktische beslommeringen als onderwijs en administratie. De inrichting van een dergelijk centrum dient te gebeuren los van alle ideologische en andere invloeden, m.a.w. op een "onafhankelijke" plaats, maar wel geïntegreerd in een bestaande structuur.

Uit een analyse van het wetenschapslandschap in Vlaanderen blijkt dat de Koninklijke Vlaamse Academie van België voor Wetenschappen en Kunsten de meest aangewezen plaats is om zo'n interdisciplinair forum – het "sabbatical centre" in te richten. De financiering van dit Vlaamse Kennis- en Cultuurforum gaat vooral naar verblijfsvergoedingen voor buitenlandse toponderzoekers, tijdelijke suppleantiepremies voor Vlaamse onderzoekers en werkingskosten voor een twintigtal disciplinegerichte Vlaamse contactgroepen.

De subsidie bedraagt 29 mln. BEF.

BA 41.03 Dotatie aan de Vlaamse Raad voor Wetenschapsbeleid

De Vlaamse Raad voor Wetenschapsbeleid bestaat uit de voorzitter en 16 leden : 6 worden voorgedragen door de Vlaamse Interuniversitaire Raad (VLIR), 6 door de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV). De voorzitter en 4 leden worden benoemd door de Vlaamse minister voor Wetenschap en Technologie.

Vijf ambtenaren nemen met raadgevende stem deel aan de vergaderingen. De Raad geeft desgevraagd of op eigen initiatief advies over algemene of specifieke punten in het wetenschaps- en technologiebeleid en de positionering terzake van Vlaanderen. Om zijn adviezen voor te bereiden beschikt de raad over volgende vier permanente commissies : Wetenschapsbeleid, Technologiebeleid, Federale & Internationale Samenwerking en Begroting & Financiën. Voor het onderzoek van bijzondere vraagstukken of voor studieopdrachten kan de Raad een beroep doen op ad hoc werkgroepen of externe deskundigen. De dotatie bedraagt 9,7 mln. BEF.

BA 41.04 Subsidie i.v.m. de inventarisatie van het wetenschappelijk en technologisch onderzoek (I.W.E.T.O.)

IWETO verschaft informatie over de Vlaamse onderzoeksploegen, met als dubbel doel de verhoging van de zichtbaarheid en de toegankelijkheid van het Vlaams onderzoek. Bovendien is er de ondersteuning van project- en programma-management, monitoring, evaluatie en beleid. De inventaris omvat alle disciplines. Er zijn vijf databanken, die afzonderlijk of in één beweging kunnen bevraagd worden :

TEAM : krachtlijnen en realisaties van de Vlaamse onderzoeksploegen;

PROJECT : lopende onderzoeksprojecten;

EXPERT : consultancy, diensten en onderzoekstechnieken aangeboden door derden;

COOP : internationale en transregionale samenwerkingsverbanden;

EQUIP : hoogtechnologische apparatuur, beschikbaar in Vlaanderen, die ook door derden kan worden gebruikt.

Ondertussen is de onderzoeksdatabase IWETO toegankelijk via het Internet.

Nederland heeft een vergelijkbaar systeem rond onderzoeksinformatie uitgebouwd : de Nederlandse Onderzoeks Databank (NOD). IWETO en NOD werden reeds aan elkaar gekoppeld. Via IWETO hebben Vlaamse onderzoekers nu toegang tot de Nederlandse gegevens - en omgekeerd. Hiermee werd een bijkomend kanaal gecreëerd waarlangs Vlaamse en Nederlandse onderzoekers elkaar op een directe en efficiënte manier kunnen vinden. Het budget bedraagt 8,1 mln. BEF.

BA 60.01 Subsidies i.v.m. de informatiemaatschappij

De Vlaamse regering hechtte op 23 juli 1998 haar goedkeuring aan het meerjarige actieprogramma PC/KD. Dit programma wil op vrij korte termijn de scholen van het lager en secundair onderwijs uitrusten met moderne informatie- en communicatie-technologie (ICT) en deze technologie integreren in het onderwijs. Concreet wil de Vlaamse regering bereiken dat de drie hoogste leerjaren van het lager onderwijs en het volledige secundair onderwijs tegen het jaar 2000 over 1 PC per 15 leerlingen beschikken. Tegen 2002 wil ze de norm "1 PC per 10 leerlingen" bereiken. Het actieprogramma wil op die manier vermijden dat er een onderwijs met twee snelheden zou ontstaan, waarbij een aantal scholen beschikt over moderne troeven, terwijl andere scholen geen of een zeer beperkte uitrusting hebben. Een en ander krijgt vorm onder de roepnaam PC/KD, oftewel een personal computer per school'kadee'.

Het actieprogramma richtte zich in 1998 tot het lager onderwijs. Voor het secundair onderwijs wordt vanaf 1999 een concreet programma uitgewerkt. Al de scholen van het lager onderwijs (2.377 in totaal), ontvingen extra middelen voor PC/KD: maximaal 675 frank per leerling. Uitzondering op deze regeling vormen de ziekenhuisscholen. Wegens het grote verloop van leerlingen daar, wees men hiervoor een forfaitair bedrag toe van 50.000 frank per school. In totaal werd in 1998 ca. 289 mln. BEF besteed aan PC/KD. De scholen kunnen de extra middelen gebruiken voor hard- en software en voor vorming van de leerkrachten – die uiteraard in hun eigen opleiding nauwelijks met informatie- en communicatietechnologie in aanraking kwamen. De scholen kunnen vrij kiezen waar ze de producten aankopen of huren. De meeste grote ICT-bedrijven en leveranciers van educatieve software hebben zich geëngageerd tot speciale kortingen. Sinds september geeft de website van de Vlaamse overheid (www.vlaanderen.be) ook gerichte informatie over dit programma.

In 1999 is 700 mln. BEF voorzien voor de verdere uitvoering van het PC/KD-programma – zowel in het lager als in het secundair onderwijs. Hiermee kunnen ruwweg 17.500 bijkomende PC's worden aangeschaft voor de 663.000 leerlingen van de hoogste jaren van het lager en het volledige secundaire onderwijs. De scholen die in 1998 middelen ontvingen van het PC/KD-project zullen voorjaar 1999 rapporteren over de aanwending, waarna een eerste tussentijdse evaluatie kan worden opgemaakt.

BA 74.02 Aankoop van hard- en software voor evaluatie, bibliometrie, IWETO en elektronische documentatieleverantie

De begrotingsprogramma's voorzien ook acties waarbij informaticaondersteuning noodzakelijk is voor de realisatie.

Het gaat onder meer om :

- Hard- en software voor het gegevensbestand IWETO;
- Hardware en data voor de exploitatie van de bibliometrische databank;
- Website en analyse van de Vlaamse deelname aan het lopende kaderprogramma en andere internationale wetenschappelijke programma's;
- Hard- en software voor elektronische documentenlevering.

Om tegemoet te komen aan de communicatiebehoeften van de onderzoekswereld werd in 1993 BELNET opgericht door de betrokken federale diensten. De BELNET-infrastructuur bestaat uit een netwerk van Belgacom gehuurde digitale lijnen die verbonden zijn door routers, geïnstalleerd op de toegangspunten van BELNET (vooral universiteiten). Het gaat concreet om internationale verbindingen van 6 Mbit/s naar de USA, van 31 Mbit/s naar Amsterdam en van amper 2 Mbit/s naar andere Belgische internet-serviceproviders. Qua performantie hinkt België dus zwaar achterop ten opzichte van haar buurlanden. In Duitsland en Nederland is immers reeds 155 Mbit/s operationeel en er wordt geëxperimenteerd met 622 Mbit/s. In de Verenigde Staten is zelfs een onderzoeksnetwerk van 2,4 Gbit/s in ontwikkeling.

De beperkte kracht van het Belgische netwerk betekent een belangrijke handicap voor de Vlaamse onderzoekers, aangezien elektronische datatransmissie een steeds belangrijker plaats inneemt in de (inter)nationale samenwerking en communicatie. Daarom wordt een haalbaarheidsstudie uitgevoerd voor een zo performant mogelijk

netwerk voor de Vlaamse onderzoekswereld. Begin 1999 kunnen de beleidskeuzes worden gemaakt – die zullen hun weerslag vinden in de begroting 2000 of eventueel zelfs in een herziening van de begroting van 1999.

Een ander aandachtspunt is elektronische documentenlevering ten behoeve van de universiteiten, hogescholen en wetenschappelijke instellingen. Binnen het beleid van de Vlaamse regering, dat gericht is op het versterken van het Vlaams R&D potentieel, wil men in 1999 aan de Vlaamse universiteiten en wetenschappelijke instellingen elektronisch toegang verlenen tot bibliografische gegevensbestanden en tijdschriften.

Voor onderzoekers wordt een gestructureerde toegang tot de literatuur steeds belangrijker. Hierbij worden universiteiten en onderzoeksinstituten geconfronteerd met een aantal problemen. De belangrijkste zijn ongetwijfeld de explosieve groei van het aantal tijdschriften en de kostprijs van de abonnementen. De informatietechnologie zorgt er dan weer voor dat grote bestanden met bibliografische gegevens beschikbaar komen, die door onderzoekers vlot kunnen worden geraadpleegd. Steeds vaker bestaat er naast de gedrukte hard copy versie van tijdschriften, ook een elektronische versie. Het ter beschikking stellen van online bibliografische gegevensbestanden en elektronische tijdschriftversies overstijgt echter de financiële mogelijkheden van de bibliotheken van universiteiten en wetenschappelijke instellingen. Nochtans beschouwen de Vlaamse universiteiten deze opdracht expliciet als prioritair.

In een eerste fase, die kan worden uitgevoerd in 1999, zouden o.m. volgende producten ter beschikking zijn :

- *de INSPEC-database en de IEEE tijdschriften*

IMEC heeft een uniek systeem ontwikkeld waarbij de bibliografische gegevens van het INSPEC-literatuurbestand worden gekoppeld aan de elektronische versie van IEEE-tijdschriften en bovendien online ter beschikking staan. Momenteel draait een prototype en kunnen de onderzoekers van IMEC via hun intranet zowel de bibliografische gegevens als de tijdschriften consulteren. Beiden sluiten naadloos op elkaar aan.

Dit vormt een echte primeur en er is nu ook belangstelling vanwege buitenlandse overheden die via een geïntegreerd systeem hun onderzoekers toegang willen geven tot literatuurbestanden.

Er wordt dan ook voorgesteld dat dit systeem ter beschikking komt van alle Vlaamse universiteiten. Naast enkele problemen inzake hardware en netwerking, dient vooral te worden onderhandeld met de databaseproducent en met de uitgevers, over het verwerven van de nodige licenties om een en ander te mogen openstellen voor de onderzoekers.

- *The Web of Science*

De meeste Vlaamse universitaire bibliotheken hebben een abonnement op de cd-rom versie van de Science Citation Index, de Social Science Citation Index en de Arts and Humanities Citation Index – ofwel in een "stand alone" versie ofwel in een

netwerkversie. De meest gebruikte van deze drie is ongetwijfeld de Science Citation Index (SCI) die de natuur- en levenswetenschappen en gedeeltelijk de technische wetenschappen dekt. Om technische redenen worden echter steeds minder tijdschriften verwerkt voor de cd-rom versie van de SCI, daar waar het aantal tijdschriften in de betrokken domeinen sterk toeneemt. ISI (het Amerikaanse Institute for Scientific Information), de producent van deze databases, bracht wel een nieuw product op de markt dat voor elk van de drie indices ongeveer tweemaal zoveel tijdschriften bevat. Dit product is ook veel gebruiksvriendelijker dan de cd-rom's. Deze versie, die Web of Science wordt genoemd, kan via een netwerk ter beschikking staan. Er zijn dan wel de nodige investeringen vereist voor de technische realisatie en aankoop van krachtige servers voor deze nieuwe bibliotheekfaciliteiten.

PROGR.	BA	MOO	MOV	MWT	KR' 99	WB ' 99	O&O	o&V	W&T	Nabscode	Libellé
DEPARTEMENT WETENSCHAP, INNOVATIE EN MEDIA											
71	Administratie Wetenschap en Innovatie										
71.1	Algemeen wetenschapsbeleid										
71.1	0190	0,00	0,00	1,00	4,80	4,80	0,00	0,00	4,80		Uitgaven m.b.t. de inventarisatie en valorisatie van het wetenschappelijk en technologisch onderzoek
71.1	1201	0,00	0,00	1,00	55,40	55,40	0,00	0,00	55,40		Uitgaven m.b.t. de conceptie, voorbereiding en uitvoering van wetenschappelijke acties
71.1	1203	0,00	0,00	1,00	97,70	97,70	0,00	0,00	97,70		Uitgaven tot bekendmaking van het wetenschapsbeleid en het wetenschappelijk onderzoek
71.1	1224	1,00	0,00	0,00	456,20	456,20	456,20	0,00	0,00	12	Uitgaven in het kader van de internationale wetenschappelijke samenwerking
71.1	1228	1,00	0,00	0,00	23,90	23,90	23,90	0,00	0,00	12	Onderzoek onder leiding van de Vlaamse minister voor wetenschapsbeleid en technologie
71.1	1229	1,00	0,00	0,00	400,00	400,00	400,00	0,00	0,00	12	Beleidsgericht onderzoek
71.1	1230	1,00	0,00	0,00	50,00	50,00	50,00	0,00	0,00	4	Allerhande uitgaven toegepast beleidsgericht onderzoek in de sector gezondheid
71.1	3301	0,00	0,00	1,00	18,30	18,30	0,00	0,00	18,30		Allerhande subsidies met betrekking tot de bekendmaking van het wetenschapsbeleid en het wetenschappelijk onderzoek
71.1	3341	1,00	0,00	0,00	5,10	5,10	5,10	0,00	0,00	3	Subsidie aan de Koninklijke Maatschappij voor Dierkunde in Antwerpen (KMDA)
71.1	3342	1,00	0,00	0,00	6,00	6,00	6,00	0,00	0,00	12	Subsidie aan de Born-Bunge Stichting in Antwerpen
71.1	3343	1,00	0,00	0,00	30,40	30,40	30,40	0,00	0,00	1	Subsidie aan het Vlaams Instituut voor Zeewetenschappen
71.1	4010	0,00	1,00	0,00	40,00	40,00	0,00	40,00	0,00		Subsidiering innovatieprojecten in het Hoger Onderwijs
71.1	4101	0,40	0,00	0,60	29,00	29,00	11,60	0,00	17,40	12	Subsidie aan de Koninklijke Vlaamse Academie van België voor Wetenschappen en Kunsten
71.1	4103	0,00	0,00	1,00	9,70	9,70	0,00	0,00	9,70		Dotatie aan de Vlaamse Raad voor het Wetenschapsbeleid
71.1	4104	0,00	0,00	1,00	8,10	8,10	0,00	0,00	8,10		Subsidie in verband met de inventarisatie van het wetenschappelijk en technologisch onderzoek (IWETO)
71.1	6001	0,00	0,00	1,00	700,00	700,00	0,00	0,00	700,00		Subsidies in verband met de informatiemaatschappij
71.1	7402	0,00	0,00	1,00	80,00	80,00	0,00	0,00	80,00		Aankoop van hard- en software voor evaluatie, bibliometrie, IWETO en elektronische documentatieleverantie
Totaal					2.014,60	2.014,60	983,20	40,00	991,40		

HOOFDSTUK - III.2

Wetenschapsbeleid : academisch onderzoek

Alle kredieten voor de belangrijkste financieringsmechanismen voor het fundamenteel, niet-georiënteerd onderzoek in Vlaanderen zijn vervat in het Programma 71.2. Het gaat met name om het Fonds voor Wetenschappelijk Onderzoek Vlaanderen, de Bijzondere Onderzoeksfondsen aan de universiteiten (BOF), het systeem van onderzoeksmandaten van het FWO-Vlaanderen en de specialisatie-beurzen van het IWT. De uitgaven voor 1999 zijn begroot op 6.404,2 mln. BEF.

Niet-gericht fundamenteel onderzoek wordt per definitie uitgevoerd op initiatief van de vorsers zelf – de bedoeling is nieuwe kennis te genereren. Hierbij moet men een zo breed mogelijk spectrum van wetenschapsdomeinen bestrijken, aangezien men nooit kan voorspellen in welk domein nieuwe doorbraken of ontdekkingen plaatsvinden. Het fundamenteel onderzoek vervult een zeer kritische plaats in het wetenschappelijk landschap. Het is immers de voedingsbodem en broeikas voor toegepast en beleidsondersteunend onderzoek, en dus van technologische innovaties en maatschappelijke ontwikkelingen op langere termijn.

De huidige financiering van het fundamenteel onderzoek verloopt via de volgende kanalen :

- 1° de basisfinanciering aan de universiteiten ("eerste geldstroom") via het Departement Onderwijs, waarbij de instellingen intern beslissen over de aanwending van de middelen. Dit gebeurt binnen de marges van het decreet op de universiteiten van 1991;
- 2° de financiering via het Bijzonder Onderzoeksfonds (BOF), waarbij ca. 85% van de middelen moet worden besteed aan de uitbouw van excellentiecentra (die internationaal moeten kunnen doorgroeien), maar ook aan de opstart van nieuwe projectmatige onderzoeksinitiatieven. De selectie van de projecten (en dus de oriëntatie van het eigen onderzoekslandschap) gebeurt binnen de schoot van de universiteit, in casu in de onderzoeksraden. De financiering van het BOF werd in 1996, 1997 en 1998, en nu ook in 1999, door de Vlaamse overheid substantieel versterkt;
- 3° de financiering van onderzoeksprojecten en individuele mandaten op basis van interuniversitaire competitie : de tussenorganismen hier zijn het Fonds voor Wetenschappelijk Onderzoek en het IWT. Versterking van de middelen door de Vlaamse overheid gebeurde reeds in 1996, 1997 en ook in 1998 – deze tendens wordt ook nu aangehouden.

BA 40.05 Subsidie aan universitaire interfacediensten

Op de BA 40.05 (de vroegere BA 33.05) is 50,7 mln. BEF ingeschreven. Het ontwerp-innovatiedecreet dat de Vlaamse regering begin 1998 principieel goedkeurde, vermeldt dat de Vlaamse overheid ondersteuning zal toekennen voor interface-activiteiten van de universiteiten. In afwachting van de definitieve goedkeuring en het in werking treden van het innovatiedecreet, werd najaar 1998 een ad hoc subsidiebesluit door de Vlaamse regering goedgekeurd. De krachtlijnen en doelstellingen blijven identiek met die van het ontwerp-innovatiedecreet :

- maximale valorisatie van de in de universiteiten aanwezige kennis en expertise ten behoeve van de Vlaamse economie;
- stimuleren van een universitaire cultuur, waarbij excellentie in onderwijs en onderzoek, (waar nuttig en mogelijk), gekoppeld wordt aan innovatief ondernemerschap.

De volgende activiteiten zullen in aanmerking komen voor ondersteuning :

- bevorderen van de samenwerking tussen universiteiten en bedrijven, met bijzondere aandacht voor Vlaamse KMO's;
- bevorderen van economische valorisatie van het onderzoek;
- bevordering van de oprichting van spin-off bedrijven.

Het IWT zal een coördinerende rol spelen, die vooral tot uiting zal komen in de organisatie en ondersteuning van een netwerk van interfacediensten.

BA 41.01 Subsidie aan het Bijzonder Onderzoeksfonds (BOF) aan de universiteiten

Het BOF is het instrument waarmee de universiteiten een eigen onderzoeksbeleid voeren. De bijkomende injectie in het Vlaams onderzoek werd in 1996, 1997 en 1998 voor een stuk vertaald naar een aanzienlijke budgetverhoging. Deze middelen werden (en worden) aangewend om binnen elke Vlaamse universiteit veel meer korte en langlopende onderzoeksprojecten te financieren. Dit beleid wordt in 1999 zeker aangehouden.

De kredieten voorzien voor het BOF, werden voor 1999 opgetrokken met 530 miljoen t.o.v. het initiële budget. Deze allocatie is voorlopig. Het fundamenteel onderzoek wordt aanzienlijk versterkt, maar het is nog niet duidelijk hoe dat zich concreet zal vertalen, en wel om volgende reden. Naast het ZAP kader heeft Vlaanderen ook een korps van (200) toponderzoekers met een permanent mandaat bij het FWO. Zij waren oorspronkelijk bedoeld als kandidaat-doorstromers naar het ZAP kader van de universiteiten. Door historische ontwikkelingen (vooral de stagnering van de eerste geldstroom) is de doorstroming van deze FWO-mandaathouders eveneens gestagneerd. Het te beperkte ZAP-kader en het parallelle FWO-kader (dat echter onvoldoende doorstroomt naar de universiteiten), vormen een belangrijk aandachtspunt voor 1999. De Vlaamse regering stelt voorop dat er binnen de administratie grondig voorbereidend werk zal gebeuren, vooraleer een beslissing valt. De bedoeling is het nauwer aansluiten van deze pool van 200 onderzoekers bij het personeelsbeleid van de universiteiten. De concrete werkwijze is afhankelijk van de besprekingen met betrokken partijen. Bovengenoemd bedrag blijft bij het BOF

gealloceerd tot het moment dat hier duidelijkheid over is. In totaal staat op deze BA 2.242,7 mln. BEF ingeschreven.

BA 41.02 Subsidie aan het IWT i.v.m. het toekennen van specialisatiebeurzen

Voor de IWT-specialisatiebeurzen wordt een verhoging van 80 miljoen t.o.v. van het initieel krediet 1998 voorzien. Voor de uitvoering van de betalingsverplichtingen, resulterend uit verbintenissen aangegaan vóór en tijdens het begrotingsjaar 1999, werd het budget voor de specialisatiebeurzen voor dat jaar vastgesteld op 688,4 mln. BEF. Dat betreft dan het geheel aan financiële middelen die tijdens de academiejaren 1998-1999 en 1999-2000 nodig zijn voor het beheer en de uitbetaling van beursbedragen en projectenvergoedingen.

BA 41.03 Subsidie aan het Fonds voor Wetenschappelijk Onderzoek Vlaanderen

Sinds 1 januari 1997 is een beheersovereenkomst van kracht tussen de Vlaamse Gemeenschap en het FWO-Vlaanderen. Volgens deze overeenkomst staat het fonds in voor de bevordering van het fundamenteel onderzoek aan de instellingen die gevat worden door het decreet (d.d. 12.06.1991) betreffende de universiteiten van de Vlaamse Gemeenschap. Dit is telkens conform de bepalingen van de betrokken statuten.

Het fonds zal specifiek initiatieven ontwikkelen voor de vorming van jonge vorsers en het ondersteunen van projecten voor fundamenteel onderzoek. In de uitvoering daarvan zal het fonds zowel in Vlaanderen als (inter)nationaal de wetenschappelijke samenwerking stimuleren. Het fonds bevordert ook de zwaartepuntvorming en opbouw, instandhouding, verbreding en verdieping van onderzoeksgroepen en dito netwerken met een voldoende kritische massa.

Het afsluiten van de beheersovereenkomst ging gepaard met een substantiële verhoging van de toelage. Daardoor konden de krachtlijnen van het FWO Beleidsplan 1996-2000 voor een groot deel constructief geïmplementeerd worden. Het fonds nam daarbij ook de gelegenheid te baat om belangrijke interne procedures en organisatievormen te hertekenen.

De initiële kredieten 1999 voor de subsidie aan het FWO bedragen 3.407,4 mln. BEF.

BA 41.04 Subsidie aan het Interuniversitair College voor Managementwetenschappen

Op BA 41.04 (de vroegere BA 34.04) staat 15 mln. BEF ingeschreven.

Het Interuniversitair College voor Managementwetenschappen wil de vorming en vervolmaking bevorderen van professoren en onderzoekers in deze discipline.

Doel is onder meer het ondersteunen van alle wetenschappelijke en aanverwante activiteiten, die kunnen bijdragen tot de ontwikkeling en versterking van het management-onderwijs en dito universitair onderzoek. Verder ook het organiseren en coördineren van onderzoek dat kan bijdragen tot de ontwikkeling en kennis van management en tot de verbetering van de managementpraktijk in de publieke en privé-sector. Tot slot is er het toekennen en beheren van beurzen voor doctoraatsstudies in de managementwetenschappen.

PROGR.	BA	MOO	MOV	MWT	KR' 99	WB ' 99	O&O '99	o&V '99	W&T '99	Nabscode	Libellé
71.2	Wetenschapsbeleid academisch onderzoek										
71.2	4005	0,00	0,00	1,00	50,70	50,70	0,00	0,00	50,70		Subsidie aan universitaire interface-diensten (ex BA 33.05)
71.2	4101	1,00	0,00	0,00	2.242,70	2.242,70	2.242,70	0,00	0,00	11	Subsidie aan het Bijzonder Onderzoeksfonds aan de universiteiten
71.2	4102	1,00	0,00	0,00	688,40	688,40	688,40	0,00	0,00	11	Subsidies aan het IWT in verband met toekennen van specialisatiebeurzen (ex BA 33.01)
71.2	4103	1,00	0,00	0,00	3.407,40	3.407,40	3.407,40	0,00	0,00	11	Subsidie aan het FWO Vlaanderen (ex BA 33.04)
71.2	4104	1,00	0,00	0,00	15,00	15,00	15,00	0,00	0,00	11	Subsidie aan het Interuniversitair College voor Managementwetenschappen (ex BA 34.04)
Totaal					6.404,20	6.404,20	6.353,50	0,00	50,70		

HOOFDSTUK - III.3

Technologie- en Innovatiebeleid

Het begrotingsprogramma 71.3 omvat de financiering van het industrieel en maatschappelijk gericht onderzoek, gaande van industrieel basisonderzoek tot prototypeontwikkeling. Het luik "wetenschapsbeleid met economische finaliteit" heeft tot doel de technologische basis van de Vlaamse bedrijfswereld te verhogen (zowel op korte als op lange termijn), teneinde de economische groei en de werkgelegenheid in Vlaanderen te bevorderen. Dit wordt nagestreefd door de stimulering van technologisch onderzoek in de bedrijven en door de ondersteuning van een beperkt aantal speerpunt domeinen (o.a. biotechnologie, micro-elektronica, milieu, energie, materialen, multimedia,...). Anderzijds wordt bijzondere aandacht besteed aan innovatie en technologiediffusie binnen bedrijven in meer mature sectoren.

Innovatie is de drijvende kracht achter verhoogde competitiviteit en jobcreatie op de lange termijn. Het bevorderen van het innovatievermogen van de bedrijven – vooral van de KMO's – staat dan ook hoog op de beleidsagenda. Het afgelopen werkjaar werd een voorontwerp van decreet opgemaakt over een beleid ter aanmoediging van de technologische innovatie. Dit wordt, na advies van de Raad van State, zo spoedig mogelijk aan het Vlaams parlement ter bespreking en goedkeuring voorgelegd.

Voor 1999 zijn de uitgaven op programma 71.3 begroot op 9.018,2 mln. BEF.

BA 12.25 Allerhande uitgaven in het kader van de overeenkomst met Flanders Technology International

De Stichting Flanders Technology International is actief in de wetenschaps-voorlichting met als doel "wetenschap en technologie dicht bij de mens te brengen". FTI is aldus belast met de logistieke voorbereiding van Technopolis, het Vlaamse Science and Technology Centre en de driejaarlijkse technologiebeurs TECHNOLAND. De subsidie aan FTI wordt opgetrokken van 51,0 mln. BEF in 1998 naar 86,0 mln. in 1999. Deze bijkomende middelen zullen aangewend worden voor de uitbating van Technopolis gedurende het startjaar 1999. De geraamde inkomsten van Technopolis voor dat jaar bedragen een kleine 50 mln. BEF, terwijl de uitgaven rond de 120 mln. worden ingeschat. Een gedeelte van het te financieren saldo wordt door de Vlaamse regering gedragen.

BA 12.28 Strategische Technologieën voor de bevordering van Welzijn en Welvaart - STWW

Door de lancering van specifieke acties en programma's wil men het beschikbare onderzoekspotentieel optimaal inschakelen. Dat geldt ook voor die domeinen waarvan niet kan verwacht worden dat ze op korte termijn tot exploiteerbare resultaten leiden, maar die van bijzonder strategisch of maatschappelijk belang zijn. STWW werd het afgelopen werkjaar ontwikkeld en wordt – in tegenstelling tot de

vroegere impulsacties – gekenmerkt door een globale horizontale aanpak. Strategisch basisonderzoek met een economische finaliteit op de lange termijn is een onderzoeksbehoefte die voornamelijk werd ingevuld door specifieke domein-gebonden impuls- en actieprogramma's. Deze werkwijze vertoont echter zijn beperkingen. Zo'n programma's zijn immers van tijdelijke aard, vergen een lange voorbereidingstijd en dekken niet alle relevante technologiedomeinen en geïnteresseerde economische sectoren. Daarom zal deze aanpak worden vervangen door een bredere opzet. In de toekomst worden enkel nog thematische programma's gelanceerd als die complementair zijn met STWW, bijvoorbeeld wanneer er op relatief korte termijn een behoefte blijkt aan industrieel onderzoek en samenwerking binnen bepaalde technologische domeinen. Naast deze onderzoeksbehoeften met economische finaliteit op lange termijn, heeft de overheid ook vanuit maatschappelijk strategische bekommernissen nood aan technologisch onderzoek.

Het STWW-programma werd eind juli 1998 gelanceerd en er werden toen drie verschillende modaliteiten voorzien. In het programmadeel *Technologie en Maatschappij* worden projecten ingewacht die een technologische bijdrage leveren voor de oplossing van een maatschappelijk probleem. In deze eerste oproep worden vier thema's van bijzonder belang vooropgesteld – met name technologie voor minder- of andersvaliden en senioren; technologie voor conservatie en restauratie van het kunstpatrimonium of cultureel erfgoed; klinisch onderzoek naar nieuwe therapieën en tenslotte onderzoek gericht op de identificatie en preventie van gezondheidsrisico's door milieuverontreiniging. Voor de thema's Landbouw en Logistiek wordt een afzonderlijke oproep georganiseerd.

Projecten in het programmadeel *Technologie en Economie* betreffen technologisch strategisch basisonderzoek met economisch effect op lange termijn. Uit de aanvraag moet een breed economisch draagvlak voor industriële valorisatie blijken – samen met een voldoende absorptiecapaciteit van het Vlaamse bedrijfsleven voor de beoogde technologie.

Het beste project uit beide programmadelen komt tevens in aanmerking als *Technologie Ontwikkelingspool* : een project met grote omvang en middelen.

Met de beoogde eerste oproep en projectselectie in 1998, wordt voor 1999 een verhoging van de beleidsruimte voorzien, zodat het totale budget 653,6 mln. BEF bedraagt. Hierbij is het de bedoeling dit domeinoverschrijdend programma de nodige kritische massa te bezorgen voor de komende jaren. Men verwacht dat het aanbod aan voorstellen de voorzieningen in 1998 in zeer ruime mate zal overschrijden. Men moet ook rekening houden met de beleidsmatige verruiming van de toetredingsvoorwaarden naar de drie grote wetenschappelijke instellingen toe (IMEC, VIB, VITO). Bij de oproep van 1998 werden zij uitgesloten van steun. Men moet ook rekening houden met het feit dat er geen nieuwe oproep meer is voor het zgn. "generisch basisonderzoek" in het kader van het actieprogramma informatie-technologie. Anderzijds is er wel de uitbreiding naar projecten over niet-technologische aspecten

van technologie-ontwikkelingen – naar analogie met het Actieprogramma Medialab (niet-technologische aspecten van Multimedia). De economische en maatschappelijke relevantie en finaliteit van de onderzoeksprojecten staan centraal in het selectiemechanisme.

Overheidsondersteuning van dit onderzoekstype, dat gericht is op kennisverruiming met een ruim toepassingspotentieel voor het Vlaamse bedrijfsleven, wordt gekenmerkt door een belangrijke "additionaliteit" t.a.v. onderzoek gefinancierd door het bedrijfsleven. Het langetermijnperspectief en het sterke karakter als "publiek goed" van de resultaten leiden immers tot een klassiek "marktfalen" bij het normale privé-ondernemen. Het programma zal bovendien sterk bijdragen tot de vorming van zeer hoog gekwalificeerd personeel, wat uiteraard ten bate komt van het Vlaamse bedrijfsleven.

BA's 31.02, 33.01 en 33.02 VITO, IMEC en VIB

Via de onderzoekinstellingen IMEC (micro-elektronica), VIB (biotechnologie) en VITO (materialen, energie en milieu) biedt de Vlaamse overheid binnen een beperkt aantal domeinen structurele onderzoeksondersteuning. Naast hun researchopdrachten hebben deze drie instellingen ook exact gedefinieerde opdrachten rond de valorisatie en diffusie van de resultaten van hun research in Vlaanderen.

BA 31.02 Dotatie aan de VITO

De Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek (VITO) sloot in 1994 een vijfjarige beheersovereenkomst af met de Vlaamse overheid. Hierin bracht de VITO haar algemene strategie, programma's en bijhorende resultaatverbintenissen in; de Vlaamse overheid stelde zich garant voor de verdere betoelaging. De beheersovereenkomst maakt de decretale opdracht van de VITO zeer concreet : de instelling moet relevant geïntegreerd technologisch onderzoek verrichten en dienstverlening verschaffen – in functie van de behoeften van het Vlaamse bedrijfsleven en de Vlaamse overheid. Hierdoor wordt een marktgerichte benadering verzekerd.

De huidige beheersovereenkomst liep eind 1998 ten einde en er was een grondige evaluatie van de werking en de resultaten. De aanbevelingen en conclusies die hieruit voortvloeien, zullen hun weerslag vinden in een nieuwe beheersovereenkomst.

Door de nieuwe bedrijfsstrategie werd het aantal onderzoeksdomeinen beperkt en geconcentreerd rond een tiental expertisecentra :

- Rationeel energieverbruik
- Verkeer en milieu
- Product- en procesevaluatie
- Milieudiagnostiek
- Teledetectie en atmosferische processen
- Milieutoxicologie
- Milieutechnologie
- Grondstoffen
- Procestechnologie
- Materiaaltechnologie
- PRODEM

De dotatie van de VITO (BA 31.02, de vroegere BA 41.02) bedraagt in totaal 1.108,4 mln. BEF, ze werd verhoogd met 23,2 mln. voor enkele nieuwe initiatieven.

De oorspronkelijk contractuele opdracht voor de opbouw en uitbating van BBT/EMIS (*kennis en informatie-centrum voor Best Beschikbare Technologieën/ Energie- en Milieu-InformatieSysteem*) wordt opgenomen in het basispakket van recurrente opdrachten van de VITO met rechtstreekse betoelaging (11,2 mln. BEF).

Het BBT/EMIS-kenniscentrum heeft tot taak informatie over schone technologieën en over energie en leefmilieu te bundelen en alles op een gebruiksvriendelijke manier ter beschikking te stellen van overheid, bedrijven of particulieren. Dit gebeurt vnl. via het Internet.

Vanaf 1999 vervalt de speciale dotatie voor PRODEM (*PROMotie- DEMonstratie-, onderzoek- en adviescentrum voor milieuvriendelijke productie en managementtechnieken*), voorheen ingeschreven op de BA 41.01. De investering in de opbouw van het centrum (gebouwen en installaties) startte in 1996 en werd in 1998 gefinaliseerd. In totaal bedroeg de bijdrage van de Vlaamse regering 234 mln. BEF, ofwel 60% van het totale investeringsbedrag. Europese cofinanciering (EFRO-steun) stond in voor de overige 40%. Voor de werkingskosten werden binnen de dotatie van de VITO 12 mln. BEF extra middelen toegekend.

BA 31.01 Subsidie aan de vzw IMEC (Interuniversitair Micro-Electronica Centrum)

De subsidie voor 1999 aan de vzw IMEC, op basis van de beheersovereenkomst 1996-2001, bedraagt 1.115,1 mln. BEF. Deze toelage heeft als voornaamste doel IMEC te ondersteunen in haar O&O-opdracht rond toekomstige industriële noden op het vlak van micro-elektronica en informatietechnologie. Bijzondere aandacht gaat hierbij naar de onderzoeksnoden van de industrie. Daartoe organiseert IMEC jaarlijks een "Vlaamse Bedrijvendag". Dit evenement wil "marktgedreven" zijn en is opgezet vanuit een dubbele optiek : IMEC-onderzoekers de kans geven om via contacten met bedrijven de noden van de markt te bevragen en de bedrijven van hun kant in contact brengen met mogelijke innovatieve toepassingen.

Daarnaast werd begin april 1998 de vzw "KMO IT-Centrum" opgericht door IMEC, WTCM en Fabrimetal-Vlaanderen. Dit initiatief, dat voor de komende drie jaar door de Vlaamse Regering gesteund wordt met 50 mln. BEF moet Vlaamse bedrijven (vooral KMO's), helpen om te innoveren door informatietechnologie (IT) te implementeren in hun producten en processen.

Er worden twee types activiteiten gepland : horizontale acties die een zo groot mogelijk publiek moeten bereiken (seminaries, nieuwsbrieven, aanwezigheid op beurzen,...) en verticale acties waarbij specifieke bedrijven een audit krijgen door een adviseur van het KMO IT-Centrum. Daarbij worden opportuniteiten voor product- en procesverbeteringen gezocht. De verticale acties zullen gericht worden naar een specifieke sector – waarbij in eerste instantie wordt gedacht aan de machine- en apparatenbouw.

Voor de valorisatie van onderzoeksresultaten speelt IMEC een voortrekkersrol. Dit uit zich ook in een stijgend aantal Vlaamse octrooiaanvragen en licentieovereenkomsten. Via de oprichting van het IT-Partners risicokapitaal-fonds nam IMEC bovendien een opmerkelijk initiatief, dat starters en snel groeiende bedrijven in de informatie-technologiesector ten goede komt. In 1998 werd overigens het 14de spin-off bedrijf van IMEC opgericht.

Onderstaande tabel illustreert de evolutie van het aantal Vlaamse bedrijven waar IMEC de laatste jaren mee samenwerkte; de gerelateerde contractinkomsten (in miljoen BEF) en de totale internationale contractonderzoeksinkomsten – gevolgd door de evolutie van de toelage van de Vlaamse regering.

	Aantal Vlaamse contractpartners	Vlaamse contract- Inkomsten (MBF)	Andere contract- inkomsten (MBF)	Toelage (MBF)
1995	36	385	548	980.9
1996	52	453	723	980.9
1997	62	485	933	1091.4
1998 (°)	65	485	994	1111.4

(°) raming

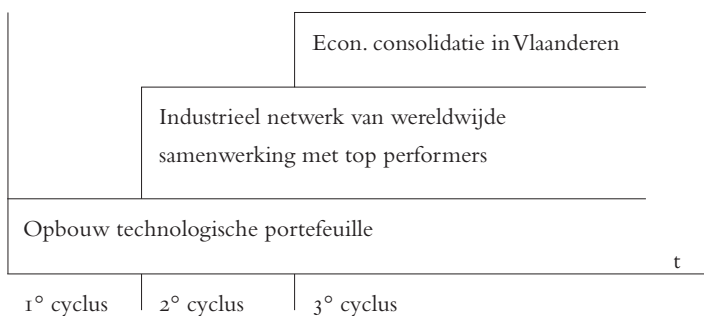
De volgende tabel illustreert de evolutie van de internationale inkomsten voor contractonderzoek. Het gaat met name om bilaterale contracten met internationale bedrijven, multilaterale Europese samenwerkingen binnen ESPRIT, multilaterale samenwerking binnen andere Europese kaderprogramma's en contractonderzoek in opdracht van ESA.

(MBF)	Bilaterale internationale industrie	ESPRIT	andere	ESA
1995	157	158	102	83
1996	224	223	144	88
1997	326	289	160	85
1998 (°)	380	308	204	83

(°) raming

In de evolutie van IMEC in het algemeen zijn tot op heden drie cycli te onderscheiden, zoals aangegeven in onderstaande figuur:

Dank zij een doorgedreven eigendomsbeleid rond de resultaten uit contractonderzoek, wordt in cyclus 1 een eigen technologische portefeuille (IMEC-expertise of "Background Information") uitgebouwd. Dit vormt op zijn beurt de aantrekkingskracht voor nieuwe samenwerking met de wereldleiders in de informatie- en communicatietechnologie (cyclus 2). Deze expertise garandeert immers een snellere "time-to-market" – wat voor commercieel succes een steeds belangrijkere parameter wordt. Als mede-eigenaar van cruciale resultaten op het vlak van ICT-ontwikkelingen, kan IMEC deze dan vervolgens terugkoppelen naar Vlaanderen (cyclus 3).

Het onderzoek en de ontwikkelingsactiviteiten van IMEC zijn georganiseerd rond drie divisies.

Een *eerste divisie* ontwikkelt submicron IC-procestechnologie.

Er gebeurt zeer geavanceerd onderzoek op bepaalde procesmodules : optische lithografie, silicium reinigingsmethoden, back-end processing en salicides.

Deze exploratorische stappen worden vervolgens geïntegreerd in een totaal productieproces en geïmplementeerd voor de aanmaak van prototypecircuits in de pilootlijn. Momenteel gebeurt dit op siliciumsubstraten met een doormeter van 150 mm. Er is vanuit de industrie een zeer grote druk om zowel onderzoek als productie in de toekomst te richten op siliciumsubstraten met nog grotere diameters (200 mm, 300 mm) – wat enorme investeringen in apparatuur en labowerk zal meebrengen.

Een *tweede divisie* voert O&O-activiteiten uit over :

(a) Sensoren en systemen :

Een van de recente ontwikkelingen betreft een CMOS-beeldopnemer met gelijkaardige beeldkwaliteit als de klassieke, complexe en duurere CCD-camera's. Ook het gebruik van de intelligente "SmartPen" voor handtekening-herkenning wordt verder ontwikkeld. Allerlei microsystemen voor toepassingen in de farmaceutische en medische wereld worden in samenwerking met bedrijven uitgebouwd.

(b) Nieuwe materialen en componenten :

Illustratief zijn hier het onderzoek naar magnetische geheugens (MRAM) op basis van het "Giant Magnetic Resonance" effect, naar niet vluchtige CMOS compatibele en ferro-elektrische geheugens, het onderzoek naar InSbAs materiaal voor niet gekoelde infrarood detectoren...enz.

(c) Verpakking- en interconnectietechnologie :

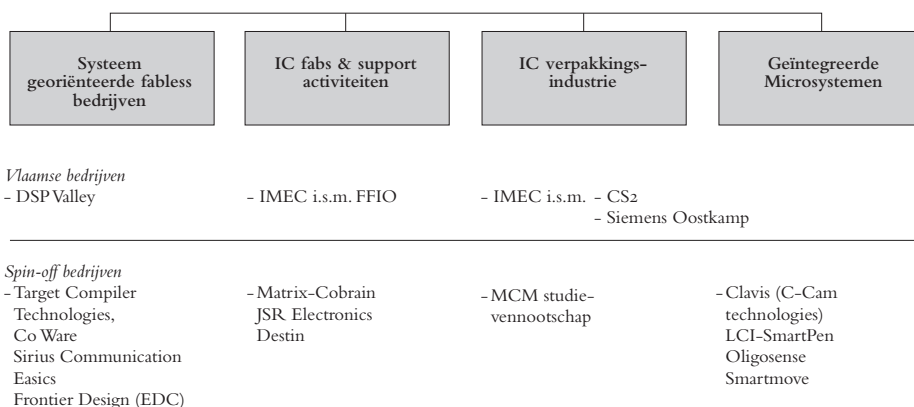
Het MCM-D (Multichip Module op basis van dunne film-technieken) onderzoek oriënteert zich vooral op gemengde RF/digitaal toepassingen, waarbij passieve of microgolf componenten kunnen geïntegreerd worden.

(d) Studie van betrouwbaarheid en fysico-chemische analysemethoden :

Deze onderzoeksgroep richt zich op doorgedreven ontwikkeling van de analyse-technieken in functie van de evoluerende gebruikerseisen. Typierend hiervoor is de ontwikkeling rond 2D-metingen van dopeerprofielen in submicronstructuren. Het betrouwbaarheidsonderzoek heeft betrekking op fenomenen als "hot carrier" degradatie en ESD (ElectroStatic Discharge). Testen worden uitgevoerd met behulp van micro Raman-spectroscopie en emissiemicroscopie.

De *derde divisie* ontwikkelt nieuwe ontwerpmethodologieën voor de complexe systemen rond de combinatie van submicron VLSI-technologie en digitale signaalverwerking, en richt zich vooral op toepassingen in telecommunicatie. Het samensmelten van de verschillende segmenten (computers, gebruikerselektronica en communicatie) resulteert in snelgroeende markten voor persoonlijke communicatie, multimedia en breedbandnetwerken. Chips worden complete systemen : het resultaat van een gespecialiseerd team samengesteld uit hardware- en software-ontwerpers en applicatie-ingenieurs.

Met de O&O resultaten uit bovenstaand onderzoek voert IMEC in Vlaanderen een gerichte industrialisatiestrategie rond vier pijlers (zie figuur):

Een eerste pijler is die van de systeemgeoriënteerde bedrijven. Een aantal bedrijven groepeerden zich rond de thematiek van (digitale) signaalverwerking in een cluster "DSP Valley". In 1998 werd bovendien beslist om vanaf volgend jaar een IMEC-cel in Flanders Language Valley op te zetten. Het is de bedoeling dat de expertise van IMEC aangewend wordt om spraak- en taaltechnologie te kunnen implementeren in

verschillende DSP-gebaseerde toepassingen van de bedrijven die zich in Flanders' Language Valley vestigen of actief zijn op dit terrein.

In de tweede pijler hoort o.a. de beslissing thuis van de Vlaamse regering om in de periode 1997-1999 op zeer actieve wijze de aantrekking van twee IC-fabrieken naar Vlaanderen te ondersteunen. IMEC ondersteunt dit project ten volle door Dr. Ir. R. De Keersmaecker naar het FFIO- DIV (Flanders' Foreign Investment Office - Dienst Investeren Vlaanderen) te detacheren als directeur van FFIO's "IC fab" project. Hierdoor wordt een directe, concrete interactie met potentiële investeerders gewaarborgd.

Steunend op de aanbeveling van de micro-elektronica adviesgroep van de Europese Commissie (*Microelectronics Advisory Group, Recommendation on "Semiconductor Packaging"*, November 20, 1996) om terug IC-verpakkingsactiviteiten in Europa op te zetten, heeft IMEC beslist haar expertise rond deze derde pijler te verankeren via de oprichting van spin-off bedrijven of via de versterking van bestaande Vlaamse bedrijven. In augustus 1998 werd een studievennootschap opgericht voor een haalbaarheidsstudie voor het opzetten van een "Multichip Module" (MCM) productiefaciliteit. Deze verpakkingstechniek richt zich eerder tot de assemblage van verschillende onverpakte chips met complexe interconnectievereisten - zoals bijvoorbeeld in telecomtoepassingen. Ook bij het aantrekken van de nieuwe IC-verpakkingsfaciliteit CS2 in Zaventem speelde IMEC's expertise in dit domein een grote rol.

Er wordt eveneens gewerkt aan de economische consolidatie van de expertise inzake microsystemen. Dit gebeurde door uitbreidingen van bestaande akkoorden (C-CAM, LCI-Smartpen) en door de oprichting in 1998 van het spin-off bedrijf OligoSense met de Universiteit Antwerpen inzake een "elektronische neus".

Tot slot wordt een wezenlijk onderdeel van deze terugkoppelingspolitiek naar de Vlaamse industrie gevormd door het risicokapitaalfonds IT Partners - in 1997 door Prof. R. Van Overstraeten als een IMEC-initiatief opgericht. Het is de bedoeling hierdoor meer industriële initiatieven in het domein van de informatietechnologie te ondersteunen.

In 1998 telde IMEC 820 medewerkers. Dit aantal betreft zowel payroll als niet-payroll (gastonderzoekers) werknemers. 85% hiervan zijn directe medewerkers aan het onderzoek en ontwikkelingsluik.

BA 33.02 Financiering van de Vlaamse Interuniversitaire Instelling voor Biotechnologie (VIB)

De dotatie 1999 bedraagt 976 mln. BEF voor de realisatie van de bij de oprichting in 1995 gedefinieerde doelstellingen. De krijtlijnen daarvan staan in de beheersovereenkomst tussen de Vlaamse overheid en VIB.

Ze omvatten drie hoofdthema's : het strategisch basisonderzoek en de internationale uitstraling ervan, de valorisatie van de onderzoeksresultaten en ten slotte de aandacht voor de maatschappelijke aspecten van de biotechnologie.

1. De eerste opdracht : de wetenschap

De hoofdactiviteit van VIB als wetenschappelijk instituut is uiteraard het verrichten van strategisch basisonderzoek, waarbij continu spitstechnologie wordt ontwikkeld en ingezet voor wetenschappelijke doorbraken in de geneeskunde, de plantenbiotechnologie en microbiologie. Het onderzoek is gestructureerd in negen onderzoeksdepartementen, die fysisch gelokaliseerd zijn op de campussen van vier Vlaamse universiteiten – volgens het concept "instituut zonder muren". Dit potentieel werd versterkt door de selectie van vijf onderzoeksprojecten die buiten de VIB-departementen worden ontwikkeld, maar er wel door worden gefinancierd. VIB vormt dan ook de structuur die een stabiele en stimulerende omgeving creëert voor het wetenschappelijk onderzoek in de biotechnologie in Vlaanderen.

2. De tweede opdracht : valorisatie van onderzoek

Een zo mogelijk nog grotere uitdaging is de valorisatie van onderzoeksresultaten : het vertalen van wetenschappelijke onderzoeksresultaten naar de industriële toepassing ervan. De aandacht voor valorisatie moet een optimaal evenwicht vinden met de hoge vrijheidsgraad die nodig is om de wetenschappelijke creativiteit binnen de VIB optimaal te laten gedijen. Het is bijvoorbeeld belangrijk om het indienen van octrooiaanvragen te stroomlijnen met de publicatie van de resultaten in wetenschappelijke tijdschriften. Ook andere aspecten moeten meer en meer een onderdeel vormen van een nieuwe valorisatiecultuur. Zo stimuleert VIB ondernemerschap, werkt professioneel samen met bedrijven en houdt bij de keuze van nieuwe projecten rekening met hun valorisatiemogelijkheden.

In zijn nog korte bestaan heeft VIB reeds geleid tot twee jonge startende bedrijven : DevGen en CropDesign, waarin ook het Biotech Fonds Vlaanderen participeert. Ook het aantal octrooiaanvragen en licentieovereenkomsten kent een gunstige evolutie. Het geplande incubatiecentrum voor jonge biotechnologiebedrijven zal de komende jaren zeker aan een stijgende nood voldoen.

3. De derde opdracht : de relatie met de maatschappij

Met de controversiële introductie in Europa van genetisch gemodificeerde soja en maïs en hun afgeleide producten, is eens te meer gebleken hoe belangrijk communicatie is. Het is dan ook van groot belang dat er in Vlaanderen een open dialoog ontstaat, waarbij iedereen zijn mening kwijt kan zonder dat het debat wordt gepolariseerd. Het behoort tot de opdracht van VIB om de bevolking correct te informeren over nieuwe biotechnologische vindingen. Het instituut wordt bij haar maatschappelijke activiteiten bijgestaan door een "klankbordcommissie", bestaande uit experts op het vlak van ethiek, vertegenwoordigers van de maatschappij en biotechnologen.

De concrete invulling van de opdrachten van het VIB is als volgt :

Opdracht 1: Strategisch basisonderzoek

De doelstellingen van het strategisch basisonderzoek kennen twee componenten. Enerzijds zal biotechnologisch frontlijnonderzoek worden uitgevoerd in de 9 VIB-

departementen. Anderzijds wordt ook elders projectmatig onderzoek gefinancierd. Bij het departementaal strategisch basisonderzoek van VIB staan in 1999 de volgende onderzoeksthema's op het programma :

a) VIB-departementen

DEPARTEMENT GENETICA – MARC VAN MONTAGU : ONDERZOEK IN DE
PLANTENBIOTECHNOLOGIE

- moleculaire reactie van planten op abiotische stress, zoals oxidatieve stress en zoutstress,
- moleculaire analyse van de interacties tussen planten en parasitaire nematoden,
- symbiotische interactie tussen stikstoffixerende Azorhizobium en legumineuze planten,
- moleculaire grondslag van de fytopathogene effecten van Rhodococcusbacteriën op planten,
- karakterisatie van de vitamine C-biosynthese in planten,
- lignificatie in populier,
- moleculaire aspecten van celdeling, celdifferentiatie en morfogenese bij planten,
- co-suppressie en posttranscriptionele silencing,
- actiemechanisme van het plantenhormoon ethyleen en wisselwerking met andere plantenhormonen,
- productie van antilichamen in planten,
- constructie van een planteneiwit-databank en toepassingen van de AFLP-technologie.

DEPARTEMENT MOLECULAIRE BIOLOGIE – FRANS VAN ROY

- Mechanismen die leiden tot celdood (apoptose of necrose) of tot vermindering van celdood.
- Onderzoek naar Tumor Necrosis Factor (TNF) :
 - signaaltransductiewegen die onder meer leiden tot geninductie,
 - vermindering van systemische toxiciteit,
 - preklinisch onderzoek naar TNF als antikanker-agens.
- Onderzoek naar andere aspecten van het kankeronderzoek :
 - ontwikkeling van bispecifieke antilichamen gericht tegen kankercellen,
 - moleculaire dissectie van invasie en metastase,
 - moleculaire basis van tumorcel-specifieke cellulaire immuniteit.
- Studie van immunologische en inflammatoire ziekten, zoals chronische en acute colitis, diverse TNF-geïnduceerde inflammatoire condities en astma.
- Onderzoek naar de mogelijkheid van modificatie van suikerstructuren op eiwitten.

DEPARTEMENT TRANSGENE TECHNOLOGIE EN GENTHERAPIE – DÉSIRÉ COLLEN

- Onderzoek naar fysiologische processen zoals :
 - de werking van het fibrinolytisch systeem,
 - het bloedstollingsproces,
 - de aanleg en ontwikkeling van bloedvaten, onder meer via het gebruik van transgene diermodellen.
- Onderzoek naar de mogelijkheden van gentherapie in de behandeling van trombose, restenose, myocardiale ischemie, pulmonaire hypertensie en hemofilie.
- Onderzoek naar de ontwikkeling van staphylokinase, een nieuw bloedklonteroplossend geneesmiddel.
- Implementatie van verschillende technologieën om op een rationele manier geneesmiddelen te ontwerpen.

DEPARTEMENT MENSELIJKE ERFELIJKHEID – GUIDO DAVID

- Lokalisering, identificatie en karakterisering van genen die een rol spelen bij diverse soorten van goedaardige en kwaadaardige kankers.
- Lokalisering, identificatie en karakterisering van genen die aan de basis liggen van de erfelijke ziekten hydronefrose, Dr George-syndroom, X-linked mentale retardatie en diverse syndromen.
- Analyse van de mechanismen die een rol spelen bij de ziekte van Alzheimer, onder meer via het gebruik van transgene-muis-technologie.
- Analyse van de rol van de verschillende heparaansulfaat-proteoglycanen in de embryologische ontwikkeling en in patho-biologische processen.
- Onderzoek naar chromosoomorganisatie, onder meer telomeren en centromeren.
- Analyse van de fysische kaart van chromosoom 12 en analyse van de aandoeningen die gepaard gaan met genverstoringen op chromosoom 12p.

DEPARTEMENT MICROBIOLOGIE – NICOLAS GLANSDORFF

- Onderzoek naar de moleculaire basis van intramoleculaire signaaltransmissie bij allosterische proteïnen.
- Studie van de moleculaire basis van psychrofilie, thermofilie en barofilie.
- Ontwerp van enzymen met gewijzigd temperatuurprofiel.
- Studie van de transcriptieregulatie in gist.
- Functionele analyse van het gistgenoom.

DEPARTEMENT IMMUNOLOGIE, PARASITOLOGIE EN ULTRASTRUCTUUR – LODE WYNS

- Studie van de moleculaire en functionele organisatie van zware ketenantilichamen bij kameelachtigen.
- Toepassingsperspectieven van *Pseudomonas aeruginosa*.
- Structuuropheldering en structuur/functie-correlatiestudies van eiwitten door X-straaldiffractie, multidimensionele NMR, spectrofotometrie en calorimetrie.
- Immunomodulatie van helper- en suppressormacrofagen.
- Structuur/functie-analyse van TNF en verwante moleculen.
- Anti-tumorstimulatie en modulatie van invasie en metastasering.
- Evaluatie van een nieuwe vaccinstrategie op basis van fusies met een *Pseudomonas*-membraaneiwit

DEPARTEMENT CELGROEI, DIFFERENTIATIE EN ONTWIKKELING – DANNY HUYLEBROECK

- Studie van signaaltransductie van serine/threonine kinase receptoren en karakterisering door transgenese van nieuwe genen die potentieel betrokken zijn bij de embryonale ontwikkeling en bij pathologische processen.
- Studie van het werkingsmechanisme van zoogdier-transcriptiefactoren en de gist *Schizosaccharomyces pombe*.

DEPARTEMENT NEUROGENETICA – CHRISTINE VAN BROECKHOVEN

- Opsporing van kandidaat-genen en gendefecten die betrokken zijn bij de etiologie van de ziekte van Alzheimer, hereditaire ataxieën, de ziekte van Charcot-Marie-Tooth en andere perifere neuropathieën.
- Opsporing van erfelijke risicofactoren die een rol spelen in
 - complexe neuropsychiatrische aandoeningen zoals schizofrenie en manisch-depressieve psychose.
 - complexe neurologische aandoeningen zoals de ziekte van Parkinson en epilepsie.

DEPARTEMENT MEDISCHE PROTEÏNECHEMIE – JOËL VANDEKERCKHOVE

- Hoge-gevoeligheidsstructuuranalyse van eiwitten.
 - Functionele studie van eiwitten
 - structuur/functie-analyse van actinebindende eiwitten die betrokken zijn bij de opbouw van het cytoskelet.
 - invloed van extracellulaire signalen op het intracellulaire microfilamentsysteem.
- Signaaltransductie : het IL5 receptor complex en leptine.

b) projectmatig onderzoek

Een tweede luik binnen doelstelling 1, Strategisch Basisonderzoek, is het projectmatig onderzoeksprogramma. In 1997 werden door de Vlaamse regering vijf projecten geselecteerd voor VIB-financiering, voor een totaal budget van 265 mln. BEF, te spreiden over vier jaar.

Titel	Projectleider	Promotor	Instelling
Studie van de HIV-variabiliteit. Implicaties voor vaccinontwikkeling	Dr. W. Janssens	Prof. G. Van der Groen	ITG
De verbetering van de weerstand tegen stress en fermentatiecapaciteit in gist	Dr. P. Van Dijck	Prof. J. Thevelein	KULeuven
Arabidopsis thaliana als een modelsysteem voor de studie van ziekteresistentie in planten	Dr. B. Cammue	Prof. W. Broeckeaert	KULeuven
T-cel therapie: T-cel differentiatiepotentieel van pluripotentie haematopoïetische stamcellen	Dr. L. Leclercq	Prof. J. Plum	UGent
Moleculaire analyse van de functie, farmacologie en architectuur van spanningsgestuurde ionkanalen	Dr. D. Snyders	Dr. D. Snyders	UIA

Opdracht 2: Gestructureerde valorisatiepolitiek

Het valorisatiebudget wordt aangewend voor de bestaffing en werking van de valorisatiecel van de centrale diensten, het octrooieren van VIB-vindingen en het uitvoeren van specifieke valorisatieprojecten.

Opdracht 3: Maatschappelijk luik – de relatie met de maatschappij

Voor het maatschappelijk luik organiseert VIB een technology assessment (TA) onderzoeksprogramma, volgt het de biotechnologie- regelgeving op, en organiseert het als derde pijler specifieke acties op het terrein van educatie en informatie.

Voor het TA-onderzoeksprogramma werd in totaal 70 mln. BEF gereserveerd. Hiervoor werden in 1998 na brede maatschappelijke consultatie de thema's vastgesteld. Er is ook een *call for proposals* georganiseerd en uiteindelijk werd naar aanleiding van deze oproep een aantal projecten geselecteerd – met goedkeuring van de Vlaamse regering – die al meteen in 1999 zullen starten.

Daarnaast adviseert VIB de Vlaamse en federale overheid over alle ontwikkelingen op het terrein van biotechnologie-gerichte regelgeving.

Heel belangrijk is ook de brede communicatie, waarvoor informatie- en educatief materiaal wordt ontwikkeld, de VIB Web-pagina's worden vernieuwd en de organisatie van specifieke acties.

INTERNATIONALE UITSTRALING

De internationale uitstraling van VIB gaat in eerste instantie uit van het frontlijnkarakter van zijn onderzoek en de valorisatie-initiatieven door zijn centrale diensten. Het voorbeeld bij uitstek was de oprichting in 1997 van de eerste spin-off, de NV DevGen, een bio-hightechbedrijf dat actief is in de functionele genetica. In 1998 volgde de spin-off CropDesign, die een activiteit uitbouwt rond celcyclustoepassingen in landbouwgewassen. In de loop van 1999 worden een aantal internationale acties opgezet die de uitstraling van Vlaanderen moeten bevorderen : de co-organisatie in november 1999 van EuropaBio, het derde internationaal biotechnologie-zakencongres in München, een Vlaamse biotechnologieworkshop op de Bio'99-meeting in Seattle (mei '99), de co-organisatie van het negende ECB-congres te Brussel (juli '99) en de organisatie van het Biotechnology Centres Forum '99. Uiteraard wordt intensief meegewerkt aan Vlaamse projecten zoals FTI-Technoland, Technopolis, enz... Deze acties werden gefinancierd met de middelen voor beheer en coördinatie.

BEHEER, COÖRDINATIE EN RAAMOVEREENKOMSTEN

Binnen de dotatie zijn middelen voorzien voor de bestaffing, werking en infrastructuur, evenals de specifieke acties van het VIB-hoofdkwartier te Zwijnaarde. Ook is binnen de dotatie een rubriek voorzien voor de financiering van de raamovereenkomsten tussen VIB en de universiteiten. Dit betreft het ter beschikking stellen van de universitaire ruimte, infrastructuur en diensten aan de VIB-departementen.

BA 41.04 Speciale dotatie IWT voor het onderzoek aan hogescholen en allerhande initiatieven m.b.t. de informatisering van het onderwijs

In de beleidsbrief voor het wetenschaps- en technologiebeleid in Vlaanderen voor de periode 1995-1999, werd reeds aangegeven dat de hogescholen beter geïntegreerd dienden te worden in het Vlaamse onderzoekssysteem. Dit stoelde op de vaststelling dat vele hogescholen kwalitatief degelijk toegepast onderzoek verrichten, ondanks beperkte financiële middelen.

In 1997 werd door IWT in opdracht van de Vlaamse regering een specifieke actie gelanceerd onder de naam "HOBU-fonds". Dat heeft in feite een dubbel doel : het wil enerzijds een impuls geven aan de opwaardering en valorisatie van technologisch onderzoek aan de Vlaamse hogescholen, maar ook via de hogescholen aan (vooral kleine) bedrijven de mogelijkheid bieden om op de hoogte te blijven van de technologische ontwikkelingen. Naar aanleiding van de eerste oproep in 1997 werden 86 voorstellen ingediend door 17 hogescholen – voor een totaal aangevraagd budget van 880 miljoen BEF. Die eerste oproep resulteerde in steun aan 20 projecten voor een totaalbedrag van 170 mln. BEF. Voor de oproep 1998 werden 46 projectvoorstellen ingediend met een globale begroting van 453 mln. BEF (beschikbaar budget 170 mln.). Voor 1999 wordt een vergelijkbaar aantal projecten verwacht – met nog een deel aanvragen vanuit de populatie van 1997, naast nieuwe indieners en initiatieven. Ook in 1999 is 170 mln. voorzien.

De opportuniteit van het fonds ligt op het vlak van de kennisimplementatie in de driehoek van "kennis-makers" : onderzoeksinstituten of eventueel technologiegedreven bedrijven met een sterk uitgebouwde O&O-afdeling; de hogescholen; en niet-technologiegedreven KMO's. De bedoeling is :

- een impuls geven aan de opwaardering en valorisatie van het technologisch onderzoek aan de industriële hogescholen;
- een kader creëren waarbinnen technologische kennis aan hogescholen op een meer structurele manier kan worden verruimd;
- versteviging van de technologische basis van KMO's door samenwerking met hogescholen ;
- een beter inzicht krijgen in het karakter van technologisch onderzoek aan de hogescholen, zodat deze intensiever kunnen worden ingeschakeld in het innovatiegebeuren.

BA 41.06 Subsidie Stichting Technologie Vlaanderen

De Stichting Technologie Vlaanderen (STV) is een instrument om de maatschappelijke implicaties van de invoering en het gebruik van nieuwe technologieën op een prospectieve wijze uit te klaren en de maatschappelijke dialoog te documenteren. De subsidie aan STV wordt verhoogd met 1,5 mln. BEF; in totaal zal ze (inclusief de indexaanpassing) 76,5 mln. BEF bedragen. De bijkomende middelen zijn bestemd voor de kosten van deelname van STV aan Technoland 1999.

BA's 99.11 en 99.12 Vastleggingsmachtigingen FIOV en IWT en

BA 41.03 Werkingsmiddelen IWT

De financiering van technologisch onderzoek gebeurt grotendeels via twee financieringskanalen:

IWT : binnen de autonome functie financiert IWT verschillende types van onderzoeksprojecten. Het gaat om KMO-haalbaarheidsstudies, KMO-innovatieprojecten, industrieel basisonderzoek en prototypeontwikkeling.

Deze projecten komen tot stand op initiatief van de bedrijven en verlopen vaak in samenwerking met universitaire laboratoria.

FIOV : de aanwending van de FIOV-middelen behoort tot de bevoegdheid van de Vlaamse minister van wetenschap en technologie. IWT treedt hier op in haar adviserende rol. De financiering betreft onderzoeksprojecten en technologische adviseerdiensten van de collectieve centra, deelname aan EUREKA-projecten, het clusterbeleid, cofinanciering van Europese regionale ontwikkelingsprojecten en ad hoc technologieprogramma's.

Het decreet dat wordt voorbereid voor de aanmoediging van technologische innovatie (waarvan de Vlaamse regering in april 1998 al een voorontwerp goedkeurde) zal na bekrachtiging door het Vlaams Parlement en verdere operationalisering een grondige wijziging doorvoeren aan de opdrachten van IWT en FIOV. Het FIOV zal worden opgeheven. Het IWT, omgedoopt tot *Instituut voor de aanmoediging van Innovatie door Wetenschap en Technologie in Vlaanderen* (afgekort IWT-Vlaanderen), zal de uitstaande rechten en plichten van het Fonds overnemen. Het sluiten van het FIOV-fonds zal naast een strictere budgettaire opvolging ook een drastische vereenvoudiging van de afhandeling van de dossiers meebrengen. IWT-Vlaanderen zal de centrale rol spelen in de aanmoediging van technologische innovatie. Dit is een belangrijke verruiming van de huidige opdracht, waarbij de aanmoediging van onderzoek en ontwikkeling centraal stond. Het huidige onderscheid tussen de autonome en de adviesfunctie wordt opgeheven. Via een beheersovereenkomst worden de samenwerkingsmodaliteiten tussen overheid en IWT-Vlaanderen en de te behalen resultaten (kwantitatief en kwalitatief) vastgelegd.

Op BA 99.11 worden 2.338,6 mln. BEF vastleggingsmachtigingen voorzien voor de initiatieven die op het FIOV in het kader van de adviserende functie van het IWT worden gefinancierd.

Enkele initiatieven worden hieronder nader toegelicht.

• **Collectief onderzoek – clusterbeleid – Technologische adviseerdiensten**

De collectieve centra zijn sectorieel of subsectorieel georganiseerde instellingen, die o.a. onderzoek uitvoeren ten bate van alle ondernemingen die behoren tot de (sub)sector. De financiering van het onderzoek gebeurt op basis van een samenwerkingsakkoord tussen de federale overheid en de Gewesten. De financiering wordt voor 50% gedragen door de betreffende industriële sector, de andere 50% komt van de overheden (3 Gewesten en federale overheid). Voor de portfolio 1997 draagt het Vlaams Gewest bij in 27 projecten met een totale begroting van 616 mln. BEF. De eigen bijdrage van Vlaanderen daarin bedroeg 84,5 mln. BEF.

De budgettaire inspanning van het Vlaams Gewest kadert in het beleid voor de

technologiediffusie. De adviseerdiensten spelen daarbij een belangrijke rol, omdat ze door hun sectorale kennis het best geplaatst zijn om knelpunten te identificeren en in te spelen op de echte noden van de industrie.

De technologische adviseerdiensten zijn verbonden aan de centra voor collectief onderzoek. Hun taak is voornamelijk toegespitst op het sensibiliseren van de KMO's rond vernieuwende technologische ontwikkelingen en het daarbij horende eerstelijnsadvies. De financiering berust op een gecoördineerde interregionale aanpak, omdat de technologische adviseurs werken voor alle in België gelegen bedrijven uit de betrokken sector. Vlaanderen, Wallonië en Brussel dienen dan ook in consensus te beslissen over de ingediende aanvragen. In 1997 waren 42 dienstverleningscellen actief in 9 collectieve centra (Vlaamse bijdrage : 86,4 mln. BEF). Een doorsnee adviseur heeft iets meer dan 200 contacten per jaar. Gemiddeld zijn 85% van de prestaties naar KMO's gericht.

De afgelopen jaren werd ook de vorming van "clusters" of samenwerkingsverbanden tussen bedrijven onderling of met onderzoeksinstituten ondersteund door de Vlaamse regering. Die verbanden leggen zich vooral toe op onderzoek, ontwikkeling en technologische dienstverlening. De idee van samenwerking en een lage drempel, zoals we die bij de collectieve centra zien, ligt ook aan de basis van het clusterbeleid. Het programma van sommige clusters vertoont trouwens raakpunten met het werk in de collectieve centra. Voorbeelden van clusters zijn "CLUSTA" en "Flanders Language Valley". CLUSTA biedt technologische ondersteuning en ondersteuning inzake product- en procesinnovatie aan alle Vlaamse staalplaatproducenten en verwerkers; zowel toeleveranciers als geïntegreerde plaatverwerkers in bedrijfstakken als automobiel, machinebouw, elektrisch materiaal, meubelen... Flanders Language Valley is een technologiepark in Ieper waar bedrijven zich kunnen vestigen die actief zijn op het gebied van taal- en spraaktechnologie – en dat in een gunstig financieel-economisch klimaat. Flanders Language Valley moet Vlaanderen toelaten een sleutelrol te vervullen in de snel groeiende markt van de taal- en spraaktechnologie. In het kader van het innovatiedecreet zal een nieuwe regeling worden uitgewerkt voor de financiering van dergelijke samenwerkingsverbanden.

- ***KMO-Innovatie Vlaanderen***

In juli 1997 ging het programma KMO-innovatie-Vlaanderen van start. In deze projecten werken telkens een KMO en een collectief centrum, onderzoeksinstituut, universiteit of hogeschool samen. Het onderzoekscentrum werft een hooggeschoolde (universitair niveau) aan, die in het bedrijf een innovatieproject uitwerkt. Deze persoon wordt hierbij begeleid door een ervaren onderzoeker van het onderzoekscentrum. Zo'n project voorziet een financiële tussenkomst in het loon van de hooggeschoolde en in de kosten van de begeleidingsopdracht. Na één jaar zijn ca. 15 KMO-Innovatieprojecten van start gegaan.

- ***KMO-stuurgroep en netwerk***

Bedrijven kunnen met hun vragen en problemen rond innovatie terecht bij tal van lokale, provinciale, gewestelijke of regionale instellingen, die werkzaam zijn op het vlak van industrieel onderzoek of technologische dienstverlening. De meeste van deze

intermediaire organisaties (GOM's, GIMV, VIZO, VITO, IMEC, interfacediensten enz.) zijn vertegenwoordigd in de KMO-stuurgroep van het IWT, die fungeert als orgaan van overleg en informatie-uitwisseling. Sinds begin vorig jaar is er een elektronisch netwerk opgezet in het kader van de stuurgroep, wat bijdraagt tot de efficiënte behandeling van vragen en problemen van de KMO's.

- ***Speerpunt domeinen***

- *Het Vlaams Impulsprogramma Energietechnologie VLIET-bis*

De ontwikkeling van energietechnologie heeft te kampen met lage energieprijzen op de internationale markt, wat remmend werkt op investeringen in rationeel energieverbruik en alternatieve energiebronnen. Anderzijds zijn een reeks institutionele en reglementaire aspecten van belang voor de ontwikkelingskansen van energietechnologie. Deze context verantwoordde dan ook een bijzondere inspanning. Het VLIET-bis-programma voorzag twee onderscheiden luiken : een beleidsondersteunend onderzoeksluik (80 mln. BEF) en een luik voor ondersteuning van wetenschappelijk-technologisch onderzoek en ontwikkeling (197 mln. BEF). Een selectievoorstel van 12 projecten voor beleidsondersteunend onderzoek (op 34 ingediend) werd begin 1998 goedgekeurd.

- *Actieprogramma Informatietechnologie (ITA-I en ITA-II)*

In maart 1996 besliste de Vlaamse regering 28 O&O-projecten te steunen in het "Vlaams IT-Actieprogramma", dat zich richt tot de basis- en systeemtechnologie voor het uitbouwen van een multimedia-infrastructuur. Het merendeel van de ITA-projecten kent een vlot verloop. Op inhoudelijk vlak hebben zich, gezien het sterk evolutieve karakter van de thema's, nogal wat wijzigingen voorgedaan. De infrastructuur-georiënteerde projecten waren onderhevig aan de industriële ontwikkelingen, meer bepaald het TELENET initiatief, alsmede aan de (vaak dominante) internationale dimensie ervan. Bovendien heeft Internet, en de beschikbaarheid van diensten via dit medium, de werkplannen sterk beïnvloed. In de ITA-projecten kwamen enkele aantrekkelijke nieuwe consortia tot stand. Ook de projecten van generisch basisonderzoek kennen een goed verloop en zijn duidelijk bevorderlijk voor de samenwerking tussen de universitaire groepen. Een aantal bedrijven nam het peterschap over deze projecten op zich. In alle projecttypes was de tijdige aanwerving van werkkrachten voor de universitaire taken echter een probleem, wat hier en daar voor vertragingen zorgde.

In het voorjaar van 1998 werden de voorbereidingen getroffen voor de start van een tweede actieprogramma rond informatietechnologie. Bij de ontwikkeling van het werkplan werd rekening gehouden met de nood aan complementariteit met het nieuwe STWW-programma. Er moet opgemerkt worden dat de O&O-projecten vanuit de Vlaamse IT-sector ook reeds ruim aan bod komen - in zowel de autonome functie van het IWT als in EUREKA / MEDEA-verband.

- *Materiaalonderzoek*

De activiteiten concentreerden zich rond de opstart van projecten voor uitrusting die dient voor materiaalonderzoek. Doel was het gemeenschappelijk ter beschikking stellen van zeer dure uitrusting, als katalysator voor nieuwe samenwerkingsverbanden. De onderzoeksgroepen zijn gestart met de aankoop of de bouw van de apparatuur midden 1997. Momenteel staan de meeste van de toestellen reeds ter beschikking van elk bedrijf en elke onderzoeker die hiervan wenst gebruik te maken.

- *Corpus gesproken Nederlands*

In het kader van de Vlaams-Nederlandse samenwerking werd midden 1998 het project Corpus Gesproken Nederlands gelanceerd. Dit vijfjarig project heeft tot doel om ongeveer 10 miljoen woorden uit de alledaagse spreektaal van het Nederlandse taalgebied te registreren en te analyseren, en deze verzameling dan beschikbaar te stellen op een serie cd-rom's. Zulk een corpus is enerzijds van groot belang voor het linguïstisch onderzoek, anderzijds is het ook een essentieel werkinstrument voor de verdere ontwikkeling van automatische spraakherkenning. Alleen met behulp van een voldoende uitgebreid corpus wordt het mogelijk om de reeds voor het Engels ontwikkelde technologieën toe te passen op het Nederlands, en op deze manier de toekomst van het Nederlands als cultuurtaal in het veeltalige Europa veilig te helpen stellen. Het project zal globaal ongeveer 180 mln. BEF kosten. De Vlaamse overheid draagt met 63 miljoen BEF ongeveer 1/3 van de projectkosten. De Nederlandse overheid staat in voor de overige 2/3.

- *Medialab*

In 1997 werden 13 projecten binnen het Medialab-programma opgestart. De uitvoering daarvan moet bijdragen tot de opbouw van een expertisenetwerk ter ondersteuning van alle actoren die actief zijn in de ontwikkeling of het gebruik van elektronische diensten (afstandsopleiding, telewerken, teleadministratie, elektronische handel, juridische aspecten...). Ze moeten dus niet alleen degelijk, internationaal erkend wetenschappelijk onderzoek verrichten, maar ook effectief de opgebouwde expertise ter beschikking stellen van alle Vlaamse actoren die de Vlaamse informatiesamenleving mee opbouwen.

De maatschappelijke valorisatie van de Medialab-expertise wordt gegarandeerd door de formule van "opdrachten", goed voor de helft van het budget van elk van de projecten (de totale budgettaire ruimte voor opdrachtuitvoering bedraagt 67 mln. BEF). Elke geïnteresseerde organisatie kan via een voorstel tot opdracht aan één van de 13 Medialab projecten nader onderzoek vragen rond een bepaalde problematiek, van belang voor de betrokken organisatie. Via de opdrachten wil het actieprogramma Medialab de valorisatie van de expertise waarborgen en ook flexibel inspelen op de snel veranderende technologische ontwikkelingen en omgevingsfactoren in het domein van multimedia breedbanddiensten en innovaties.

- *Multimedia Demonstratie Projecten*

Wil men Vlaanderen een volwaardige plaats geven in de informatiemaatschappij en onze multimedia-industrie reële groeikansen geven, dan is het belangrijk dat de hele Vlaamse bevolking met de informatiemaatschappij vertrouwd raakt.

De quasi onbeperkte toepassingen op de huidige en toekomstige informatiesnelweg zullen een aanzienlijke bijdrage leveren tot het vormen van een intellectuele en creatieve maatschappij. Door iedereen te informeren over de mogelijkheden en problemen (met hun oplossingen) kunnen echter veel vooroordelen preventief weggenomen worden. Met deze demonstratieprojecten wil men de instapdrempel voor multimediaprojecten verlagen door het sensibiliseren van een breed publiek. Het programma moet ondersteunend werken t.a.v. de multimediatechnologie die werd ontwikkeld in Vlaanderen.

De actie zal tevens bijdragen tot het overwinnen van de bestaande technische, juridische en sociale drempels bij de ontwikkeling en implementatie ervan. Dit gebeurt aan de hand van initiatieven in sleuteldomeinen zoals telewerken, (tele)leren, (ver)kopen via de informatiesnelweg, informatievergaring,....

In de zomer van 1998 werd een oproep gelanceerd voor projectvoorstellen. IWT zal instaan voor het beheer en de opvolging. Een budget van 50 mln. BEF werd voorzien.

- *Teleadministratie*

Door een optimale aanwending van informatie- en communicatietechnologieën, moet de Vlaamse overheid efficiënter kunnen werken en haar dienstverlening in belangrijke mate verbeteren. Ze kan zo ook meteen bijdragen tot de doorbraak van de nieuwe technologieën, niet alleen in bedrijven en organisaties, maar ook bij het grote publiek.

Dankzij de moderne methodes zullen administratieve procedures in de toekomst zoveel mogelijk op elektronische wijze verlopen. Dit opent mogelijkheden voor de toegankelijkheid van de overheidsdiensten, het verbeteren van de interne communicatie en een geïntegreerde klantgerichte dienstverlening, bijv. op basis van één loket (fysisch of virtueel – via de informatiesnelweg).

In het najaar van 1997 werd een oproep gelanceerd voor het indienen van pilootprojecten. De acht geselecteerde dossiers zullen inspirerend werken, doordat ze op korte termijn aantonen hoe de dienstverlening van de overheid kan verbeteren door informatietechnologie. De Vlaamse regering heeft het IWT belast met het beheer en de begeleiding van het actieprogramma. Ook de inhoudelijke voortgangsbewaking is toevertrouwd aan het IWT, maar dan samen met de werkgroep Tele-administratie. Deze laatste voert een project uit dat onder andere een ondersteunend kader wil aanbieden voor de andere projecten Tele-administratie.

• *Internationale samenwerkingsverbanden*

- *EUREKA en EUREKA/MEDEA*

EUREKA is een stimuleringsprogramma voor toegepast, marktgericht onderzoek. Het wordt gedragen door 25 Europese landen en door de Europese Commissie.

Transnationale EUREKA-projecten, die op dit niveau erkend worden (de zogenaamde labeling), kunnen een beroep doen op financiële ondersteuning door de nationale of regionale overheden van de deelnemende partners. Vlaamse partners kunnen worden gesteund door het IWT, dat ook instaat voor de promotie van het programma en de begeleiding van de projecten zelf. Sinds januari 1997 traden nieuwe steunmodaliteiten in voege voor Vlaamse deelnemers aan EUREKA-projecten. Vlaamse bedrijven genieten in EUREKA-projecten van een bijkomende 10% steun, cumuleerbaar met de bestaande verhoging van 10% voor KMO's. Voor de Vlaamse onderzoeksinstituten worden eveneens speciale modaliteiten voorzien.

MEDEA (micro-electronics for European Applications), een overkoepelend programma binnen EUREKA, ontving voor 11 Vlaamse projecten 859 mln. BEF steun. MEDEA kan beschouwd worden als de applicatie-gerichte opvolger van het vroegere JESSI-programma. Het werd geïnitieerd door de grote elektroniegroepen in Europa.

- Samenwerking met Nederland op gebied van de nanotechnologie

De nanotechnologie behoort tot de zgn. ontluikende technologieën.

Het betreft het steeds verder miniaturiseren van systemen en het ontwikkelen van nieuwe methodes om deze micro-systemen te manipuleren. Dat biedt ongekende perspectieven op de middellange en lange termijn. Het gaat niet enkel om micro-elektronica, maar ook om het manipuleren van individuele moleculen of het bouwen van micro-mechanische toestellen. Elk van deze technologieën ontsluit een volledig nieuw toepassingsgebied.

Vlaanderen en Nederland beslisten om op dit gebied te samen te werken.

Teneinde de ontwikkelingen op de voet te volgen en mogelijke toepassingen zo vroeg mogelijk te onderkennen en te stimuleren, richtten beide partners een gezamenlijk "nanoplatform" op.

Dit platform zal de technologie-observatie (technology watch) verzekeren, evenals de bekendmaking en verspreiding van de onderzoeksgegevens naar de academische en industriële wereld toe. Het secretariaat van dit platform wordt voor de eerste drie jaar waargenomen door Vlaanderen en ondergebracht bij het IWT.

Nederland zal de volgende drie jaar het secretariaat waarnemen.

Op BA 99.12 worden 2.192,1 mln. BEF vastleggingsmachtigingen voorzien voor de autonome functie van het IWT

In de autonome functie van IWT werden in de loop van 1997 206 aanvragen voor financiële steun behandeld. Het betreft technologisch onderzoek op initiatief van de bedrijven. 75% ervan werd positief beoordeeld. Indien abstractie gemaakt wordt van de teruggetrokken en onontvankelijke dossiers, beloopt het aantal "geslaagden" zelfs 82%. Bijna 45% van de goedgekeurde projecten betroffen KMO-innovatie of KMO-haalbaarheidsstudies. De KMO's nemen 21% van de binnen de autonome functie toegekende steun voor hun rekening – tegenover 59% voor de grote ondernemingen. Verdeeld over technologiedomeinen, situeren KMO-projecten zich vooral bij basistechnologieën zoals mechanica, machinebouw, metaalverwerking en aanverwante. De universiteiten, hogescholen en onderzoekscentra zijn belangrijke

partners voor de bedrijven bij de uitvoering van het onderzoek en ze ontvangen (inclusief onderzoeksmandaten) 20% van de middelen.

Op BA 41.03 tenslotte is 301,9 mln. BEF ingeschreven voor de werking van het IWT.

In het kader van het ontwerp van innovatiedecreet wordt op termijn de afschaffing voorzien van de diverse functies (autonoom, adviserend, uitvoerend). Daardoor valt ook de rationale voor de huidige opsplitsing van de werkingsmiddelen weg. Daarom werd mede vanwege begrotingstechnische overwegingen de fusie doorgevoerd van de twee werkingsdotaties (permanente – BA 41.03 en tijdelijke opdrachten – BA 41.05) tot één krediet werkingsmiddelen.

PROGR.	BA	MOO	MOV	MWT	KR' 99	WB ' 99	O&O '99	o&V '99	W&T '99	Nabscode	Libellé
71.3	Wetenschapsbeleid economische finaliteit										
71.3	1225	0,00	0,00	1,00	86,00	86,00	0,00	0,00	86,00		Allerhande uitgaven in het kader van de overeenkomst met Flanders Technology International
71.3	1228	1,00	0,00	0,00	653,60	653,60	653,60	0,00	0,00	7	Strategische Technologieën voor de bevordering van welzijn en welvaart (STWW)
71.3	3102	0,55	0,00	0,45	1.108,40	1.108,40	609,62	0,00	498,78	7(3)	Dotatie aan de VITO (ex BA 41.02)
71.3	3301	1,00	0,00	0,00	1.115,10	1.115,10	1.115,10	0,00	0,00	7	Subsidies aan de vzw IMEC
71.3	3302	1,00	0,00	0,00	976,00	976,00	976,00	0,00	0,00	7(4 en 6)	Financiering van de Vlaamse Interuniversitaire instelling voor Biotechnologie
71.3	4103	0,00	0,00	1,00	301,90	301,90	0,00	0,00	301,90		Werkingsmiddelen IWT
71.3	4104	1,00	0,00	0,00	170,00	170,00	170,00	0,00	0,00	7	Speciale dotatie IWT voor het onderzoek aan hogescholen en allerhande initiatieven m.b.t. de informatisering van het onderwijs
71.3	4106	1,00	0,00	0,00	76,50	76,50	76,50	0,00	0,00	8	Subsidie Stichting Technologie Vlaanderen
71.3	9911	1,00	0,00	0,00	2.338,60	2.338,60	2.338,60	0,00	0,00	7	Vastleggingsmachtiging FIOV
71.3	9912	1,00	0,00	0,00	2.192,10	2.192,10	2.192,10	0,00	0,00	7	Vastleggingsmachtiging IWT
Totaal					9.018,20	9.018,20	8.131,52	0,00	886,68		

HOOFDSTUK - III.4

Het Sectorale Wetenschapsbeleid

Hier worden de belangrijkste initiatieven beschreven, ondernomen vanuit andere beleidsdomeinen dan wetenschapsbeleid. Bij de bespreking wordt de structuur van de begroting per departement gevolgd.

1. Departement Coördinatie
2. Departement Algemene Zaken en Financiën
3. Departement Onderwijs
4. Departement Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur
5. Departement Economie, Werkgelegenheid, Binnenlandse aangelegenheden en Landbouw
6. Departement Leefmilieu en Infrastructuur
7. Departement Wetenschap, Innovatie en Media

1. DEPARTEMENT COÖRDINATIE

OA 11 Administratie Kanselarij en Voorlichting

Programma 11.3 Uitgaven met betrekking tot de staatshervorming

BA 12.21 Onderzoeks-, studie- en expertisekosten i.v.m. de staatshervorming

De Vlaamse regering stelde in haar regeerakkoord expliciet dat men de Vlaamse autonomie verder uit wil diepen. Men beschouwt de dynamiek van de staatshervorming nog niet als afgerond. Een aantal punten verdienen verdere opvolging, zoals de regionalisering van de basiswetgeving op provincies en gemeenten, en de splitsing van het kiesarrondissement Brussel-Halle-Vilvoorde. In sectoren zoals wetenschapsbeleid, landbouw, ontwikkelings samenwerking, sociaal-economisch beleid en buitenlandse handel is er nood aan meer homogene bevoegdheidspakketten. Dit geldt zeker voor de sociale sector. Om een samenhangend beleid te kunnen voeren, dient de Vlaamse overheid dan ook haar volle verantwoordelijkheid op te nemen voor alle aspecten van de persoonsgebonden sector. Ook op andere terreinen, zoals de verkeersreglementering en het mobiliteitsbeleid – met inbegrip van de spoorwegen – dringt een ruimere Vlaamse impact zich op. Vlaanderen dient ook volwaardig te kunnen beslissen of meebeslissen over alle beleidsmaatregelen die de ontwikkeling van de werkgelegenheid bepalen.

De verruiming van de autonomie voor de twee deelstaten om hun eigen grondregels vast te leggen, de zgn. constitutionele autonomie, dringt zich op.

Om de instellingen goed te laten functioneren, moet prioritair nagegaan worden welke bijkomende taken en opdrachten Vlaanderen zelfstandig op zich dient te nemen. Dit mede in het perspectief van homogene bevoegdheidspakketten, gekoppeld aan een verruimde fiscale en financiële verantwoordelijkheid voor de deelstaten. De Vlaamse overheid blijft in haar samenwerking met andere overheden vasthouden aan het beginsel van autonomie en territorialiteit.

Ten einde op een verantwoorde manier te zoeken naar een zo breed mogelijke consensus over de verdere wenselijke ontwikkeling van de Vlaamse autonomie, blijven permanente studie en onderzoek nodig, waarbij in voorkomende gevallen een beroep moet worden gedaan op externe expertise. Daarom wordt ook in 1999 een budget van 6 mln. BEF uitgetrokken voor wetenschappelijk onderzoek in dit veld.

Programma 11.4 Gelijke Kansenbeleid

Het Vlaamse gelijkekansenbeleid is opgebouwd rond twee assen. Ten eerste richt het beleid zich op het bevorderen van gelijke kansen voor vrouwen en mannen – op alle maatschappelijke domeinen en alle beslissingsniveaus. Ten tweede richt het zich op gelijke kansen voor die groepen die omwille van hun afkomst, seksuele geaardheid of handicap af te rekenen hebben met een feitelijke discriminatie of die onvoldoende persoonlijke en maatschappelijke kansen krijgen. Vlaanderen voert terzake een "horizontaal" beleid dat verschillende domeinen bestrijkt. De Vlaamse minister van gelijke kansenbeleid voert daarnaast een specifiek programma uit met eigen prioriteiten, eigen middelen en personeel.

In de eerste drie jaren van dit regeerakkoord maakte men vooral werk van de opstart van enkele noodzakelijke beleidsondersteunende structuren, met de nodige aandacht voor de wetenschappelijke onderbouw en de verkenning van het middenveld.

De bedoeling is om nu nog gericht te werken, steunend op de ervaring van de voorbije drie jaar. Het uiteindelijke doel is het opheffen van alle feitelijke ongelijkheden, die in schril contrast staan met de quasi bereikte juridische gelijkheid.

BA 12.01 Allerhande uitgaven met betrekking tot emancipatie en gelijkekansenbeleid

In 1999 is op de BA 12.01 22 mln. BEF beschikbaar voor overeenkomsten die kaderen binnen de beleidsprioriteiten. Hiervan is 10% voorzien voor wetenschappelijk onderzoek ter ondersteuning van het gelijkekansenbeleid naar de verschillende doelgroepen toe.

B.A. 33.01 Subsidies met betrekking tot emancipatie en gelijkekansenbeleid

Op deze basisallocatie is 42,5 mln. BEF ingeschreven. Bovenop het normbedrag en interne herschikkingen (+ 10 mln. BEF) werden in 1999 bijkomende middelen bekomen (+12,5 mln. BEF) voor projectfinanciering, waarvan 10% wordt aangewend voor onderzoek.

Programma 11.5 Permanente vorming en innovatie

BA 32.01 Allerhande subsidies m.b.t. permanente vorming en innovatie

Met de kredieten ingeschreven op deze basisallocatie, worden acties gefinancierd die tot doel hebben het innovatiebeleid te ondersteunen.

Onder de noemer "Vlaamse Innovatiebeweging" en gesteund door de slogan "Durf Innoveren!" zijn er heel wat activiteiten en wordt er informatie verspreid om het innovatiebeleid te ondersteunen. Doel is de maatschappelijke en culturele ontvankelijkheid voor innovatie te verhogen, zodat het belang daarvan niet alleen voor de bedrijven, maar ook voor het grote publiek duidelijk wordt. Voor deze communicatiecampagne wordt 70 mln. BEF gereserveerd.

In 1998 werden de acties vooral opgezet in het domein "werkend Vlaanderen" en "lerend Vlaanderen". Er werd een seminariereeks georganiseerd onder de titel "Succesvol Innoveren, Lessen en Getuigenissen". De seminars maken de KMO's bekend met innovatie en bestaande steunmogelijkheden, via de financiële vertrouwenspersonen waar zij een beroep op doen. Via seminars, studiedagen of demonstraties werden succesvolle projecten van innovatie in het onderwijs aan de globale onderwijswereld en het breder publiek voorgesteld. De SERV organiseerde in samenwerking met de Vlaamse regering een informatiesessie "Informatie en communicatie: Motor voor innovatie en werkgelegenheid?". De media werden ingeschakeld: inlassingen op televisie en radio, advertenties in alle Vlaamse dagbladen. Via de verspreiding van een campagnekrant "De 'Durfkrant'" worden opvallende innovatieve projecten en evenementen in de schijnwerper gezet. Men belicht daarbij verschillende beleidssectoren (economie, non-profit, onderwijs, mobiliteit, ...). De topics worden voorgesteld door gewone burgers.

Andere beleidssectoren zullen in de loop van 1999 aan bod komen. In een tweede fase van de "Innovatiebeweging" wenst de Vlaamse regering in 1998-1999 meer nadruk te leggen op communicatie rond het Beleidsplan Innovatie en het Innovatiedecreet. Men wil ook de communicatie naar doelgroepen diversifiëren en verdiepen. Bouwend op de lijnen van de eerste fase van het communicatieplan, zal de bekendheid van de slogan "Durf Innoveren" via de gepaste media bij het breed publiek opgefrist en onderhouden worden. Anderzijds zal via gerichte boodschappen op de juiste media de term "innovatie" aan specifieke doelpublieken worden uitgelegd.

Verder zijn de kredieten van de BA 32.01 bestemd voor steun aan opleidingsprojecten van ondernemingen of sectoren die product- of procesinnovatie ondersteunen. De snelle economische en maatschappelijke veranderingen stellen hoge eisen aan de vakbekwaamheid van werkenden en werkzoekenden. De Vlaamse regering volgt daarmee de visie van de Europese Commissie. Zowel de Europese Unie als de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO) beklemtonen deze prioriteit.

Permanente vorming en innovatie gaan hand in hand. De opleidingscomponent van het programma "permanente vorming en innovatie" heeft zowel een sociale als een

economische beleidsdoelstelling :

- het menselijk kapitaal van werkenden en werkzoekenden versterken door opleiding (sociale doelstelling) ;
- de innovatie en de groei­kracht van de bedrijven en organisaties in Vlaanderen verbeteren (economische doelstelling, innovatiebeleid).

Deze doelstellingen worden uiteraard ook behartigd door andere budgettaire programma's en basisallocaties, zoals onderwijs, beroepsopleiding bij de VDAB, middenstandopleiding via de CMO's en het VIZO en sociale promotie of landbouwvorming.

Dit programma wil de toegevoegde waarde van alle bestaande inspanningen verhogen en nieuwe accenten leggen. Het effect van alle acties wordt verhoogd door een goede coördinatie van het opleidingsaanbod en het beter afstemmen op de opleidings- en vormingsbehoeften. Dat is het oogmerk van de regionale educatieve platformen, de "Edufora". Een nieuw accent is de steun aan specifiek op innovatie gerichte opleidingen.

De Vlaamse regering geeft steun aan opleidingsprojecten van ondernemingen of sectoren, die product- of procesinnovatie ondersteunen. De ondergeschikte beleidsdoelstellingen zijn driedelig :

1. Gericht op innovatie : het hefboomkrediet is niet zomaar op eender welke opleiding gericht; hij moet een onderliggend innovatieproject in een bedrijf of organisatie ondersteunen. De regeling staat wel degelijk open voor organisaties in de non-profitsector, maar ook daar geldt de basisvoorwaarde dat er innovatie moet zijn.
2. Vraaggerichte aanwending : de middelen van het hefboomkrediet komen boven op de bestaande mogelijkheden bij VDAB, middenstandopleiding en onderwijs voor sociale promotie. De projecten voor het hefboomkrediet kunnen rechtstreeks door de bedrijven en organisaties ingediend worden. De middelen worden dus vraaggericht aangewend : instellingen zoals de VDAB kunnen wel een rol spelen bij de opleiding zelf en het formuleren van de projecten, maar de indieners bepalen zelf de concrete behoeften. Het vraaggericht karakter betekent dat men vertrekt van de noden aan opleiding op de arbeidsmarkt. Het zijn de bedrijven, instellingen en organisaties die hun behoeften in kaart brengen, die zelf de aanvragen voor projecttoelagen indienen.
3. Hefboomwerking : de steun aan innovatie-opleidingen werkt als een hefboom voor Europese middelen in het ESF (Europees Sociaal Fonds) en voor de budgetten die de federale sociale partners en regering uittrokken in het kader van de interprofessionele akkoorden. Projecten met een Europese of sectorale cofinanciering worden immers bij de beoordeling hoger gequoteerd.

In de loop van 1998 werd de formule "Innovatieopleidingen" operationeel en werd een eerste oproepronde gelanceerd.

Op 17 maart 1998 bekrachtigde de Vlaamse regering het decreet houdende diverse beleidsbepalingen, aangenomen door het Vlaams Parlement op 4 maart 1998. Artikel 15 van dit decreet legt de juridische grondslag voor subsidies aan innovatie-opleidingen. Op 24 maart keurde de Vlaamse regering een uitvoeringsbesluit terzake goed, met de voorwaarden waaronder bedrijven en organisaties steun kunnen krijgen voor innovatie-opleidingen. Krachtens artikel 93, lid 3 van het E.G.-Verdrag moest dit besluit, dat een algemene regionale steunmaatregel lanceert, aangemeld worden bij de Europese Commissie. Op 18 november 1997 besliste de Europese Commissie geen enkel bezwaar te hebben. Op 30 januari 1998 werd deze goedkeuring formeel gemeld aan de Vlaamse regering.

De subsidieaanvraag gebeurt via een aanvraagformulier. De bijhorende handleiding heeft een tweeledige functie. Enerzijds worden de vragen uit het formulier stapsgewijs besproken en verduidelijkt, anderzijds wordt alle relevante informatie verstrekt over de selectiecriteria en -procedure.

Tijdens de indieningsperiode konden de kandidaat-promotoren een beroep doen op de afdeling Europa Werkgelegenheid voor de volgende vorm van begeleiding :

- nagaan of de criteria niet verkeerd worden geïnterpreteerd
- nagaan of het project ook in aanmerking komt voor Europese cofinanciering
- advies over het vertalen van de voorgestelde acties naar een "subsidieaanvraag"
- verduidelijken van de selectieprocedure.

Bedrijven en organisaties konden tot 30 april 1998 aanvragen indienen voor een eerste steunronde. Er werden in totaal 114 projecten ingediend, waarvan er 37 niet ontvankelijk waren omdat ze geen innovatie ondersteunen. Najaar 1998 besliste de Vlaamse regering over de goedgekeurde steunaanvragen. De eerste ronde was goed voor ongeveer 300 mln. BEF steun. Omdat de steun aan innovatie-opleidingen 27,5 % van de projectkosten bedraagt, kan men dus stellen dat de eerste ronde van de hefboom in Vlaanderen minstens 1 miljard extra vormingsactiviteiten op gang bracht. Een tweede oproepronde voor het saldo van de enveloppe 1998 volgde in het najaar.

In het kader van de afspraken inzake het Vlaams Werkgelegenheidsoverleg heeft de Vlaamse regering de enveloppe voor 1999 op de BA 32.01 bepaald op 456,5 mln. BEF, waaraan het saldo 1998 toegevoegd dient te worden – zodat in 1999 ongeveer 600 mln. wordt aangewend.

OA 12 Administratie Buitenlands beleid

Programma 12.1 Algemene externe betrekkingen

BA 12.40 Onderzoek en studies m.b.t. het Vlaams buitenlands beleid

In 1999 staat op BA 12.40 20,0 mln. BEF ingeschreven. De kredieten hebben betrekking op zowel de financiering van specifieke wetenschappelijke projecten als op de cofinanciering van projecten in het raam van het Programma Beleidsgericht Onderzoek. Dit laatste werd opgestart in 1998 en wordt in 1999 verder gezet met nieuwe projecten. De meeste acties zijn gespreid over twee of meer jaren.

PROGR.	BA	MOO	MOV	MWT	KR' 99	WB ' 99	O&O	O&V	W&T	Nabscode	Libellé
DEPARTEMENT COÖRDINATIE											
11	Administratie Kanselarij en Voorlichting										
11.3	Uitgaven m.b.t. de staatshervorming										
11.3	1221	0,60	0,00	0,00	10,00	6,00	6,00	0,00	0,00	12	Onderzoeks-, studie- en expertisekosten i.v.m. de staatshervorming
11.4	Gelijkekansenbeleid										
11.4	1201	0,10	0,00	0,00	22,00	2,20	2,20	0,00	0,00	12	Allerhande uitgaven met betrekking tot emancipatie en gelijkekansenbeleid
11.4	3301	0,10	0,00	0,00	42,50	4,25	4,25	0,00	0,00	12	Subsidies met betrekking tot emancipatie en gelijkekansenbeleid
11.5	Permanente vorming en innovatie										
11.5	3201	0,00	0,00	1,00	456,50	456,50	0,00	0,00	456,50		Allerhande subsidies m.b.t. permanente vorming en innovatie
12	Administratie Buitenlands beleid										
12.1	Algemene externe betrekkingen										
12.1	1240	1,00	0,00	0,00	20,00	20,00	20,00	0,00	0,00	12	Onderzoek en studies m.b.t. het Vlaams buitenlands beleid
TOTAAL					551,00	488,95	32,45	0,00	456,50		
PROGR.	BA	MOO	MOV	MWT	KR' 99	WB ' 99	O&O	o&V	W&T	Nabscode	Libellé
DEPARTEMENT ALGEMENE ZAKEN EN FINANCIËN											
21	Administratie Planning en Statistiek										
21.1	Planning en Statistiek										
21.1	1202	0,60	0,00	0,00	13,40	8,00	8,00	0,00	0,00	8.9	Allerhande uitgaven m.b.t. de activiteiten en producten inzake planning en statistiek
24	Administratie Budgettering, Accounting en Financieel Management										
24.4	Rechtstreekse schuld										
24.4	4001	0,25	0,75	0,00	459,70	459,70	114,93	344,78	0,00	10	Rentelast lening universiteiten A.S.L.K. ("Academische sector")
24.4	6002	0,25	0,75	0,00	1.132,90	1.132,90	283,23	849,68	0,00	10	Kapitaalaflossing lening universiteiten A.S.L.K. ("Academische sector")
24.8	Indirecte schuld										
24.8	4003	0,25	0,75	0,00	107,90	107,90	26,98	80,93	0,00	10	Intrestlasten van leningen aangegaan door de universiteiten en het UZ Gent voor de financiering van onroerende investeringen (ex BA 31.03)
TOTAAL					1.713,90	1.708,50	433,13	1.275,38	0,00		

Om een eenmalige vastlegging te kunnen doen, is het nodig te werken via gesplitste kredieten. Derhalve werd een nieuwe basisallocatie met gesplitste kredieten ingevoerd. In het kader van de aanpassing van de begroting 1998 werd van de oorspronkelijke 20 mln. BEF NGK éénmalig 10 mln. BEF overgeheveld naar BA 12.29 van het programma 71.10.

2. DEPARTEMENT ALGEMENE ZAKEN EN FINANCIËN

OA 21 Administratie Planning en Statistiek

Programma 21.1 Planning en Statistiek

BA 12.02 Allerhande uitgaven met betrekking tot de activiteiten en producten inzake planning en statistiek

De statistiekfunctie zal verder worden uitgebouwd. Informatietechnologie maakt het mogelijk dat regionale statistieken uitgebreider, sneller en aan een groter publiek ter beschikking staan. De Functionele regionale databank (FRED), een belangrijk onderdeel van de statistische website, wordt aangevuld. Als FRED volledig is ingevuld, zal men de grootst mogelijke transparantie in het aanbod van Vlaamse statistieken bereiken. APS krijgt binnen de Vlaamse overheid de functie van draaischijf voor het aanschaffen en toegankelijk maken van grote databestanden. Door overeenkomsten met statistiekproducenten (NIS, Kruispuntbank, RSZ...) komen er afspraken over de toelevering van statistische bronbestanden. APS wordt het aanspreekpunt voor de verspreiding van statistieken (o.a. over het wetenschappelijk onderzoek) – zowel voor de diensten binnen de Vlaamse overheid als daarbuiten. De vertegenwoordiging in adviescomités van federale statistische instituten zal bijdragen tot een betere wisselwerking en verhoogde aandacht voor regionale statistiek.

De functie die op termijn binnen APS moet worden versterkt, is de eigen gegevensinzameling. Deze moet vertrekken van een bepaalde nood aan statistische gegevens, die nu niet of onvoldoende beschikbaar zijn. In het kader van het Programma Beleidsgericht Onderzoek (PBO) gaat hier extra aandacht naar uit. De uitbouw van een permanent ondersteuningssysteem inzake survey-onderzoek en het analyseren van de APS-surveyresultaten behoren reeds tot de themata binnen het PBO.

Binnen het kader van de brede strategische planning ontwerpt men een voorstel van ondersteuning inzake strategisch management voor de nieuwe Vlaamse regering.

Programma 24.4 Rechtstreekse schuld

BA 40.01 Rentelast lening universiteiten A.S.L.K. ("Academische sector")

BA 60.02 Kapitaalsaflossing lening universiteiten A.S.L.K. ("Academische sector")

De intrestlasten en de aflossingslasten van de sector universiteiten (academische sector) zijn in 1999 overgeheveld naar programma 24.40 (directe schuld), nl. 24.40 BA 40.01 (rentelasten) en 24.40 BA 60.02 (aflossingslasten). De BA-codes die voorheen gebruikt

werden (tot en met 1998) waren 24.80 BA 31.03 (rentelasten) en 24.80 BA 51.03 (aflossingslasten).

Er is een stijging van deze kredieten in 1999 (1.592,6 mln. BEF) ten opzichte van 1998 (1.140,70 mln. BEF). Dit komt door een hergroepering van de leninglasten, gekoppeld aan een kortere aflossingstermijn.

Programma 24.8 Indirecte schuld

Dit programma heeft betrekking op het beheer en de financiële dienstverlening van de indirecte schuld van de Vlaamse Gemeenschap. Onder indirecte schuld verstaat men leningen, aangegaan door ondergeschikte besturen of publiekrechtelijke rechtspersonen (opgericht krachtens een wet of een decreet en die ressorteren onder de bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaamse Gewest) of door de Vlaamse Gemeenschap zelf, ter financiering van specifieke beleidsprojecten. Dit in het geval de aflossingen van kapitaal of rente ten laste vallen van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap. Het betreft dus louter intrest- en kapitaallasten.

BA 40.03 Intrestlasten van leningen aangegaan door de universiteiten en het UZ Gent voor de financiering van onroerende investeringen.

Er is een krediet van 107,90 mln. BEF voorzien.

3. DEPARTEMENT ONDERWIJS

OA 33 Administratie Hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek

Programma 33.2 Universitair Onderwijs

Het programma 33.2. richt zich tot de universiteitsstudenten in Vlaanderen, de Vlaamse universiteiten en (in mindere mate) tot sommige andere instellingen van academisch onderwijs en onderzoek.

Universiteiten zijn, in het belang van de samenleving, zowel werkzaam op het gebied van het academisch onderwijs, het wetenschappelijk onderzoek en de wetenschappelijke dienstverlening. Zij moeten deze drie dimensies van hun decretale opdracht in een optimale wisselwerking realiseren en excellentie in de drie luiken nastreven. Samen met hen werkt de overheid dan ook een beleid uit om een betaalbaar en kwalitatief hoogstaand universitair aanbod aan te reiken, dat zo goed mogelijk beantwoordt aan de huidige en toekomstige behoeften van de Vlaamse jongeren.

Bronnen :

- het decreet van 12 juni 1991 betreffende de universiteiten in de Vlaamse Gemeenschap;

- het Vlaams regeerakkoord;
- eerste voortgangsrapport van erector Roger Dillemaans "optimalisering universitair aanbod in Vlaanderen" (december 1996-januari 1997)

De universitaire financiering via dit programma bestaat uit vier categorieën : de werkingsuitkeringen en de wettelijke werkgeversbijdragen (samen ongeveer 90 % van het totale budget van het programma 33.2), de investeringstoelagen en de sociale toelagen voor studenten. Via de verschillende financieringssystemen (de vermelde werkingsuitkeringen, wettelijke werkgeversbijdragen, investeringstoelagen, toelagen voor sociale voorzieningen) tracht de overheid tot een goed evenwicht te komen tussen de te leveren prestaties en de ter beschikking gestelde publieke middelen.

BA 41.20, 41.21, 44.81, 44.82, 44.83, 44.84, 44.85, 44.86 Werkingsuitkeringen Vlaamse universiteiten

De werkingsuitkeringen dragen bij tot de dekking van de gewone uitgaven voor academisch onderwijs, wetenschappelijk onderzoek, wetenschappelijke dienstverlening en administratie van de Vlaamse universiteiten.

In 1998 werd de berekeningswijze van de universitaire werkingsuitkeringen herzien. De berekening daarvan is afhankelijk van de evolutie van de "onderwijsbelastingseenheden", maar ook van de inflatie. De toename van het aantal onderwijsbelastingseenheden is gedeeltelijk te wijten aan het feit dat vanaf de begroting 1999 ook de eenheden voor geneeskunde en tandheelkunde van 1 februari 1996 in rekening worden gebracht.

De enveloppe wordt conform het universiteitsdecreet geïndexeerd, waarbij men de loonnorm voor 80% en de werkingsnorm voor 20% in aanmerking neemt.

De herziening van de berekeningswijze had het volgende doel :

- een antwoord formuleren op de gedeeltelijke vernietiging van artikel 130 van het decreet van 12 juni 1991 betreffende de universiteiten in de Vlaamse Gemeenschap. Dit werd gewijzigd door artikel 127 van het decreet van 21 december betreffende het onderwijs VI, door een arrest van het Arbitragehof;
- een correctie aanbrengen aan de aanzienlijke verschillen in kostprijs per onderwijsbelastingseenheid, tussen de universiteiten onderling;
- opnieuw financieren van de voortgezette academische opleidingen, waarbij de beheersing van deze uitgaven een belangrijk uitgangspunt blijft;
- de universitaire basisfinanciering structureel verhogen.

In de globale werkingsenveloppe is voor de voortgezette academische opleidingen een bedrag van 450 mln. BEF vervat, dat onder de universiteiten verdeeld wordt op basis van het aantal afgeleverde diploma's. Op deze manier worden de voortgezette academische opleidingen expliciet gefinancierd, blijft de kostprijs ervan onder controle en wordt de stap gezet van een inputfinanciering (gebaseerd op de onderwijsbelastingseenheden) naar een outputfinanciering (op basis van het aantal diploma's). Tevens wordt de globale basissubsidie structureel verhoogd met 300 mln. BEF.

Om de kwalitatieve verbetering van het onderwijsaanbod te operationaliseren, streeft de overheid de volgende doelstellingen na :

1. Zowel op het vlak van de opleidingen als van de instellingen moet men de versnippering van het universitair landschap tegengaan, gekoppeld aan het aanmoedigen van zwaartekrachtvorming inzake onderwijs, onderzoek en internationale samenwerking.

Om dit te realiseren werd Prof. Roger Dillemans in 1995 belast met een bijzondere opdracht. Medio 1997 werd het eerste "rapport Dillemans" gepubliceerd, op basis waarvan een vrij grote eensgezindheid tot stand kwam. Daardoor kan men op korte termijn in Vlaanderen enkele initiatieven nemen tot rationalisatie van het onderwijsaanbod. Het gaat hierbij onder meer om beslissingen van de universiteiten zelf om opleidingen, waarvoor men de onderwijsbevoegdheid heeft én behoudt, niet meer aan te bieden ("bevriezen"). Dit als een tijdelijke maatregel – in functie van optimalisatie van het aanbod. Voor een aantal rationalisering is echter nog bijkomend onderzoek en regelgevend werk nodig.

Aangezien de opdracht van professor Dillemans zich uitstrekt over vijf jaar, is dit slechts een eerste stap in een verder reikend proces. Het tweede rapport en de daaropvolgende besprekingen vormen de volgende schakel.

2. Het huidige stelsel van kwaliteitszorg en -bewaking moet worden bijgesteld en verfijnd (zie programma 33.3).
3. De overheid beoogt een verdere vereenvoudiging van de regelgeving en een vermindering van de regeldichtheid. Dit zou gepaard gaan met een verruiming van de beleidsruimte van de universiteiten. Hierbij komt een grotere nadruk te liggen op de beoordeling van de prestaties (responsabilisering).
Het decreet van 12 juni 1991 betreffende de universiteiten in de Vlaamse Gemeenschap, zette heel dit proces van deregulering en verzelfstandiging in gang. Er wordt nu een decreet voorbereid dat de regelgeving voor de universiteiten, vooral voor het personeelsbeleid, nog moet vereenvoudigen.
4. De overheid wenst eveneens het internationaal aspect van het universitair onderwijs en onderzoek te bevorderen. Het programma 33.2 voorziet dan ook ruim 100 mln. BEF voor internationale samenwerking en 10,3 mln. als subsidie aan de Nederlandse Taalunie.
5. De administratie heeft in 1998 het project "publieke verantwoording" opgestart. De achterliggende doelstelling daarvan is dat de overheid een beter beeld krijgt over het functioneren van de Vlaamse universiteiten. Dat kan via zowel kwalitatieve als kwantitatieve indicatoren.

BA 40.73 Toelage sociale voorzieningen studenten (decreet 12 juni 1991 art. 140bis)

Deze sociale toelagen (548,20 mln. BEF) dragen bij tot het dekken van de kosten voor personeel, werking, uitrusting en de financiële kosten voor de sociale voorzieningen voor studenten. Onder deze BA vallen ook de verwerving, oprichting of uitbreiding, verbouwing, instandhouding en herstellingen van onroerend goed, bestemd voor hun sociale voorzieningen.

BA 60.12 Kapitaaloverdrachten van onroerende investeringen universitair onderwijs

Voor de Vlaamse universiteiten wordt een bedrag voorzien van 663,50 mln. BEF. Dat moet gebruikt worden voor uitgaven die rechtstreeks voortspruiten uit de verwerving, de oprichting of uitbreiding, de verbouwing, de instandhouding en de grove herstellingen van onroerende goederen die bestemd zijn voor onderwijs, onderzoek, wetenschappelijke dienstverlening en administratie. Dit is met inbegrip van onroerende goederen door bestemming en zware wetenschappelijke apparatuur. Ook financiële lasten die voortspruiten uit leningen voor investeringsuitgaven, kunnen ermee betaald worden.

BA 41.22, 44.89, 44.87, 64.17 en BA 40.10

De overheid wenst eveneens een regeling voor de drie universitaire instellingen van openbaar nut, zijnde het Vlaams Interuniversitair Instituut voor ontwikkelingsbeleid en –beheer (opvolger van het College voor de Ontwikkelingslanden), de Vlerick School voor Management en het Instituut voor Tropische Geneeskunde. Kenmerkend voor alle drie is dat zij vanuit een jarenlange traditie onderwijsactiviteiten ontwikkelen in de sfeer van het post-initieel universitair onderwijs. Zij doen ook aan onderzoek en dienstverlening in hun specifiek domein. Hun onderwijsactiviteiten vallen tot nu toe buiten het organisatorisch kader van het academisch onderwijs, zoals dat werd neergelegd in het universiteitendecreet van 12 juni 1991.

De overheid beoogt hun erkenning en de subsidiëring van de onderwijs- en onderzoeksactiviteiten te koppelen aan de doelmatigheid en de kwaliteit van de geleverde prestaties – zonder evenwel te raken aan de autonomie van de instellingen zelf.

Voor deze drie universitaire instellingen van openbaar nut wenst de overheid een nieuw instrument in te voeren : de beheersovereenkomst. De achterliggende idee daarbij is dat de overheid zich niet bemoeit met het dagelijks beheer, maar wel stuurt via de kwaliteit en de doelmatigheid.

Voor de opstart- en overgangsfase in 1998 werd éénmalig een bedrag van 28 mln. BEF voorzien voor de Vlerick School voor Management, het Instituut voor Tropische Geneeskunde en het Vlaams Interuniversitair Instituut voor Ontwikkelingsbeleid.

BA 33.49, 44.80 en 44.88

Er worden eveneens subsidies toegekend aan de Faculteit voor Protestantse Godeleerdheid in Brussel, het Universitair Instituut voor de studie van het Jodendom Martin Buber en de vzw Interuniversitair Centrum voor Onderwijsrecht.

BA 44.90 Bijdrage wettelijke en conventionele werkgeversbijdrage vrije universiteiten (decreet van 12 juni 1991 art. 136)

Deze kredieten werden verhoogd tot 502,3 mln. BEF. Dit was noodzakelijk om de verschillen tussen de verschillende universiteiten op het gebied van personeelsuitgaven weg te werken. Het gaat meer bepaald om de hogere werkgeversbijdrage van de vrije universiteiten.

BA 12.03, 33.47, 40.01 en 41.46

Deze BA's zijn bestemd voor uitgaven in het kader van de internationale samenwerking. Op BA 40.01 is een bedrag van 88,4 mln. BEF ingeschreven – dat zijn subsidies in het kader van de internationale samenwerking. Op BA 33.47 wordt 10,3 mln. als subsidie aan de Nederlandse Taalunie voorzien. Verder is er nog 4,40 mln. BEF voor personeels- en werkingkosten, veroorzaakt door de deelname van België aan internationale activiteiten i.v.m. het wetenschapsbeleid.

Programma 33.3 Coördinatie Hoger Onderwijsbeleid

BA 40.10 Subsidiëring Open Hoger Onderwijs en Innovatie van het Hoger onderwijs

De vernieuwing van het hoger onderwijs wordt steeds belangrijker. Sinds 1997 kunnen universiteiten en hogescholen innovatieprojecten indienen, die eventueel voor cofinanciering door de overheid in aanmerking komen. Daartoe werd een selectiecommissie geïnstalleerd. In 1997 werden er reeds 12 projecten goedgekeurd, in 1998 waren het er 10. Bedoeling is om in 1999 een groter aantal te ondersteunen. De overheid zal in de nabije toekomst deze projecten evalueren. Door cofinanciering van waardevolle innovatieprojecten van twee of meer universiteiten of hogescholen, wenst de Vlaamse overheid de betrokken innovatie een belangrijke prikkel te geven. Prioriteit gaat naar projecten die het stelselmatig gebruik van informatie- en communicatietechnologie (ICT) in het hoger onderwijs beogen. Dit garandeert de toekomstige onderwijskundige kwaliteit en stimuleert de vernieuwing. Alleen door systematische innovatie van het hoger onderwijs in al zijn aspecten – onderwijstechnologisch, vakinhoudelijk, organisatorisch en bestuurlijk – kan de sector zijn cruciale rol in de kennismaatschappij vervullen. Gelet op de beperktheid van de middelen, moet de prioriteit gaan naar de onderwijstechnologische innovatie. Dit vergt een extra stimulans omdat hier de investeringen het omvangrijkst zijn. De inhoudelijke innovatie van de studieprocessen vormt een meeropbrengst van de onderwijstechnologische innovatie. Het systematisch gebruik van ICT bij de inrichting van de studieprocessen zal het interactieve karakter en de studiegerichtheid ervan bevorderen.

OA 39 Diensten van de secretaris-generaal

Het onderwijsbeleid moet de maatschappelijke ontwikkelingen en de internationale evoluties nauw opvolgen. De impact ervan op het onderwijs kan dan worden ingecalculeerd in de beleidsvoorbereiding. De evolutie in binnen- en buitenland wordt hierbij (h)erkend en men vertaalt een en ander naar de concrete onderwijssituatie. Het programma behelst de coördinatie van de voorbereiding van het onderwijsbeleid en van de strategische planning (op alle onderwijsniveaus) en op het internationaal onderwijsbeleid. Er is verder de voorbereiding en uitwerking van niveauoverschrijdende thema's, zoals migranten- en kansarmoedebeleid, spijbelproblematiek, nieuwe onderwijsmedia, kinderrechten, gelijke kansen voor jongens en meisjes in het

onderwijs en tot slot ook de aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt.

Programma 39.2 Coördinatie beleids- en gegevensbeheer

BA 12.01 Allerhande uitgaven met betrekking tot statistiek, gegevensbeheer en onderwijsindicatoren

Met de evolutie naar een kennismaatschappij, worden de kwaliteit en betrouwbaarheid van de beleidsvoorbereidende kennis steeds belangrijker. Nieuwe beleidsinstrumenten, zoals strategische planning, vergen niet alleen een erg ruime en degelijke kennisbasis, maar ook een betere integratie van het onderwijskundig onderzoek en het beleid. Daar hoort ook de systematische ontwikkeling bij van de indicatoren die toelaten het beleid te evalueren en eventueel bij te sturen. Het wetenschapsbeleid heeft immers als opdracht: "(...) zorg dragen voor de uitbouw en aanwending van een voldoende wetenschappelijke ondersteuning van het beleid teneinde de beleidsbeslissingen vorm te kunnen geven, uit te voeren en hun effecten te evalueren" (cfr. het Speurboekje Wetenschap, Technologie en Innovatie 1996, blz. 10).

Via onderzoek en participatie aan nationale en internationale projecten, verzamelen men de gegevens en indicatoren die kennis en inzicht opleveren. Zij zijn essentieel bij de coördinatie van de beleidsvoorbereiding en vormen een reële steun bij de realisatie van de beleidsdoelstellingen voor alle onderwijsniveaus.

Het is van cruciaal belang om indicatoren te ontwikkelen die direct inspelen op de beleidsvoorbereiding of die (de kwaliteit van) het Vlaams onderwijs situeren in een internationaal perspectief. Kortlopende, experimentele projecten kunnen de effecten van bepaalde beleidsopties op het veld inschatten en helpen de oorspronkelijke opties bij te sturen.

BA 12.06 Allerhande uitgaven voor internationale samenwerkingsinitiatieven

In de beleidsbrief "School maken in Vlaanderen" van oktober 1995 worden voor het internationaal onderwijsbeleid drie grote strategische doelstellingen geformuleerd : het realiseren van de Europese dimensie via de samenwerking in EU-verband, uitbouw van een optimale bilaterale onderwijssamenwerking en het uitdragen en bevorderen van de bestaande Vlaamse expertise via samenwerking met multilaterale organisaties zoals OESO, de Raad van Europa en UNESCO.

Vlaanderen neemt actief deel aan het onderwijsbeleid van de Europese Unie. De Europese programma's beogen de Europese dimensie in de sector te bevorderen en bij te dragen tot de ontwikkeling van onderwijs van hoog gehalte. De programma's vinden hun rechtsgrond in besluiten van de Raad van de Europese Unie en het Europees Parlement. Deelname hieraan geldt als een kritische succesfactor. Aanvankelijk spitste de samenwerking zich toe op het hoger onderwijs. Sedert 1995 wordt ook samenwerking binnen de andere onderwijsniveaus en -vormen (basis- en secundair onderwijs, volwassenenonderwijs, open en afstandsonderwijs) actief aangemoedigd.

De bilaterale samenwerking heeft als hoofddoel de ontwikkeling van kwalitatief onderwijs via de wederzijdse bevordering van uiteenlopende initiatieven. Een constante daarbij is het bekend maken van onze eigen taal en cultuur in het

buitenland – en de taal en cultuur van het andere partnerland in Vlaanderen. Via de bilaterale samenwerking wil Vlaanderen bovendien een eigen bijdrage leveren aan de internationale solidariteit. Zoals aangegeven in de beleidsbrief "Vlaanderen Internationaal" van oktober 1995, noopt de situatie van waaruit Vlaanderen vertrekt, ons ertoe op een weloverwogen wijze prioriteiten te bepalen onder de landen en regio's waarmee we relaties willen onderhouden. Vlaanderen concentreert zijn middelen op die landen en regio's die beantwoorden aan de eigen prioriteiten inzake het buitenlands beleid. De bilaterale samenwerking op onderwijsgebied concentreert zich vooral op de buurlanden (in de eerste plaats Nederland en de aangrenzende Duitse regio's – grenslandenbeleid) en Zuid-Afrika, Rusland, Oekraïne, China, Vietnam en Cuba. Voor de samenwerking met Zuid-Afrika en Cuba worden de kredieten verhoogd met 35,2 mln. BEF.

De operationele doelstellingen en de beoogde effecten voor de bilaterale samenwerking zijn vervat in de bepalingen van culturele akkoorden, samenwerkingsakkoorden en intentieverklaringen.

Deelname aan initiatieven binnen de OESO, de Raad van Europa en de UNESCO is belangrijk om in te spelen op belangrijke tendensen zoals levenslang leren, overgang onderwijs-arbeid, nieuwe onderwijsmedia. Men kan zo ook het Vlaamse onderwijs positioneren in een internationaal perspectief. De jaarlijkse werkprogramma's van de multilaterale organisaties dienen als uitgangspunt voor de operationalisering. Voor 1999 werkt men rond de kwaliteit van onderwijs aan het jonge kind, onderwijsinnovatie (o.a. de productie van kwaliteitsvolle educatieve software), kwaliteitsbewaking, burgerschapsvorming, INES-onderwijsindicatoren en IEA-prestatie-indicatoren.

Om het internationaal onderwijsbeleid te realiseren, stelt de Vlaamse overheid mobiliteitsbeurzen ter beschikking om mobiliteit van individuen mogelijk te maken. Men subsidieert of cofinanciert internationale samenwerkingsprojecten, bekostigt de participatie aan internationale onderwijsreviews en cofinanciert de bi- en multilaterale samenwerking tussen scholen. Verder stimuleert zij het vreemdetalenonderwijs, organiseert studiebezoeken voor buitenlandse gasten en informeert en sensibiliseert de Vlaamse onderwijswereld rond de mogelijkheden tot internationale samenwerking. Bovendien financiert de overheid allerhande publicaties (brochures, vergelijkende rapporten, vademecums, ...).

Met Nederland werd op 16 juni 1997 een vierde Gent-akkoord gesloten. Gent-4 loopt tot 31 december 1999. Het akkoord voorziet samenwerking in alle onderwijsdomeinen en heeft speciale aandacht voor de kennismaatschappij en de mogelijke vormen van samenwerking inzake nieuwe technologie.

In 1999 geeft men verder uitvoering aan de culturele akkoorden, de Vlaamse samenwerkingsakkoorden en de onderwijsakkoorden met Zuid-Afrika, Rusland, Oekraïne, Cuba, Tsjechië en Slowakije. In 1997 ondersteunde het Departement Onderwijs bilaterale samenwerking met 42 landen.

BA 41.43 Subsidie aan het onderwijskundig beleids- en praktijkgericht wetenschappelijk onderzoek (OBPWO)

De prioritaire thema's en hun uitwerking concretiseren de beleidsvragen waarop de overheid een antwoord vraagt. Het is de bedoeling dat het gesubsidieerde onderzoek informatie en gegevens oplevert die zowel een degelijke wetenschappelijke waarde hebben als beleidsrelevant zijn. Sinds 1998 worden de prioritaire onderzoeksthema's daarom gekaderd in het strategisch plan "Lerend Vlaanderen". Daarnaast formuleert men een aantal specifieke thema's die inspelen op specifieke behoeften van de beleidsvoorbereiding op korte termijn. De opvolging en evaluatie van de afgesloten en lopende initiatieven zijn medebepalend voor de selectie van nieuwe aandachtpunten, c.q. het behouden van vroegere thema's. Het betreft immers niet alleen de beleidsvoorbereiding, maar tegelijkertijd de opvolging en de evaluatie van de genomen beleidsopties.

Het onderwijskundig beleids- en praktijkgericht wetenschappelijk onderzoek (OBPWO) is specifiek bedoeld voor de voorbereiding, de uitvoering, de evaluatie en de bijsturing van het onderwijsbeleid en -praktijk. Het onderzoek wordt van nabij opgevolgd door een stuurgroep van wetenschappelijke deskundigen, beleidsverantwoordelijken en onderwijspractici met ervaring en deskundigheid rond het opgevolgde thema. De terugkoppeling van de resultaten wordt daarbij continu gestimuleerd, zowel naar het beleid als naar de onderwijspraktijk toe. Dit gebeurt via publicaties, studiedagen en het creëren van contactkansen. Deze resultaten vormen immers een kennisbasis voor beleidsvoorbereiding en evaluatie van het beleid. Daarnaast participeert de Vlaamse gemeenschap aan internationale indicatorenprojecten, wat toelaat het Vlaams onderwijs te positioneren en te vergelijken met andere EU- en OESO-landen.

Voor 1998 werden de thema's gebundeld vanuit het Strategisch Plan Lerend Vlaanderen. De weerhouden thema's waren :

- bevorderen van de kwaliteit van het onderwijs (ongekwalificeerde uitstroom, aansluiting tussen het secundair en het hoger onderwijs, welbevinden en tevredenheid van leerlingen, kwaliteit van scholen),
- moduleren van de financiering (studiefinanciering, studiekosten secundair onderwijs),
- versterken van bestuurs- en beheersfuncties op lokaal niveau (voorwaarden van leerlingenparticipatie),
- differentiatie van de organisatie van het leeraanbod : differentiatie in de basisschool, diagnostisch en remediërend vermogen van scholen, leeraanbod structureren als creatief en flexibel proces, door- en terugverwijzingscriteria tussen gewoon en buitengewoon onderwijs, typologie van het buitengewoon basisonderwijs,
- kansengelijkheid stimuleren (mislukken in de overgang secundair-hoger onderwijs, participatie aan het secundair onderwijs). De specifieke thema's voor 1998 waren : communicatie met de onderwijswereld over het beleid, aandacht voor geweld op school, en nascholing.

Ingediende projectvoorstellen worden door beleidsverantwoordelijken en wetenschappers-deskundigen op vlak van de onderwijskunde beoordeeld op resp. hun beleidsrelevantie en wetenschappelijke kwaliteit.

In 1998 werden er 12 projecten goedgekeurd voor een totaal budget van 107,5 mln. BEF. Het resterende bedrag wordt besteed aan de verlenging van het onderzoek naar studiekosten en studietoelagen.

PROGR.	BA	MOO	MOV	MWT	KR' 99	WB '99	O&O	O&V	W&T	Nabscode	Libellé
DEPARTEMENT ONDERWIJS											
33	Administratie Hoger onderwijs en Wetenschappelijk onderzoek										
33.2	Universitair onderwijs										
33.2	1203	0,00	0,00	1,00	4,40	4,40	0,00	0,00	4,40		Uitgaven voor personeel en werking ingevolge de deelneming van België aan internationale activiteiten i.v.m. het wetenschapsbeleid
33.2	3347	1,00	0,00	0,00	10,30	10,30	10,30	0,00	0,00	12	Subsidie aan de Nederlandse Taalunie ten bate van de Commissie lexicografische vertaalvoorzieningen
33.2	3349	1,00	0,00	0,00	8,50	8,50	8,50	0,00	0,00	10	Beheersovereenkomst met de vzw Interuniversitair Centrum Onderwijsrecht
33.2	4001	0,50	0,50	0,00	88,40	88,40	44,20	44,20	0,00	12	Subsidies voor internationale samenwerking (ex BA 33.01)
33.2	4010	0,25	0,75	0,00	24,00	24,00	6,00	18,00	0,00	10	Decreet betreffende sommige universitaire instellingen van openbaar nut
33.2	4073	0,25	0,75	0,00	548,20	548,20	137,05	411,15	0,00	10	Toelage sociale voorzieningen studenten (decreet 12 juni 1991 art. 140bis) (ex BA 41.73)
33.2	4120	0,25	0,75	0,00	5.748,70	5.748,70	1.437,18	4.311,53	0,00	10	Werkingsuitkering aan de universiteit Gent
33.2	4121	0,25	0,75	0,00	849,00	849,00	212,25	636,75	0,00	10	Werkingsuitkering aan het Universitair Centrum in Antwerpen
33.2	4122	0,25	0,75	0,00	39,10	39,10	9,78	29,33	0,00	10	Universitair Centrum in Antwerpen: uitgaven voor personeel en allerlei werkingsuitgaven (College voor Ontwikkelingslanden)
33.2	4146	1,00	0,00	0,00	8,30	8,30	8,30	0,00	0,00	11	Subsidie aan het Fonds Wetenschappelijk Onderzoek-Vlaanderen ten bate van het Vlaams-Nederlands Comité voor Nederlandse taal en cultuur (ex BA 33.46)
33.2	4480	0,25	0,75	0,00	11,50	11,50	2,88	8,63	0,00	10	Subsidies aan de Faculteit der Protestantse Godeleerdheid in Brussel (ex BA 41.80)
33.2	4481	0,25	0,75	0,00	2.644,10	2.644,10	661,03	1.983,08	0,00	10	Werkingsuitkering aan de Vrije Universiteit Brussel (ex BA 41.81)
33.2	4482	0,25	0,75	0,00	7.658,00	7.658,00	1.914,50	5.743,50	0,00	10	Werkingsuitkering Katholieke Universiteit in Leuven (ex BA 41.82)
33.2	4483	0,25	0,75	0,00	846,40	846,40	211,60	634,80	0,00	10	Werkingsuitkering aan de Universitaire Faculteiten St-Ignatius in Antwerpen (ex BA 41.83)
33.2	4484	0,25	0,75	0,00	1.101,80	1.101,80	275,45	826,35	0,00	10	Werkingsuitkering aan Universitaire Instelling Antwerpen (ex BA 41.84)
33.2	4485	0,25	0,75	0,00	681,80	681,80	170,45	511,35	0,00	10	Werkingsuitkering aan het Limburgs Universitair Centrum (ex BA 41.85)
33.2	4486	0,25	0,75	0,00	200,30	200,30	50,08	150,23	0,00	10	Werkingsuitkering aan de Katholieke Universiteit Brussel (ex BA 41.86)
33.2	4487	0,25	0,75	0,00	302,00	302,00	75,50	226,50	0,00	10	Subsidie verleend aan het Instituut voor Tropische Geneeskunde "Prins Leopold" in Antwerpen (art. 169 decreet 21 juni 1991) (ex BA 41.87)
33.2	4488	0,25	0,75	0,00	2,00	2,00	0,50	1,50	0,00	10	Subsidie aan het Universitair Instituut voor de studie van het jodendom Martin Buber (ex BA 41.88)
33.2	4489	0,25	0,75	0,00	55,00	55,00	13,75	41,25	0,00	10	Beheersovereenkomst Vlerickschool voor management

PROGR.	BA	MOO	MOV	MWT	KR' 99	WB ' 99	O&O	O&V	W&T	Nabscode	Libellé
33.2	4490	0,25	0,75	0,00	502,30	502,30	125,58	376,73	0,00	10	Bijdrage wettelijke en conventionele werkgeversbijdrage vrije universiteiten (decreet van 12 juni 1991 artikel 136) (ex BA 41.90)
33.2	6012	0,25	0,75	0,00	663,50	663,50	165,88	497,63	0,00	10	Kapitaaloverdrachten voor onroerende investeringen universitair onderwijs (ex BA 61.12)
33.2	6417	0,25	0,75	0,00	10,60	10,60	2,65	7,95	0,00	10	Kapitaaloverdrachten voor onroerende investeringen I.T.G. (ex BA 61.17)
33.3	Coördinatie Hoger Onderwijsbeleid										
33.3	4010	0,00	1,00	0,00	60,00	60,00	0,00	60,00	0,00		Subsidiëring open hoger onderwijs en innovatie van het hoger onderwijs (ex BA 33.10)
39	Diensten van de secretaris-generaal										
39.2	Coördinatie, beleids- en gegevensbeheer										
39.2	1201	1,00	0,00	0,00	26,50	26,50	26,50	0,00	0,00	12	Allerhande uitgaven met betrekking tot statistiek, gegevensbeheer en onderwijsindicatoren
39.2	1206	0,10	0,40	0,00	124,00	62,00	12,40	49,60	0,00	12	Allerhande uitgaven voor internationale samenwerkingsinitiatieven
39.2	4143	1,00	0,00	0,00	114,40	114,40	114,40	0,00	0,00	8	Subsidie aan het onderwijskundig beleids- en praktijkgericht wetenschappelijk onderzoek (OBPWO)
TOTAAL					22.333,10	22.271,10	5.696,68	16.570,03	4,40		

4. DEPARTEMENT WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID EN CULTUUR

OA 41 Administratie Gezin en Maatschappelijk Welzijn

Programma 41.1 Algemeen welzijnsbeleid

Het programma richt zich op de ondersteuning, de uitvoering en evaluatie van sectoroverschrijdende initiatieven inzake gezin en welzijn. Het draagt bij tot volgende beleidsdoelstellingen :

1. bevorderen van de samenhang gezinsbeleid en welzijnsbeleid;
2. bevorderen van de samenhang binnen het welzijnsbeleid;
3. bevorderen van een optimale afstemming tussen de zorgvraag en het zorgaanbod – wat moet resulteren in een grotere toegankelijkheid van de zorg, een betere echelonnering, een betere spreiding van het zorgaanbod, zorg op maat, en kwaliteitsvolle zorg.

Voor de wetenschappelijke onderbouw hiervan stimuleert men uiteraard het wetenschappelijk onderzoek op het niveau van beheers- en organisatievormen, hulpverleningsconcepten, financieringsmodellen, evaluatieinstrumenten, behoeftenonderzoek en analyses.

Onderzoek moet toelaten innovaties tot stand te brengen in de hulp- en dienstverlening – zowel op macro-, micro- als mesovlak. Er worden simulaties ontwikkeld rond zorgbehoefte en zorggebruik, kritische evaluatieinstrumenten geconstrueerd voor de programmabeoordeling en tenslotte wil men ook zicht krijgen op de nieuwe noden en behoeften, veroorzaakt door de maatschappelijke evoluties en tendensen.

BA 12.21 Algemene werkingskosten van het Centrum voor Bevolkings- en Gezinsstudies

Het werkprogramma omvat twee belangrijke deelgebieden, met name wetenschappelijk onderzoek en wetenschappelijke dienstverlening.

Het onderzoek betreft een brede verscheidenheid van bevolkings- en gezinsvraagstukken en hun maatschappelijke en beleidsimplicaties. Dit is binnen het CBGS georganiseerd per wetenschappelijke afdeling. Tal van projecten hebben echter een afdelingsoverschrijdende dimensie en worden dan ook in onderlinge samenwerking doorgevoerd.

De wetenschappelijke dienstverlening van het CBGS bestaat vooral uit diverse publicatiereeksen, een bibliotheek- en documentatiedienst, wetenschappelijke informatie en advies aan bestuur, beleid en internationale instellingen.

1. Het onderzoeksprogramma

Het onderzoeksprogramma 1999 omvat volgende onderzoekslijnen :

- onderzoeksprojecten rond de analyse van de demografische conjunctuur;
- onderzoek naar bevolkingsbeleid en opvattingen over beleidsmaatregelen;

- opvolging van de Internationale Conferentie over Bevolking en Ontwikkeling (ICPD);
- onderzoeksprojecten rond veroudering en de levenssituatie van ouderen;
- onderzoek rond gezin en arbeid, de leefsituatie van gezinnen en het ouderschap.

Aandachtspunten van het programma

Het programma wordt nog in belangrijke mate in beslag genomen door lopende onderzoeken. Er zijn enkele kleinere nieuwe projecten, die hetzij nauw aansluiten bij vorige projecten of die reeds vroeger werden voorgesteld maar toen nog niet konden worden uitgevoerd.

Daarnaast zijn er vier omvangrijke nieuwe initiatieven :

- Gezinnen in verandering – Partim: De overgang van adolescentie naar volwassenheid (GIV-OAV);
- Het Dossier Bevolkings- en Gezinsbeleid;
- Naar een emancipatorische en gezinsvriendelijke arbeidsorganisatie in Vlaamse bedrijven. Ontwikkeling van een audit-instrument "Gezinsleven-Bedrijfsleven";
- Scenario's voor de ontwikkeling en stroomlijning van de externe dagopvang van kinderen jonger dan drie jaar, en van het kleuteronderwijs.

Daarnaast wordt ruimte opgehouden voor bijkomende prioritaire opdrachten van de Minister of voor ondersteuning van de Gezins- en Welzijnsraad.

2. Dienstverlening

Publicaties

Het CBGS geeft uiteenlopende publicatiereeksen uit, die beogen het bevolkings- en gezinsonderzoek bij diverse bevolkingscategorieën bekend te maken.

Sommige reeksen staan expliciet open voor bijdragen van buiten het CBGS, andere zijn vooral bestemd om de resultaten van het eigen onderzoek te publiceren.

De volgende reeksen worden in 1999 uitgegeven :

- Bevolking en Gezin
- CBGS-Monografieën
- CBGS-Documenten
- NIDI/CBGS Publications
- European Studies of Population (ESPO)
- CBGS Progress Report.

Advies

Het CBGS vervult tal van adviseringstaken naar het beleid en het bestuur toe.

Het gaat met name om het kabinet; AGMW; AEB; AROHM; MIRA-3; MIS; VRIND (Administratie Planning en Statistiek); OCMW; Minderhedenbeleid AGMW; NIS/Planbureau; Bevolking en Ontwikkeling (Federale Minister van Buitenlandse Zaken); Gezin en Welzijnsraad.

Internationale samenwerking en vertegenwoordiging

Het CBGS is betrokken bij verscheidene internationale samenwerkingsverbanden rond onderzoek en publicaties, en vertegenwoordigt ook de Vlaamse Gemeenschap bij organisaties of initiatieven.

Voor 1999 zijn de belangrijkste:

- NIDI/CBGS Redactie
- ESPO Editor
- UN Commission on Population and Development
- European Population Commission (Raad van Europa)
- Family and Fertility Surveys (UN/ECE/PAU)
- Family Impact Monitor (EC)
- Population Ageing Policy (UNFPA)
- European Research Committee on Ageing
- Eurostat : Population Projections
- European Observatory for Population Education and Information

Bibliotheek en Documentatie

De CBGS-bibliotheek wordt verder uitgebouwd. Thans zijn ongeveer 13.500 boekdelen en 150 tijdschriften aanwezig. Elk jaar neemt de boeken- en tijdschriften-aanwinst respectievelijk met circa 400 en 100 banden toe.

De bibliotheek is toegankelijk voor het publiek.

Het CBGS beschikt ook over de databanken van zijn surveys. Sommige ervan staan ter beschikking voor gebruikers buiten het CBGS. Een veralgemeende openstelling ervan hangt echter af van een personeelsuitbreiding.

Informatie over de CBGS-werking - meer in het bijzonder hun publicaties - wordt beschikbaar op Internet. De procedure voor de aanmaak van een eigen Website is ingezet.

Als activiteiten in 1999 worden voorzien :

- onderzoek en projecten : 6,9 mln. BEF
- publicaties : 1,6 mln. BEF
- bibliotheek : 1,0 mln. BEF
- buitenlandse zendingen : 1,2 mln. BEF
- informatica : 1,5 mln. BEF

De beoogde effecten zijn

- grondiger wetenschappelijke onderbouwing van het beleid op lange en op korte termijn;
- implementeren van internationale expertise;
- wetenschappelijke ondersteuning van de Gezins- en Welzijnsraad (G.W.R.);
- bijdragen tot een adequaat gezins- en zorgbeleid.

BA 12.23 Studies, onderzoekingen en voorbereiding van wetenschappelijke congressen

Beleidsgericht onderzoek is een hoeksteen in de sturing van het gezins- en welzijnsbeleid. Overeenkomsten met gespecialiseerde onderzoekscentra moet leiden tot een grondiger kennis van de mechanismen van dit beleid. Er wordt gekozen voor langdurige opdrachten, het versterken van onderzoekscentra met specialisatie in gezin en welzijn en het bevorderen van de universitaire samenwerking.

De beoogde doelstellingen zijn:

- stimuleren van onderzoek naar zorgbehoeften;
- stimuleren van lacunes in het aanbod;
- bevorderen van evolutie van aanbod naar vraaggestuurde aanpak;
- bevorderen van de kwaliteitszorg;
- studies omtrent effecten van zorgprogramma's;
- studies ter introductie van nieuwe methodieken;
- studies ter bevordering van het management in de welzijnssector.

Een krediet van 27 mln. BEF werd voorzien op deze basisallocatie.

In 1999 zullen de opdrachten verdeeld worden over:

- cliëntparticipatie : 4,0 mln. BEF
- gezin en arbeid : 1,5 mln. BEF
- studies Gezins- en Welzijnsraad (G.W.R.) : 2,0 mln. BEF
- onderzoek I.C.E.M.: 3,0 mln. BEF
- beleidsonderzoek (nieuwe opdrachten): 16,5 mln. BEF

Gerichte toewijzing, een goede opvolging en sturing van het onderzoek moeten leiden tot het wetenschappelijk verantwoorden van het beleid en tot de implementatie van de resultaten in de zorgsectoren en in de hulpverlening. Uiteindelijk moet deze verhoogde kennis bijdragen tot een grotere effectiviteit en efficiëntie van de welzijnszorg en tot continue innovatie in de sector.

BA 33.01 Subsidie aan het Vlaams Centrum voor bevordering van het welzijn van kinderen en gezinnen

De subsidie van 8,9 mln. BEF voor de vzw Vlaams Centrum voor de bevordering van het welzijn van kinderen en gezinnen. Dit draagt bij tot de specifieke beleidsvoorbereidende rol voor het vooruitgangsrappport ter uitvoering van het V.N-verdrag van de rechten van het kind en de internationale resoluties over het gezin.

Het centrum moet via gerichte activiteiten en een jaarverslag beleidsvoorbereidende adviezen, studies en onderzoek verrichten en een gespecialiseerd documentatiecentrum aanleggen.

De beoogde effecten betreffen de invulling van het Vlaams beleid rond de kinderrechten en een bijdrage in het vijfjaarlijks vooruitgangsrappport.

Doel is ook het ontwikkelen van nieuwe visies inzake gezinsbeleid, via studiedagen met deelnemers uit beleidskringen, het middenveld en de wetenschappelijke sector.

OA 42 Administratie Gezondheidszorg

Programma 42.1 Volksgezondheid

BA 12.32 Allerhande uitgaven inzake de Koninklijke Academie voor Geneeskunde

Binnen de Koninklijke Academie voor Geneeskunde zetelen vier Commissies: die voor Geneeskundepraktijk, voor Medische Vorming, voor Biomedisch Wetenschappelijk Onderzoek en voor Medische Ethiek.

Zij stellen verslagen op over administratieve en geneeskundige problemen die rijzen in verband met de uitoefening van de geneeskunde of met de volksgezondheid. Ze adviseren omtrent de bevordering van de geneeskunde in de brede zin. Op deze basisallocatie staat 6,3 mln. BEF ingeschreven.

BA 33.35 Subsidies aan erkende, private en openbare centra voor menselijke erfelijkheid

De centra voor menselijke erfelijkheid bestuderen het erfelijk karakter van aandoeningen en zoeken naar alternatieven ter voorkoming van dergelijke ziekten of handicaps. Ook adviseren, ondersteunen en begeleiden zij ouders bij de interpretatie en verwerking van onderzoeksresultaten. De centra bieden tevens wetenschappelijke ondersteuning aan de Vlaamse Gemeenschap en werken mee aan een éénvormige registratie van genetische gegevens. Aan de hand van de data over de bereikte populatie en de gestelde problematieken, wordt de taak en de opdracht van deze centra verder uitgediept. Zowel het verwerven van inzicht in de gezondheidsproblematiek als het onderzoek worden gestimuleerd. Er zijn vier dergelijke centra erkend en gesubsidieerd.

Net als vorige jaren wordt van het totale budget van 74,1 mln. BEF, afgerond 26 mln. BEF – zijnde 35% – besteed aan vernieuwend onderzoek, zoals rond de studie van erfelijke aandoeningen en het zoeken naar preventiemechanismen.

BA 41.05 Tegemoetkoming in de werkingskosten van het raadgevend comité voor bio-ethiek

Het Raadgevend Comité voor Bio-ethiek moet advies uitbrengen over de ethische, juridische en sociale problemen, gesteld door wetenschappelijk onderzoek en de toepassingen ervan in de biologie, de geneeskunde en de gezondheidszorg. Dit gebeurt op verzoek van de overheid, onder meer de Vlaamse regering of een lid ervan. Een krediet van 1,3 mln. BEF werd voor de ondersteuning voorzien.

Programma 42.2 Medisch-sociaal beleid

BA 12.24 Uitgaven in verband met dopingcontrole en medische sportcontrole

Van het totale krediet van 19,4 mln. BEF wordt 3,1 mln. BEF voorzien voor onderzoek ter verfijning van de opsporingstechnieken van dopinggebruik. De overheid beschouwt het als haar taak erover te waken dat sportieve beweging en praktijk op een verantwoorde wijze worden ingepast. Dit kadert in het streven naar fysisch, psychisch en sociaal welzijn.

BA 12.27 Epidemiologisch onderzoek en indicatorenverzameling inzake volksgezondheid

Een bedrag van 5,2 mln. BEF wordt integraal voor onderzoek voorzien.

BA 33.29 Subsidies i.v.m. epidemiologisch onderzoek en indicatorenverzameling

De Vlaamse Gemeenschap subsidieert onderzoeksprojecten die beleidsrelevante informatie geven over de incidentie van sommige aandoeningen. Vanaf 1999 worden deze projecten gegroepeerd in thematische clusters – met aandacht voor harmonisatie en de uitwisselbaarheid van gegevens. Dit dient vanzelfsprekend te gebeuren binnen de begrenzing van de wetgeving op de bescherming van de privacy.

Eind 1997 werd gestart met een meldpunt gezondheid en milieu. Hier kunnen burgers gezondheidsklachten meedelen, die ze zelf in relatie zien met milieufactoren. Dit kadert in het uitdiepen van de aanpak rond vermoede milieuziekteclusters. Het krediet bedraagt 77,6 mln. BEF.

BA 45.03 Dotatie aan het wetenschappelijk instituut voor volksgezondheid – Louis Pasteur (ex BA 41.03)

Aan het wetenschappelijk instituut volksgezondheid – Louis Pasteur wordt een dotatie verleend van 55,8 mln. BEF voor de uitvoering van een aantal activiteiten. Het "instituut Louis Pasteur" registreert sommige aandoeningen via een net van peilpraktijken en peillaboratoria, wat voor de gemeenschappen zeer relevante informatie oplevert. De gespecialiseerde labo's van microbiologie en de ondersteuning via hun expertise rond epidemiologisch onderzoek, zijn waardevol voor het gezondheidsbeleid. Hun werking draagt bij tot meer inzicht van de overheid over bepaalde gezondheidsaspecten van de bevolking.

OA 45 Administratie Cultuur

Programma 45.2 Volksontwikkeling en bibliotheken

BA 33.09 Subsidie aan de Privaatrechtelijke Nederlandstalige Archief- en Documentatiecentra (decreet van 27 juni 1985)

Het krediet bestemd voor wetenschapsbeleid bedraagt 29,65 mln. BEF. Dit wordt aangewend om vier instellingen te subsidiëren, die het patrimonium van de ideologische & filosofische stromingen in Vlaanderen ontsluiten ten behoeve van studie en onderzoek. Tevens fungeren zij als dienstverlenende centra voor de overheid, de mediawereld en het publiek.

Programma 45.3 Beeldende kunst en Musea

BA 41.01 Dotatie aan de dienst met afzonderlijk beheer 'Koninklijk Museum voor Schone Kunsten te Antwerpen'

Het KMSKA is een wetenschappelijke instelling van de Vlaamse Gemeenschap. Zowel het statuut als de organisatie werden gewijzigd in het "Besluit van de Vlaamse regering houdende statuut en organisatie van de Vlaamse wetenschappelijke instellingen en de regeling van de rechtspositie van het personeel" d.d. 28/01/1997. De voornaamste opdracht van het Koninklijk Museum voor Schone Kunsten is om beeldende kunst als materiële getuigenis van de mens en zijn omgeving te verwerven, te behouden en wetenschappelijk te onderzoeken. De kunst moet worden gepresenteerd aan het publiek en er dient informatie over te zijn – zowel voor studie, educatie als genoeg. Het budget van 72,3 mln. BEF wordt aangewend voor de ondersteuning en de studie van de vaste collectie, het organiseren van tentoonstellingen en de aanmaak van de bijbehorende catalogi. Anderzijds dienen de fondsen ook voor het verwerven, in stand houden en restaureren van kunstwerken.

De helft van de middelen gaat naar wetenschappelijk en museologisch onderzoek in de afdelingen Communicatie, Behoud & Beheer en Kunsthistorisch Onderzoek. Het onderzoek in deze afdelingen volgt de organieke opdracht van het KMSKA, als wetenschappelijke instelling en museum met een eigen collectie. Deze opdracht is viervoudig (cfr. bepalingen van het Internationaal Council of Museums (ICOM)) :

- collectievorming;
- behoud en beheer van de collectie;
- wetenschappelijk onderzoek erover;
- de collectie toegankelijk maken voor publiek en informatie verstrekken voor studie, educatie of recreatie.

1. In de afdeling kunsthistorisch Collectieonderzoek krijgen enkele belangrijke onderzoeksprojecten de aandacht :

ANTOON VAN DYCK ALS SCHILDER:

Een overzichtstentoonstelling over het geschilderde oeuvre van Van Dyck (1599-1641), in samenwerking met de Royal Academy of Arts te Londen en het Rubenianum te Antwerpen.

De tentoonstelling wordt gedragen door het recentste wetenschappelijk onderzoek. Met 80 topwerken van de meester zal de tentoonstelling het voortouw nemen bij de culturele manifestaties die te Antwerpen worden georganiseerd tijdens het Van Dyckjaar 1999. Een groot evenement!

'ELCK ZIJN WAEROM': VROUWELIJKE KUNSTENAARS IN BELGIE EN NEDERLAND, 1500 – 1950 :

Expositie van ruim 300 kunstvoorwerpen van zowat 180 kunstenaressen, die tussen 1450 en 1950 hebben gewerkt in de Noordelijke en de Zuidelijke Nederlanden. Het gaat om altaarstukken, stillevens, landschappen, alledaagse taferelen en historiestukken, portretten en zelfportretten.

Deze brede tentoonstelling vloeit voort uit jarenlang onderzoek naar de geschiedenis van kunstenaressen. Steeds weer kan men vaststellen dat talent en creativiteit diepgaand worden bepaald door het geslacht van de kunstenaar. De maatschappelijke context waarin ze haar opleiding krijgt, intellectuele vorming geniet, sociale stimulansen ondervindt of moet ontberen : dat alles is fundamenteel anders dan deze van de mannelijke vakgenoot. "ELCK ZIJN WAEROM" wil laten zien hoe vrouwelijke kunstenaars doorheen de eeuwen artistieke talenten ontplooien die te lang onbekend bleven. Van vijftiende-eeuwse miniatures tot werken uit de vroeg twintigste-eeuwse avant-garde : men vindt hier uitsluitend kwalitatief hoogstaand artistiek werk, dat verrast – mede omwille van de vrouwelijke gevoelswereld waaruit het ontstond.

Tentoonstelling en catalogus vormen het resultaat van nauwe samenwerking tussen het Koninklijk Museum voor Schone Kunsten Antwerpen, Prof. Dr. Katlijne Van der Stighelen (KULeuven), de Gemeentemusea Arnhem, en Gynaika vzw, een vereniging die zich inzet voor de belangen en de belangstelling voor de vrouw in de kunst.

***ONDERZOEK NAAR DE DOODVERFTECHNIEK BIJ WERKEN UIT DE
RUBENSSCHOOL :***

Onder leiding van Dr. A. Balis (VUB) wordt aan de hand van infraroodreflectografie onderzoek verricht naar het realisatieproces van schilderijen van Rubens en zijn omgeving.

OEUVRECATALOGUS VAN DE VLAAMSE PRIMITIEVEN UIT EIGEN BEZIT :

Een uitvoerig beredeneerde catalogus van de 15de-eeuwse schilderijen (Vlaamse Primitieven) van het KMSKA is thans in voorbereiding.

MATERIEEL ONDERZOEK VAN EYCK :

In samenwerking met het Koninklijk Instituut voor het Kunstpatrimonium te Brussel en de National Gallery te Londen, wordt een uitgebreid fysisch onderzoek (o.a. dendrochronologie en infraroodreflectografie) verricht van twee topstukken uit de collectie – namelijk de Heilige Barbara en de Madonna met de Fontein, beide van Jan Van Eyck.

JAARBOEK VAN HET KMSKA:

Hierin worden jaarlijks resultaten van onderzoek rond de eigen collectie gepubliceerd. Opvallend is de grote interesse van heel wat vorsers uit binnen- en buitenland én voor de verzameling én voor het Jaarboek van het KMSKA. Belangrijk is ook de opname van een Jaarverslag. Dit geeft een duidelijk beeld van de werking, doelstellingen en de behaalde jaarresultaten. Het gaat daarbij zowel om onderzoeksprojecten en samenwerkingsverbanden met andere musea als om de uitgevoerde projecten qua beheer, behoud, educatie en communicatie. De belangstelling en de grote verspreiding van het Jaarboek naar musea en bibliotheken in binnen- en buitenland, wijst op de uitstraling van het KMSKA en zijn samenwerking met andere musea en wetenschappelijke instellingen.

2. De afdeling Behoud en beheer wordt uitgebreid.

Het betreft een nieuwe afdeling, die door gebruik van moderne informatica voor alle gegevensverwerking het sluitstuk vormt tussen het collectieonderzoek en de publiekswerking. Behoud & beheer moet alle bewegingen van de kunstobjecten volgen (zoals het bruikleenverkeer, maar ook de verplaatsingen voor onderzoek e.d.m.). De afdeling zal alle beschikbare informatie coördineren – zowel die van wetenschappelijke als van praktische aard. Het is tevens de cel van waaruit gewaakt wordt over de fysische toestand van de werken. Binnen deze afdeling worden zowel de restauratie als de bibliotheek, documentatie en archief behuisd.

De retrospectieve ontsluiting (in een eerste fase enkel de formele ontsluiting) van de bibliotheekcollectie kadert in het beleid inzake informatisering van de afdeling Behoud en beheer en krijgt een hoge prioriteit.

De afdeling ondersteunt sterk de beleids optie van de minister, waar hij stelt dat het KMSKA zich moet opwerpen als een pilootmuseum, door vernieuwend om te gaan met de vier museumfuncties van de hogervermelde ICOM definitie : collectievorming, conservatie, studie en ontsluiting van de ganse collectie (dit van zowel twee- als driedimensionale voorwerpen).

Een goede werking van behoud en beheer is een conditio sine qua non om de collectiebewegingen in het raam van het masterplan voor het gebouw te organiseren. Het voorgestelde afdelingsbeleid legt voor 1998/2000 de nadruk op de conservering en de restauratie van de collectie, naast de implementatie van een volledig geïntegreerd museaal informatiseringssysteem.

3. Binnen de afdeling Publiekswerking start een nieuw onderzoeksproject op. MUSEOLOGISCH EN EDUCATIEF ONDERZOEK:

Men plant onderzoek, onder leiding van Prof. G. Decorte, naar de draagkracht van didactisch onderzoek in een museale context. Dit voegt een dimensie toe aan de reeds bestaande museologische research, die zich traditioneel richt op de ontsluiting van de museale documentaire informatie en op de educatieve rol en de publiekswerking.

Programma 45.5 Algemeen Cultuurbeleid

BA 12.24 Enquêtes en studies

De middelen – een krediet van 7 mln. BEF – worden volledig aangewend voor het uitvoeren van een beperkt aantal studies en enquêtes door externen.

Dit gebeurt met het oog op kwaliteitsverbetering van het cultuurbeleid.

Sedert 1998 worden elk onderzoek gepubliceerd in dossiervorm. Dit levert een groter bereik op inzake de beleidsondersteunende functie, alsook voor de betrokken sectoren.

Programma 49.2 Toerisme

BA 33.01 Subsidie aan de Koninklijke Maatschappij voor Dierkunde van Antwerpen (Decreet van 30 mei 1985)

De Koninklijke Maatschappij voor Dierkunde (KMDA) hanteert volgende doelstelling als "mission statement" naar de komende eeuw toe: "Bijdragen tot het natuurbehoud en in het bijzonder tot het behoud van de diversiteit van het leven op Aarde".

Het wetenschappelijk onderzoek is één van de kerntaken. Bij alle realisaties van de KMDA wordt dan ook de component wetenschappelijk onderzoek geïncorporeerd. Men werkt hiervoor op vele vlakken samen met universiteiten en gespecialiseerde instituten. De nadruk ligt hier vooral op onderzoek in-situ (vooral in de vakgebieden ethologie en diergeneeskunde).

Het krediet voor het betrokken wetenschapsbeleid bedraagt 47,49 mln. BEF.

BA 41.01 Werkingsdotatie aan Toerisme Vlaanderen

Er werd 25 mln. BEF voorzien voor wetenschapsbeleid, verdeeld over volgende projecten:

- Twee studieprojecten die kaderen in het Programma Beleidsgericht onderzoek '97 (8 mln. BEF O&O);
- Opstarten van het onderzoek naar de bestedingen door toeristen (ongeveer 14 mln. BEF O&O).
- Buitenlands marktonderzoek (3 mln. BEF O&O).

PROGR.	BA	MOO	MOV	MWT	KR' 99	WB ' 99	O&O	O&V	W&T	Nabscode	Libellé
DEPARTEMENT WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID EN CULTUUR											
41	Administratie Gezin en Maatschappelijk Welzijn										
41.1	Algemeen welzijnsbeleid										
41.1	1221	0,55	0,00	0,45	12,20	12,20	6,71	0,00	5,49	8	Algemene werkingskosten van het Centrum voor Bevolkings- en Gezinsstudiën
41.1	1223	1,00	0,00	0,00	27,10	27,10	27,10	0,00	0,00	12	Studies, onderzoeken en voorbereiding van wetenschappelijke congressen
41.1	3301	1,00	0,00	0,00	8,90	8,90	8,90	0,00	0,00	8	Subsidie aan het Vlaams Centrum voor de bevordering van het welzijn van kinderen en gezinnen
42	Administratie Gezondheidszorg										
42.1	Volksgezondheid										
42.1	1232	0,00	0,02	0,98	6,30	6,30	0,00	0,13	6,17		Allerhande uitgaven inzake de Koninklijke Academie voor Geneeskunde
42.1	3335	0,35	0,00	0,65	74,10	74,10	25,94	0,00	48,17	4	Subsidies aan erkende private en openbare centra voor menselijke erfelijkheid
42.1	4105	0,00	0,00	1,00	1,30	1,30	0,00	0,00	1,30		Tegemoetkoming in de werkingskosten van het raadgevend comité voor bio-ethiek
42.2	Medisch-sociaal beleid										
42.2	1224	0,16	0,00	0,00	19,40	3,10	3,10	0,00	0,00	4	Uitgaven in verband met dopingcontrole en medische sportcontrole
42.2	1227	1,00	0,00	0,00	5,20	5,20	5,20	0,00	0,00	4	Epidemiologisch onderzoek en indicatorenverzameling inzake volksgezondheid
42.2	3329	1,00	0,00	0,00	77,60	77,60	77,60	0,00	0,00	4	Subsidies i.v.m. epidemiologisch onderzoek en indicatorenverzameling
42.2	4503	1,00	0,00	0,00	55,80	55,80	55,80	0,00	0,00	4	Dotatie aan het Wetenschappelijk Instituut voor Volksgezondheid - Louis Pasteur (ex BA 41.03)
45	Administratie Cultuur										
45.2	Volksontwikkeling en bibliotheken										
45.2	3309	0,00	0,00	0,55	53,90	29,65	0,00	0,00	29,65		Subsidie aan de privaatrechtelijke Nederlandstalige archief- en documentatiecentra (decreet van 27 juni 1985)
45.3	Beeldende Kunst en Musea										
45.3	4101	0,55	0,00	0,45	72,30	72,30	39,77	0,00	32,54	8	Dotatie aan de dienst met afzonderlijk beheer KMSKA
45.5	Algemeen cultuurbeleid										
45.5	1224	1,00	0,00	0,00	7,00	7,00	7,00	0,00	0,00	8	Enquêtes en studies
49	Diensten van de secretaris-generaal										
49.2	Dotatie Toerisme Vlaanderen en K.M.D.A.										
49.2	3301	0,22	0,45	0,06	64,70	47,49	14,42	29,16	3,91	12	Subsidie aan de Koninklijke Maatschappij voor Dierkunde van Antwerpen (decreet van 30 mei 1985)
49.2	4101	0,04	0,00	0,00	637,40	25,00	25,00	0,00	0,00	8	Werkingsdotatie aan Toerisme Vlaanderen
TOTAAL					1.123,20	453,04	296,53	29,29	127,22		

5. DEPARTEMENT ECONOMIE, WERKGELEGENHEID,
BINNENLANDSE AANGELEGENHEDEN EN LANDBOUW

OA 51 Administratie economie

Programma 51.5 Natuurlijke rijkdommen en energie

Natuurlijke rijkdommen

Het beleid inzake natuurlijke rijkdommen wil de Vlaamse bodemrijkdom valoriseren en de ontginning optimaliseren – ten bate van de economie en de werkgelegenheid. Dit moet gebeuren op een maatschappelijk verantwoorde wijze.

Deze permanente opdracht stoelt op een gedegen kennis van de ondergrond.

Dit is niet alleen essentieel voor de besluitvorming rond de grondstoffenvoorziening, maar ook voor het grondwaterbeheer, de afvalberging, de infrastructuur, de ondergrondse energiewinning en energieopslag.

Dit betekent dat er :

1. geïnformateerde geologische data worden verzameld, beheerd en staan dan ter beschikking van de klanten (administraties, burgers, wetenschappelijke wereld, ontginners, ...). Dit moet gebeuren op de voor hen meest efficiënte wijze;
2. een coherent ontginningsbeleid wordt uitgewerkt, zowel qua beleidsvoorbereiding en –ondersteuning als voor de beleidsuitvoering en –evaluatie;
3. wordt gewerkt aan het beheer van het grindfonds en aan de realisatie van de doelstellingen van het grinddecreet.

BA 12.02 Allerhande uitgaven voor de onderzoeken over de vraagstukken van de ondergrondse aardkundige structuur en met betrekking tot de automatische gegevensverwerking

en

BA 12.03 Uitgaven voor onderzoeken van de ondergrondse aardkundige structuur, van de eventuele aanwezigheid van delfstoffen en met betrekking tot de databank ondergrond Vlaanderen

Op beide BA's worden kredieten voorzien voor :

- verdere uitbouw van een geologisch informatiesysteem om het delfstoffenbeleid en het regionaal geologisch beleid optimaal te ondersteunen. Dit systeem wordt vanaf 1999 operationeel, waarbij meer dan 40.000 gegevens over de Vlaamse ondergrond toegankelijk worden. Er zijn ook 40 (digitale) kaarten. Er worden bovendien 5000 nieuwe gegevens verzameld, verwerkt en ingevoerd. De databank zal in eerste instantie toegankelijk zijn voor de administraties – ter ondersteuning van het beleid – en onrechtstreeks voor de wetenschappelijke wereld en studiebureaus, het onderwijs en particulieren.
- de uitbreiding van beleidsondersteunende documenten en middelen (zoals geologische kaarten), om de bevolking optimaal te informeren over de lokale geologische gesteldheid. Dit is essentieel ter ondersteuning van initiatieven inzake

delfstoffenwinning, maar ook bij de ontwikkeling van economische activiteiten. Tegen eind 2000 zullen alle Tertiairkaarten van Vlaanderen beschikbaar zijn. Tegen eind 2002 zullen (bij constant beleid) ook alle Quartairkaarten gerealiseerd worden.

- toegepast onderzoek rond de valorisatie van de ondergrond op langere termijn. Hiertoe rekent men onder meer het multidisciplinair onderzoek naar de aanwezigheid van allerlei delfstoffen. Er worden netwerken ontwikkeld met verschillende onderzoekers en onderzoeksinstellingen, met de daaraan gekoppelde gegevensverwerking. Dit geeft aanleiding tot concrete rapporten en beleidsaanbevelingen.

Een aantal concrete projecten zijn :

- de uitbouw van de Databank Ondergrond Vlaanderen in het kader van een interdepartementaal samenwerkingsverband tussen EWBL en LIN;
- het doorlopend blijven aanmaken van de nieuwe geologische kaarten van Vlaanderen (Quartair en Tertiair) ;
- het voortzetten van geologisch-economisch onderzoek, om op termijn investeerders aan te trekken;
- het uitvoeren van toegepast onderzoek inzake het beleid rond oppervlakedelfstoffen;
- middelen verwerven voor een optimalisatie van de controles op de ontginningsvoorwaarden en de grindheffingen – ook ter ondersteuning van de uitwerking van de GIS-aspecten van Databank Ondergrond Vlaanderen.

De aspecten inzake de natuurlijke rijkdommen worden uitsluitend contractueel benaderd. Deze overeenkomsten hebben betrekking op de uitbouw van de geologische databank en op beleidsvoorbereidende activiteiten en diensten – zoals de geologische kartering, het onderzoek van de ondergrondse aardkundige structuur en ondersteunend onderzoek voor de delfstoffenwinning (7,5 mln. BEF op BA 12.20 en 40,4 mln. BEF op BA 12.03 – de vroegere BA 51.05).

Energie

De Beleidsnota Energie 1996-1999 en de Beleidsbrieven 1998 & 1999 omschrijven de strategische doelstellingen inzake het energiebeleid. Het gaat om een continue verbetering van de energie-efficiëntie – via het bevorderen van rationeel energieverbruik, een milieuvriendelijke productie en energietransport, gekoppeld aan een prijsbepaling die aansluit bij efficiënte productie en distributie.

Op korte en middellange termijn werden deze doelstellingen geconcretiseerd in de Motie van aanbeveling van het Vlaams Parlement van 19 december 1996. Daarin wordt aan de Vlaamse regering gevraagd :

1. een concreet energiebesparingsplan uit te werken, gekoppeld aan de vastlegging van een doelstelling over de te bereiken besparingen;
2. verder inspanningen te leveren rond een verhoogde energie-efficiëntie;
3. een beleid ter ondersteuning van nieuwe en hernieuwbare energiebronnen te

- voeren en het gebruik ervan aan te moedigen;
4. de gedecentraliseerde productie van elektriciteit (o.m. door warmtekrachtkoppeling) te bevorderen en de toegang tot dit net verzekeren;
 5. verder onderzoek te wijden aan de effecten van de liberalisering van de Europese energiemarkt. Het gaat dan meer bepaald over rationeel energiegebruik, tarieven en de bevoorradingszekerheid. Daarover moet men geregeld verslag uitbrengen aan het Parlement;
 6. een winstmechanisme voor de distributiesector te ontwikkelen, waarbij ook energiebesparing financiële baten kan opleveren;
 7. overleg met de federale regering over een veilige oplossing voor het stockeren en de berging van nucleair afval. De eigen bevoegdheden terzake maximaal uitoefenen;
 8. onverwijld uitvoering te geven aan de resolutie van het Vlaams Parlement van 3 juli 1996 betreffende de realisatie van het Versterkt Transit- en Transportnetwerk (vTn). Dit om de strategische positie van Vlaanderen als Europese draaischijf voor de transit en het transport van aardgas veilig te stellen.

Hieraan kan nog worden toegevoegd dat de betrokken geregionaliseerde bevoegdheden vooral betrekking hebben op de aanmoediging van Rationeel EnergieGebruik (REG), de hernieuwbare energiebronnen en een verminderde energieafhankelijkheid van de Vlaamse economie.

BA 12.25 Overeenkomsten in verband met het energiebeleid

Deze basisallocatie laat voorbereidend en monitoringwerk toe voor de demonstratieprojecten (zie BA 50.02). Met de Vlaamse Instelling voor het Rationeel Energieverbruik (VIREG), wil de Vlaamse overheid een maximum aan bijkomende middelen mobiliseren met een minimum aan overheidsmiddelen. Dit binnen alle sectoren die dienen betrokken te worden bij dit beleidsluik.

VIREG is een overlegplatform tussen de overheid, de energieproducenten en -distributeurs en de verbruikers - zowel industrieel als particulier. De instelling vervult een sturende rol bij het implementeren van de REG-acties van de verschillende partijen. Zij stroomlijnt de betrokken initiatieven : zo kunnen de beschikbare middelen doeltreffender worden benut. Naast de uitwerking van een concreet energiebesparingsplan, dat over meerdere jaren dient gerealiseerd te worden, moet VIREG eveneens een uitgebreid netwerk voor informatie en sensibilisering uitbouwen.

Op deze basisallocatie staan kredieten voor het afsluiten van overeenkomsten rond beleidsondersteunende opdrachten ten behoeve van VIREG en de CO₂/REG-projectgroep. Ze omvat ook de omzetting van de Europese richtlijnen rond de liberalisering van de energiemarkten, het strategisch plan m.b.t. warmtekrachtkoppeling en de krachtlijnen voor een Duurzaam Energieplan voor Vlaanderen. Een aantal kleinere promotie-initiatieven worden aangerekend op de specifieke werkingskosten van het programma. Het krediet voor wetenschapsbeleid bedraagt 21,38 mln. BEF.

BA 50.01 Subsidies voor initiatieven die het internationale, federale en regionale energiebeleid ondersteunen

Deze middelen dienen ter ondersteuning van allerhande internationale initiatieven. Er is een grote diversiteit aan projecten : voorbeelden zijn de cofinanciering van Vlaamse energieprojecten die steun genieten in het kader van Europese programma's, subsidiëring van verenigingen die actief zijn rond rationeel energiegebruik (REG) of hernieuwbare energiebronnen. Meestal wordt maar gesubsidieerd naargelang de aanvragen die worden ingediend. Het krediet voor wetenschapsbeleid op deze basisallocaties bedraagt 2,65 mln. BEF.

BA 50.02 Subsidies in het kader van het rationeel energieverbruik toegekend voor demonstratieprojecten, voor de ontwikkeling van nieuwe materialen, procédés of producten; alsook de commercialisatie ervan

Met de steun voor demonstratieprojecten wil de Vlaamse overheid het REG stimuleren, waarbij de nadruk vooral ligt op het innovatief karakter. Bij de beoordeling wordt naast de energiebesparing ook rekening gehouden met het bijkomend nut voor het leefmilieu (CO₂-uitstoot).

Voor dit steunprogramma werd tijdens 1998 een doelmatigheidsanalyse (prestatiebegroting) uitgevoerd. De besteding per jaar bedraagt 35 mln. BEF (administratieve begroting) plus 4,9 mln. BEF (ingezet personeel, werking, uitbesteding,...).

Er worden elk jaar een dertigtal demonstratieprojecten behandeld – waarvan er een tiental worden gesubsidieerd. Enkele concrete realisaties zijn de verspreiding van brochures, sensibilisatieacties en informatiesessies. Bij de effecten noteren we bekendheid met de subsidiemaatregel, CO₂-emissiereductie en energiebesparing.

BA 52.40 Subsidie aan vzw Water Energik Vlario voor het project BELGOCEN

Het betreft kredieten (3 mln. BEF) voor de uitbouw en werkingskosten van een promotieorgaan voor warmtekrachtkoppeling : Belcogen. Warmtekrachtkoppeling is één van de meest effectieve manieren om CO₂-emissies te verminderen, en dat op een economisch verantwoorde manier. Het basisprincipe, namelijk het gelijktijdig voortbrengen van warmte en kracht, om op die manier een hoger globaal rendement te halen, is niet nieuw.

Het huidige technische potentieel voor kwalitatief hoogstaande warmtekrachtkoppeling wordt in België geschat op ongeveer 2.800 megawatt. Het valt hierbij op dat 75% van dit potentieel aanwezig is in Vlaanderen. In globaal België was in 1995 voor iets minder dan 500 megawatt aan WKK-projecten geïnstalleerd.

Hiervan staat ongeveer 80% in het Vlaamse gewest. In het Nationaal Uitrustingsplan voor 1995-2005, wordt voor gans België 1.000 megawatt aan bijkomende installaties voorzien. De Vlaamse overheid vindt deze doelstelling echter niet ambitieus genoeg en wil tegen 2005 in het Vlaams gewest alleen al 1.200 megawatt aan bijkomende installaties geplaatst zien.

In vergelijking met andere Europese landen zoals Nederland, Finland en Denemarken, kent Vlaanderen reeds een grote achterstand. Nu zijn de bovenvermelde landen wel koplopers op gebied van warmtekrachtkoppeling. Maar ook ten opzichte van staten zoals Italië, Portugal en Spanje, die zich hiervoor in de Europese middenmoot bevinden, liggen we achterop. Een inhaalbeweging is dan ook nodig.

Om warmtekrachtkoppeling verder uit te bouwen in Vlaanderen, is het absoluut noodzakelijk de belemmeringen weg te werken. Onze ondernemingen zijn echter nog niet voldoende op de hoogte van de mogelijkheden van deze techniek. Informatieverstrekking en sensibilisering zijn dan ook zeer belangrijk.

Om de promotie en de ontwikkeling van WKK te stimuleren, ging begin 1997 een Vlaams promotieorgaan van start. Het doel van Belcogen is het creëren van een zo ruim mogelijke markt door sensibilisering van bedrijven en publieke & private ondernemingen – plus het creëren van een informatieplan voor kennisoverdracht. In het pakket zitten ook het bevorderen van een industrieel netwerk van Vlaamse bedrijven om hun concurrentiekracht in binnen- en buitenland te vergroten en het bevorderen van de ontwikkeling van warmtekrachtkoppeling zelf. Belcogen wordt voor 50% gesponsord door de Vlaamse overheid. De overige 50% wordt gefinancierd door de privé-sector, waarbij Distrigas en Electrabel een belangrijke bijdrage leveren.

De Vlaamse overheid voorziet tevens in een aantal rechtstreekse stimuli om WKK te bevorderen. Zo verleent men in het kader van de economische expansiewetgeving ook investeringssteun voor dergelijke installaties. Ook het demonstratieprogramma voor energiezuinige technologieën voorziet een cofinanciering van de Vlaamse overheid. WKK-installaties komen verder in aanmerking voor de toepassing van de investeringsaftrek voor energiezuinige technologieën.

OA 52 Administratie Werkgelegenheid

Programma 52.4 Werkgelegenheid

BA 12.21 Studies en onderzoeken, allerhande uitgaven met betrekking tot manifestaties in binnen- en buitenland en met betrekking tot publicaties en publicatiemateriaal

Deze basisallocatie is bestemd voor arbeidsmarktonderzoek in al zijn aspecten, gericht op beleidsondersteuning, -sturing en /of -evaluatie. Deze BA wordt onder meer gebruikt als cofinancieringsartikel in het kader van het programma beleidsgericht onderzoek, uitgevoerd in het kader van het Programma 71.1, Algemeen Wetenschapsbeleid.

Om adequate maatregelen te kunnen treffen en de lopende programma's bij te sturen, moeten de overheid en alle op het terrein werkzame partners beschikken over actuele en correcte arbeidsmarktdata. Die staan ter beschikking via wetenschappelijk onderzoek en evaluatie. Dat wordt blijvend gegarandeerd door de gecoördineerde uitvoering van wetenschappelijk studies in het kader van VIONA (Vlaams Interuniversitair Onderzoeksnetwerk Arbeidsmarktrapportering).

De uitbouw van VIONA, die is gebaseerd op drie pijlers, wordt dan ook voortgezet. De Stuurgroep Strategisch Arbeidsmarktonderzoek bepaalt de algemene oriëntering van het arbeidsmarktonderzoek en analyseert de resultaten om beleidsadviezen te

formuleren. De wetenschappelijke ondersteuning en uitvoering van het onderzoek verloopt via de Interuniversitaire Begeleidingsgroep (IUB) en via de coördinatie van het Vlaams Steunpunt Werkgelegenheid, Arbeid en Vorming (WAV).

Uit het wetenschappelijk (VIONA)-onderzoek komt naar voor dat er in Vlaanderen géén homogene arbeidsmarkt bestaat – maar dat er subregionaal aanzienlijke verschillen merkbaar zijn. Ook het tewerkstellingsbeleid dient dus gediversifieerd te worden, om in de subregio's maximaal effect te sorteren.

OA 53 Administratie Binnenlandse Aangelegenheden

Programma 53.1 Lokale en regionale besturen

BA 12.20 Studiekosten betreffende de regionale en lokale openbare besturen

Deze kredieten (7,3 mln. BEF) zijn bestemd voor studies met als doel een verbetering van de beleidsvoorbereiding en beleidsondersteuning van de regionale en lokale besturen door de Vlaamse overheid. De belangrijkste lopende studieopdrachten zijn: een studie betreffende een Vlaams gemeentedecreet; een vergelijkende studie betreffende de Nieuwe Gemeentelijke Boekhouding en de nieuwe OCMW-boekhouding; een studie over de bestuurskracht en de democratische besluitvorming in de Vlaamse gemeenten; evaluatie van de effecten van de arbeidsherverdelende maatregelen van de lokale besturen.

Programma 53.2 Sociaal Impulsfonds

BA 12.03 Uitgaven in het kader van het SIF voor vorming, begeleiding, informatie en sensibilisering van het herstel van de leef- en omgevingskwaliteit van achtergestelde buurten en bestrijding van kansarmoede

Krachtens artikel 5 van het decreet van 14 mei 1996 wordt jaarlijks een vastleggingskrediet van 20 mln. BEF ingeschreven op deze basisallocatie. Volgende onderzoeksopdrachten kwamen in 1997 tot stand : ontwikkelen van een set indicatoren voor het monitoring- en auditsysteem in de SIF-plusgemeenten; onderzoek rond intergemeentelijke samenwerking; onderzoek armoede en uitsluiting in Vlaanderen in 1997; onderzoek naar weinig georganiseerde bewonersgroepen.

BA 33.10 Subsidies voor onderzoeken en experimenten met een bovengemeentelijke draagwijdte inzake kansarmoede en ter ondersteuning van privaatrechtelijke verenigingen die activiteiten ter bestrijding van de kansarmoede ontplooiën

en

BA 43.10 Subsidies voor onderzoeken en experimenten met een bovengemeentelijke draagwijdte inzake kansarmoede en ter ondersteuning van publiekrechtelijke verenigingen die activiteiten ter bestrijding van de kansarmoede ontplooiën

Artikel 5 van het decreet van 14 mei 1996 voorziet jaarlijks een vastleggingskrediet van 20 mln. BEF voor onderzoeken en experimenten met bovengemeentelijke

draagwijdte inzake kansarmoede en ter ondersteuning van verenigingen die actief zijn in en voor de vierde wereld. Dit bedrag wordt verdeeld over privaatrechtelijke (BA 33.10 ; 19 mln.) en publiekrechtelijke personen (BA 43.10 ; 1 mln.).

OA 54 Administratie Landbouw

Programma 54.1 Land- en tuinbouw

BA 12.01 Specifieke werkingskosten inzake het landbouwondersteuningsbeleid met inbegrip van onder meer honoraria, kosten voor publicaties en publiciteitscampagnes

Wanneer bij de voorbereiding van het beleid onvoldoende informatie beschikbaar is, wordt soms studiewerk uitbesteed. Gezien de opdrachten van de Administratie land- en tuinbouw (ALT) zullen de studies meestal betrekking hebben op de economie van de land- en tuinbouwbedrijven (tewerkstelling en inkomen) en de invloed die het Vlaams beleid hierop uitoefent. Het krediet wetenschapsbeleid bedraagt 4 mln. BEF.

BA 33.02 Subsidie aan het Vlaams Centrum voor agro- en visserijmarketing

Op deze basisallocatie staan budgetten voor onderzoek rond het verbruikerspatroon van producten van de Vlaamse land- en tuinbouw en de visserijsector.

Dit geldt voor de verschillende bevolkingscategorieën, op niveau Vlaams gewest.

De kennis van dit verbruikerspatroon en zijn evolutie wordt verzameld via een panel van 3.000 gezinnen. Hierdoor ontstaat een continue meting van de huishoudelijke afzet van agrarische producten in Vlaanderen. Het krediet wetenschapsbeleid bedraagt 16,68 mln. BEF.

PROGR.	BA	MOO	MOV	MWT	KR' 99	WB '99	O&O	O&V	W&T	Nabscode	Libellé
DEPARTEMENT ECONOMIE, WERKGELEGENHEID, BINNENLANDSE AANGELEGENHEDEN EN LANDBOUW											
51	Administratie Economie										
51.5	Natuurlijke rijkdommen en energie										
51.5	1202	0,00	0,00	1,00	7,50	7,50	0,00	0,00	7,50		Allerhande uitgaven voor de onderzoeken over de vraagstukken van de ondergrondse aardkundige structuur en met betrekking tot de automatische gegevensverwerking (ex BA 12.20)
51.5	1203	0,00	0,00	1,00	40,40	40,40	0,00	0,00	40,40		Uitgaven voor onderzoeken van de ondergrondse aardkundige structuur, van de eventuele aanwezigheid van delfstoffen en met betrekking tot de Databank Ondergrond Vlaanderen (ex BA 51.05)
51.5	1225	0,00	0,00	0,75	28,50	21,38	0,00	0,00	21,38		Overeenkomsten i.v.m. het energiebeleid
51.5	5001	0,00	0,00	0,50	5,30	2,65	0,00	0,00	2,65		Subsidies voor initiatieven die het internationale, federale en regionale energiebeleid ondersteunen (ex BA 51.06)
51.5	5002	0,00	0,00	1,00	35,00	35,00	0,00	0,00	35,00		Subsidies in het kader van het rationeel energieverbruik toegekend voor demonstratieprojecten, voor de ontwikkeling van nieuwe materialen, procédés of producten, alsook voor de commercialisatie ervan (art. 6 en 7 van het koninklijk besluit van 10 februari 1983 houdende aanmoedigingsmaatregelen voor het rationeel energieverbruik) (ex BA 51.04)
51.5	5240	0,00	0,00	1,00	3,00	3,00	0,00	0,00	3,00		Subsidie aan vzw Water Energik Vlario voor het project Belcogen (ex BA 63.40)
52	Administratie Werkgelegenheid										
52.4	Werkgelegenheid										
52.4	1221	1,00	0,00	0,00	22,80	22,80	22,80	0,00	0,00	8.4	Studies en onderzoeken, allerhande uitgaven met betrekking tot manifestaties in binnen- en buitenland en met betrekking tot publicaties en publicatiemateriaal
53	Administratie Binnenlandse Aangelegenheden										
53.1	Lokale en regionale besturen										
53.1	1220	1,00	0,00	0,00	7,30	7,30	7,30	0,00	0,00	8.6	Studiekosten betreffende de regionale en lokale openbare besturen
53.2	Sociaal Impulsfonds										
53.2	1203	1,00	0,00	0,00	20,00	20,00	20,00	0,00	0,00	8.5	Uitgaven in het kader van het SIF voor vorming, begeleiding, informatie en sensibilisering van het herstel van de leef- en omgevingskwaliteit van achtergestelde buurten en bestrijding kansarmoede
53.2	3310	1,00	0,00	0,00	19,00	19,00	19,00	0,00	0,00	8.5	Subsidies voor onderzoeken en experimenten met een bovengemeentelijke draagwijdte inzake kansarmoede en ter ondersteuning van privaatrechtelijke verenigingen die activiteiten ter bestrijding van de kansarmoede ontplooiën

PROGR.	BA	MOO	MOV	MWT	KR '99	WB '99	O&O	O&V	W&T	Nabscode	Libellé
53.2	4310	1,00	0,00	0,00	1,00	1,00	1,00	0,00	0,00	8.5	Subsidies voor onderzoeken en experimenten met een bovengemeentelijke draagwijdte inzake kansarmoede en ter ondersteuning van publiekrechtelijke verenigingen die activiteiten ter bestrijding van de kansarmoede ontplooiën
54	Administratie Land- en Tuinbouw										
54.1	Land- en Tuinbouw										
54.1	1201	0,00	0,00	0,25	15,70	4,00	0,00	0,00	4,00		Specifieke werkingskosten inzake het landbouwondersteuningsbeleid met inbegrip van onder meer honoraria, kosten voor publicaties en publiciteitscampagnes
54.1	3302	0,00	0,00	0,11	153,20	16,68	0,00	0,00	16,68		Subsidie aan het Vlaams centrum voor agro- en visserijmarketing
TOTAAL					358,70	200,70	70,10	0,00	130,60		

6. DEPARTEMENT LEEFMILIEU EN INFRASTRUCTUUR

OA 61 Administratie Leefmilieu, Natuur, Land- en Waterbeheer

Programma 61.1 Leefmilieu

Het decreet houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid, legt de drie doelstellingen van het Vlaamse milieubeleid vast:

- het beheer van het milieu;
- de bescherming ervan;
- het natuurbehoud en de bevordering van de biologische en landschappelijke diversiteit.

Daarmee staat het milieubeleid duidelijk in het teken van duurzame ontwikkeling. Duurzame ontwikkeling heeft in deze context vooral te maken met voorzorg, preventief handelen, voorkeur voor brongerichte bestrijding van milieu-aantastingen, het stand-still beginsel en het beginsel dat "de vervuiler betaalt".

Daarnaast vallen nog bijkomende kenmerken te onderscheiden, zoals het nastreven van verinnerlijking, het tegengaan van afwenteling, het niet overschrijden van de draagkracht van het milieu, het sluiten van stof-kringlopen, energie-extensivering en kwaliteitsbevordering.

Het Programma 61.1 bevat twee soorten kredieten :

- budgetten waarmee de administratie Milieu-, Natuur, Land- en Waterbeheer zelf activiteiten kan uitvoeren, o.m. op het vlak van het Toegepast Wetenschappelijk Onderzoek Leefmilieu (BA's 12.59 en 12.63), milieuhandhaving (BA 12.62) en milieueffect- en veiligheidsrapportering (BA 12.59).
- kredieten die onder de vorm van dotaties, subsidies en financiële bijdragen aan andere instanties worden uitgekeerd – zoals de dotaties aan het MINA-fonds en aan de VMM.

Het fysisch programma Toegepast Wetenschappelijk Onderzoek (TWOL) wordt opgesteld voor de afdelingen van AMINAL, het Instituut voor Natuurbehoud, het Instituut voor Bosbouw en Wildbeheer en de Vlaamse overheidsinstellingen VMM, VLM, OVAM en VMW. Het TWOL-programma beoogt een optimale afstemming van de onderzoeksprojecten die gebeuren binnen diverse administratie-afdelingen en Vlaamse openbare instellingen.

Als studieobjecten komen in aanmerking : diverse vormen van verontreiniging (lucht, water, bodem); geluidshinder; grondwaterbeheer; milieuplanning; milieurecht; milieuhygiëne; externe veiligheid; milieueffectrapportage; door laboratoria verricht studiewerk dat méér omvat dan enkel metingen; bossen; jacht, visserij; groen-voorziening; bosbouwkundig onderzoek; boskartering; natuurbehoud; ruilverkaveling; landinrichting; hydraulica; waterhuishouding van landbouwgronden; drinkwatervoorziening en afvalstoffen.

De operationele doelstelling van de implementatie van het fysisch programma Toegepast Wetenschappelijk Onderzoek Leefmilieu (TWOL 1999) is het nog verder wetenschappelijk onderbouwen van het beleid. Hierbij zal onderzoek verricht worden rond de milieueffect- en veiligheidsrapportering, milieuhinder (licht, geluid, geur), milieurecht of andere milieugebonden thema's.

Drie onderzoekslijnen zullen hierbij voorrang krijgen :

- onderzoek naar de efficiëntie en effectiviteit van instrumentencombinaties voor het milieubeleid;
- research inzake duurzame ontwikkeling;
- de wetenschappelijke onderbouwing van milieukwaliteitsnormen.

Het doel van milieueffectrapportering ("MER") is een volwaardige inbreng in de besluitvorming rond elk mogelijk initiatief dat nadelige milieueffecten met zich mee zou kunnen brengen. De EU-richtlijn 97/11/EG heeft de bestaande Richtlijn van 1985 gewijzigd en dient door de Lidstaten uiterlijk op 14 maart 1999 in intern recht te zijn omgezet. Het Vlaams gewest plant tegelijk met deze omzetting ook andere wijzigingen aan de MER-regelgeving door te voeren en bereidt een ontwerp van decreet voor.

De Veiligheidsrapportering identificeert industriële risico's en beoogt zware ongevallen te voorkomen, de eventuele gevolgen ervan (voor mens én milieu!) in elk geval te minimaliseren en het risico in het algemeen zo beperkt mogelijk te houden.

Men streeft naar één centrale milieudatabank, door de integratie van alle databanken waarin milieugegevens worden opgeslagen. Zo kan de uitvoering van elke opdracht worden geoptimaliseerd. De milieudatabank koppelt op dit ogenblik de databank voor milieuvergunningen en milieueffingen met andere gegevensverzamelingen inzake meetnetten en ruimtelijk georiënteerde data.

In het kader van het fysisch programma Toegepast Wetenschappelijk Onderzoek Leefmilieu (incl. milieurecht) werden in 1997 door de afdeling Algemeen Milieu- en Natuurbeleid negen studies opgestart - voor een totaalbedrag van 25.576.000 BEF. De onderzoeksdomeinen waren luchtverontreiniging, geur- en geluidshinder, milieueffect- en veiligheidsrapportering. Op basis van de resultaten zal voor een studie een beleidsaanbeveling worden opgesteld. Dit geldt ook voor onderzoek in het kader van TWOL 1998. In 1997 werd ook het richtlijnenboek milieueffectrapportering voltooid en verspreid; in 1998 was er een studiedag over strategische milieueffectrapportering.

I. Wetenschapsbeleid op de algemene begroting

BA 12.59 Allerhande uitgaven in verband met de vaststelling, voorkoming en bestrijding van luchtverontreiniging en geluidshinder; het uitvoeren van studiewerk i.v.m. de milieuproblematiek; de milieueffectenrapportering en de externe veiligheid.

Voor het begrotingsjaar 1999 werd op BA 12.59 23 mln. BEF (exact 86,7% van het beschikbare krediet) ingeschreven voor het uitvoeren van opdrachten binnen het fysisch programma 1999 van het Toegepast Wetenschappelijk Onderzoek Leefmilieu.

De voorstellen situeren zich op het vlak van de luchtverontreiniging, geluids- en lichthinder, milieu-effect- en veiligheidsrapportering :

a) luchtverontreiniging

- voorbereiden van saneringsprogramma's luchtkwaliteit;
- haalbaarheidsstudie koolstofdioxide;

b) geluidshinder

- evaluatie enquête geluidshinder;

c) lichthinder

- ontwikkelen van normen en criteria;

d) de milieueffectrapportering

- inventaris van mogelijkheden voor opslag en beheer van gegevens uit MER's;
- effectiviteit van MER voor enkele welbepaalde projecten;

e) de externe veiligheid (veiligheidsrapportering)

- opstellen van een richtlijnenhandboek voor de externe veiligheidsrapportage.

De Vlaamse minister van Leefmilieu en Tewerkstelling zal hierbinnen zijn beleidsprioriteiten aanduiden, waarbij hij streeft naar een maximale realisatie van het Vlaamse Milieubeleidsplan 1997-2000.

Daarnaast zullen er in 1999 via de afdeling Milieuvergunningen nog drie CEM-studies (Commissie Evaluatie Milieu-uitvoeringsreglementering) worden uitgevoerd.

BA 12.63 Allerhande uitgaven in verband met het uitvoeren van studiewerk inzake het milieurecht behorende tot het takenpakket van de afdeling Europa en Milieu

In het domein van het milieurecht zijn drie projecten in uitvoering. Het gaat om onderzoek naar de opportuniteit van een vergoedingssysteem voor milieuschade, onderzoek van de implementatie internationale regelgeving inzake bescherming Leefmilieu en tot slot advies over de juridische geldigheid van de vergoedingsbesluiten "mestactieplan", in verhouding tot het E.G.-recht.

BA 12.62 Allerhande uitgaven i.v.m. : overeenkomsten erkende laboratoria voor de contractueel omschreven analyse, monsternamen en interpretatie van afvalwater, grondwater, afvalstoffen, meststoffen en lucht; studiewerk door gespecialiseerde laboratoria voor meer specifieke niet courante analyses, andere dan deze bedoeld in voorgaande rubriek met indien vereist monsternamen, interpretatie en advies; het ambtshalve uitvoeren van dwangmaatregelen.

De kredieten op deze BA dienen voor onderzoek naar het gebruik en de uitstoot van fakkels, zoals die worden gebruikt in de Vlaamse industrie. Doel is een betere inschatting van de emissie van schadelijke stoffen en de toepassing van de beste beschikbare alternatieven bij het gebruik van fakkels in het Gewest. De techniek voor het verbranden van product- en reststromen, wordt geëvalueerd met volgende aandachtspunten : technologische doorlichting, inventaris van de betrokken bedrijven, aard en hoeveelheid van de afgefakkelde producten, frequentie van gebruik, bepaling van de uitstoot aan schadelijke stoffen, emissie beperkende maatregelen... Er zal worden gesteund op beschikbare gegevens via enquêtering van de bedrijven, uit de literatuur, uit het buitenland enz., nog aangevuld met eigen bepalingen.

BA 61.41 Subsidies aan de Vlaamse Milieumaatschappij voor investeringskosten en honoraria met inbegrip van de uitbouw van de meetnetten water en lucht en de uitbouw van de milieudatabank

Op de basisallocatie 61.41 werd voor het werkingsjaar 1999 101,4 mln. BEF ingeschreven voor subsidies aan de VMM, voor het beheer van de meetnetten water en lucht en de milieudatabank. De belangrijkste beleidslijnen zijn :

- Uitbouw en uitbating van meetnetten lucht- en waterkwaliteit en meetnet van lozingen van afvalwaters. De verzamelde data dienen ter beleidsvoorbereiding, beleidsondersteuning en beleidsevaluatie;
- Uitbouw van de meetnetten "lucht", om te voldoen aan Vlaamse en Europese regelgeving, om de algemene luchtkwaliteit in Vlaanderen vast te stellen, om de luchtverontreiniging in bepaalde probleemgebieden nader te onderzoeken en om informatie te verzamelen om de effecten van luchtverontreiniging op de volksgezondheid en het leefmilieu in te schatten;
- De Vlaamse milieudatabank bestaat uit drie pijlers : Vergunningen en heffingen; Metingen en meldingen; Grondgebonden materie. Pijler 2 wordt beheerd door de Vlaamse Milieumaatschappij.

De twee laatste domeinen zullen op termijn versmelten tot één virtueel en logisch geheel, zodat de informatie (ongeacht de fysische plaats en beheerder/eigenaar) transparant toegankelijk wordt voor alle geïnteresseerden.

In uitvoering van de regeerverklaring dient de bekomen informatie breed consulteerbaar te zijn door de doelgroepen (industrie, gezinnen, landbouw), alsmede de bevolking, gemeentediensten, openbare bibliotheken e.d. – met het oog op de voorgenomen responsabilisering die de sanering van het leefmilieu moet ondersteunen.

De daarbij te hanteren procedures en methodes dienen in lijn te komen met de internationale standaarden en richtlijnen. Men moet op een gemeenschappelijk wijze kunnen rapporteren aan het Europese Milieu Agentschap, OESO en Eurostat. Die rapporten betreffen de staat van het leefmilieu en gelden als een valabele, betrouwbare en vergelijkbare basis voor het beleid.

II. Wetenschapsbeleid op de begroting van het MINA-fonds

De operationele doelstelling van het MINA-fonds is "...het financieren van de uitgaven ongeacht de aard tot al wat dienen kan met betrekking tot het beleid van het Vlaamse Gewest inzake de preventie, de bescherming, de administratie, het beheer en de sanering van het leefmilieu, met inbegrip van de watervoorziening, het natuurbehoud en de bos- en groenvoorziening, in de ruime zin, in het Vlaamse Gewest."

Art. 2.2 Werkingsdotatie aan VMM

Overzicht van de belangrijkste beleidslijnen :

1. *VMM* bouwt en baat meetnetten uit betreffende de bewaking van de kwaliteit van het oppervlaktewater (immissi meetnet water), lozingen van afvalwater

(emissiemeetnet water) en de kwaliteit van de omgevingslucht (immissiemeetnet lucht). De informatiestroom van de verschillende meetnetten vormt de objectieve grondslag voor alle actieplannen en rapporten die dienen voor beleidsvoorbereiding & -ondersteuning en beleidsevaluatie. De laboratoria van de Vlaamse Milieumaatschappij te Gent, Oostende en Antwerpen analyseren verontreinigde stoffen in water en lucht.

2. Technologisch onderzoek en studieopdrachten :

Deze studieopdrachten kaderen in de decretale opdrachten van VMM en in de uitvoering van het milieujaarprogramma 1999. Het onderzoek is gericht op:

- het voortdurend verbeteren van de monitoring als beleidsvoorbereidend en -ondersteunend instrument door het ontwikkelen van aangepaste methoden voor monsternamen en analyse;
- het als beleidsvoorbereidend instrument ontwikkelen van modellen van de relatie tussen emissie en immissie;
- de wetenschappelijke onderbouw van de normstelling, door studie van de impact van het milieu op ecosystemen en op de gezondheid.

3. Vorming, organisatie en Human Resources:

- Permanente vorming van de medewerkers is een belangrijk middel om de beleidsdoelstellingen en de missie van de Vlaamse Milieumaatschappij te realiseren.
- Het vormingsbeleid wordt beschouwd als een wezenlijk instrument van Human Resources Management. Bij de vorming ligt de nadruk op:
 - management- en communicatie-opleiding
 - technische opleidingen
 - informatica-opleidingen (informaticapersoneel en eindgebruikers)
 - vorming in het kader van de functie
- De organisatie wordt zo uitgebouwd, dat zij het bereiken van de doelstellingen maximaal ondersteunt.

**Art. 2.18 Aanvullende werkingsdotatie aan VMM voor allerhande uitgaven aangaande het milieurapport
(decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid)**

Overzicht van de belangrijkste beleidslijnen :

Bij decreet (april 1995) ontving de Vlaamse Milieumaatschappij de opdracht om milieu- en natuurrapporten op te stellen. Die geven een antwoord op de vraag naar gestructureerde en toegankelijke milieu-informatie. Het beleid heeft deze wetenschappelijke kennis nodig om een vooruitziende koers uit te zetten en om de bevolking zo goed mogelijk te informeren over de toestand van het milieu, over de oorzaken van eventuele problemen en over de mogelijke gevolgen. Het eerste MIRA-rapport verscheen in de zomer van 1994 en gaf een breed maar sterk kwalitatief overzicht van de toestand in Vlaanderen. Het tweede rapport verscheen in de herfst van 1996 en bevatte meer kwantitatieve en modelmatige informatie. Ervaring met de twee uitgebrachte rapporten leerde echter dat de decretale opdracht niet met één soort document kan worden ingevuld. Daarom zal de productie van MIRA in de toekomst gebeuren over drie lijnen,

met drie rapporterings-vormen. Elk rapport legt een eigen accent op één van de drie taakstellingen van de milieu- en natuurrapportering :

1. Jaarlijks : de **Toestandstudie** in het themarapport (MIRA-T): centraal daarin staat de beschrijving van de kwaliteit van natuur en milieu. Het eerste T-rapport verscheen in maart 1998;
2. Vijfjaarlijks : de **Scenariostudie** in het scenariorapport (MIRA-S) : hierin staan verwachte ontwikkelingen centraal, met bijzondere aandacht voor waarschijnlijke evoluties bij huidig en bij gewijzigd beleid;
3. Tweejaarlijks : de **Beleidsvaluatie** in het beleidsvaluatierapport (MIRA-BE).
Onderzoek over hoe en in welke mate het gevoerde beleid reeds tot veranderingen in de kwaliteit van natuur en milieu leidde.

Deze driedeling moet de afstemming met de milieubeleidsplanning verbeteren. Jaarlijks, bij het begin van de lente, verschijnt het themarapport als kennisbasis voor de milieujaarprogramma's. Het eerste scenariorapport wordt gepland voor 2000 en zal ook het volgende milieubeleidsplan onderbouwen. Vanaf 1999 zullen de tweejaarlijkse beleidsvaluatierapporten verschijnen.

Art. 2.3 Lopende uitgaven in toepassing van het decreet van 23.1.1991 inzake de bescherming van het leefmilieu tegen de verontreiniging door meststoffen - VLM- Mestbank

Met het oog op de voorziene evaluatie van het Mestactieplan, werd in 1998 zeer veel aandacht besteed aan wetenschappelijk onderzoek. Ook in 1999 is dit het geval. Het betreft o.a. onderzoek naar de verfijning van de productiegetallen per diercategorie, de evaluatie van de eindnormering en socio-economisch onderzoek van de nieuwe wetgeving. Deze opdrachten zijn uitdrukkelijk opgenomen in het mestdecreet. Verder dient er nog onderzoek te komen ten behoeve van het Mestbank-beleid en de mogelijke extra taken voor de uitwerking van een NH₃-beleid ingevolge het Milieubeleidsplan.

Art. 2.4 Lopende uitgaven betreffende de verontreiniging door afvalstoffen met inbegrip van de daartoe bestemde overdrachten aan de OVAM

Dit krediet wordt aangewend voor de financiering van de statutaire werkingskosten van OVAM, zoals studies en onderzoek. Die dienen ter voorbereiding en uitwerking van acties opgenomen in het milieujaarprogramma, waaronder vooral het Uitvoeringsplan Huishoudelijke Afvalstoffen 1997-2000 - goedgekeurd door de Vlaamse regering op 19.12.1997. Voor onderzoek is een krediet van 70 mln. BEF beschikbaar.

Art. 2.5 Lopende uitgaven in toepassing van het Natuurontwikkelingsplan

Op het artikel 2.5 van het Mina-fonds werd 8.975.000 BEF voorzien voor volgende studies m.b.t. Natuurtechnische Milieubouw (NTMB):

- studie inzake natuurtechnisch distelbeheer;
- studie tot efficiëntiebepaling van amfibieëntunnels en -rasters.

Art. 2.7 Lopende uitgaven i.v.m. het Presti-programma en andere projecten voor milieutechnologie

Het betreft de financiering van projecten die kaderen in het preventiebeleid van de regering. Dat gebeurt onder meer via demonstratieprojecten op bedrijfsniveau en steun aan KMO's die hun afvalproductie projectmatig inventariseren en preventiemaatregelen selecteren, plannen en invoeren e.d.

Art. 2.10 Lopende uitgaven in toepassing van de overeenkomst van 10 november 1993 tussen het Vlaams Gewest en NV Aquafin

Overeenkomstig de uitgestippelde O&O strategie wordt in 1999 verder gewerkt aan de vastgelegde hoofdthema's :

- Optimalisatie ontwerp en exploitatie (nadruk economische aspecten)
- Integraal waterbeleid en KWZI's (nadruk ecologische aspecten)
- Geur- en geluidsoverlast: voorspelling/preventie – remediatie (nadruk maatschappelijke aspecten)
- Nieuwe markten (nadruk valorisatie know-how)
- Slibafzet (nadruk nieuwe afzetsmogelijkheden).

Om het onderzoek te blijven oriënteren conform de internationale belangstelling, wordt informatie verzameld via verschillende kanalen :

- internationale conferenties
- internationale contacten/beurzen; workshops
- continue literatuuropvolging en screening van ingediende patenten
- de richtlijnen vastgelegd door de EG in het vijfde kaderplan (DG XII – Science Research & Development)

Op basis hiervan werden de huidige klemtonen vastgesteld voor O&O in de afvalwatersector :

- Integraal waterbeleid
 - integrale modellen ter ondersteuning van het beleid
 - overstortproblematiek
 - hergebruik, meer bepaald gebruik van membranen en membraanbioreactoren
- Kleinschalige waterzuivering
- Slibproductievermindering

De invulling van deze klemtonen wordt weerspiegeld in de definiëring van de projecten. De titels van de belangrijkste ervan :

• Integraal waterbeleid :

- Integrale modellen ter ondersteuning van het beleid :
 - Afsluiting van het EG project TTP-UPM (terug te vinden onder de hoofding 'Integraal Waterbeleid')
 - Project 'Vuilvrachtmodellen in de riolering' in samenwerking met Prof. Berlamont KULeuven (onder de hoofding 'Integraal Waterbeleid')
- Overstortproblematiek :
 - 'Plantensystemen op overstorten' (onder de hoofding 'Integraal Waterbeleid')

- ‘Biologische behandeling van grotere debieten’ (onder de hoofding ‘Optimalisatie Exploitatie’)
- Hergebruik, meer bepaald gebruik van membranen en membraanbioreactoren :
 - ‘Membraanbioreactoren’ (onder ‘Optimalisatie Ontwerp’)
 - ‘Re-use project’ in samenwerking met UGent en Severn Trent (onder de hoofding ‘Bijzondere projecten’)
 - ‘Productie van infiltratiewater uit RZWI-effluent’ in samenwerking met IWVA (onder Integraal Waterbeleid’)
- **Kleinschalige waterzuivering :**
 - ‘Plantensystemen op overstorten’ (onder hoofding ‘Integraal Waterbeleid’)
 - ‘Optimalisatie Aquafin concept of proefrietveld’ (‘Kleinschalige Afvalwaterzuivering’)
 - ‘Submerged Aerated Filter’ (onder hoofding ‘Kleinschalige Afvalwaterzuivering’)
- **Slibproductievermindering :**
 - ‘Membraanbioreactor’ (onder ‘Optimalisatie Ontwerp’)
 - ‘Slibproductievermindering’ in samenwerking met Solvay (onder ‘Optimalisatie Exploitatie’)
 - ‘Slibdroging op rietvelden’ (onder hoofding ‘Slibafzet’)

Het voorgestelde onderzoeksprogramma voor 1999 vervolgt de in 1998 ingeslagen weg : ongeveer de helft van de inspanningen gaat naar optimalisatie van ontwerp en exploitatie. De andere helft wordt op dezelfde manier als vorig jaar verdeeld over de verschillende onderwerpen.

Art. 2.17 OVAM - decreet bodemsanering

Er wordt onder andere onderzoek uitgevoerd naar gebruikelijke en alternatieve saneringstechnieken en naar onderbouwing van de risico-evaluatie. Voor het wetenschappelijk onderzoek is een budget van 40 mln. BEF voorzien.

Art. 2.19 Allerhande uitgaven in het kader van het extra milieu- en natuurbeleid in uitvoering van het MINA-plan, inbegrepen de uitvoering van het Natuurdecreet en het Mestdecreet

Op het artikel 2.19 van het Mina-fonds plant de afdeling AMINABEL de volgende studies ter uitvoering van het MJP99 :

- inventarisatie-onderzoek naar basisconcepten van wetenschappelijk onderzoek inzake duurzame ontwikkeling;
- evaluatieonderzoek naar de toepassing van milieubeleidsvereenkomsten;
- inventarisatie-onderzoek naar buitenlandse begeleidingsregelingen voor versnipperende ingrepen;
- opmaken van impulsprogramma ‘milieugevaarlijke stoffen’;
- emissieprogramma’s voor prioritaire gevaarlijke stoffen;
- studie over milieukwaliteitsdoelstellingen met voorstellen voor grens- en richtwaarden;
- studie rond de dioxine-emissies door gebouwenverwarming en mogelijke saneringsmaatregelen;

- inventarisatie van met dioxines beladen afvalstromen van industriële procesinstallaties;
- uitbouw databank 'spaarzaam kopen & rijden' met emissiegegevens;
- ontwikkeling milieu-impactmodule;
- economische optimalisatie antiverzuringsbeleid;
- emissie-inventaris geurbronnen.

Art. 2.25 Lopende uitgaven in toepassing van het VLINA, bepaald in het besluit van de Vlaamse regering van 8 februari 1995

Met de instelling van het Vlaams Impulsprogramma natuurontwikkeling (VLINA) wil de Vlaamse overheid een solide basis scheppen voor het natuurbesluit.

De projecten geven er wetenschappelijke ondersteuning aan.

Het budget 1999 voor onderzoek bedraagt 96 mln. BEF.

De projecten in het kader van het Vlaams Impulsprogramma Natuurontwikkeling (1996-2000) leveren beleidsondersteunend onderzoek - verdeeld over de volgende vijf thema's :

- indicatoren voor biodiversiteit en natuurgerichte normstelling;
- ecologische aspecten van natuurontwikkeling;
- habitatfragmentatie;
- ecohydrologie;
- maatschappelijke aspecten van natuurontwikkeling.

Programma 61.2 Natuur

Het programma 61.2 omvat de beleidsvoorbereiding en de beleidsuitvoering inzake natuurbehoud in de brede zin. Dat betreft ook het beheer van de eigen natuurterreinen en het voorbereidend wetenschappelijk onderzoek van het Instituut voor Natuurbehoud. Dit programma concentreert de inspanningen van de Vlaamse Regering rond de bevordering van de biologische en landschappelijke diversiteit. Het gaat met name om de instandhouding, het herstel en de ontwikkeling van de natuurlijke habitats, ecosystemen en landschappen met ecologische waarde, plus het behoud van de wilde soorten. Uiteraard met bijzondere nadruk op bedreigde, kwetsbare, zeldzame of endemische species. Er is daarenboven het beheer van de natuurterreinen van de Vlaamse Gemeenschap.

In het programma 61.2 is een aantal BA's opgenomen voor de financiering van de werkzaamheden van het Instituut voor Natuurbehoud.

BA's 11.04, 12.03, 12.45 en 74.02 Instituut voor Natuurbehoud

Het onderzoek door het Instituut is voornamelijk gericht op beleidsonderbouwende wetenschappelijke researchprojecten. De meeste prioritaire domeinen of thema's kunnen worden samengevat als volgt :

- beschrijvend onderzoek en monitoring via typologie en verspreiding (inclusief kartering) van soorten en levensgemeenschappen;

- functioneel ecologisch en ecohydrologisch onderzoek;
- vertaling en beleidsinpassing van deze kennis.

Doelstellingen zijn :

- uitvoeren beleidsvoorbereidend en -ondersteunend wetenschappelijk onderzoek inzake natuurbehoud en het relevante overheidsbeleid;
- bevorderen van de biodiversiteit en duurzaamheid van de natuur in Vlaanderen. Dit moet gebeuren met een gelijke snelheid of binnen dezelfde termijn als in de omringende landen – en dit voor alle onderdelen. Dus ook voor de thema's in verband met de aantasting van de natuurlijke systemen;
- recent werd een deel van de opdracht van het Instituut concreter omschreven in het decreet inzake Natuurbehoud en Natuurlijk Milieu (goedgekeurd door het Vlaams Parlement 24/10/97). De voornaamste taken zijn hierbij het opstellen van een natuurrapport, ondersteunen van het natuurbeleidsplan, onderbouwen van het Vlaams Ecologisch Netwerk, Grote Eenheid Natuur en GENO (Grote Eenheid Natuur in Ontwikkeling);
- verbreden en verdiepen van het maatschappelijk draagvlak door het overtuigen van burgers, bedrijven en overheden dat milieubewuster gedrag een absolute noodzaak is;
- door een preventief beleid de efficiëntie van de maatregelen opvoeren, om natuurschade maximaal te voorkomen.

De zorg voor het natuurbehoud is niet louter een sectorieel beleid. Het dient te worden geïntegreerd in het dagelijks beheer/beleid van de andere diensten van de Vlaamse Gemeenschap, maar ook van provincies, gemeenten en Vlaamse Openbare Instellingen. Daartoe werden speciale coördinerende structuren ingesteld, zoals de acht Ecologische Impulsgebieden, de zes Regionale Landschappen, de Gemeentelijke NatuurOntwikkelingsPlannen, enz. waarin men streeft naar een integrale kwaliteitszorg en optimale verweving van de functies van het landschap met de maatschappelijke en economische vereisten.

Men voert ook de internationale akten uit waarbij Vlaanderen partij is, zoals de verdragen van Ramsar (1974), Bonn (1979), Bern (1979) en Rio de Janeiro (1992) evenals aan de richtlijnen van de Europese Unie, zoals de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn.

De beleidsondersteuning door het Instituut gebeurt voornamelijk via wetenschappelijk onderbouwende adviesrapporten en visievorming, bijv. ontwerp en uitwerking van de gewenste natuurlijke structuur, het Duinendecreet, pilootprojecten landinrichting, Ecologische Impulsgebieden, Regionale Landschappen. Verder hun visie op (her)introductions van soorten, beleid rond specifieke probleemsoorten, opstellen van beheersvoorstellen voor beschermde gebieden; inventarisatie en evaluatie ter aanduiding van speciale beschermingszones.

Via de relaties met AMINAL (zowel het hoofdbestuur als de buitendiensten) en met andere administraties of pararegionalen, voert men een actieve samenwerkingspolitiek. Men denke daarbij aan openbare werken, ruimtelijke planning, landschapszorg, VLM, VMM, wetenschapsbeleid en vele andere. Zo kan verwezen worden naar het door

de Vlaamse regering goedgekeurde onderzoeksproject OMES – onderzoek naar de milieueffecten Sigmaplan – dat door het Instituut voor Natuurbehoud wordt gecoördineerd en gedeeltelijk zelf uitgevoerd.

Voor het wetenschappelijk onderzoek van het Instituut zet men de volgende beleidsinstrumenten in :

1. Inventarisatie en monitoring:

Soortgericht onderzoek:

- onderzoek naar verspreiding, aantallen en habitateisen van soorten en soortengroepen – met speciale aandacht voor kritische taxa;
- opstellen van "referentiesystemen" (bijv. rode lijsten) voor belangrijke soortengroepen met invulling van hun zeldzaamheid, bedreiging, en ecologische indicatie.

Gebiedsgericht onderzoek:

- onderzoek naar het natuurlijk milieu op het niveau levensgemeenschap, habitat en landschap; de bedoeling is te komen tot typologieën, verspreidingsecologie van planten, dieren en gemeenschappen; relaties met het abiotisch milieu. Dit moet leiden tot overzichten (referentiekaders) op het niveau van Vlaanderen voor soortengroepen (bijv. hogere planten), levensgemeenschappen en habitats (graslanden, heiden...) met aangeven van hun ecologische relaties in ruimte en tijd.

2. Relatie- en procesonderzoek:

Het onderzoek richt zich zowel op gebieden als op soorten en wil inzicht verschaffen in het functioneren van ecosystemen. De keuze van objecten gebeurt derhalve in functie van de doelstelling.

- onderzoek naar de invloed van isolatie op populaties, in functie van huidig en toekomstig beheer, herstel en ontwikkeling van hun levensgemeenschappen; functionaliteit van verbindingselementen op landschapsniveau;
- onderzoek naar de betekenis (grootte en beïnvloedingsfactoren) van levensvatbare populaties, aantal regulatie enz...;
- onderzoek naar verbreidingsmechanismen van soorten en hun verbreidingseenheden;
- onderzoek naar de effecten van veranderende milieufactoren op soorten, levensgemeenschappen en gebieden;
- mogelijkheden en beperkingen van natuurtechnische milieubouw en vertaling van onderzoek hieromtrent naar de praktische toepassing bij o.a. infrastructuurwerken;
- modellering van belangrijke ecologische factoren in systemen en ingrepen op deze systemen.

3. Beleidsgericht onderzoek

- gebruik van de Biologische Waarderingskaart (in o.m. gebiedsgericht beleid, MAP, Europese Richtlijnen);
- Vlaams Ecologisch Netwerk (VEN) en Integraal Verwevings- en Ondersteunend Netwerk: verdere vertaling op meer gedetailleerde schaal in het raam van de "gewenste natuurlijke structuur";

- Biodiversiteitsplan : inpassing in huidige hoofdlijnen van beleid en Europese richtlijnen;
- inbreng van natuurbehoudsprioriteiten in o.m. Ruimtelijke Structuurplanning (Structuurplan Vlaanderen, Provinciale Structuurplannen, Gemeentelijke NatuurOntwikkelingsPlannen, Ecologische Impulsgebieden, Regionale Landschappen e.d.);
- plaats van natuurbehoud in milieubeleidsplan.

Op de BA 12.45 is 5,8 mln. BEF ingeschreven voor het uitvoeren van dringende studies of opdrachten van algemeen dienstbetoon buiten de programmatie van het Instituut voor Natuurbehoud. Het betreft diverse overeenkomsten voor onderzoek, waarvoor de nodige specialisten niet aanwezig zijn bij het Instituut voor Natuurbehoud.

Programma 61.3 Bos en Groen

Het programma 61.3 betreft de beleidsvoorbereiding, specifieke werkingskosten, subsidies, beleidsvoorbereidend en toegepast wetenschappelijk onderzoek inzake bossen en bosbouw, groenvoorziening, zoetwatervisserij, jacht en vogelbescherming.

Wereldwijd wordt erkend dat bossen onmisbaar zijn voor het milieu.

Het bos is de ruggengraat van de ecologische processen op het vasteland.

Deze gunstige invloed staat los van de tussenkomst van de mens en geldt overal waar de lokale bevolking er verstandig gebruik van maakt.

Het decreet van 5 april 1995 houdende bepalingen algemeen milieubeleid, stelt dat men moet streven naar een hoog beschermingsniveau door alle maatschappelijke activiteiten goed af te wegen. Het uiteindelijk streefdoel is duurzame ontwikkeling. Naast bosuitbreiding, is ook een hoge beschermingsgraad van de nog aanwezige 9% beboste oppervlakte noodzakelijk. Een kritische succesfactor daartoe is een kwaliteitsvol intern beheer van wat er nu nog overblijft. Dit beheer zal zich vanwege de duurzaamheid, maar ook vanuit de realiteit van onze dichtbevolkte regio, overwegend moeten afstemmen op de meervoudige rol van het bos.

Deze aanpak voorziet en versterkt de natuurontwikkeling, als gezorgd wordt voor een ruimtelijke afstemming met aanwezige (en nog aan te duiden) bos- en natuurreervaten.

De aandacht van het bosbeleid gaat vooral uit naar de meervoudige rol van onze Vlaamse bossen – zodat volkomen aangesloten wordt bij de doelstellingen van het algemeen milieubeleid.

In het programma 61.3 is een hele reeks BA's opgenomen voor de financiering van de werkzaamheden van het Instituut voor Bosbouw en Wildbeheer.

BA's 11.05, 11.65, 12.02, 12.46, 73.63 en 74.03 Instituut voor Bosbouw en Wildbeheer

Bosbouw

Het Instituut voor Bosbouw en Wildbeheer zal de in 1989 opgestarte monitoring van de bosgezondheidstoestand voortzetten, evenals de coördinatie van de evolutie van de bosbodemoestand, conform de E.U. richtlijnen terzake.

Inzake de bosuitbreiding zullen door het Instituut richtlijnen worden opgesteld met betrekking tot de gepaste boomsoortenkeuze, zodat de multifunctionaliteit van het bos naar de toekomst toe gewaarborgd blijft.

Bijzondere aandacht zal gaan naar de bescherming en gebruik van genetische bronnen in de bosbouw, onder meer door het verder ontwikkelen van de in 1998 voorgestelde strategie rond autochtone genenbronnen.

Ook past men de in 1998 ontwikkelde criteria voor de uitbouw van een Vlaams bosreservatennetwerk toe bij de verdere selectie van bosreservaten – om te komen tot een Vlaams en internationaal representatief netwerk.

Riviervisserij, wildbeheer en vogelbescherming

Waar bossen in eerste instantie de natuurlijke bouwstenen van het milieu zijn en pas op de tweede plaats betekenis hebben als bron van diensten voor de samenleving, benaderen de sectoren riviervisserij en jacht het milieu meer als gebruiker.

Een beleid inzake weidelijke jacht en riviervisserij kan evengoed ondersteunend werken voor het milieubeleid. Juridisch, maar ook praktisch, is vogelbescherming in Vlaanderen gekoppeld aan het jachtgebeuren. Het is duidelijk dat vogelbescherming ook natuurbescherming inhoudt en als dusdanig alles te maken heeft met milieubeleid.

Een beleid inzake jacht en riviervisserij, waarbij verstandig medegebruik van de aanwezige natuur centraal staat, is in dit opzicht prioritair. Essentieel is hierbij de wetenschappelijke ondersteuning van de wildbeheerseenheden (wildbeheersplan, jachtstatistieken) en de visserijcommissies (herbepotingsbeleid, recreatief medegebruik, natuurtechnische maatregelen) en het onderzoek naar de impact van de bestrijding van ongewenste soorten (ratten, ...).

Van tuin over park naar bos

Het groen, waar de bevolking in onze verstedelijkt gewest het meest mee te maken heeft, ligt kort bij de woning of is zichtbaar aan de horizon : tuinen, wegbeplanting en plantsoenen, parken, volkstuinten, stadsrandbossen of kleine landschapselementen. Sommige mensen hebben hier voldoende aan, velen hebben geregeld nood aan de rustige en natuurlijker omgeving in uitgestrekte bossen of op het platteland. De wetenschap ondersteunt hier door het begeleiden en opvolgen van vergelijkend onderzoek naar alternatieven voor chemische onkruidbestrijding bij de aanleg van infrastructuurgroen (met E.U-Life-steun). Anderzijds is er de coördinatie van de Vlaamse bijdrage aan de COST-actie E12 "Urban Forests and Trees", waar op Europees niveau de onderzoeksinspanningen met betrekking tot planning, fyto-technie en beheer van stadsbossen in de ruime betekenis aan bod komen.

Duurzaam beheer en biodiversiteit

Het volstaat niet te beweren dat onze groene ruimten op een duurzame manier worden beheerd, dat feit moet ook onomstootbaar kunnen vastgesteld worden. In 1997 werden drie domeinbossen bij wijze van proef onderworpen aan de criteria die werden ontwikkeld door het internationaal organisme Forest Stewardship Council of FSC (dat mede tot stand kwam door de milieubeweging WWF). Het certificatieattest werd afgeleverd. Er zal worden uitgezien naar betaalbare en eenvoudige methoden om de in eigendom sterk versnipperde boscomplexen in Vlaanderen een certificaat van duurzaam bosbeheer te kunnen toekennen. Visstandsbeheer, wildbeheer en vogelbescherming moeten ook worden geïntegreerd in het beleid inzake natuurbewoud en -ontwikkeling, o.m. in het gebieds- en soortgericht beleid en in de werking van de bekkencomités. Net als voor de ondersteuning van het bosbeheer is de rol van het Instituut voor Bosbouw en Wildbeheer (IBW) hier erg belangrijk. Zo wordt aan het Instituut verder gewerkt aan indicatoren voor biodiversiteit in bossen, een 'ecosysteemvisie bos' op basis van het fysisch milieu en planmatig visstandsbeheer.

Maatschappelijk draagvlak

Om succes te oogsten, is externe integratie en coherentie met andere beleidssectoren hier zeer belangrijk : zonder interactie tussen milieubeleid en economie, tewerkstelling, verkeer, ruimtelijke ordening, recreatie, toerisme,... is geen beleid inzake bos en groen mogelijk. Adviesverlening aan eigenaars van bossen en parken kan niet los gezien worden van de sensibilisering rond natuurontwikkeling en biodiversiteit.

Kwaliteit van het bestuur

Bij het beheer van de eigen domeinen van het Vlaamse gewest (17.500 ha bossen, parken en viswaters) dient de geïntegreerde aanpak door de overheid en de multifunctionaliteit te resulteren in een effectiever en efficiënter beheer. Hierbij bieden samenwerkingsverbanden tussen diverse openbare en privé-instanties (verenigingsleven en eigenaars) onvermoede mogelijkheden, vermits de verwevenheid op het terrein erg groot is. De formule van gemengde bosgroeperingen is reeds voorzien in het bosdecreet. Via pilootprojecten gaat men na hoe de samenwerking tussen diverse types van eigenaars (grote, kleine, openbare, private) via de bosgroepen op grotere schaal gestructureerd kan worden. Een efficiënte wetenschappelijke ondersteuning is noodzakelijk – niet alleen op beleidsniveau maar ook op het terrein van de openbare zowel als de private beheerder. Een operationele communicatiecel (waaronder de bibliotheek) binnen het IBW is hierbij essentieel.

Internationale samenwerking

Milieu-, natuur- en dus ook bosbeleid worden steeds meer op het internationaal niveau behandeld. Vlaanderen wil hier mee de gewenste besluitvorming tot stand brengen en uitvoering geven aan de internationale verplichtingen.

Op de internationale agenda komt bosbeleid veelvuldig aan bod :

1. Post-Rio-proces met o.m. de "Bossenconventie" en het Intergovernmental Panel on Forests met onderwerpen als :
 - 1.1. Certification of Forest Products and International Trade.
 - 1.2. Criteria and Indicators for Sustainable Forest Management.
2. De opvolging van de ministeriële conferenties ter bescherming van de bossen in Europa met de bijbehorende resoluties :
 - 2.1. Straatsburg (1990) : monitoring-netwerk, bewaren genetisch potentieel, databank bosaantastingen, netwerk onderzoek boomfysiologie en bosecosystemen.
 - 2.2. Helsinki (1993) : duurzaam bosbeheer, bewaren biodiversiteit, samenwerking met Oost-Europa, strategie langetermijnaanpassing bossen aan klimaatsveranderingen. In uitvoering van de derde resolutie van de Helsinki-conferentie, werd op 23/8/96 een samenwerkingsprotocol ondertekend met het comité van de bossen bij de Ministerraad van Bulgarije.
 - 2.3. Lissabon (1998): socio-economische aspecten van duurzaam bosbeheer, Pan-Europese criteria, indicatoren en richtlijnen voor duurzaam bosbeheer. De opvolging van deze resoluties voor Vlaanderen wordt gecoördineerd door de afdeling Bos & Groen en het Instituut voor Bosbouw en Wildbeheer.

Het IBW en de afdeling Bos & Groen startten een samenwerkingsproject met het Hongaarse Bosbouwinstituut op, rond selectie en veredeling van snelgroeïende bosbomen en de studie van de genetische diversiteit van spontane populaties van pionier-boomsoorten. Dit project gaat in 1999 verder. De nodige contacten werden gelegd om ook met de Poolse bosbouwinstellingen een gezamenlijk project op te starten rond visstandbeheer en rond het fenomeen Eikensterfte. De genomen initiatieven worden in 1999 verder uitgewerkt in het kader van de Vlaams-Zuid-Nederlandse samenwerking rond vismigratie, habitatontsnippering en genetische bronnen van bomen en struiken.

Een langetermijnplan bosbouw en een actieplan bosbouw (cfr. bosdecreet art. 6) wordt geïmplementeerd na bespreking in het Vlaams parlement en bekrachtiging door de Vlaamse regering. Om ook de privé-bos-eigenaars te motiveren een degelijk bosbeheer te voeren, worden bosvriendelijke maatregelen voorgesteld; hierbij horen voorwaarden die duurzaam bosbeheer ten goede komen.

Momenteel zijn 1.373 ha bosreservaten erkend. Aan de hand van vaste criteria gaat men na welke andere bossen in aanmerking komen voor het statuut van bosreservaat. Het beschermingsbeleid wordt actief voorbereid en ondersteund via onderzoek en coördinatie door het Instituut voor Bosbouw en Wildbeheer.

Wat de bosreservaten betreft, zal het instituut een belangrijke ondersteunende rol vervullen via het opstellen van duidelijke criteria voor het verder uitbreiden van het bosreservatennetwerk en het opstarten van de monitoring.

Vanuit dit onderzoek worden dan aanbevelingen geformuleerd naar het optimaliseren van de ecologische functie van het bos.

Om te komen tot 3000 ha bosreservaten, gebruikt men door het Instituut ontwikkelde criteria, zodat het Vlaamse bosreservatennetwerk en het bijbehorend onderzoek optimaal kan aansluiten bij de Europese initiatieven.

Het bosreservatenonderzoek zelf, dat een invulling geeft aan de wetenschappelijke functie van het bos, zoals gedefinieerd in het bosdecreet, zal in 1999 opstarten.

Aan het Instituut voor Bosbouw en Wildbeheer werkt men verder aan een methodiek voor het meten van biodiversiteit in bossen. De resultaten van dit onderzoek zullen een directe toepassing vinden bij de certificering van duurzaam bosbeheer.

Men zet ook de inspanningen verder rond de inventarisatie van enkele bedreigde boomsoorten en het ontwikkelen een methodologie van in-situ en ex-situ bewaring (sinds 1996 aan het IBW opgestart).

Er wordt ook onverminderd verder gewerkt aan het in 1996 opgestarte onderzoek naar planmatig vistingbeheer, met ook de natuurtechnische milieubouw en de visindex als indicator voor de algemene waterkwaliteit, ecologie van de marterachtigen als indicatorgroep voor een goede ecologische infrastructuur en algemene natuurkwaliteit en de populatiedynamiek van de vos.

Het publieke respons op o.a. de *Week van het Bos* en de *Dag van het Park* gaat in stijgende lijn. In 1997 werden 8.000 infoaanvragen beantwoord – bovenop de 15.000 vooraf verstuurde pakketten. De inspanningen moeten natuurlijk nog jarenlang worden aangehouden – er mag ook verwacht worden dat de uitgaven de komende tijd nog licht zullen stijgen.

In 1999 zal verder werk worden gemaakt van het beleidskader groenvoorziening.

Op de BA 12.46 (Allerhande uitgaven i.v.m. studies m.b.t. bosbouwkundig onderzoek) zijn kredieten ingeschreven voor onderzoek, waarbij de lange-termijnstrategie verder wordt gevolgd en volgende accenten worden gelegd :

- het bosbodemmeetnet ter implementatie van de E.U.verordening en de V.N. - acties.
- het onderzoek naar de mogelijkheden van de biotechnologie ter ondersteuning van de veredeling, waarbij vooral de ontwikkeling en de toepassingsmogelijkheden in het selectie- en verdelingswerk worden onderzocht.
- het houttechnologisch onderzoek als invulling van de statutaire opdracht van het instituut, met bijzondere aandacht voor ecologisch be-lang-rijke boomsoorten en de invloed van het fenomeen "eiken-sterfte" op de houtkwaliteit.

Beleidsvoorbereidend onderzoek

- Onderzoek rond natuur in stad en dorp in functie van het thema van de 'Dag van het Park 1997'
- Doorlichting groenvoorzieningenbeleid in Europa

BA 12.63 Boskartering, bosinventarisatie en uitgaven van alle aard i.v.m. beleidsgerichte studies en modelprojecten, op het gebied van bosbouw, groenvoorziening, jacht, vogelbescherming en riviervisserij in Vlaanderen en internationaal verband overeenkomstig internationale verdragen en andere verplichtingen

De onderzoeksinspanningen opgestart in 1995 rond de volgende themata worden voortgezet :

- immissie van verontreinigende stoffen in het boscossysteem (meettorenproject te

Brasschaat). Rond deze meettoren werd inmiddels ook multidisciplinair onderzoek uitgebouwd over het boscossysteem (bosbodemonderzoek, ozonschade aan bossen, CO₂-opslag, mineralen- en watercycli). Met de middelen van VLINA startte in 1998 een multidisciplinair project om deze immissiemetingen te koppelen aan de emissiewaarden, teneinde de verzuringsgevoeligheid van bossen te modelleren.

- ander beleidsgericht onderzoek is dat rond geïntegreerde visteelt, planmatig visstandbeheer, advisering en opvolging van projecten natuurtechnische milieubouw, research rond bedreigde en zeldzame boom- en struiksoorten, de uitbreiding van het bosvitaliteitsmeetnet, de uitbouw van een monitoringnetwerk voor de studie van de verspreiding en ecologie van de marterachtigen.
- in 1997 werd in opdracht van de Administratie Waterwegen en Zeewezen begonnen met de inventarisatie van de baggerslibgronden, hun verontreinigingsgraad en de verspreiding van zware metalen in het ecosysteem.
- ook werd in 1998 gestart met de implementatie van mogelijkheden van de moleculaire biologie. Bijzondere aandacht gaat hier naar overervingspatronen van gunstige kenmerken en naar de studie van de genetische diversiteit.
- met E.U.-steun (LIFE) wordt vanaf 1998 onderzoek verricht naar alternatieven voor chemische onkruidbestrijding bij de aanleg van bossen en infrastructuurgroen.
- belangrijk is dat de nodige middelen werden uitgetrokken voor de verspreiding van de onderzoeksresultaten (zowel op Vlaams als internationaal niveau), de verdere uitbouw van de bibliotheek, de werking van de laboratoria,....

Programma 61.4 Landbeheer

Het programma 61.4 betreft de beleidsvoorbereiding en -uitvoering inzake landinrichting, ruilverkaveling, beheerslandbouw, ordening van het platteland en bodembescherming. Met deze kredieten wordt via geïntegreerde projecten een multifunctionele inrichting van het landelijk gebied nagestreefd.

Dit gebeurt door een integrale, gebiedsgerichte aanpak en een differentiatie van het landelijk gebied op het laagst mogelijke verfijningsniveau. Men streeft naar een verzoening van de schijnbaar tegenstrijdige sectorale belangen in het buitengebied - in overleg met de lokale besturen, verenigingen en belanghebbenden.

De ontwikkeling van het instrument "landinrichting" voor de inrichting en de bescherming van de open ruimte, past in de evolutie naar een meer strategisch gerichte ruimtelijke planning.

Het programma omvat tevens kredieten voor toegepast wetenschappelijk onderzoek.

BA 12.33 Allerhande kosten in verband met de studie, vorming en voorlichting betreffende de ruilverkaveling, de landinrichting en het bodembeleid

Voor een duurzame ontwikkeling van het landelijk gebied is ook een blijvende opvolging van de mestproblematiek en andere voor het bodembeleid relevante thema's belangrijk. Het wetenschappelijk onderzoek hierrond is essentieel voor een degelijke beleidsvoorbereiding. Naast de algemene kredieten op de BA 12.59 (23 mln. BEF) van programma 61.1 is daarvoor op deze BA 12.33 6 mln. BEF beschikbaar.

BA 12.36 Uitgaven van alle aard voor toegepast wetenschappelijk onderzoek inzake landinrichting in het Vlaams Gewest

De wetenschappelijke onderbouwing van de inspanningen van het Vlaams Gewest rond de landinrichting in de ruime zin des woords, gebeurt via langetermijn-onderzoek en is gecentraliseerd in de Werkgroep voor wetenschappelijk onderzoek inzake landinrichting. Deze werd door het Vlaams Gewest opgericht in de schoot van het Centrum voor Landbouwkundig Onderzoek Gent. De huidige werkwijze – met het afsluiten van jaarlijkse overeenkomsten – bleek omslachtig. In afwachting van een structurele oplossing, wordt de jaarlijkse overeenkomst verlengd om de ervaring en de deskundigheid van het onderzoeksteam te behouden. De kredieten daarvoor zijn beschikbaar op BA 12.36 (18,4 mln. BEF).

BA 61.03 Bijdrage van het gewest in de technische uitgaven m.b.t. de toepassing van de wetten op de ruilverkaveling van landeigendommen, eventueel door toekenning van voorschotten, kredieten ter beschikking te stellen van de V.L.M. om de financieringskosten van de ruilverkavelingscomités te dekken.

Van het totale krediet van 305 mln. BEF wordt 10% aangewend voor onderzoek.

Programma 61.5 Waterbeheer

BA 12.59 Studies toegepast wetenschappelijk onderzoek inzake oppervlakte-, grond- en drinkwater

Voor toegepast wetenschappelijk onderzoek inzake oppervlakte-, grond- en drinkwater is 17,6 mln. BEF voorzien op de basisallocatie 12.59. Het betreft een breed gamma van vooral wetenschappelijk gericht onderzoek ter ondersteuning of voorbereiding van beleidsinitiatieven inzake waterbeheer. Van deze kredieten is 7 mln. BEF bestemd voor ondersteunende research in het kader van de muskusratbestrijding.

BA 73.20 Investeringskosten voor beheer van oppervlaktewater, grond- en drinkwater

Met het oog op het beheer van de schaarse grondwatervoorraden in Vlaanderen wordt het grondwatermeetnet stelselmatig verder uitgebouwd. Onderzoek van de uitgevoerde metingen moet zo nodig leiden tot bijsturende beleidsinitiatieven.

OA 62 Administratie Ruimtelijke ordening, Huisvesting, Monumenten en Landschappen

Programma 62.1 Ruimtelijke ordening, stedenbouw en Grondbeleid

De visie en de strategische doelstellingen voor het ruimtelijk beleid in Vlaanderen zijn vastgelegd in het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen, met als planhorizon 2007. De visie wordt gesynthetiseerd in de metafoor "Vlaanderen open en stedelijk". Deze visie leidt tot vier strategische doelstellingen :

- de selectieve uitbouw van stedelijke gebieden;
- het behoud (en waar mogelijk de versterking) van het buitengebied;

- de selectieve concentratie van economische activiteiten op plaatsen die deel uitmaken van de bestaande economische structuur van Vlaanderen;
- de optimalisering van de bestaande verkeers- en vervoersinfrastructuur.

In de voor de overheid bindende bepalingen van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen (goedgekeurd door de Vlaamse regering dd. 23 september 1997; bekrachtigd door het Vlaams Parlement dd. 19 november 1997) zijn een aantal specifieke, meetbare en tijdsgebonden doelstellingen en taakstellingen opgenomen :

- het tegen 2007 handhaven van de verdeling van woongelegenheden anno 1991, tussen de stedelijke gebieden en het buitengebied (verhouding 60%-40% voor gans Vlaanderen – ijkpunt 1991);
- het voorzien van 6.964 ha nieuwe bedrijfsterreinen tegen 2007 (rekening houdend met de oppervlakte aan niet in gebruik genomen bedrijventerreinen), waarvan 80-85% in de economische knooppunten en 15-20% er buiten (ijkpunt 1/1/1994).

BA 12.32 Allerhande onderzoek en studies betreffende de ruimtelijke ordening, met inbegrip van de kosten verbonden aan de publicatie van de studies, alsmede allerhande uitgaven voor consultatie, communicatie, sensibilisering en vorming met betrekking tot het ruimtelijk beleid

Het operationaliseren van de bindende bepalingen van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen (o.a. afbakening van de groot- en regionaalstedelijke gebieden, afbakening van de natuurlijke en agrarische structuur van Vlaams niveau, afbakening van poorten van Vlaams niveau, selectie en categorisering van lijninfrastructuur op Vlaams niveau) vereist veel en arbeidsintensief voorbereidend onderzoekswerk.

De dagelijkse uitvoering ervan kan niet ingepast worden in het takenpakket van AROHM. Dit voorbereidend onderzoek zal daarom uitbesteed worden.

AROHM staat in voor de coördinatie, de inhoudelijke opvolging en het overleg met de betrokken sectoren en lagere besturen.

Ook voor ondersteunende opdrachten, die moeten zorgen voor een betere doorstroming van de principes van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen naar lagere bestuursniveaus en andere sectoren, is voorbereidend onderzoek nodig. Ook dat zal door AROHM uitbesteed worden. De doelgroep zijn alle ruimtebehoevende maatschappelijke actoren. Om die te bereiken, dienen ook de provincies en gemeenten een ruimtelijk beleid te voeren dat overeenstemt met de principes van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen. Andere actoren met een belangrijke impact op het ruimtelijk beleid, zijn sectoren zoals landbouw, huisvesting, economie, recreatie... Via onderzoek kan ook deze doelgroep bereikt worden. Voor wetenschapsbeleid is op deze BA een krediet van 101,5 mln. BEF voorzien.

Programma 62.2 Activiteitenprogramma Monumenten en Landschappen

BA 41.01 Dotatie aan het Instituut voor het Archeologisch Patrimonium

Alle kredieten (33 mln. BEF) hebben betrekking op hoofdzakelijk beleidsvoorbereidend en -uitvoerend onderzoek (95%) en op publicaties en voorlichting

(5%). Het Instituut voor het Archeologisch Patrimonium (IAP) moet het beleid inzake inventarisatie, beheer en bescherming van het archeologisch patrimonium in Vlaanderen voorbereiden en uitvoeren, en zelf onderzoek en studies verrichten. Dit is voornamelijk gericht op noodonderzoek bij bedreiging van archeologische sites door het huidige bodemgebruik. Het doel is om nieuwe informatie te verzamelen via het veiligstellen, registreren en onderzoeken van alle mogelijke materiële resten. Door studie en interpretatie daarvan evolueert dan de wetenschappelijke kennis van het verleden. Door publicatie, voorlichting, tentoonstellingen e.d. worden de verworven inzichten dan voor verder onderzoek en voor het brede publiek beschikbaar.

Programma 62.4 Huisvesting

BA 01.90 Allerhande uitgaven ter uitvoering van het fonds voor de huisvesting, met inbegrip van specifieke werkingskosten, experimentele projecten, subsidies voor personeels- en werkingskosten van sociale verhuur kantoren en subsidies voor bijdrage tot verbetering van de sociale huisvesting en de internationale samenwerking.

Van het totale krediet van 97 mln. BEF is 20 mln. beschikbaar voor wetenschapsbeleid, waarvan 18 mln. voor beleidsondersteunend onderzoek in het kader van het huisvestingsbeleid. Het krediet wordt in het bijzonder aangewend om het wonen en het gevoerde beleid systematisch te onderzoeken. Van daaruit kan men dan de meest geschikte instrumenten ontwikkelen en inzetten om de gedetecteerde problemen het hoofd te bieden en te bestrijden. Het is op termijn de bedoeling om mede vanuit het beleidsondersteunend onderzoek te komen tot monitoring en de beschikking over data (bijvoorbeeld via een huisvestingsdatabank). Die heeft dan betrekking tot de woonproblemen, de impact van de genomen maatregelen, de omvang en samenstelling van de doelgroep, de woonbehoeften, de afbakening van woongebieden, de kwaliteit van de woningen enzovoort. Een decretaal voorziene opdracht bestaat in de publicatie van het tweejaarlijkse woonrapport : die uitgave zal moeten putten uit de gegevens, aangereikt door het beleidsondersteunend onderzoek.

OA 63 Administratie Wegen en Verkeer

Programma 63.2 Gemeenschappelijk vervoer

BA 31.07 Allerhande uitgaven in verband met de voorbereiding, de planning, de studie en de uitvoering van mobiliteitsconvenanten met inbegrip van de dekking van de extra exploitatiekosten geleden door de VVM

De administratie zelf maakt geen mobiliteitsplannen. Er is wel een financiële tussenkomst van 50% in de kosten voor de opmaak van een oriëntatienota en een mobiliteitsplan door de gemeenten, met een maximum van 5 mln. BEF per project. Voor de subsidiëring van strategische planningsactiviteiten is de kwaliteit van de producten, afgeleverd in de verschillende fasen van het planningsproces, één van

de belangrijkste voorwaarden. Ook is het onontbeerlijk dat de auteur ervan, over een minimum kwalificatieniveau beschikt. Voor het wetenschappelijk onderzoek is een krediet van 80 mln. BEF beschikbaar.

Programma 63.4 Algemene infrastructuur en verkeersbeleid

BA 12.23 Uitgaven m.b.t. mobiliteitsstudies en voor de begeleiding bij het opstellen en uitvoeren van bedrijfsvervoerplannen met inbegrip van studies en enquêtes inzake mobiliteitsbehoeften en studies met betrekking tot organisatie, beheer, enz.

Dit artikel wordt gebruikt voor de vastlegging van beleidsgericht onderzoek dat vooral betrekking heeft op het algemeen mobiliteitsbeleid, beleidsmonitoring en vervoersmanagement.

OA 64 Administratie Water- en Zeewezen

Programma 64.2 Havens

BA 12.21 Studies en onderzoekingen inzake havenmateries inzake de transfervoering van de polyvalente beloodsing en de reorganisatie van het zeewezen, met inbegrip van allerhande uitgaven voortvloeiend uit internationale contacten

Overzicht van de belangrijkste beleidslijnen : optimalisering van havenwerken, verzelfstandiging loodsdiensden, onderhouden van internationale contacten en in het buitenland promoten van de Vlaamse knowhow inzake havenwerken en werken voor maritieme toegang.

Programma 64.4 Algemeen Infrastructuur- en scheepvaartbeleid

BA 12.01, 12.02, 12.26, 12.90, 74.04

Dit zijn de kredieten voor de werking van het Waterbouwkundig Laboratorium te Borgerhout en voor de afdeling Hydrologisch Onderzoek. Het laboratorium voert een groot aantal studieopdrachten uit voor derden (vooral op internationaal vlak) en verwerft hierdoor eigen inkomsten. Het is dan ook belangrijk dat de krachtige knowhow die men in huis heeft, niet verloren gaat. De vooruitstrevende positie en de internationale faam onderstrepen immers sterke punten van het Vlaamse Gewest. Het is dus wenselijk deze positie de komende jaren verder uit te bouwen, zowel voor de eigen werking als voor de participatie in buitenlandse projecten. Op de BA 12.26 is 5 mln. BEF ingeschreven voor allerhande wetenschappelijk onderzoek inzake hydrologie, waterbeheersing (watersnood en waternood), bevaarbaarheid en ecologie van de waterweg en de maritieme toegang. De belangrijkste beleidslijnen zijn : bescherming tegen overstromingsgevaar; het bepalen van de invloed van infrastructuur op de waterafvoer (watersnood en waternood) en de bevaarbaarheid van de waterweg en de maritieme toegang.

Op BA 12.90 is 6 mln. BEF ingeschreven voor wetenschappelijke studies voor derden, met als doel de aanwending van Vlaamse expertise in het buitenland.

Programma 64.5 Zeewezen

Studies voor de verzelfstandiging en de reorganisatie van het loodswezen. Dit kadert in het terugplooiën van de Vlaamse administratie op de kerntaken. Hiervoor is een krediet van 4,7 mln. BEF beschikbaar.

Programma VIF 69.00

Ongeveer 1/6 van het totale budget wordt besteed aan de courante opdrachten inzake de multi-modale verkeer- en vervoermodellen, de verkeersbeheerssystemen en het Geografisch InformatieSysteem (GIS). Het overige deel van het budget wordt besteed aan het onderzoeksprogramma "Masterplan Antwerpen". In dit onderzoeksprogramma worden o.a. rekeningrijden, parkeren, specifieke infrastructuurprojecten (voor auto en openbaar vervoer) nader onderzocht.

OA 72 Administratie Media

Programma 72.1

BA 12.01 Allehande uitgaven voor media, mediaïnnovatie en film

Op deze BA is voor 1999 een krediet van 16,3 mln. BEF ingeschreven. Hiervan zal 8,15 mln. besteed worden aan wetenschapsbeleid.

Als strategische doelstellingen gelden onder meer :

- een optimale beleidsvoorbereiding inzake het media- en filmbeleid en het daarmee verbonden innovatiebeleid, om bij te dragen tot de ontwikkeling van een gediversifieerd en harmonieus functionerend Vlaams medialandschap;
- het opbouwen en verder ontwikkelen van de onderzoeks- en studiefunctie inzake media-innovatie en multimedia.

Het opstarten en opvolgen van het onderzoeksproject "Multimedia van Vlaanderen" leidt concreet naar het formuleren van passende beleidsvoorstellen.

Programma 72.2 Dotatie aan de VRT

BA 41.02 Basisdotatie aan de VRT

De dotatie aan de VRT bedraagt in 1999 in totaal 8.002 mln. BEF. Hiervan zijn 160 mln. gereserveerd voor wetenschapsbeleid. Deze middelen worden ingezet voor wetenschapsvoorlichting en –communicatie. Er gaat nu immers veel aandacht naar

de verspreiding van wetenschap en technologie en het verhogen van de acceptatiegraad ervan. De media spelen hierin een belangrijke rol – doordat ze dagdagelijks de wetenswaardigheden over fundamentele, industriële en maatschappelijke ontwikkelingen uitdragen. Zo wordt deze complexe materie toegankelijker voor een breed publiek. Waardering en een juiste inschatting van het belang van onderzoek, zijn ook essentieel als basis voor een breed maatschappelijk draagvlak voor de geleverde inspanningen. Innovatie is immers niet alleen de exclusieve zaak van wetenschappers, bedrijven e.d.. Hun vindingen komen ten goede aan allen – het kan daarbij gaan over nieuwe, veiliger vaccins om ziekten te voorkomen; over de talloze toestellen die het leven veraangename; of over allerlei levensnoodzakelijke vernieuwingen op gebied van milieutechnologie, zodat ons leefmilieu beter gevrijwaard wordt van vervuiling en afbraak.

Andermaal zal VRT in 1999 via zijn radio- en televisie-uitzendingen bijdragen tot de verspreiding van wetenschappelijke informatie.

Bij de **Radio** worden wetenschappen zelden als een fenomeen an sich behandeld, maar de radiomakers vertrekken vanuit concrete vragen of problemen die leven bij het publiek. Wetenschappen worden hier als het ware praktisch vertaald naar de dagdagelijkse realiteit toe. Dat maakt ook dat het begrip "wetenschappen" zeer ruim geïnterpreteerd wordt en dat humane wetenschappen meer aan bod komen dan exacte.

Voor **Radio 1** besteedt hier in dagelijkse informatiemagazines ruim aandacht aan. In *Voor de dag* en de *Wandelgangen* komen gemiddeld drie bijdragen per week aan bod. Heel vaak worden daarbij professoren of deskundigen geïnterviewd binnen de studio of op locatie.

In **De Zuidkant** wordt dagelijks de vraag van een luisteraar beantwoord. Geregeld gaat het om verklaringen voor allerlei fenomenen waarmee de luisteraar geconfronteerd wordt – dan wordt een wetenschapper opgebeld die het probleem opheldert.

Wetenschappen kunnen zelfs in culturele programma's als **Heldenmoed** aan bod komen, bijvoorbeeld onder de vorm van een boekbespreking.

Radio 3 gooit het over een andere boeg, met de wekelijkse vaste rubriek 'wetenschappen' in het programma *Drieklank*. Daarin maakt een medewerker een uitgebreide bijdrage over een actueel onderwerp – bijna altijd vanuit de hoek van de exacte wetenschappen. Toch is ook hier de aanleiding vaak een publicatie of een tentoonstelling.

Wetenschappelijke items die aansluiten bij het algemene aanbod van **Studio Brussel**, worden geregeld behandeld in het magazine *Frituur Victoria*, het interview-programma *De Tafel*, via de infolijn in *Hallo Hautekiet*, of via tv-tips in de reguliere dagprogramma's.

Ook **Televisie** laat zich niet onbetuigd. Wetenschap komt zowel op **TV-1** als op **Canvas** aan bod.

"De Kip of het Ei" van TV1 tracht boeiende informatie te brengen over wetenschap, technologie, het weer, milieu, gezondheid, ruimtevaart, astronomie, archeologie, de natuur... kortom, over de mens, zijn lichaam en zijn verre of nabije omgeving. De onderwerpen sluiten nauw aan bij de interessesfeer en leefwereld van de kijker. Het zijn thema's waar men iets aan heeft, waarover men meer te weten wil komen.

"Wetenschap" speelt immers een rol in het leven van iedereen, en dat wil "De Kip of het Ei" aantonen.

Het consumentenprogramma **Klant en Klaar** laat een aantal wetenschappelijk gefundeerde tests zien.

Op **Canvas** wordt een tweewekelijks wetenschappelijke documentaire **OverLeven** uitgezonden. Dit gebeurt alternerend met het magazine "De late Schift" dat tot stand komt in samenwerking met de SERV en waarin ook wetenschappelijke onderwerpen aan bod komen.

De geschiedkundige reeks **Histoires** is qua scenario vaak gebaseerd op scripties van onderzoekers aan onze universiteiten.

Sinds begin december 1998 zendt **Ketnet** een op de jeugd afgestemd wetenschappelijk magazine uit : Groot Licht – een coproductie met Nederland.

Uiteraard worden wetenschappelijke onderwerpen die relevant zijn voor de kijker of een grote actualiteitswaarde hebben, zoals gebruikelijk behandeld in de wekelijkse talkshows en/of in de duidingsmagazines **Terzake** en **Panorama**.

Daarnaast omvat het vaste zendschema van **TV1** en van **Canvas** ook een keur van de beste documentaires op gebied van *wetenschap, natuur, ontdekkingsreizen...* die door andere omroepen werden geproduceerd.

PROGR.	BA	MOO	MOV	MWT	KR' 99	WB ' 99	O&O	O&V	W&T	Nabscode	Libellé
DEPARTEMENT LEEFMILIEU EN INFRASTRUCTUUR											
61	Administratie Milieu, Natuur, Land- en waterbeheer										
61.1	Leefmilieu										
61.1	1259	0,87	0,00	0,00	26,50	23,00	23,00	0,00	0,00	3	Allerhande uitgaven i.v.m.: - de vaststelling, voorkoming en bestrijding van luchtverontreiniging en geluidshinder; - het uitvoeren van studiewerk i.v.m. de milieuproblematiek; - de milieueffectrapportering en de externe veiligheid
61.1	1262	0,80	0,00	0,20	75,90	75,90	60,72	0,00	15,18	3	Allerhande uitgaven i.v.m.: - overeenkomsten met erkende laboratoria voor de contractueel omschreven analyse, monsternamen en interpretatie van afvalwater, grondwater, afvalstoffen, meststoffen en lucht; - studiewerk door gespecialiseerde laboratoria voor meer specifieke niet courante analyses, andere dan deze bedoeld in voorgaande rubriek met indien vereist, monsternamen, interpretatie en advies; - het ambtshalve uitvoeren van dwangmaatregelen
61.1	1263	1,00	0,00	0,00	4,50	4,50	4,50	0,00	0,00	3	Allerhande uitgaven i.v.m. het uitvoeren van studiewerk inzake het milieurecht behorende tot het takenpakket van de afdeling Europa en Milieu
61.1	6141	0,00	0,00	1,00	101,40	101,40	0,00	0,00	101,40		Subsidies aan de Vlaamse Milieumaatschappij voor investeringskosten en honoraria met inbegrip van de uitbouw van de meetnetten water en lucht en de uitbouw van de milieudatabank
MINA-fonds											
VMM	2.2	0,04	0,01	0,15	2000,10	393,20	72,40	13,60	307,20	3 en 8.3	Werkingsdotatie aan VMM
VLM	2.3	0,07	0,00	0,00	376,60	25,00	25,00	0,00	0,00	3.3/2.1	Lopende uitgaven in toepassing van het decreet van 23.1.1991 inzake de bescherming van het leefmilieu tegen de verontreiniging door meststoffen
OVAM	2.4	0,35	0,00	0,00	201,20	70,00	70,00	0,00	0,00	3.3	Lopende uitgaven betreffende de verontreiniging door afvalstoffen met inbegrip van de daartoe bestemde overdrachten aan de OVAM
MINA	2.5	0,02	0,00	0,00	432,70	8,97	8,97	0,00	0,00	3	Lopende uitgaven in toepassing van het Natuurontwikkelingsplan
OVAM	2.7	1,00	0,00	0,00	100,00	100,00	100,00	0,00	0,00	3.3	Lopende uitgaven i.v.m. het Prestiprogramma en andere projecten voor milieutechnologie
AQUA	2.10	0,003	0,00	0,00	7.304,00	21,69	21,69	0,00	0,00	3.4	Lopende uitgaven in toepassing van de overeenkomst van 10 november 1993 tussen het Vlaamse Gewest en N.V.Aquafin
OVAM	2.17	0,39	0,00	0,00	103,10	40,00	40,00	0,00	0,00	3.3	Aanvullende dotatie voor bodemattesten bedoeld in artikel 4, §5 van het decreet van 22 februari 1995 betreffende de bodemsanering
VMM	2.18	1,00	0,00	0,00	44,00	44,00	44,00	0,00	0,00	3.0	Aanvullende werkingsdotatie aan VMM voor allerhande uitgaven aangaande het milieuraapport (decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid)

PROGR.	BA	MOO	MOV	MWT	KR' 99	WB ' 99	O&O	O&V	W&T	Nabscode	Libellé
MINA	2.19	0,10	0,00	0,00	1.550,00	157,58	157,58	0,00	0,00	3	Allerhande uitgaven in het kader van het extra milieu- en natuurbeleid in uitvoering van het MINA-plan, inbegrepen de uitvoering van het Natuurdecreet en het Mestdecreet
MINA	2.25	0,96	0,00	0,04	100,00	100,00	96,00	0,00	4,00	3	Lopende uitgaven in toepassing van het VLINA, bepaald in het besluit van de Vlaamse regering van 8 februari 1995
61.2	Natuur										
61.2	1104	0,55	0,00	0,45	75,10	75,10	41,31	0,00	33,80	3	Salarissen en toelagen van het personeel ander dan vast en stagedoend personeel van het Instituut voor Natuurbehoud
61.2	1203	0,55	0,00	0,45	18,40	18,40	10,12	0,00	8,28	3	Specifieke werkingskosten van het Instituut voor Natuurbehoud
61.2	1245	0,55	0,00	0,45	5,80	5,80	3,19	0,00	2,61	3	Allerhande uitgaven in verband met dringende studies of opdrachten van algemeen dienstbetoon buiten de programmering van het Instituut voor Natuurbehoud
61.2	7402	0,55	0,00	0,45	12,00	12,00	6,60	0,00	5,40	3	Aankoop van specifiek materiaal voor specifieke uitrusting van het Instituut voor Natuurbehoud (machines, meubilair, materiaal, apparatuur en vervoermiddelen)
61.3	Bos en groen										
61.3	1105	0,55	0,00	0,45	32,00	32,00	17,60	0,00	14,40	3 en 6 (6.2 - 6.5 en 3.7)	Salarissen en toelagen van het personeel ander dan vast en stagedoend personeel van het Instituut voor Bosbouw en Wildbeheer
61.3	1165	0,55	0,00	0,45	15,20	15,20	8,36	0,00	6,84	3 en 6 (6.2 - 6.5 en 3.7)	Salarissen van bosarbeiders en uitgaven van alle aard door het Instituut voor Bosbouw en Wildbeheer (ex BA 12.65)
61.3	1202	0,55	0,00	0,45	13,60	13,60	7,48	0,00	6,12	4 en 6 (6.2 - 6.5 en 3.7)	Specifieke werkingskosten van het Instituut voor Bosbouw en Wildbeheer
61.3	1246	1,00	0,00	0,00	16,30	16,30	16,30	0,00	0,00	5 en 6 (6.2 - 6.5 en 3.7)	Allerhande uitgaven in verband met studies m.b.t. bosbouwkundig onderzoek
61.3	1263	0,89	0,00	0,11	28,00	28,00	24,80	0,00	3,20	6.5	Boskartering, bosinventarisatie en uitgaven van alle aard in verband met beleidsgerichte studies en modelprojecten, op het gebied van bosbouw, groenvoorziening, jacht, vogelbescherming en riviervisserij in Vlaanderen en internationaal verband overeenkomstig internationale verdragen en andere verplichtingen
61.3	7363	1,00	0,00	0,00	6,30	6,30	6,30	0,00	0,00	3 en 6	Investeringsuitgaven van alle aard door het Instituut voor Bosbouw en Wildbeheer in verband met de aanleg, de instandhouding en de verbetering van proefvelden, zaadtuinen, arboreta, kwekerijen en zaadbestanden met inbegrip van de hiervoor noodzakelijke infrastructuur (ex BA 70.62)
61.3	7403	0,55	0,00	0,45	7,50	7,50	4,13	0,00	3,38	3 en 6	Aankoop van specifiek materiaal, machines, meubilair en vervoermiddelen voor het Instituut voor Bosbouw en Wildbeheer
61.4	Landbeheer										
61.4	1233	0,91	0,00	0,00	6,60	6,01	6,01	0,00	0,00	3	Allerlei kosten ivm de studie, vorming en voorlichting betreffende de ruilverkaveling, de landinrichting en het bodembeleid

PROGR.	BA	MOO	MOV	MWT	KR' 99	WB ' 99	O&O	O&V	W&T	Nabscode	Libellé
61.4	1236	1,00	0,00	0,00	18,40	18,40	18,40	0,00	0,00	2.1	Uitgaven van alle aard voor toegepast wetenschappelijk onderzoek inzake landinrichting in het Vlaams Gewest
61.4	6103	0,10	0,00	0,00	305,10	30,51	30,51	0,00	0,00	2.1	Bijdrage van het gewest in de technische uitgaven mbt de toepassing van de wetten op de ruilverkaveling van landeigendommen, eventueel door toekenning van voorschotten, kredieten ter beschikking te stellen van de V.L.M. om de financieringskosten van de ruilverkavelingscomités te dekken
61.5	Waterbeheer										
61.5	1259	0,80	0,00	0,20	17,60	17,60	14,08	0,00	3,52	3.4/3.5	Studies toegepast wetenschappelijk onderzoek inzake oppervlaktewater, grond- en drinkwater
61.5	7320	0,18	0,00	0,00	501,70	90,31	90,31	0,00	0,00	3.4/3.5	Investeringskosten voor beheer van oppervlaktewater, grond- en drinkwater
62	Administratie Ruimtelijke Ordening, Huisvesting, Monumenten en Landschappen										
62.1	Ruimtelijke ordening stedenbouw en Grondbeleid										
62.1	1232	0,94	0,06	0,00	101,50	101,50	95,50	6,00	0,00	2.1	Allerhande onderzoek en studies betreffende de ruimtelijke ordening, met inbegrip van de kosten verbonden aan de publicatie van de studies, alsmede allerhande uitgaven voor consultatie, communicatie, sensibilisering en vorming met betrekking tot het ruimtelijk beleid
62.2	Monumenten en landschappen										
62.2	4101	0,95	0,00	0,05	33,00	33,00	31,35	0,00	1,65	8	Dotatie aan het Instituut voor het Archeologisch Patrimonium
62.4	Huisvesting										
62.4	0190	0,19	0,00	0,02	97,00	20,06	18,06	0,00	2,00	2.1	Allerhande uitgaven ter uitvoering van het fonds voor de huisvesting, met inbegrip van specifieke werkingskosten, experimentele projecten, subsidies voor personeels- en werkingskosten van sociale verhuur kantoren en subsidies voor bijdrage tot verbetering van de sociale huisvesting en de internationale samenwerking
63	Administratie Wegen en Verkeer										
63.2	Gemeenschappelijk vervoer										
63.2	3107	0,12	0,00	0,00	662,50	80,00	80,00	0,00	0,00	2	Allerhande uitgaven in verband met de voorbereiding, de planning, de studie en de uitvoering van mobiliteitsconvenanten met inbegrip van de dekking van de extra exploitatiekosten geleden door de VVM
63.4	Algemene infrastructuur en verkeersbeleid										
63.4	1223	0,43	0,00	0,00	23,50	10,00	10,00	0,00	0,00	2	Uitgaven m.b.t. mobiliteitsstudies en voor de begeleiding bij het opstellen en uitvoeren van bedrijfsvervoerplannen met ibv studies en enquêtes inzake mobiliteitsbehoeften en studies mbt organisatie, beheer, enz.
64	Administratie Waterwegen en Zeewezen										
64.2	Havens										
64.2	1221	0,40	0,00	0,60	29,20	29,20	11,68	0,00	17,52	2	Studies en onderzoeken inzake havenmateries inzake de invoering van polyvalente beloodsing en de reorganisatie van het zeewezen, met inbegrip van allerhande uitgaven voortvloeiend uit internationale contacten

PROGR.	BA	MOO	MOV	MWT	KR' 99	WB ' 99	O&O	O&V	W&T	Nabscode	Libellé
64.4	Algemeen infrastructuur- en scheepvaartbeleid										
64.4	1201	1,00	0,00	0,00	41,60	41,60	41,60	0,00	0,00	2	Werkingskosten (inbegrepen arbeidsprestaties van werklieden en technici uit de privé- sector) specifiek aan het Waterbouwkundig Laboratorium andere dan deze bedoeld in de overige basisallocaties
64.4	1202	0,00	0,00	1,00	2,90	2,90	0,00	0,00	2,90		Werkingskosten specifiek aan het hydrologisch onderzoek van de afdeling Waterbouwkundig Laboratorium en Hydrologisch Onderzoek
64.4	1226	0,00	0,00	1,00	5,00	5,00	0,00	0,00	5,00		Aankoop van allerhande klein materiaal tbv het hydrologisch onderzoek van de afdeling Waterbouwkundig Laboratorium en Hydrologisch Onderzoek - uitgaven voor het plaatsen en het onderhoud van het hydrologisch materiaal
64.4	1290	0,75	0,00	0,25	6,00	6,00	4,50	0,00	1,50	2	Studies toevertrouwd aan het Waterbouwkundig Laboratorium ten behoeve van derden met inbegrip van alle hieraan verbonden rechtstreekse en onrechtstreekse uitgaven
64.4	3502	0,00	1,00	0,00	0,10	0,10	0,00	0,10	0,00		Toetreding tot internationale organismen
64.4	7404	0,00	0,00	1,00	11,50	11,50	0,00	0,00	11,50		Aankoop van specifieke machines, meubelen, materiaal en vervoermiddelen te land en te water (afdeling Waterbouwkundig Laboratorium en Hydrologisch Onderzoek)
64.5	Zeewezen										
64.5	1222	0,40	0,00	0,60	4,70	4,70	1,88	0,00	2,82	2	Uitgaven m.b.t. reorganisatiestudies van het loodswezen en oprichting van het Vlaams Openbaar Loodswezen, inbegrepen vergoedingen en werkingskosten van het project
VIF	Vlaams Infrastructuurfonds										
69.0	Secretaris-generaal/AAD										
VIF	1230	0,18	0,00	0,00	190,00	34,83	34,83	0,00	0,00	2	Allerhande uitgaven m.b.t. vervoer en mobiliteit: studies en proefprojecten alsmede de uitgaven voor de begeleiding bij het opstellen en uitvoeren van bedrijfsvervoerplannen
TOTAAL					14.708,10	1.938,66	1.358,76	19,70	560,21		
PROGR.	BA	MOO	MOV	MWT	KR' 99	WB ' 99	O&O	O&V	W&T	Nabscode	Libellé
72	Administratie Media										
72.1	Media en film										
72.1	1201	0,25	0,00	0,25	16,30	8,15	4,08	0,00	4,08	8.7	Allerhande uitgaven voor media, media-innovatie en film
72.2	Dotatie aan de VRT										
72.2	4102	0,00	0,00	0,02	8.002,00	160,04	0,00	0,00	160,04		Basisdotatie aan de VRT
Totaal					8.018,30	168,19	4,08	0,00	164,12		
Algemeen totaal voor WIM					25.455,30	17.605,19	15.472,30	40,00	2.092,90		

OA 99 Interdepartementaal – College van Secretarissen-generaal

Programma 99.1 Interdepartementale bestaansmiddelen

BA 12.40 Uitgaven in het kader van emancipatiezaken

Van het totale krediet (8,20 mln. BEF) van deze basisallocatie wordt 2,21 mln. voorzien voor wetenschapsbeleid, bestemd voor wetenschappelijk onderzoek in het kader van het emancipatiebeleid.

De Dienst Emancipatiezaken wil zich in het wetenschappelijk onderzoek 'gender in balans' verder profileren en een pioniersrol behouden. In voortzetting van dat onderzoek plant de Dienst Emancipatiezaken in 1999 opvolgingsonderzoeken om de gedane aanbevelingen op te volgen en de investeringen optimaal te laten renderen. Daarom organiseert de Dienst Emancipatiezaken een tweedaags internationaal seminarie voor een breed publiek van verantwoordelijken voor het personeelbeleid in de publieke sector. Op dit seminarie gebeurt de voorstelling van de onderzoeksresultaten van 'gender in balans', de ontwikkelde instrumenten en hun toepassing. Het gebeuren wordt door o.a. een groot aantal workshops opgevat als een zeer praktische werksessie.

PROGR.	BA	MOO	MOV	MWT	KR' 99	WB ' 99	O&O	O&V	W&T	Nabscode	Libellé
INTERDEPARTEMENTAAL											
99	College van secretarissen-generaal										
99.1	Interdepartementale bestaansmiddelen										
99.1	1240	0,27	0,00	0,00	8,20	2,21	2,21	0,00	0,00	8.9	Uitgaven in het kader van emancipatiezaken
Horizontaal Begrotingsprogramma Wetenschapsbeleid 1999											
Algemeen Totaal					66.251,50	44.668,37	23.362,15	17.934,39	3.371,83		

HOOFDSTUK – III.5

Nieuwe beleidsmiddelen en initiatieven

III.5.1. Nieuwe beleidsmiddelen en initiatieven voor 1999.

Ook dit jaar gaat de krachtige inhaalbeweging verder, die in het Vlaams regeerakkoord werd vooropgezet. Dit betekent dat ook in 1999 een extra twee miljard BEF worden ingeschreven op de begroting van de minister van Wetenschap en Technologie (programma's 71.1, 71.2 en 71.3). Deze 2 miljard betekenen een bijkomende injectie voor wetenschap en technologie, die nog bovenop het aanvaard constant beleid komt – zoals deze is vastgelegd in de begrotingsrichtlijnen. De indexerings is daarbij inbegrepen.

Begrotingsprogramma 71.1 : Algemeen wetenschapsbeleid

De nettostijging voor het begrotingsprogramma 71.1 bedraagt 833,9 mln. BEF. De belangrijkste bedragen gaan naar subsidies ter bevordering van de informatie-maatschappij : PC/KD (500 mln. bijkomende middelen bovenop de 200 mln. constant beleid); de initiatieven inzake de elektronische documentenlevering (80 mln.); en diverse uitgaven i.v.m. de internationale wetenschappelijke samenwerking (in totaal 155 mln.). Deze laatste zijn onderverdeeld in het Gemengd Fonds Vlaanderen – UNESCO (45 mln.), het zeewetenschappelijk onderzoek (40 mln.), de Sterrenkijker La Palma (20 mln.), en de ambassadeursfunctie door uitwisseling van toponderzoekers (50 mln.).

Op de nieuwe BA 33.01 is 18,3 mln. (waarvan 4,5 mln. overgeheveld vanuit de begroting cultuur; deze 4,5 mln. wordt niet bij de 2 miljard bijgeteld; dus bedragen de eigen middelen op het programma 71.1 in feite 13,8 mln.) ingeschreven voor subsidies m.b.t. de bekendmaking van het wetenschapsbeleid en wetenschappelijk onderzoek. Op de BA 12.03 is er 0,8 mln. bijkomend krediet ingeschreven voor wetenschapsinformatie.

Verder is op BA 40.10 nog 40 mln. voorzien als nieuw initiatief, voor de subsidiëring van innovatieprojecten Hoger Onderwijs. Er zijn 14,4 mln. BEF extra voor de Koninklijke Vlaamse Academie van België voor Wetenschappen en Kunsten; 22,9 mln. gaat naar onderzoek onder leiding van de minister van Wetenschap en Technologie. Tenslotte is er 2,5 mln. extra voor IWETO.

Begrotingsprogramma 71.2 : Wetenschapsbeleid – Academisch Onderzoek

De nettostijging voor het begrotingsprogramma 71.2 bedraagt 616,9 mln. BEF. De kredieten voor het BOF werden opgetrokken met 530 mln. BEF aan extra

middelen. Deze allocatie is voorlopig, tot een definitieve beslissing valt over de aanwending van deze fondsen. Dit uiteraard steeds in het kader van het fundamenteel onderzoek, zoals uiteengezet in Hoofdstuk III.1. Verder zijn er nog 80 mln. extra voor de specialisatiebeurzen IWT; de subsidie aan het Interuniversitair College voor Management stijgt met 6,9 mln. BEF.

Begrotingsprogramma 71.3 : Wetenschapsbeleid met Economische Finaliteit

De nettostijging voor het begrotingsprogramma 71.3 bedraagt 553,7 mln. BEF. Er is een verhoging van de kredieten voor het programma STWW (150 mln.) en Logistiek (100 mln.); Technopolis (30 mln.) en Flanders Valley's (5 mln.); de PRODEM-exploitatie (12 mln.); BBT-Emis (netto 11,2 mln. op programma 71.3). We zien ook een aanzienlijke verhoging van de vastleggingsmachtigingen van het FIOV (in totaal 780 mln. BEF). Deze extra kredieten zijn bestemd voor de clusters, de versterking van deelname aan internationale programma's zoals EUREKA en EUREKA/MEDEA, cofinancieringsprojecten met de Europese Commissie (DRIVE, Grafisch Centrum), en een Vlaams luchtvaartprogramma. Volgende initiatieven worden in 1999 niet meer aangehouden : de PRODEM-investering (-86 mln.), het Biotechfonds (-200 mln.) en de kapitaalsinbreng Technopolis (-250 mln.) die ondertussen werd gerealiseerd.

III.5.2. Nieuwe beleidsmiddelen en initiatieven voor de periode 1996-1999.

De belangrijkste beleidsinitiatieven worden samengevat in hieropvolgende tabel. Voor een gedetailleerd overzicht van de begrotingscijfers en de toelichting hierbij wordt verwezen naar de diverse Speurgidsen.

Tabel : Overzicht van de uitgaven voor de belangrijkste initiatieven. Verschil t.o.v. 1995 – cumulatief bedrag voor 1996 t.e.m. 1999 (zie ook Beleidsbrief 1999)

Initiatief	Cumulatief bedrag (mln. BEF)
Versterking van het fundamenteel onderzoek	
FWO-Vlaanderen	3.264
IWT-specialisatiebeurzen	450
Bijzonder onderzoeksfonds	3.125
Programma Humane Wetenschappen	258
Beleidsgericht Onderzoek	1.300
Bijzonder programma Gezondheidsonderzoek	50
Wetenschapsinformatie	
algemeen	92
Technopolis	50
PC/KD	989
Elektronische documentatie (univ. onderzoeksinst.)	100
Gemengd fonds Vlaanderen – UNESCO	45
Ambassadeursfunctie voor/door onderzoekers	50
HOBU-fonds	580
Zeewetenschappelijk onderzoek	40
Vlaams Instituut voor de Zee	30
Sterrenkijker La Palma	20
IWT-vastleggingsmachtigingen	3.250
FIOV-vastleggingsmachtigingen	758
VIB-dotatie	3.820
Biotechfonds	400
Prodem	234
Interface-diensten	50
STWW	1.166
Totaal	20.121

HOOFDSTUK - III.6

Analyse van de Horizontale Begrotingsprogramma's Wetenschapsbeleid 1993-1999

In dit overzicht van het horizontaal begrotingsprogramma wetenschapsbeleid wordt een doorsnede gemaakt volgens 6 grote indelingen :

1. Niet-gericht onderzoek aan de universiteiten
2. Werking universiteiten en gelijkgestelde instellingen
3. Financiering van onderzoek en ontwikkeling van nieuwe technologieën ten behoeve van het bedrijfsleven
4. Wetenschappelijke instellingen, departementale diensten en VOI's
5. Sectorale initiatieven en beleidsondersteunend onderzoek en studies
6. Allerhande uitgaven i.v.m. het algemeen wetenschapsbeleid

Voor de zes indelingen worden telkens de grote globale uitgavenposten vermeld. De basisallocaties worden hier niet meer expliciet weergegeven, ze werden reeds uitvoerig besproken in deel III en zijn voor de jaren 1996 tot en met 1999 ook terug te vinden in de overzichtstabel in bijlage 1.

Per hoofdstuk volgt tevens een overzicht van de kredieten naar hun aanwending :

O&O : onderzoek en ontwikkeling

O&V : onderwijs en vorming

W&T : wetenschappelijke en technologische dienstverlening

De kredieten worden uitgedrukt in miljoen Belgische frank (mln. BEF).

1. Niet-gericht onderzoek aan de universiteiten.

Tabel 1 geeft de middelen, bestemd voor het niet-gericht onderzoek aan de universiteiten – m.a.w. het onderzoek op vrij initiatief van de vorser. Het zijn de middelen voor de zogenaamde tweede geldstroom naar de universiteiten – de eerste geldstroom bestaat uit hun werkingsuitkeringen (zie punt 2). De middelen van het Bijzonder Onderzoeksfonds (BOF) gaan rechtstreeks naar de universiteiten en worden door de onderzoeksraad verdeeld in functie van het universitaire onderzoeksbeleid. De middelen voor de specialisatiebeurzen IWT en voor de mandaten en projecten FWO worden indirect verdeeld door deze intermediairen, volgens vastgelegde kwaliteitscriteria en een evaluatie op basis van peer review.

Deze middelen namen, door de forse inhaalbeweging van de Vlaamse regering, sterk toe. Vanaf 1995 tot 1999 stegen de budgetten globaal met ruim 2,7 miljard BEF. De fondsen voor het BOF zijn in die periode meer dan verdubbeld : een stijging van 1.389,7 mln. BEF. Men dient er wel rekening mee te houden dat 530 mln. extra kredieten '99 tijdelijk werden ondergebracht bij het BOF, tot een beslissing wordt genomen rond hun uiteindelijke bestemming (zie de bespreking in Hoofdstuk III.2).

De stijging van de kredieten is dus aanzienlijk, maar dient wel te worden beschouwd in het licht van de universitaire nood aan middelen voor fundamenteel onderzoek. Men moet er zich van bewust zijn dat de middelen van het BOF verdeeld worden over meerdere universiteiten, en over een veelheid aan initiatieven en projecten. Anderzijds vormen deze kredieten zo goed als de enige bron om fundamenteel onderzoek te financieren op basis van onderzoeksprojecten die kaderen in het onderzoeksbeleid van de universiteiten.

Naast de BOF-kredieten zijn er de kredieten van het FWO, die uiteraard ook van cruciaal belang zijn voor het financieren van het fundamenteel onderzoek aan de universiteiten, maar dan in de vorm van onderzoeksmandaten en onderzoeksprojecten over alle universiteiten heen. Voor het FWO bedraagt de stijging in de periode '95-'99 1.091,7 mln. (initiële kredieten '99).

De kredieten voor de specialisatiebeurzen IWT zijn vanaf 1994 tot 1999 gestegen met afgerond 381,8 mln. BEF. De analysetabel vermeldt voor 1998 een krediet van 604,4 mln. en voor 1999 688,4 mln. Dit dient te worden verduidelijkt als volgt. In 1998 werd het krediet weliswaar vastgelegd op 604,4 mln. BEF – maar dit bedrag werd bij de begrotingsaanpassingen om begrotingsboekhoudkundige redenen verminderd met 113 mln.. Die som werd toen overgeheveld naar 1999. Zoals reeds gemeld in Hoofdstuk III.5 bedraagt de reële netto-verhoging van de kredieten 1999 voor de specialisatiebeurzen 80 mln. BEF.

De verdeling van de kredieten voor het niet-gericht onderzoek verloopt in 1999 voor 54% via het FWO-Vlaanderen, voor 35% via het BOF en voor 11% via het IWT.

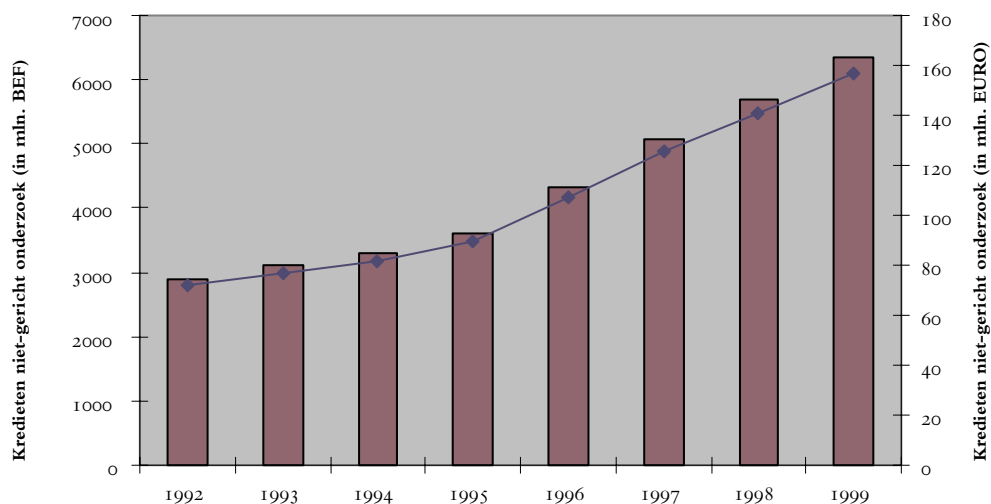

1. Niet gericht onderzoek aan de universiteiten							
	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999
Specialisatiebeurzen IWT	247,30	306,60	431,50	481,50	548,20	604,40	688,40
NFWO	742,10	770,40	800,50	827,80			
NFWO - beurzen en mandaten				629,90			
NFWO - projecten				1094,40			
NFWO - toelage projecten	103,80	106,80	108,70	111,30			
NFWO - geassocieerde fondsen	1200,80	1280,00	1406,50				
FWO - Vlaanderen					3093,50	3380,30	3407,40
BOF	806,80						
BOF - speciale fondsen		418,30	425,90	570,80			
BOF - overlegde programma's		405,10	427,10	601,40			
Subsidie BOF					1431,80	1698,40	2242,70
Totaal	3100,80	3287,20	3600,20	4317,10	5073,50	5683,10	6338,50

	O&O	O&V	W&T	krediet
1993	3.100,80	0,00	0,00	3.100,80
1994	3.287,20	0,00	0,00	3.287,20
1995	3.600,20	0,00	0,00	3.600,20
1996	4.317,00	0,00	0,00	4.317,00
1997	5.073,50	0,00	0,00	5.073,50
1998	5.683,10	0,00	0,00	5.683,10
1999	6.338,50	0,00	0,00	6.338,50

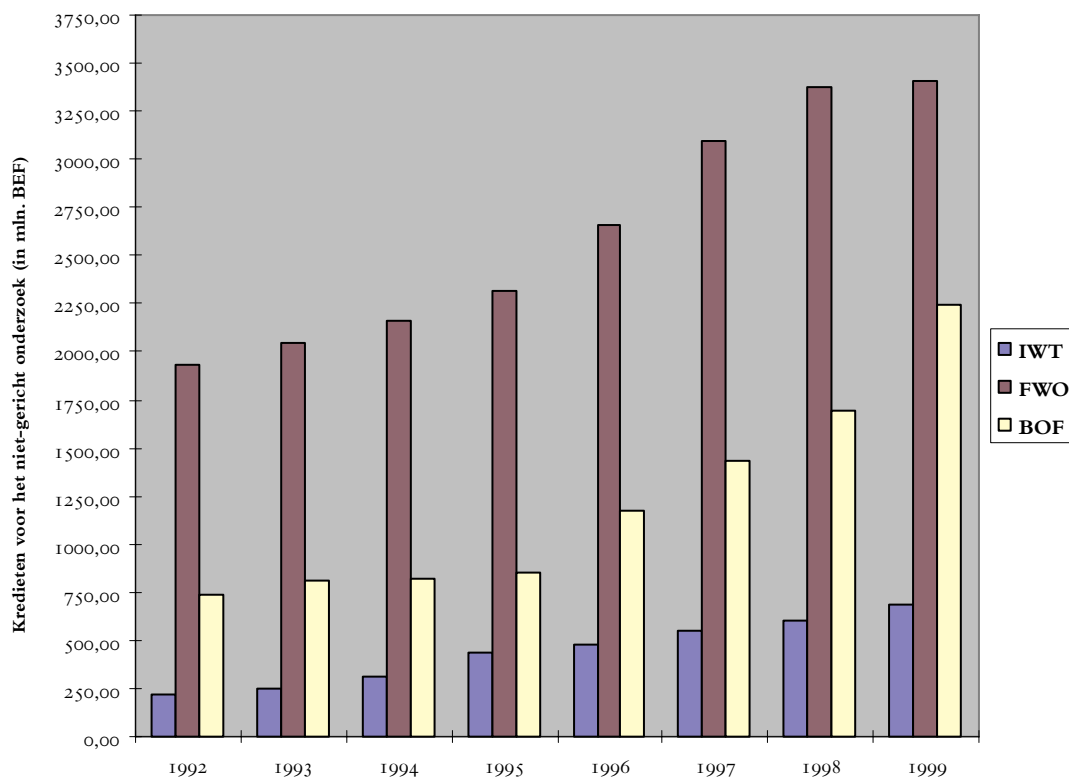
Verdeling van de toelage van het FWO			
	1997	1998	1999
* Individuele kredieten en mandaten	1.707,40	1.788,30	1.792,00
* Onderzoeksprojecten	1.366,10	1.478,00	1.445,40
*Diversen	20,00	114,00	170,00
Totaal	3.093,50	3.380,30	3.407,40

Evolutie van de kredieten voor het niet- gericht onderzoek

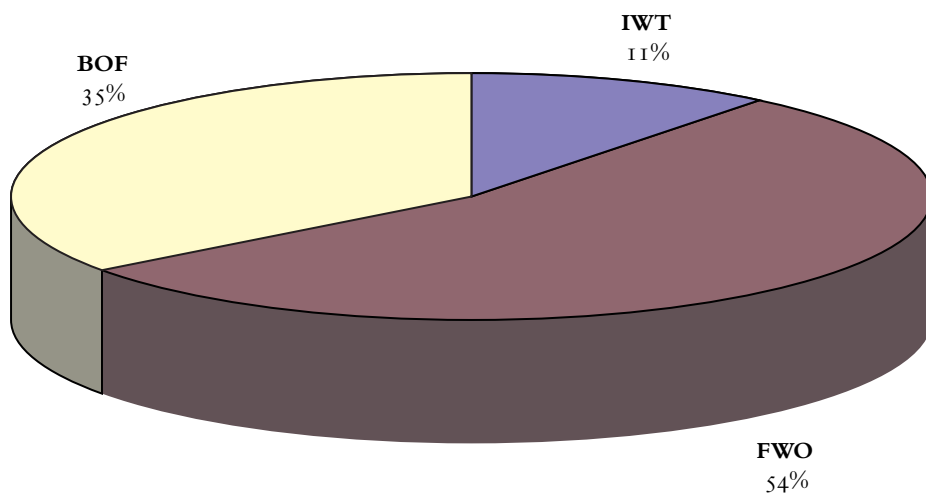

Evolutie van de kredieten voor het niet- gericht onderzoek

Niet gericht onderzoek aan de universiteiten in 1999

2. Werking universiteiten en gelijkgestelde instellingen.

Van het totaal van de kredieten voor wetenschapsbeleid nemen de toelagen voor de universiteiten een belangrijk deel voor hun rekening, nl. 19,73 miljard BEF voor 1999 – ofwel 44,2%. Van dit bedrag is 75% bestemd voor Onderwijs en Vorming (O&V), terwijl 25% gaat naar Onderzoek en Ontwikkeling (O&O).

Tabel 2.1 geeft een overzicht van de universitaire werkingsuitkeringen voor de jaren 1993-1999. De werkingsuitkeringen zijn de middelen die ze ontvangen voor hun gewone werking voor academisch onderwijs, wetenschappelijk onderzoek en wetenschappelijke dienstverlening. In 1998 werd de berekeningswijze ervan herzien (zie ook Hoofdstuk III.4), en werd de basisfinanciering structureel verhoogd met 300 mln. BEF. De indexeringsformule werd vastgelegd in het universitair decreet van 12 juni 1991. Het aandeel van de looncomponent (80%) volgt de evolutie van de eenheidsloonkosten, terwijl de overige 20% aangepast wordt volgens de index van de consumptieprijsen.

In het algemeen kan men nochtans stellen dat de werkingsuitkeringen aan de universiteiten relatief gezien geen gelijke tred houden met de financiering via de tweede geldstroom. In de periode 1995-1999 stijgt het globale krediet met 2.191,4 mln., de tweede geldstroom met 2.738,3 mln. BEF.

In de Speurgids 1997, Deel IV, bladzijde 116 e.v. vindt men nadere uitleg over de besteding van de werkingsuitkeringen, naast de evolutie van het deel personeel dat gefinancierd wordt door de werkingsuitkeringen versus het personeel bezoldigd via andere bronnen.

2. Werking universiteiten en gelijkgestelde instellingen							
2.1. Werkingsuitkeringen aan de universiteiten							
	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999
KUB	175,50	185,00	185,70	189,50	192,10	194,30	200,30
KULeuven	6620,40	6834,30	7002,90	7194,60	7386,60	7468,90	7658,00
LUC	468,70	596,70	667,80	667,10	682,70	687,20	681,80
UGent	4206,30	4388,10	4730,40	5012,00	5251,70	5436,00	5748,70
RUCA	680,60	727,20	748,20	783,60	820,50	840,20	849,00
UFSIA	754,70	780,70	777,00	785,80	809,60	819,70	846,40
UIA	922,00	955,20	973,70	1013,80	1038,00	1063,90	1101,80
VUB	2367,10	2421,90	2453,00	2497,60	2562,20	2614,40	2644,10
Verhoging basissubsidie						300,00	
Totaal	16195,30	16889,10	17538,70	18144,00	18743,40	19424,60	19730,10
	O&O	O&V	W&T	krediet			
1993	4.048,82	12.146,48	0	16.195,30			
1994	4.222,30	12.666,80	0	16.889,10			
1995	4.384,67	13.154,03	0	17.538,70			
1996	4.536,00	13.608,00	0	18.144,00			
1997	4.685,87	14.057,57	0	18.743,44			
1998	4.856,15	14.568,45	0	19.424,60			
1999	4.932,53	14.797,58	0,00	19.730,10			

In tabel 2.2 worden de "Andere toelagen aan de universiteiten" opgesomd. Besloten werd deze eveneens op te nemen als werkingstoelagen en dezelfde verdeelsleutel (75% O&V en 25% O&O) toe te passen, in analogie met de situatie in het buitenland. Vanaf 1997 werden de kredieten voor de sociale voorzieningen voor alle universiteiten gehergroepeerd op één basisallocatie.

2.2. Andere toelagen aan de universiteiten

	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999
Financiële lasten universiteiten	1535,50	3263,80	2636,80	2334,60	1452,50	1140,70	1700,50
Onroerende investeringen universiteiten	862,70	861,90	663,40	662,90	630,40	647,40	663,50
Pensioentolagen vrije universiteiten	2,50	2,50	0,00	0,00	0,00	0,00	
Sociale diensten, spijshuizen gemeenschapsuniversiteiten	137,30	136,60	141,60	168,20	0,00	0,00	
Sociale diensten, spijshuizen vrije universiteiten	302,70	308,30	320,70	326,80	0,00	0,00	
Toelage sociale voorzieningen studenten					522,20	538,90	548,20
Werkgeversbijdragen vrije universiteiten	213,00	233,50	267,10	281,50	422,50	428,80	502,30
Totaal	3053,70	4806,60	4029,60	3774,00	3027,60	2755,80	3414,50
	O&O	O&V	W&T	Krediet			
1993	763,42	2.290,28	0,00	3.053,70			
1994	1.201,67	3.604,97	0,00	4.806,64			
1995	1.007,40	3.022,20	0,00	4.029,60			
1996	943,50	2.830,50	0,00	3.774,00			
1997	756,90	2.270,70	0,00	3.027,60			
1998	688,95	2.066,85	0,00	2.755,80			
1999	853,63	2.560,88	0,00	3.414,50			

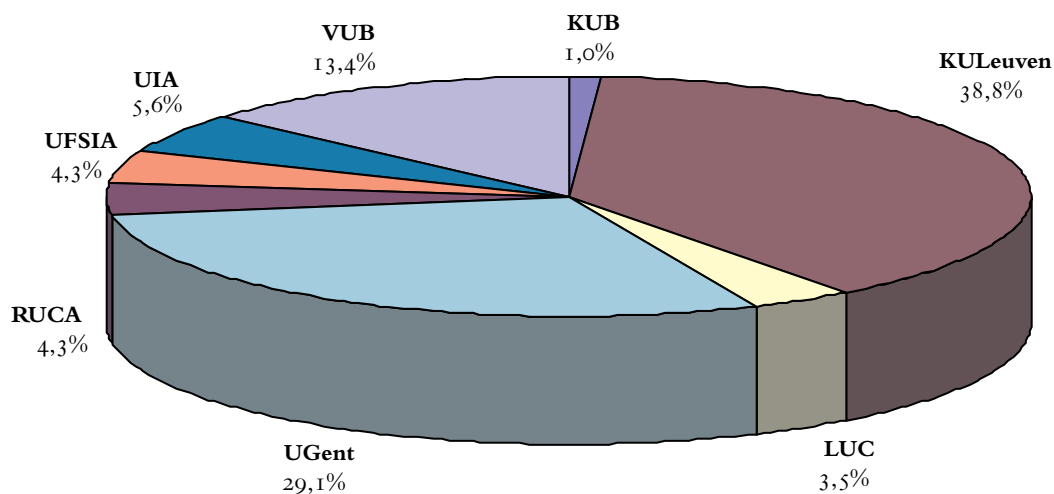
Tabel 2.3 geeft een overzicht van de toelagen aan "gelijkgestelde" instellingen. Voor bijna al deze kredieten wordt eveneens de 75%/25% verdeelsleutel aangehouden. Enkel het krediet voor het College voor Doctorale Studies in Managementwetenschappen wordt daarbij wel volledig onder O&O gerekend, deze voor Open Hoger Onderwijs volledig onder O&V.

2.3. Andere instellingen							
	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999
Begeleidingscentra Open Hoger Onderwijs	29,00	28,80	26,90	26,90	0,00	0,00	0,00
Studiecentrum Open Hoger Onderwijs	29,00	29,30	29,80	26,80	0,00	0,00	0,00
Faculteit der Protestantse Godsgeleerdheid (Brussel)	10,40	10,80	10,90	11,00	11,20	11,40	11,50
Interuniversitair Instituut voor Jodendom "Martin Buber"	1,80	1,80	1,80	1,80	2,00	2,00	2,00
Interuniversitair Centrum Onderwijsrecht			4,10	4,10	4,10	4,10	8,50
Vlerick School voor Management (VSM)	9,00	9,10	9,30	9,30	8,10	8,10	70,00
Instituut voor Tropische Geneeskunde "Prins Leopold" (I.T.G.)	274,50	285,10	287,60	301,10	306,00	310,20	312,60
RUCA (Vlaams Interuniversitair Instituut voor Ontwikkelingsbeleid- en beheer - VIOB)	35,50	39,10	37,20	37,60	38,30	38,80	39,10
Opstart VSM, ITG en VIOB							24,00
Totaal	389,20	404,00	407,60	418,60	369,70	374,60	467,70

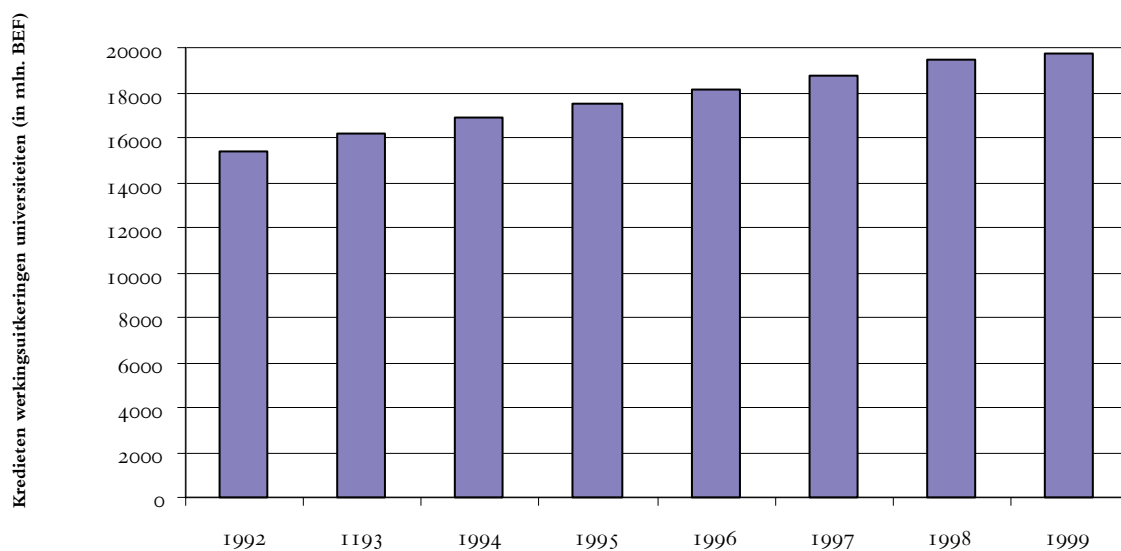
	O&O	O&V	W&T	Krediet
1993	96,81	289,51	2,90	389,22
1994	100,64	300,46	2,93	404,03
1995	105,24	299,41	2,98	407,63
1996	107,99	307,96	2,68	418,63
1997	101,59	268,14	0,00	369,73
1998	102,80	271,80	0,00	374,60
1999	134,55	333,15	0,00	467,70

Verdeling van de werkingsuitkeringen aan de universiteiten in 1999

Evolutie van de werkingsuitkeringen aan de universiteiten

3. Financiering van onderzoek en ontwikkeling van nieuwe technologieën ten behoeve van het bedrijfsleven.

Tabel 3 geeft een overzicht van de belangrijkste kredieten voor het gericht industrieel onderzoek.

Worden hierin opgesomd :

- de twee begrotingsposten FIOV en IWT, als instrumenten voor de financiering van het industrieel onderzoek. Tabel 3 geeft de vastleggingsmachtigingen IWT zoals vermeld in de begrotingsdocumenten, zonder rekening te houden met de overdracht van de saldi van de voorgaande jaren. In de aansluitende tabel worden de reëel beschikbare vastleggingsmachtigingen IWT per jaar – en dus de reële beleidsruimte – gegeven, met name wordt de overdracht van de saldi van de voorgaande jaren hier wel meegerekend;
- de werkingsmiddelen IWT (dotatie en vergoeding voor geleverde prestaties) werden eveneens in de tabel opgenomen. Deze kredieten stegen geleidelijk en werden in 1999 gealloceerd op één basisallocatie. De werkingsmiddelen hebben zowel betrekking op interne beheerskosten als op externe dienstverlening en begeleiding, alsook uitbestedingen van studie- en expertiseopdrachten;
- de kredieten voor de financiering van de drie grote Vlaamse onderzoeksinstituten IMEC, VITO en VIB. Vanaf 1999 werd VITO-Prodem (cofinanciering van een EFRO-II demonstratieproject inzake milieuvriendelijke technologieën, inz. voor KMO's) opgenomen in de dotatie van de VITO;
- de kredieten voor STV, ter ondersteuning van het onderzoek naar de maatschappelijke aspecten van nieuwe technologieën (TA-onderzoek);
- het HOBU-onderzoeksfonds – met als bedoeling ook het industrieel gericht onderzoek aan de industriële hogescholen te ondersteunen;
- Technopolis: de kredieten zijn opgenomen in de kredieten FTI in het kader van de wetenschapsinformatie, en worden geklasseerd bij het algemeen wetenschapsbeleid (punt 6);
- STWW = het programma "Strategische Technologieën voor de Bevordering van Welzijn en Welvaart". Dit is prevalorisatieonderzoek : risicovol technologisch onderzoek in domeinen waarvan verwacht wordt dat ze op lange termijn van strategisch belang kunnen zijn voor de Vlaamse economie en maatschappij;
- het Biotech-fonds Vlaanderen werd vanaf 1999 niet meer verlengd;
- de interfacediensten van de universiteiten. Deze kredieten worden in deze tabel ondergebracht, omdat ze bestemd zijn voor de valorisatie van de universitaire onderzoeksresultaten, en in feite niet thuishoren in tabel 1 over het niet-gericht onderzoek aan de universiteiten.

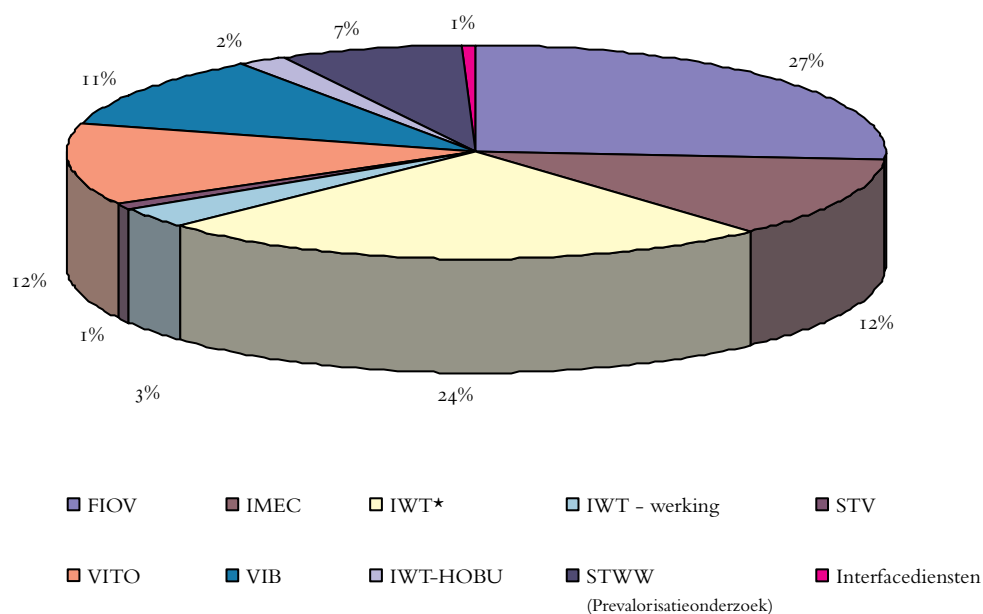

3. Financiering van onderzoek en ontwikkeling van nieuwe technologieën ten behoeve van het bedrijfsleven							
	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999
FIOV	1285,00	2150,00	1563,10	1050,90	1407,30	1545,50	2338,60
IMEC	890,10	934,50	980,90	980,90	1081,60	1106,30	1115,10
IWT*	1500,00	1100,00	833,50	1196,80	1694,00	2172,00	2192,10
IWT - werking	160,00	174,80	179,20	138,40	180,50	182,70	301,90
Vergoeding geleverde prestaties IWT			58,50	40,30	120,70	122,60	
STV	61,70	56,40	59,30	64,20	71,00	74,00	76,50
VITO	979,20	979,50	1041,10	1063,70	1085,10	1029,60	1108,40
VITO-Prodem				60,00	88,00	86,00	0,00
VIB				920,00	947,60	976,00	976,00
IWT-HOBU				100,00	100,00	170,00	170,00
Technopolis					50,00	250,00	0,00
STWW (Prevalorisatieonderzoek)					145,00	400,00	653,60
Biotech-fonds Vlaanderen			200,00	200,00	200,00	200,00	0,00
Interfacediensten						50,00	50,70
Totaal	4876,00	5395,20	4915,60	5815,20	7170,80	8364,70	8982,90
	O&O	O&V	W&T	Krediet			
1993	4.259,59	0,00	616,08	4.875,67			
1994	4.765,53	0,00	629,68	5.395,21			
1995	4.194,59	0,00	721,03	4.915,62			
1996	5.157,83	0,00	657,37	5.815,20			
1997	6.331,31	0,00	839,49	7.170,80			
1998	7.296,08	0,00	1.068,52	8.364,60			
1999	8.131,52	0,00	851,38	8.982,90			
* overdracht saldo niet meegerekend							
Tabel : Reëel beschikbare vastleggingsmachtigingen IWT per jaar (overdracht saldo meegerekend)							
evolutie IWT-machtiging	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999
overdracht saldo	0,00	770,40	812,20	523,20	0,00	0,00	
toegekende machtiging	1500,00	1100,00	833,50	1196,80	1694,00	2172,00	2192,10
totaal	1500,00	1870,40	1645,70	1720,00	1694,00	2172,00	2192,10
gebruikt	729,60	1058,20	1122,50				
% gebruiksgraad	48,64	56,58	68,21	100,00			
Som machtigingen (IWT + FIOV)	2785,00	4020,40	3208,80	2770,90	3101,30	3717,50	4530,70

In de periode 1995-1999 is er een budgetstijging van meer dan 4 miljard, vooral te situeren bij de vastleggingsmachtigingen van IWT en FIOV, VIB, IWT-HOBu en STWW.

Verdeling van de kredieten voor het industrieel onderzoek 1999

4. Wetenschappelijke instellingen, departementale diensten en VOI's.

Tabel 4 geeft een overzicht van de kredieten die worden verdeeld over de wetenschappelijke instellingen, bepaalde departementale diensten of Vlaamse Openbare Instellingen die ook onderzoek en wetenschappelijke dienstverlening in hun opdracht voeren.

De sterke stijging van de kredieten vanaf 1996 is toe te schrijven aan het feit dat de kredieten van het MINA-fonds mee werden opgenomen in de analysetabel, omdat vanaf dan informatie over de bestemming van de middelen beschikbaar werd. Het betreft de budgetten die op het MINA-fonds voor wetenschapsbeleid ter beschikking staan voor VMM, OVAM, AQUAFIN, VLM en VLINA.

4. Wetenschappelijke instellingen, departementale diensten en VOI's							
	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999
Centrum voor Bevolkings- en Gezinstudieën	11,20	11,30	11,50	10,20	11,90	12,10	12,20
Instituut voor Bosbouw en Wildbeheer	27,20	22,00	32,20	49,20	82,10	83,00	90,90
Instituut voor het Archeologisch Patrimonium	21,20	21,80	22,20	16,90	29,80	30,20	33,00
Instituut voor Natuurbehoud	31,20	40,40	46,60	53,70	71,30	72,30	111,30
Koninklijk Museum Schone Kunsten Antwerpen	57,50	59,00	60,00	15,40	27,54	61,80	72,30
Vlaams Instituut voor Zeewetenschappen						30,00	30,40
Archeologische inventaris Vlaanderen	1,00	1,00	1,00	1,00	0,00	0,00	0,00
Archief- en Documentatiecentra	47,00	49,60	50,00	50,40	51,00	29,54	29,65
Belgisch Historisch Instituut (Rome) + Franse School (Athene)	1,80	1,80	1,80	1,80	1,80	0,00	0,00
Born-Bunge Stichting	7,20	7,20	7,30	7,40	6,00	6,10	6,00
BRTN/VRT	141,63	143,93	148,91	149,76	152,38	207,00	160,04
Gezinswetenschappelijk documentatiecentrum	1,40	1,40	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Wetenschappelijk Instituut voor Volksgezondheid -Louis Pasteur (het vroeger IHE)	94,40	90,90	54,30	53,40	54,70	55,80	55,80
Kind en Gezin	44,92	49,23	49,03	48,97	0,00	0,00	0,00
Vlaams Centrum voor bevordering van Welzijn van kinderen en gezinnen	0,00	0,00	0,00	8,60	8,70	8,80	8,90
V.S.F.I.P.H.	10,93	11,78	12,67	12,64	0,00	0,00	0,00
Koninklijke Maatschappij voor Dierkunde	60,00	60,70	68,50	69,20	68,70	51,21	52,59
Politologisch Instituut Brussel	0,50	0,50	0,50	0,50	0,00	0,00	0,00
Stichting Archeologisch Patrimonium	1,70	1,70	1,70	1,70	0,00	0,00	0,00
Vlaams Commissariaat Generaal voor Toerisme	7,92	8,36	8,72	8,77	9,52	14,50	25,00
MINA-VMM	0,00	140,40	143,90	510,08	511,78	473,80	538,60
MINA-OVAM				329,77	286,32	264,63	210,00
MINA-AQUAFIN				59,39	67,70	69,07	21,69
MINA-VLM				89,23	94,72	56,50	55,51
MINA-VLINA						100,00	100,00
MINA-fonds 2.19 - AMINAL							157,58
Waterbouwkundig Laboratorium + Dienstvoor Hydrologie	40,95	53,40	54,37	65,60	66,40	66,90	67,00
Totaal	609,65	776,40	775,19	1613,61	1602,36	1693,24	1838,47
	O&O	O&V	W&T	Krediet			
1993	240,96	0,00	369,08	610,04			
1994	330,06	0,00	446,17	776,23			
1995	377,90	0,00	397,41	775,31			
1996	905,68	286,16	421,79	1.613,63			
1997	880,40	267,19	454,80	1.602,39			
1998	832,00	337,21	494,04	1.663,24			
1999	1.048,11	42,76	747,59	1.838,47			

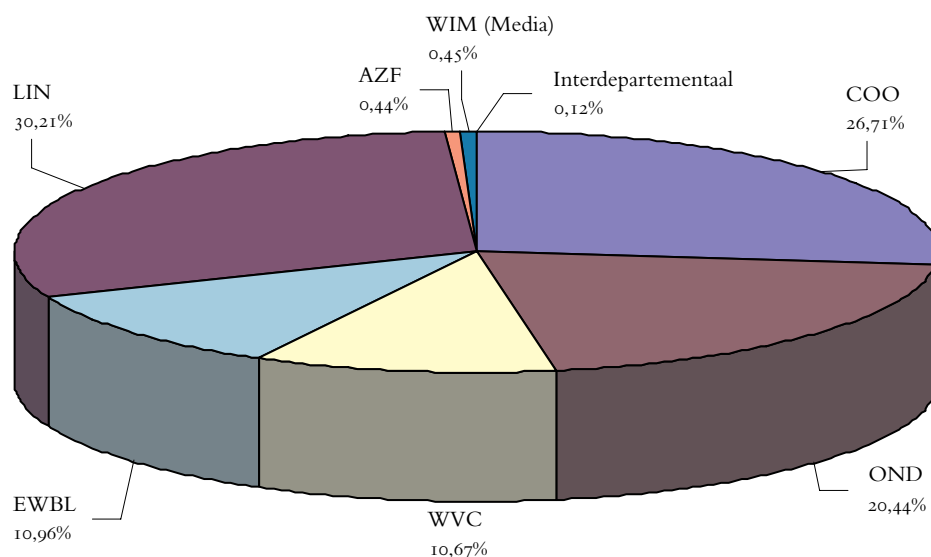
5. Sectorale initiatieven en beleidsondersteunend onderzoek en studies.

Tabel 5 geeft een overzicht van de voorziene kredieten voor het beleidsondersteunend onderzoek en beleidsgerichte initiatieven samen voor het sectoraal wetenschapsbeleid. Tabel 4 en tabel 5 zijn in zekere mate aanvullend, in die zin dat VMM, OVAM e.d. in feite ressorteren onder het bevoegde departement, in dit geval Leefmilieu en Infrastructuur. De kredieten hiervoor staan dus enerzijds op de BA's ter financiering van de wetenschappelijke activiteiten in de instellingen en VOI's die ressorteren onder de departementen van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap – en anderzijds uit de BA's die rechtstreeks tot de departementale begroting behoren. Deze kredieten werden aldus gegroepeerd in hoofdstuk III.4 over het Sectoraal Wetenschapsbeleid.

5. Sectorale initiatieven en sectoraal beleidsondersteunend onderzoek en studies							
	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999
COO					20,00	52,45	488,95
OND	199,42	314,99	301,51	265,40	356,10	358,00	374,30
WVC	178,97	467,44	467,18	177,84	154,69	194,11	195,40
EWBL	108,65	107,84	94,21	203,51	186,44	180,45	200,70
LIN	276,50	202,64	162,52	472,05	476,54	596,63	553,08
AZF						8,00	8,00
WIM – Media						8,60	8,15
Interdepartementaal						1,95	2,21
Totaal	763,54	1092,91	1025,42	1118,80	1193,77	1400,19	1830,80
	O&O	O&V	W&T	Krediet			
1993	478,58	3,11	217,69	763,54			
1994	553,44	139,50	399,98	1.092,92			
1995	487,59	118,50	419,34	1.025,43			
1996	696,60	66,60	355,60	1.118,80			
1997	807,75	158,52	227,50	1.193,77			
1998	907,82	163,78	328,59	1.400,19			
1999	981,62	159,90	689,28	1.830,80			

Verdeling van de kredieten voor de sectorale initiatieven en het sectoraal beleidsondersteunend onderzoek in 1999

6. Allerhande uitgaven i.v.m. het globale wetenschapsbeleid.

Neemt de initiatieven op die de centrale AWI opzet om het wetenschapsbeleid in zijn totaliteit te ondersteunen. De adviesorganen werden mee in deze indeling opgenomen, ter ondersteuning van het globale beleid inzake wetenschap en technologie.

Er is een drastische stijging van de kredieten in de periode 1997-1999. Dit komt door de verhoogde kredieten voor het beleidsgericht onderzoek en de bekendmaking van het wetenschapsbeleid, alsook door de uitgaven rond de informatiematiemaatschappij en de internationale wetenschappelijke samenwerking.

6. Allerhande uitgaven i.v.m. het algemeen wetenschapsbeleid							
	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999
Koninklijke Academie voor Geneeskunde	4,90	5,00	6,00	6,10	6,20	6,30	6,30
Koninklijke Academie voor Wetenschappen, Letteren en Schone Kunsten	8,90	14,10	14,40	14,60	14,60	14,60	29,00
Dotatie VRWB	5,00	5,10	5,20	9,20	9,40	9,60	9,70
Conceptie, voorbereiding en uitvoering van wetenschappelijke acties	106,50	165,70	36,90	54,30	50,00	56,40	55,40
Allerhande uitgaven i.v.m. de informatiemaatschappij				5,00	0,00	200,00	700,00
Aankoop hard- en software							80,00
Bekendmaking wetenschapsbeleid	27,00	33,70	24,10	84,10	85,20	96,30	116,00
Internationale wetenschappelijke samenwerking	87,20	191,80	173,90	253,60	257,00	299,30	456,20
Stichting Flanders Technology International	24,00	24,00	27,00	31,00	31,00	51,00	86,00
Promotie innovatie	10,00	10,00	3,70	0,00	0,00	0,00	0,00
Subsidiëring innovatieprojecten in het Hoger Onderwijs							40,00
Toegepast onderzoek sociale wetenschappen en cultuur- en geesteswetenschappen				190,00	0,00	0,00	0,00
Onderzoek in pre-valorisatiefase				145,00	0,00	0,00	0,00
VIA				8,50	8,50	4,80	4,80
Subsidie IWETO			5,30	5,40	5,50	5,60	8,10
Beleidsgericht onderzoek					400,00	450,00	473,90
Academic Research Collaboration Program					1,50	0,00	0,00
Totaal	273,50	449,40	296,50	806,80	868,90	1193,90	2065,40
	O&O	O&V	W&T	Krediet			
1993	193,40	0,00	80,11	273,51			
1994	352,74	0,00	96,67	449,41			
1995	207,69	0,00	88,81	296,50			
1996	654,95	0,31	151,54	806,80			
1997	664,34	0,12	204,44	868,90			
1998	785,14	0,13	438,63	1.223,90			
1999	941,70	40,13	1.083,57	2.065,40			

Beleidsondersteunend onderzoek per departement

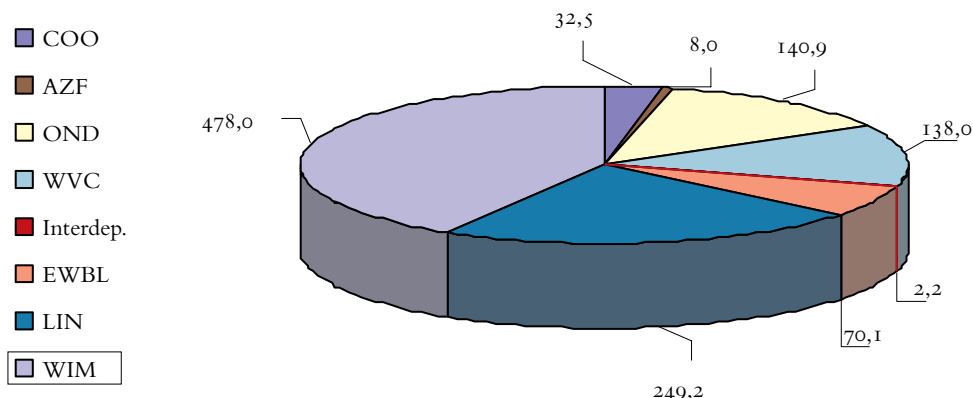
In deze tabel worden alle kredieten voor het beleidsondersteunend onderzoek samengevoegd. Als principe nemen we aan dat het gaat om de fondsen voor beleidsondersteunend onderzoek uit tabel 5 (Sectorale initiatieven en sectoraal beleidsondersteunend onderzoek en studies) die voor beleidsondersteunend onderzoek bestemd zijn. Een deel van de "sectorale" kredieten worden immers gebruikt voor het toegepast onderzoek in één of ander onderzoeksdomein. Aan de sectorale kredieten worden de kredieten voor het programma beleidsondersteunend onderzoek uit AWI toegevoegd.

Het beleidsondersteunend onderzoek dat bv in de onderzoeksinstellingen wordt verricht, werd niet in deze tabel opgenomen. Immers zou dan een vertekend beeld ontstaan van het volume aan beleidsondersteunend onderzoek. Inderdaad kan men dit onderzoek beschouwen als van belang voor de (industriële) sector.

De onderzoeksinstellingen zijn immers ingedeeld bij het "industriële onderzoek" omdat het technologische onderzoeksinstellingen zijn, met als doelstelling de valorisatie van de onderzoeksresultaten naar de industrie en/of de maatschappij toe. Dat is een andere invalshoek dan het beleidsondersteunend onderzoek dat in de departementen thuishoort.

Ook de wetenschappelijke instellingen werden niet opgenomen. Een belangrijk deel van hun opdrachten situeren zich inderdaad op niveau van beleidsondersteunend onderzoek en adviesopdrachten, in mindere of meerdere mate naargelang de instelling. We hebben er voor gekozen om de instellingen – en ook het MINA-fonds – als geheel aan te merken, en als zodanig in de analysetabellen een geëigende plaats te geven.

Beleidsondersteunend onderzoek

De verdeling van het totaal budget van het HBPWB 1999 over de zes indelingen, evenals de sterke stijging die het kent in de periode 1993-1999, wordt gegeven in de volgende tabel.

Verdeling van het totale budget van het HBPWB (in mln. BEF)							
	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999
1 Niet-gericht onderzoek	3100,80	3287,20	3600,20	4317,10	5073,50	5683,10	6338,50
2.1 Werkingstoelagen universiteiten	16195,30	16889,10	17538,70	18144,00	18743,40	19424,60	19730,10
2.2 Andere toelagen universiteiten	3053,70	4806,60	4029,60	3774,00	3027,60	2755,80	3414,50
2.3 Andere instellingen	389,20	404,00	407,60	418,60	369,70	374,60	467,70
3. Industrieel onderzoek	4876,00	5395,20	4915,60	5815,20	7170,80	8364,70	8982,90
4. Wet. instellingen, dep. diensten en VOI's	609,65	776,40	775,19	1613,61	1602,36	1693,24	1838,47
5. Sectorale initiatieven - beleidsondersteunend onderzoek	763,54	1092,91	1025,42	1118,80	1193,77	1400,19	1830,80
6 Algemeen wetenschapsbeleid	273,50	449,40	296,50	806,80	868,90	1193,90	2065,40
TOTAAL	29261,69	33100,81	32588,81	36008,11	38050,03	40890,14	44668,37

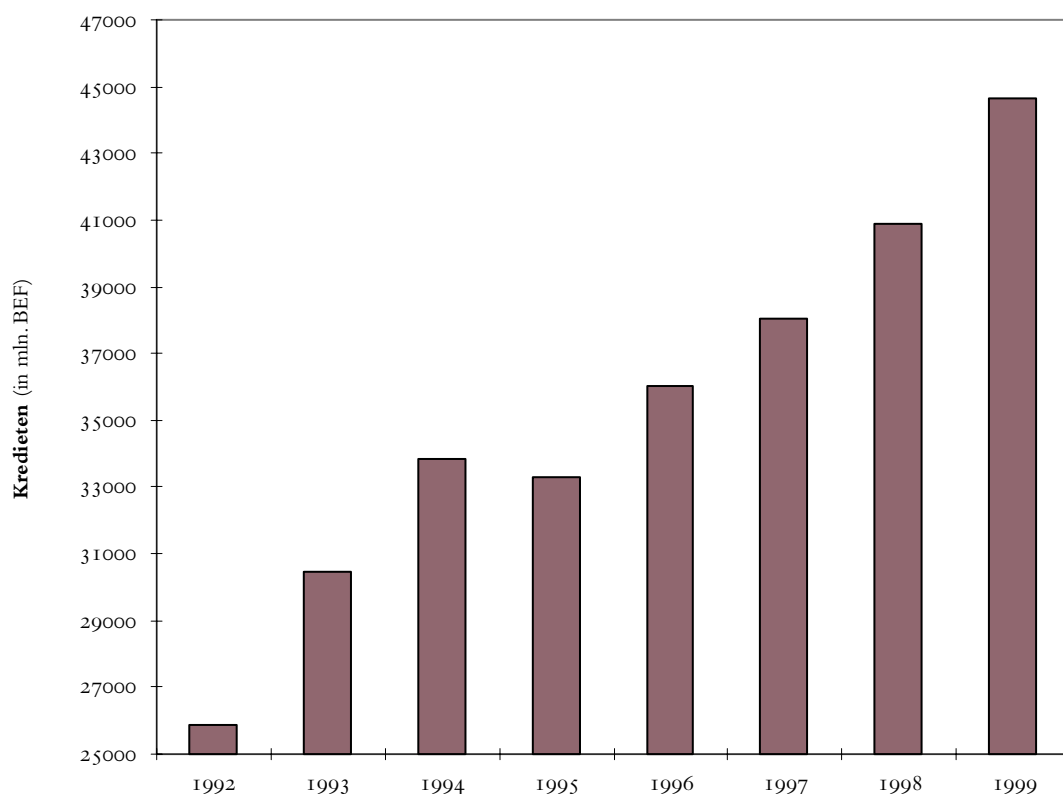
Verdeling van het totale budget van het HBPWB (in mln. euro)							
	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999
1 Niet-gericht onderzoek	76,87	81,49	89,25	107,02	125,77	140,88	157,13
2.1 Werkingstoelagen universiteiten	401,47	418,67	434,77	449,78	464,64	481,52	489,10
2.2 Andere toelagen universiteiten	75,70	119,15	99,89	93,56	75,05	68,31	84,64
2.3 Andere instellingen	9,65	10,01	10,10	10,38	9,16	9,29	11,59
3. Industrieel onderzoek	120,87	133,74	121,85	144,16	177,76	207,36	222,68
4. Wet. instellingen, dep. diensten en VOI's	15,11	19,25	19,22	40,00	39,72	41,97	45,57
5. Sectorale initiatieven - beleidsondersteunend onderzoek	18,93	27,09	25,42	27,73	29,59	34,71	45,38
6 Algemeen wetenschapsbeleid	6,78	11,14	7,35	20,00	21,54	29,60	51,20
TOTAAL	725,38	820,55	807,86	892,62	943,24	1013,64	1107,30

De totale kredieten van de HBPWB's 1993-1999 worden weergegeven in volgende figuur. In de periode 1995-99 is het eigenlijke wetenschapsbudget gestegen met ruim 8 miljard BEF; cumulatief betekent dit meer dan 20 miljard.

Voor 1999 bedraagt de globale stijging van het HBPWB ruim 3,7 miljard BEF, voornamelijk toe te wijzen aan : 2 miljard extra op de begrotingsprogramma's 71.1, 71.2 en 71.3; 0,5 miljard op de begroting van het departement Coördinatie door de kredieten voor permanente vorming en innovatie; 0,5 miljard op de begroting van het departement AZF als gevolg van een hergroepering van de leninglasten van de universiteiten, gekoppeld aan een kortere aflossingstermijn; een globale stijging met 0,5 miljard voor het departement OND, grotendeels door de stijging van de werkingsuitkeringen van de universiteiten als gevolg van de indexatie.

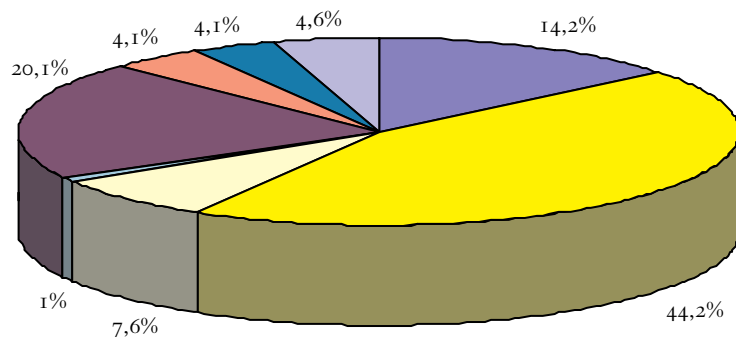

Evolutie van het totale budget van het HBPWB

Verdeling van de middelen voor het wetenschapsbeleid 1999

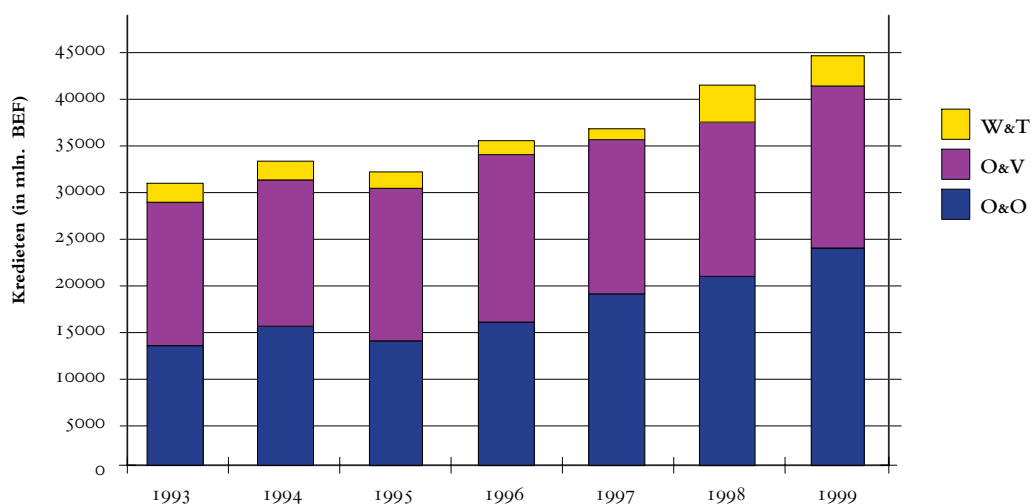
- 1 Niet-gericht onderzoek
- 2.1 Werkingstoelagen universiteiten
- 2.2 Andere toelagen universiteiten
- 2.3 Andere instellingen
- 3. Industrieel onderzoek
- 4. Wet. instellingen, dep. diensten en VOI's
- 5. Sectorale initiatieven - beleidsondersteunend onderzoek
- 6 Algemeen wetenschapsbeleid

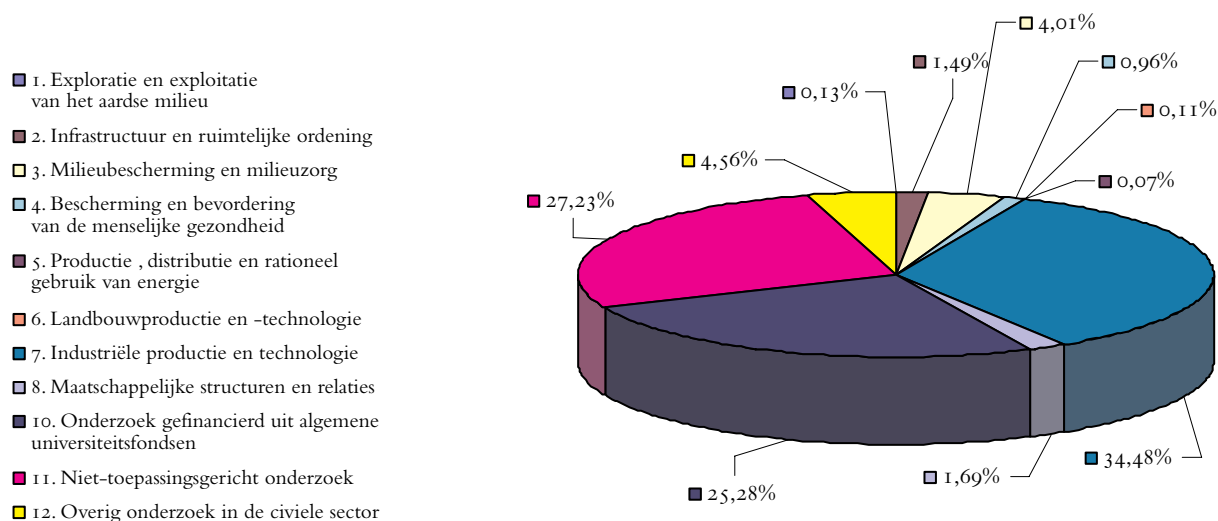
Onderstaande figuur geeft de verdeling van de kredieten van het HBPWB 1999 naar type activiteit – O&O, O&V en W&T – en de evolutie ervan in de periode 1993–1999. Het aandeel van de O&O-kredieten neemt gestaag toe, dit als gevolg van de jaarlijkse stijging met 2 miljard BEF – nagenoeg exclusief bestemd voor O&O.

Figuur 2: Verdeling van het wetenschapsbudget over O&O, O&V en W&T, 1993-1999

Bijgaande figuur toont de procentuele verdeling van de kredieten O&O over de NABS-codes. In Deel III van deze Speurgids werd de analyse in sommige gevallen doorgevoerd tot op sub-NABS niveau. Dit dient nog verder te worden uitgewerkt. Op federaal en internationaal niveau is de analyse tot op het sub-NABS niveau nog steeds in een voorbereidend stadium. De NABS-codes zijn ook niet steeds even bruikbaar. In bepaalde onderzoeksdomenien is de herziene uitgave 1993 van de NABS-codes reeds achterhaald en derhalve het onderzoek moeilijk te situeren binnen deze indelingen. De toewijzingen zijn dan ook benaderend te interpreteren.

HBPWB onderverdeeld volgens NABS-codes 1999

HOOFDSTUK - III. INLEIDING

Besteding van de financiële middelen voor wetenschap, technologie en innovatie.

Hier worden bestedingsanalyses opgenomen over specifieke domeinen van het Vlaams wetenschapsbeleid.

Gedurende deze legislatuur werden na vier jaar cumulatief 20 miljard extra middelen ingezet voor het wetenschapsbeleid. Om aan te geven hoe ze werden ingezet ter versterking van het wetenschappelijk, industrieel en maatschappelijk potentieel, volgt een bestedingsanalyse van de middelen die de afgelopen jaren verdeeld werden door het FWO en het IWT – om respectievelijk het fundamenteel onderzoek en het industrieel onderzoek te bevorderen.

Ook worden de eerste resultaten van de bestedingsanalyse voor het wetenschapsbudget 1997 van de departementale begrotingen bondig voorgesteld. Het was met name de bedoeling om na te gaan of de toen beschikbare kredieten ook daadwerkelijk werden aangewend, en wel volgens de vooraf bepaalde beleidslijnen van het HBPWB 1997 (Speurgids 1997) aangeduid.

Verder is er een overzicht van de bestedingen voor wetenschapsinformatie die de afgelopen jaren gebeurden. Er wordt duidelijk veel aandacht besteed aan de verspreiding van wetenschap en technologie en de acceptatiegraad voor deze ontwikkelingen. Waardering en een juiste inschatting van het belang van onderzoek is immers essentieel voor het creëren van een breed maatschappelijk draagvlak voor de inspanningen. Aandacht voor innovatie mag zeker niet beperkt blijven tot de beperkte kring van wetenschappers, bedrijven e.d.. Innovatieve vindingen komen ten goede aan allen in onze maatschappij.

HOOFDSTUK - IV.1

Besteding van de middelen verdeeld via het FWO-Vlaanderen

Het FWO-Vlaanderen treedt op als verdelend organisme voor de financiële middelen voor het fundamenteel onderzoek aan de universiteiten en aan de instellingen voor wetenschappelijk onderzoek in Vlaanderen. De selectie van de financieringsaanvragen gebeurt op basis van een wetenschappelijke evaluatie door wetenschappelijke commissies van binnen- en buitenlandse experts.

Dankzij de verhoogde steun aan het fundamenteel onderzoek door de Vlaamse Gemeenschap konden de krachtlijnen van het F.W.O. Beleidsplan 1996-2000 voor een groot deel constructief geïmplementeerd worden. De verdeling van de middelen 1998 over de verschillende actiemiddelen is opgenomen in tabel 1 (in mln. BEF).

Mandaten en persoonlijke kredieten	2.045 mln.	46,6 %	
Internationale Contacten	94 mln.	2,2 %	
Projecten	2.046 mln.	47,1 %	(100 mln. Fonds Max Wildiers niet inbegrepen)
Diversen	182 mln.	4,2 %	
Totaal	4.347 mln.		

Tabel 1: Verdeling van gelden van alle toelagen over de verschillende actiemiddelen 1998 (vlg. aangepaste begroting).

Deze middelen zijn voornamelijk afkomstig van:

	in mln. BEF
Vlaamse Gemeenschap	
Basistoelage	3.362,7
Beurzen BHIR	0,8
VNC	8,3
Federale Regering	
DWTC-Werkgelegenheid	219,1
DWTC-Postdocs F.W.I.	0,8
Recuperatie S.Z.	50,0
Economische Zaken (I.I.K.W.)	84,4
Volksgezondheid (F.G.W.O.)	96,0
Nationale Loterij (bedragen '97 + suppl. '96)	
Docotrandi	173,8
Apparatuur	211,6
Fundamentele Menswetenschappen	42,4
Levenslijnschenking	20,0
Schenking en eigen vermogen	61,3

Met deze uitgebreide en erg uiteenlopende toelagen bouwt het FWO een coherent beleid uit en een overzichtelijke waaier actiemiddelen. Het is niet mogelijk dit in een bestedingsanalyse uiteen te rafelen, daar de begrotingsaffectatie van de toekenningen aan bepaalde financieringsluiken dikwijls op pragmatische gronden gebeurt. Daar sommige toelagen (zoals van Volksgezondheid en van Economische Zaken) echter doelgericht worden toegewezen voor één ruime discipline (net zoals de kleine toelage voor de menswetenschappen van de Nationale Loterij), zullen de middelen van de Vlaamse Gemeenschap in deze gebieden uiteraard complementair zijn. De toelage voor apparatuur van de Nationale Loterij gaat quasi volledig aan de menswetenschappen voorbij, daar zij hierop geen beroep doen.

Daarom gaan volgende overzichten over de totaliteit van de FWO-acties. Waar dit relevant is, wordt wel de inbreng van de verschillende financiers toegelicht.

De grootste extra investering gebeurde onder invloed van het beleid van de Vlaamse Regering. Van de federale middelen verhoogde de laatste jaren alleen de toelage voor doctorandi van de Nationale Loterij – in feite gewoon een compensatie voor de jarenlang achtergebleven indexatie. Het FWO kende de invoering van de toelage DWTC voor werkgelegenheid en kon vanaf 1/10/1996 ook de werkgeversbijdrage voor Sociale Zekerheid recupereren voor de onderzoekers die netto werden aangeworven t.o.v. het bestand 1995.

De voornaamste realisaties die moeten leiden tot een zorgvuldige besteding van de middelen zijn:

a) Vernieuwde **Wetenschappelijke Commissies**

De op 1 januari 1997 aangetreden nieuwe Wetenschappelijke Commissies, die instaan voor de selectie, de intermediaire en ex post evaluatie van mandaten en kredieten, vormen het meest in het oog springende resultaat van de grondige evolutie binnen het FWO. Ze omvatten elk, naast 6 leden uit de Vlaamse wetenschappelijke gemeenschap, ook 6 leden uit de Franstalige tegenpool en 2 buitenlandse experts. Allen fungeren als volwaardig lid. Het algemeen uitgangspunt hierbij is dat de betrokken Vlaamse wetenschappelijke gemeenschap steeds in de minderheid is – om aldus een zo groot mogelijke objectiviteit na te streven en het Vlaamse onderzoek te laten evolueren binnen de internationale tendensen.

Gebiedsraden, bestaande uit de Voorzitters van de betrokken Wetenschappelijke Commissies waken erover dat alle (vaak erg specifieke) dossiers optimaal worden behandeld door één of meerdere Commissies.

De gehanteerde **selectie- en evaluatiecriteria** werden vastgelegd in een vademecum dat ook beschikbaar is via het Internet. Tevens legt het F.W.O. evenveel nadruk op de selectie als op evaluatie. Deze evaluatie, die een terugkoppeling inhoudt naar de beoordeelde kredietgenieters, is tevens een zelfevaluatie van het werk van de Wetenschappelijke Commissie, die dit mandaat of krediet had voorgesteld.

- b) De verhoogde toelage aan het Fonds liet vanaf 1/10/1996 jaarlijks toe om ongeveer 150 **Aspiranten-doctorandi** aan te trekken met een beurs van vier jaar – vroeger was dit slechts 100 personen per jaar. Voor het aantrekken van de meest talentrijke jongeren wordt gestreefd naar een bestand van 600 doctorandi. Daartoe wordt gedurende vier opeenvolgende jaren 60 miljoen extra geïnvesteerd.
- De evolutie van het mandatenbestand is opgenomen in tabel 2; de verdeling per wetenschapsgebied in de tabellen 3, 4 en 5.

Tabel 2: Evolutie van het mandatenbestand (cijfers telkens op 1 oktober) O.L.: Onderzoeksliders – O.D.: Onderzoeksdirecteurs

	Mandaat	Aspirant	Bijzondere doctoraats- beurzen en grants	Postdoctoraal Onderzoekers	Permanent (O.L., O.D.)
jaar					
	1991	390	2	82	202
	1992	409	6	123	192
	1993	412	2	175	196
	1994	401	2	211	199
	1995	409	6	209	198
	1996	445	8	243	196
	1997	480	3	310	196
	1998	527	8	362	197

Tabel 3: Aspiranten - evolutie van het mandatenbestand volgens wetenschapssector of -gebied

Wetenschaps- gebied	Natuur- en Exacte Wet.		Biomedische Wet.		Toegepaste Wet.		Taal- en cultuurwet.		Maatschappijwet.		Totaal		
Jaar	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	
1991	110	28,2	81	20,8	72	18,5	75	19,2	52	13,3	390	100	
1992	107	26,2	92	22,5	79	19,3	75	18,3	56	13,7	409	100	
1993	104	25,2	89	21,6	82	19,9	72	17,5	65	15,8	412	100	
1994	105	26,2	87	21,7	84	20,9	63	15,7	62	15,5	401	100	
1995	101	24,7	100	24,5	76	18,6	65	15,9	67	16,3	409	100	
1996*	107	24,0	106	23,8	85	19,1	76	17,1	71	16,0	445	100	
Wetenschaps- gebied	Exacte Wet.		Biomedische Wet.		Medische Wet.		Toegepaste Wet.		Taal- en cultuurwet.		Gedrags- en maatschappijwet.		Totaal
Jaar	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	
1996*	101	22,7	58	13,0	95,0	21,4	44	9,9	77	17,3	70	15,7	445
1997	110	22,9	56	11,7	113,0	23,5	42	8,8	86	17,9	73	15,2	480
1998	114	21,6	63	12,0	123,0	23,3	42	8,0	101	19,2	84	15,9	527

Tabel 4: Postdoctoraal Onderzoekers - evolutie van het mandatenbestand volgens wetenschapssector of -gebied

Wetenschaps gebied	Natuur- en Exacte Wet.		Biomedische Wet.		Toegepaste Wet.		Taal- en cultuurwet.		Maatschappijwet.		Totaal		
Jaar	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	
1991	27	32,9	17	20,7	17	20,7	13	15,9	8	9,8	82	100	
1992	41	33,3	27	22,0	24	19,5	23	18,7	8	6,5	123	100	
1993	52	29,7	47	26,9	33	18,9	30	17,1	13	7,4	175	100	
1994	61	28,9	58	27,5	40	19,0	34	16,1	18	8,5	211	100	
1995	59	28,2	58	27,8	41	19,6	37	17,7	14	6,7	209	100	
1996*	71	29,2	66	27,2	44	18,1	39	16,1	23	9,4	243	100	
Wetenschaps- gebied	Exacte Wet.		Biomedische Wet.		Medische Wet.		Toegepaste Wet.		Taal- en cultuurwet.		Gedrags- en maatschappij- wet.		Totaal
Jaar	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	
1996*	63	25,9	44	18,1	50,0	20,6	22	9,1	43	17,7	21	8,6	243
1997	72	23,2	62	20,0	67,0	21,6	29	9,4	55	17,7	25	8,1	310
1998	93	25,7	62	17,1	88,0	24,3	30	8,3	59	16,3	30	8,3	362

Tabel 5: Permanente Onderzoekers (Onderzoekersleiders en Onderzoeksdirecteurs) - evolutie van het mandatenbestand volgens wetenschapssector- of gebied

Wetenschaps- gebied	Natuur- en Exacte Wet.		Biomedische Wet.		Toegepaste Wet.		Taal- en cultuurwet.		Maatschappijwet.		Totaal		
Jaar	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	
1991	90	44,6	34	16,8	37	18,3	35	17,3	6	3,0	202	100	
1992	87	45,3	30	15,6	34	17,7	33	17,2	8	4,2	192	100	
1993	87	44,4	31	15,8	36	18,4	35	17,8	7	3,6	196	100	
1994	85	42,7	32	16,1	37	18,6	38	19,1	7	3,5	199	100	
1995	86	43,4	30	15,2	38	19,2	37	18,7	7	3,5	198	100	
1996*	86	43,9	29	14,8	37	18,9	37	18,9	7	3,5	196	100	
Wetenschaps- gebied	Exacte Wet.		Biomedische Wet.		Medische Wet.		Toegepaste Wet.		Taal- en cultuurwet.		Gedrags- en maatschappij- wet.		Totaal
Jaar	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	
1996*	80	40,8	28	14,3	23,0	11,7	20	10,2	28	19,4	7	3,6	196
1997	80	40,8	28	14,3	24,0	12,2	22	11,2	35	14,9	7	3,6	196
1998	79	40,1	29	14,7	24,0	12,2	23	11,7	35	17,8	7	3,5	197

Van het bestand Aspiranten zijn er continu 120 ten laste van de toelage van de Nationale Loterij. Dank zij de recente verhoging daarvan is dit aantal opgelopen tot 140.

Bij de verdeling per wetenschapsgebied weze opgemerkt dat er samen met de vernieuwing van het systeem van de Wetenschappelijke Commissies ook een nieuwe groepering van Commissies in wetenschapsgebieden gebeurde. Er was daarbij vooral een herschikking van de biologische en medische wetenschappen en het uitsplitsen van interdisciplinaire onderwijsgehelen, zoals landbouw en geografie. De specifieke onderzoeksdisciplines werden dan bij de geëigende Commissies gerangschikt. Het vroegere systeem van wetenschapssectoren is bijgevolg moeilijk vergelijkbaar met de nieuwe onderzoeksgebieden.

In deze verdeling valt op dat de overgang van Aspirant naar Postdoctoraal Onderzoeker niet zonder gevolgen is voor de spreiding over de wetenschapsgebieden.

De menswetenschappen boeten een stuk aandeel in ten gunste van de exacte en de biologische wetenschappen. De andere gebieden consolideren hun aandeel. Dit is louter terug te voeren tot het aanbod van kandidaten en niet op de slaagkansen.

In de permanente onderzoekers noteren we vooral een ondermaatse vertegenwoordiging (t.o.v. postdocs) van de gedrags- & maatschappijwetenschappen en de medische wetenschappen – naast de boventalligheid van de exacte wetenschappen. Dit laatste is overigens een gevolg van de opname van reeds lang in dienst zijnde en verdienstelijke onderzoekers uit het vroegere I.I.K.W.. De spreiding is erg stabiel, doordat de stroming zich beperkt tot 5% van het korps per jaar.

Gedurende drie jaren konden 70 **Postdoctoraal Onderzoekers** worden aangeworven met de Vlaamse toelage – i.p.v. de vroegere 35 per jaar. In het raam van de nadruk – én door het beleid van de Minister van Wetenschap en Technologie én door het Fonds – op de uitbouw van het postdoctorale niveau (als een bijzonder productieve fase in een onderzoeksloopbaan), werd dit mandaat omgevormd tot drie periodes van drie jaar met tussentijdse selectieve reducties van 1/2. Vroeger was het tweemaal twee jaar met tussentijdse selectieve reducties van 1/3. Deze ingroei streeft naar een bestand van ca. 400 onderzoekers. Het verhoogd aantal mandaathouders van het FWO is zeker te verantwoorden, daar de spanning tussen het aantal voorgestelde (en reeds streng geselecteerde!) kandidaten en de budgettaire mogelijke vacatures in het verleden dramatisch hoog lag. De extra investering per jaar van de Vlaamse Gemeenschap hiervoor lag op 80 miljoen.

De verdere verhoging van het bestand werd gerealiseerd met federale middelen in het raam van het tewerkstellingsbeleid – waardoor het streefcijfer verder verhoogt tot ca. 525. Deze federale toelage dekte vanaf '96-'97 17 postdocs (het overige deel van de betrokken toelage werd besteed aan projecten). Vanaf '97-'98 loopt dit op tot 65 en vanaf '98-'99 tot 99 Postdocs. Vanaf 1/1/98 zijn er 32 Postdocs ten laste van de recuperatie van de werkgeversbijdragen voor sociale zekerheid.

Daar de Raad van Bestuur echter besliste dat een deel van deze federale middelen ten gunste moest komen van de projecten, werd dit verrekend met de Vlaamse middelen over de actiemiddelen van het Fonds – vanwege de toekenningsvoorwaarden van de federale toelage.

- c) Om de band tussen de medisch-klinische praktijk en het medisch-fundamenteel klinisch onderzoek nog te verstevigen, werden de **Fundamenteel Klinische Mandaten** aangepast. Het is nu op drie jaar gebracht, met een mogelijke verlenging van twee jaar in plaats van de vroegere twee jaar met eventueel één jaar verlenging.
- d) **Gelijke kansen** voor beide geslachten weerspiegelen zich in de geleidelijk voortschrijdende feminisering van het mandatenbestand. In dit kader werd ook besloten mandaten te schorsen tijdens zwangerschaps- en borstvoedingsverlof – en ze dan achteraf te verlengen met de niet-gepresteerde periode. Tevens kunnen vrouwelijke mandaathouders, die tijdens hun mandaat Postdoctoraal Onderzoeker van zwangerschapsverlof genoten, desgewenst hun aanvraag voor mandaatvernieuwing één jaar uitstellen om zich opnieuw volledig te kunnen inwerken in het onderzoek en dus met optimale kansen te kandideren. Een overzicht van deze tendens is opgenomen in de tabellen 6 en 7.

Bij doctorandi vertoont het hele bestand nu een vrouwelijke vertegenwoordiging van 41%, waarbij de gebieden van de biologische, medische en gedrags- en maatschappijwetenschappen beduidend beter scoren.

In alle gebieden schrijdt de feminisering gestaag verder. In de taal- en cultuurwetenschappen verandert dit het traagst – daar het vrouwelijke aandeel daar reeds 20 jaar geleden beduidend hoger lag dan in de andere sectoren.

Bij de postdocs zien we quasi dezelfde verdeling qua doorstroming – maar dan met een achterstand van 10 jaar (met op dit ogenblik een vrouwelijke vertegenwoordiging van 33%). Vrouwen uit de gebieden van de exacte en toegepaste wetenschappen consolideren hun achterstand – het vrouwelijke aandeel groeit vooral in de biologische, medische en gedrags- en maatschappijwetenschappen.

De taal- en cultuurwetenschappen verliezen daarentegen veel terrein bij de overgang naar postdocs. Blijkbaar stromen de dames in het gebied taal- en cultuurwetenschappen eerder naar andere maatschappelijke geledingen door.

Het weze opgemerkt dat het **aanbod** erg gelijkaardige cijfers vertoont met het in functie zijnde bestand. De slaagkansen van de dames liggen dus op hetzelfde niveau – en hier en daar zelfs hoger – dat dit van de heren.

Tabel 6: Man-vrouw verhouding van de Aspiranten in functie bij het begin van het academiejaar

M: mannen			V: vrouwen			%M: % mannen t.o.v. totaal															
Natuur- en exacte wetenschappen			Biomedische wetenschappen						Toegepaste wetenschappen			Taal- en cultuur- wetenschappen			Maatschappij- wetenschappen			Totaal			
M	V	% M	M	V	% M	M	V	% M	M	V	% M	M	V	% M	M	V	% M	M	V	% M	
76-77	42	4	91	22	5	81			28	2	93	37	17	69	27	7	79	156	35	82	
86-87	75	15	83	29	24	55			41	9	82	46	20	70	24	10	71	215	78	73	
96-97	73	35	68	48	58	45			60	25	71	48	28	63	37	33	53	266	179	60	
Exacte wetenschappen			Biomedische wetenschappen			Medische wetenschappen			Toegepaste wetenschappen			Cultuur- en taal- wetenschappen			Gedrags- en maatschappij- wetenschappen			Totaal			
97-98	80	30	73	30	26	54	48	65	43	36	6	86	47	39	55	40	33	55	281	199	59
98-99	85	29	75	32	31	51	50	73	41	36	6	86	59	42	58	47	37	56	309	218	59

Tabel 7: Man-vrouw verhouding van de Postdoctorale onderzoekers in functie bij het begin van het academiejaar

M: mannen			V: vrouwen			%M: % mannen t.o.v. totaal															
Natuur- en exacte wetenschappen			Biomedische wetenschappen						Toegepaste wetenschappen			Cultuur- en taal- wetenschappen			Maatschappij- wetenschappen			Totaal			
M	V	% M	M	V	% M	M	V	% M	M	V	% M	M	V	% M	M	V	% M	M	V	% M	
76-77	20	3	87	15	2	88			9	-	100	10	3	77	11	-	100	65	8	89	
86-87	23	2	92	10	3	78			11	-	100	4	1	80	2	1	67	50	7	88	
96-97	58	12	83	39	26	60			34	10	77	34	9	79	16	5	76	181	62	74	
Exacte wetenschappen			Biomedische wetenschappen			Medische wetenschappen			Toegepaste wetenschappen			Cultuur- en taal- wetenschappen			Gedrags- en maatschappij- wetenschappen			Totaal			
97-98	59	13	82	37	24	61	36	32	53	26	3	90	42	13	76	16	9	64	216	94	70
98-99	68	25	73	41	21	66	47	41	53	26	4	87	44	15	75	18	12	60	244	118	69

- e) De **Kredieten aan Navorsers** zijn bestemd voor werkings- en uitrustingskredieten voor persoonlijk onderzoek van (vooral jonge) individuele onderzoekers.

De evolutie van de verdeling per wetenschapsgebied is opgenomen in tabel 8. Vooral op te merken valt de sterke ontwikkeling van het aandeel van de biomedische sector.

Tijdens de selectiesessie in 1998 werd besloten voortaan de Kredieten aan Navorsers begrotingstechnisch net zo te behandelen als de projecten – en deze aanvragen bijgevolg toe te kennen op de begroting 1999. Daarom staan op 1998 enkel een deel van de kredieten ingeschreven die met betrekking tot het academiejaar 97-98 hierop geboekt werden.

Het terugvallen van het totaalbedrag vanaf 1999 is te wijten aan het feit dat de nadruk meer wordt gelegd op jonge onderzoekers en dat de gevestigde ploegen verwezen worden naar onderzoeksprojecten.

Tabel 8: Evolutie kredieten aan Navorsers verdeeld per wetenschapsgebied.

Weten- schaps- sector	Natuur- en Exacte Wet.		Biomedische Wet.		Toegepaste Wet.		Taal- en Cultuurwet.		Maatschappij- wet.		Totaal			
Jaar	bedrag mln. BEF	%	bedrag mln. BEF	%	bedrag mln. BEF	bedrag mln.%BEF	bedrag mln.%BEF	bedrag mln. BEF	%	bedrag mln. BEF	%			
1992	7.814	25,7	14.474	47,6	7.014	23,1	-	0,0	1.100	3,6	30.402	100		
1993	7.360	25,1	10.575	37,4	6.990	24,7	2.025	7,2	1.300	4,6	28.250	100		
1994	25.799	27,1	43.987	46,2	15.544	16,3	6.920	7,3	2.980	3,1	95.230	100		
1995	27.634	29,3	35.135	37,3	23.069	24,5	4.663	5,0	3.692	3,9	94.193	100		
1996	28.625	24,1	54.274	45,6	23.147	19,5	6.647	5,6	6.150	5,2	118.843	100		
Weten- schaps- gebied	Exacte Wet.		Biomedische Wet.		Medische Wet.	Toegepaste Wet.		Cultuur- en taalwet.		Gedrag- en maatschappijwet.		Totaal		
Jaar	bedrag mln. BEF	%	bedrag mln. BEF	%	bedrag mln. BEF	bedrag mln. BEF	bedrag mln.%BEF	bedrag mln. BEF	%	bedrag mln. BEF	%			
1997	19.226	17,6	23.954	21,9	41.818	38,2	12.068	11,1	10.403	9,5	1.889	1,7	109.358	100
1998	2.810	7,2	4.128	10,6	21.073	54,0	7.571	19,4	3.100	7,9	350	0,9	39.032	100
1999	10.906	16,3	12.571	18,7	27.902	41,6	7.392	11,0	4.660	6,9	3.700	5,5	67.131	100

- f) **Onderzoeksprojecten**, die worden toevertrouwd aan eminente onderzoeks-eenheden, steunen op mensen én middelen. Het bestand van ondersteunend wetenschappelijk en technisch personeel kon dank zij de verhoogde toelage sterk worden opgetrokken. Dit stond bij de aanvang van het overzicht wel op een bijzonder laag pitje.

De evolutie van de bestede middelen is opgenomen in tabel 9.

De permanente onderzoekers van het Fonds stonden vroeger begrotingstechnisch ingeschreven op de projecten. Van op het ogenblik dat dit juridisch mogelijk was, zijn ze voor de duidelijkheid gegeven op de post "mandaten".

De promotors van de projecten werden voor hun volle wetenschappelijke en financiële verantwoordelijkheden geplaatst door een enveloppefinanciering toe te passen, die bvb. reeds in 1997 resulteerde in extra werkingsmiddelen ten bedrage van 112 miljoen, terwijl alle personeelsposten bezet waren.

De bijkomende investering van de Vlaamse Gemeenschap bedraagt voor de projecten 100 miljoen per jaar. Daarnaast is er sinds 1997 een krediet van 100 miljoen ter ondersteuning van de menswetenschappen. Deze steun wordt vorm gegeven in het Fonds Max Wildiers.

- g) Om de **internationalisering** van het fundamenteel onderzoek verder te bevorderen, worden drie doelgerichte kredietlijnen uitgebouwd:

Een **mobilitiestoelage** werd ingevoerd voor de Postdoctoraal Onderzoekers FWO, om hun onderzoek één jaar aan een andere instelling dan de hunne door te kunnen voeren. Reeds 57 van dergelijke mobiliteitstoelagen werden toegewezen.

Als inbreng van buitenlandse Expertise in onderzoeksprojecten en Wetenschappelijke Onderzoeksgemeenschappen werden in 1996, 1997 en 1998 reeds 86 Visiting **Postdoctoral Fellowships** aangetrokken.

Een overzicht van de evolutie met opgave van het gebied van herkomst is opgenomen in de tabel 10.
De exacte wetenschappen nemen hier het voortouw en wel in uitzonderlijke mate. De Noord- en West-europeanen nemen het leeuwendeel van de deelnemende experts voor hun rekening.

Tabel 9: Evolutie van de onderzoeksprojecten, uitgesplitst per wetenschapsgebied

Sectoren	A.	TOTAAL	PERSONEEL								UITRUSTING	WERKING	
			%	W.	1/2	OL.	OLF	OD	T.	1/2			BEDRAG
1991													
Natuur- & exacte wet.	181	723.181.152	44,23	64	-	49	14	23	98	4	433.187.264	175.047.000	144.946.888
Biomedische Wet.	247	461.011.993	28,19	14	1	33	5	5	113	12	244.065.993	58.187.000	158.759.000
Toegepaste Wet.	82	225.014.998	13,76	2	-	20	10	4	15	-	100.351.998	100.554.000	24.109.000
Taal- en cultuur wet.	61	128.451.157	7,85	24	3	19	6	2	4	-	105.028.157	8.103.000	15.320.000
Maatschappijwet.	50	97.672.021	5,97	34	6	4	2	-	2	-	70.268.021	-	27.404.000
Totaal	621	1.635.331.321	100	138	10	125	37	34	232	16	952.901.433	341.891.000	340.538.888
1992													
Natuur- & exacte wet.	152	560.145.054	40,36	62	-	44	19	22	90	4	454.067.054	10.766.000	95.312.000
Biomedische Wet.	238	422.705.875	30,47	17	1	27	5	6	106	8	253.815.875	33.887.000	135.003.000
Toegepaste Wet.	75	153.244.000	11,05	2	-	15	10	6	14	-	103.636.000	25.208.000	24.400.000
Taal- en cultuur wet.	78	145.231.253	10,47	30	3	17	7	2	3	-	123.996.253	4.200.000	17.035.000
Maatschappijwet.	53	106.084.533	7,65	32	5	4	2	-	2	-	69.653.533	-	36.431.000
Totaal	596	1.387.410.715	100	143	9	107	43	36	215	12	1.005.168.715	74.061.000	308.181.000
1993													
Natuur- & exacte wet.	151	748.142.114	41,27	62	-	48	18	22	86	4	477.422.114	169.382.000	101.338.000
Biomedische Wet.	267	590.843.304	32,60	20	1	34	5	10	92	6	307.004.304	130.908.000	152.931.000
Toegepaste Wet.	75	188.250.172	10,39	3	-	13	9	2	14	-	98.222.000	50.150.172	39.878.000
Taal- en cultuur wet.	57	177.920.117	9,82	22	4	25	8	2	3	1	157.817.117	2.860.000	17.243.000
Maatschappijwet.	46	107.320.790	5,92	28	3	5	1	-	2	-	69.181.990	-	38.138.800
Totaal	596	1.812.476.497	100	135	8	125	41	36	197	11	1.109.647.525	353.300.172	349.528.800
1994													
Natuur- & exacte wet.	160	726.765.711	37,53	56	-	47	20	23	79	3	479.768.651	140.060.000	106.937.060
Biomedische Wet.	315	641.649.561	33,14	27	3	35	5	10	98	9	303.956.004	145.861.000	191.832.557
Toegepaste Wet.	94	229.985.873	11,88	3	-	15	8	2	18	-	91.076.189	96.309.000	42.600.634
Taal- en cultuur wet.	52	181.358.593	9,37	35	4	29	7	3	3	1	162.329.593	2.326.000	16.703.030
Maatschappijwet.	58	156.450.060	8,08	29	5	4	2	-	3	-	72.155.060	3.876.000	80.419.000
Totaal	679	1.936.209.798	100	150	12	130	42	38	201	13	1.109.285.497	388.432.000	438.492.281

Sectoren	A.	TOTAAL	PERSONEEL								UITRUSTING		WERKING
			%	W.	1/2	OL.	OLF	OD	T.	1/2			
1995													
Natuur- & exacte wet.	118	829.621.723	39,55	51	-	44	23	22	73	4	484.830.473	244.756.250	100.035.000
Biomedische Wet.	259	659.336.759	31,43	32	3	32	5	10	91	10	296.299.125	197.929.634	165.108.000
Toegepaste Wet.	66	227.803.792	10,86	1	-	17	7	2	18	-	90.542.792	114.386.000	22.875.000
Taal- en cultuur wet.	44	191.078.009	9,11	39	2	29	7	3	1	-	174.152.959	1.794.000	15.131.050
Maatschappijwet.	55	189.773.253	9,05	38	10	3	3	-	3	-	91.205.253	4.000.000	94.568.000
Totaal	542	2.097.613.536	100	161	15	125	45	37	186	14	1.137.030.602	562.865.884	397.717.050
1996													
Natuur- & exacte wet.	167	655.156.924	39,97	68	-	-	-	-	78	4	262.109.924	244.826.000	148.221.000
Biomedische Wet.	323	574.872.351	35,07	39	3	-	-	-	87	9	187.063.633	186.777.718	201.031.000
Toegepaste Wet.	115	207.548.934	12,66	14	-	-	-	-	15	-	41.276.684	122.461.250	43.811.000
Taal- en cultuur wet.	57	90.287.348	5,51	43	2	-	-	-	-	-	68.062.712	475.000	21.749.636
Maatschappijwet.	70	111.231.705	6,79	46	10	-	-	-	2	-	92.134.705	300.000	18.797.000
Totaal	732	1.639.097.262	100	210	15				102	13	650.647.658	554.839.968	433.609.636
1997													
Natuur- & exacte wet.	142	667.004.901	39,76	87	3	-	-	-	81	4	330.593.901	230.853.000	105.558.000
Biomedische Wet.	261	490.601.537	29,24	52	4	-	-	-	98	10	250.210.997	90.020.540	150.370.000
Toegepaste Wet.	94	190.139.551	11,33	30	-	-	-	-	21	1	93.609.551	58.645.000	37.885.000
Taal- en cultuur wet.	71	140.689.340	8,39	64	3	-	-	-	-	-	115.240.340	1.600.000	23.849.000
Maatschappijwet.	82	189.320.897	11,28	65	8	-	-	-	2	-	132.040.897	17.930.000	39.350.000
Totaal	650	1.677.756.226	100	298	18	-	-	-	202	15	921.695.686	399.048.540	357.012.000
1998													
Natuur- & exacte wet.	104	391.942.000	19,69	77	3	-	-	-	69	4	286.043.000	1.473.000	104.426.000
Biomedische Wet.	202	382.524.000	19,22	51	4	-	-	-	86	10	242.983.000	1.397.000	138.144.000
Toegepaste Wet.	77	122.926.000	6,18	29	2	-	-	-	16	1	84.672.000	-	38.254.000
Taal- en cultuur wet.	55	124.802.403	6,27	54	3	-	-	-	-	-	105.859.000	544.000	18.399.403
Maatschappijwet.	269	968.012.978	48,64	184	15	-	-	-	49	3	450.138.000	367.462.978	150.412.000
Totaal	707	1.990.207.381	100	395	27	-	-	-	220	18	1.169.695.000	370.876.978	449.635.403
1999													
Exacte wet.	143	539.607.000	28,00	110	3	-	-	-	67	4	362.348.000	69.705.000	107.554.000
Biologische Wet.	93	248.603.000	12,90	32	1	-	-	-	35	1	124.068.000	41.600.000	82.935.000
Medische wet.	269	593.374.000	30,80	76	9	-	-	-	106	9	343.364.000	44.376.000	205.634.000
Toegepaste wet.	70	183.181.000	9,50	45	5	-	-	-	10	-	109.875.000	32.393.000	40.913.000
Taal- en cultuur wet.	76	179.399.000	9,30	80	3	-	-	-	-	-	158.763.000	-	20.236.000
Gedrags- en maatschappijwet.	82	183.024.493	9,50	81	5	-	-	-	-	-	163.159.000	1.050.000	18.815.493
Totaal	733	1.927.188.493	100	424	26	-	-	-	218	14	1.261.577.000	189.124.000	476.087.493

W: Wetenschappelijk medewerker, W1/2: halftijdse wetenschappelijk medewerker, OL: Onderzoeksleider

OLF: Onderzoeksleider weddeschaal faculteitsgeaggregeerde, OD: Onderzoeksdirecteur, T: Technisch medewerker, T1/2: halftijds technisch medewerker

Opmerking:

De vergelijkingstabel omvat de projecten ten laste van alle toelagen van het F.W.O., zowel afkomstig van de Vlaamse Gemeenschap, de federale Regering en de Nationale Loterij, doch met uitsluiting van de projecten ten laste van de actie levenslijn daar deze een discontinu beeld zou kunnen veroorzaken.

Het opmerkelijke lage peil van de besteding voor Onderzoeksprojecten 1992 is te wijten aan het met 1 jaar verschuiven van de aanwending van de toelagen van de Nationale Loterij waarvan het bedrag meestal maar bekend is op het einde van het jaar, en die slechts het volgende jaar worden uitgekeerd.

Op deze wijze wordt de beschikbaarheid van de toelagen en de aanwending ervan beter op elkaar afgestemd. Dit heeft vooral zichtbaar gevolg in de rubriek uitrusting. De ruimte die gecreëerd wordt voor personeelsaan groei, komt sterk ten goede van de menswetenschappen.

Tabel 10: Visiting Postdoctoral Fellowship - Na een eerste toeloop bij het instellen van deze mogelijkheid is het aantal aanvragen sterk gedaald mede onder invloed van de strenge selectie.

Jaar	Toegekend	Herkomst					
		Noord- en West-Europa	USA en Canada	Zuid-Europa	Oost-Europa en Rusland	Zuid-Amerika	Nabije en Verre Oosten
1996	41	27	-	2	6	1	5
1997	26	13	2	-	7	-	7
1998	19	7	2	1	3	-	6

De **Wetenschappelijke Onderzoeksgemeenschappen**, ingesteld begin 1994, hebben een vaste plaats verworven in het Vlaamse wetenschapsbestel. Momenteel zijn er 51 WOG's in functie. Deze wetenschappelijke samenwerkingsverbanden tussen Vlaamse en niet-Vlaamse onderzoekseenheden, vormen een hefboom voor inter-, trans- en multidisciplinair onderzoek. Ze bevorderen complementariteit en zwaartepuntvorming, waarbij het geheel op een hoger niveau komt dan de samenstellende eenheden. Geleidelijk worden ze ook de aanhechtingspunten voor belangrijke onderzoeks-programma's, Visiting Postdoctoral Fellowships, mandaten e.d. Men kan vaststellen dat deze netwerken de deelnemers toelaten vlotter aan te sluiten bij prestigieuze internationale netwerken. Een verdeling per wetenschapsgebied is te vinden in tabel 11.

Tabel 11: Aantal Wetenschappelijke Onderzoeksgemeenschappen per wetenschapsgebied in functie op 1/1/1999

Wetenschapsgebieden	Aantal	%
Biomedische wetenschappen	6	11,8
Cultuur- en taalwetenschappen	15	29,4
Exacte wetenschappen	8	15,7
Gedrags- en maatschappijwetenschappen	5	9,8
Medische wetenschappen	12	23,5
Toegepaste wetenschappen	5	9,8
Totaal	51	100

Sinds geruime tijd worden ook de Reiskredieten, zowel voor het bijwonen van congressen als voor korte buitenlandse verblijven, ter wetenschappelijke beoordeling voorgelegd aan een interdisciplinaire Commissie. Het resultaat was een terugschroeven van het aantal kredieten gevolgd – gevolgd door een verhoging van de kwaliteit van de dossiers. De evolutie is opgenomen in tabel 12.

Wat vooral opvalt, is het geringe aanbod en het lage slaagpercentage van de dossiers uit het gebied van de gedrags- en maatschappijwetenschappen. Deze scores over de ganse lijn minder goed.

Tabel 12: Reiskredieten volgens wetenschapssector of -gebied

Wetenschaps- gebied	Natuur- en Exacte Wet.		Biomedische Wet.				Toegepaste Wet.	Taal- en cultuur- wetenschappen		Maatschappijwet.		Totaal		
Jaar	n	%	n	%			n	%	n	%	n	%	n	%
1993	255	36,8	154	22,3			131	19,0	87	12,6	64	9,3	691	100
1994	265	37,5	194	27,5			121	17,1	76	10,8	50	7,1	706	100
1995	254	36,9	176	25,5			123	17,9	83	12,0	53	7,7	689	100
1996	225	31,1	201	27,8			141	19,5	82	11,4	74	10,2	723	100
Wetenschaps- gebied	Exacte Wet.		Biomedische Wet.		Medische Wet.		Toegepaste Wet.	Cultuur- en taalwet.		Gedrags- en maatschappij- wet.		Totaal		
Jaar	n	%	n	%			n	%	n	%	n	%	n	%
1997	209	28,3	98	13,3	182,0	24,7	84	11,4	87	11,8	78	10,5	738	100
1998	202	27,3	120	16,2	177,0	24,0	78	10,6	110	14,9	52	7,5	739	100

HOOFDSTUK - IV.2

Besteding van de middelen verdeeld via het IWT

Het Vlaams Instituut voor de bevordering van het Wetenschappelijk-Technologisch onderzoek in de industrie (IWT) treedt op als verdelend organisme voor de financiële middelen bestemd voor het industrieel onderzoek. In de wetenschappelijk-technologische evaluatieopdracht worden de aanvragen voor financiële steun aan wetenschappelijk-technologisch onderzoek behandeld. Deze behandeling omvat de eigenlijke evaluatie met het oog op het al dan niet toekennen van steun en de opvolging van de projecten tijdens de uitvoering.

De steunaanvragen kunnen ingediend en behandeld worden onder de volgende drie modaliteiten:

- De **autonome functie** van het IWT: aanvragen ingediend door bedrijven op vrij initiatief, in alle wetenschappelijk-technologische disciplines, voor subsidiëring van industrieel basisonderzoek, tegemoetkoming door voorschotten of betoelaging voor de ontwikkeling van prototypes, of aanvragen voor onderzoeksmandaten ingediend door individuele onderzoekers in het kader van wetenschappelijk onderzoek op postdoctoraal niveau. De raad van bestuur van het IWT kan hier autonoom beslissen binnen de reglementaire kaders, o.m. het Besluit van de Vlaamse Executieve van 23 oktober 1991 tot regeling van de bevordering van het industrieel wetenschappelijk-technologisch onderzoek in Vlaanderen, het zogenaamde FIOV-Besluit.
- De **adviserende functie** van het IWT: aanvragen ingediend in het kader van de programma's en initiatieven opgezet door de Vlaamse regering op voorstel van de Vlaamse minister van Wetenschap en Technologie, voogdijminister van het IWT, en specifieke evaluaties in opdracht van de voogdijminister. Voor deze aanvragen formuleert de raad van bestuur van het IWT adviezen ten behoeve van de voogdijminister, volgens de reglementaire kaders door hem vastgelegd. In 1997 omvatte deze functie het HOBU-fonds, de projecten in EUREKA en EUREKA/MEDEA, een valorisatieproject op het gebied van de biotechnologie, de projecten "KMO-Innovatie-Vlaanderen", en de onderzoeksportfolio van de collectieve centra.
- De **uitvoerende functie** van het IWT: projecten in het kader van andere speciale opdrachten van de voogdijoverheid, of in het kader van impuls- of actieprogramma's op initiatief van andere Vlaamse ministers. In 1997 werden in deze functie de specialisatiebeurzen behandeld, de projecten in het kader van het MKB-Programma en afsluitende beheersactiviteiten in het impulsprogramma VLIM.

1. Globaal overzicht

Een overzicht van de goedgekeurde steun voor de drie functies en de specialisatiebeurzen voor de jaren 1993 tot 1997 wordt gegeven in tabel 1.

Tabel 1: Verdeling van de toegekende steun over de drie functies in mln. BEF

	1993	1994	1995	1996	1997
Autonome functie (O&O)	661,35	1.050,81	1.197,42	1.719,75	1.693,43
Adviserende functie (O&O)	1.545,77	1.014,15	1.707,37	969,26	1.527,54
Uitvoerende functie (O&O)	139,42	186,53	0,00	265,00	7,16
Specialisatiebeurzen		414,63	455,17	539,10	606,05
Totaal (inclusief spec.-beurzen)	2.346,54	2.666,11	3.359,96	3.493,11	3.834,18

De opsplitsing van de toegekende steun naar aanvrager, die moet instaan voor de valorisatie, en naar het type van entiteit, die het O&O uitvoert, wordt weergegeven in volgende tabellen.

Tabel 2: Steunverdeling naar aanvrager en uitvoerder

1994	Procent steunverdeling IWT naar					
	aanvrager		uitvoerder			
Bedrijven excl. KMO	41		32			
KMO's	30		27			
Universiteiten	14		23			
Onderzoekscentrum	12		15			
Varia	3		3			
Totaal	100		100			

	1995 Procent		1996 Procent		1997 Procent	
	steunverdeling IWT naar		steunverdeling IWT naar		steunverdeling IWT naar	
	aanvrager	uitvoerder	aanvrager	uitvoerder	aanvrager	uitvoerder
Grote ondernemingen	54	39	47	34	55	42
KMO's	17	14	15	13	14	13
Universiteiten en onderzoeksinstellingen	12	31	21	37	13	27
OZM, SB	17	16	17	16	18	18
Totaal	100	100	100	100	100	100

Uit de tabel van 1994 kan worden afgeleid dat 71 % van het totale steunvolume rechtstreeks naar bedrijfsprojecten ging, waarvan het KMO-aandeel 42 % bedraagt.

1995: Hoewel zoals in 1994 71 % van de steun naar projecten gaat, ingediend door bedrijven, moet wel worden vastgesteld dat het relatieve aandeel van de KMO's in deze steun in 1995 gedaald is. Waar er in 1994 42 % van de bedrijfssteun naar KMO's ging, is dit aandeel in 1995 teruggelopen tot 24 %. Dit is voornamelijk te wijten aan de terugloop van het aantal 'high tech' KMO-aanvragen met hoog projectbudget inzake industrieel basisonderzoek (zgn. NTBF-projecten: New Technology based firms).

1996: Er komt 62 % van de totale steun ten goede aan projecten ingediend door bedrijven. Dit is weliswaar een daling met 9 % t.o.v. 1995, maar in absolute cijfers is de daling slechts 4 %.

1997: 69 % van de steun toegekend aan projecten wordt ingediend door bedrijven.

Over alle jaren heen blijkt dat vooral grote bedrijven bij de uitvoering van hun projecten samenwerken met universiteiten of onderzoeksinstituten.

2. *Autonome functie*

Tabellen 3 en 4 geven een globaal overzicht volgens projecttype van de steun resp. aantal jaren die in de autonome functie van het IWT werden toegekend in de periode 1994-1997. Sinds december 1994 zijn twee types, nl. de KMO-innovatieprojecten en haalbaarheidsstudies, geïntroduceerd in het kader van de vernieuwde KMO-aanpak:

- KMO-Haalbaarheidsstudies, gericht op de ontwikkeling van waardevolle innovatie-opties, met een budget van max. 1 mln. BEF en voor 60 % gesubsidieerd;
- KMO-Innovatieprojecten, gericht op prototype-ontwikkeling, op demonstratieprojecten en op technologische opwaardering, met een budget van max. 15 mln. BEF, voor 35 % gesubsidieerd en eventueel bijkomend voorgefinancierd tot max. 80 % tegen marktvoorwaarden (NMKN-investeringskrediet lange termijn).

Tabel 3: Steun in de autonome functie naar projecttype (in mln. BEF)

Steun in autonome functie				
Toegekende steun	1994	1995	1996	1997 (*)
Industrieële Basisonderzoeksprojecten	375,407	526,056	611,920	345,407
Gemengde Onderzoeksprojecten	433,728	331,473	942,514	957,632
Prototype-onderzoeksprojecten	184,638	167,706	166,911	114,346
KMO-haalbaarheidsprojecten		4,601	14,008	19,323
KMO-innovatieprojecten	1,196	62,149	126,973	117,437
Onderzoeksmandaten	55,835	92,583	56,267	48,755
Totaal	1.050,805	1.184,567	1.918,594	1.602,900

Tabel 4: Steun in de autonome functie naar projecttype (aantal mensjaren)

Steun in autonome functie (aantal mensjaren)				
	1994	1995	1996	1997 (*)
Industrieel	199	323,63	384,96	213,02
Basisonderzoeksprojecten	266	238,90	621,38	608,44
Gemengde Onderzoeksprojecten	133	154,71	143,03	103,84
Prototype-onderzoeksprojecten		2,92	9,63	12,91
KMO-haalbaarheidsprojecten	2	46,38	113,19	95,48
KMO-innovatieprojecten	35	58,00	35,00	30,00
Onderzoeksmandaten	635	824,54	1.307,19	1.063,69
Totaal				

(*) Deze bedragen betreffen enkel beslissingen 1997, exclusief overdrachten uit 1996

Net zoals in vorige jaren, wordt het merendeel van de industriële projecten ingediend als industrieel basisonderzoek. Maar het is duidelijk dat de tendens, die in 1996 werd ingezet, en waarbij het belangrijkste steunvolume gaat naar projecten, die als *gemengd onderzoeksproject* worden geëvalueerd, nog wordt verder gezet.

Er werden in 1997 immers 42, resp. 39 gemengde projecten ingediend, resp. behandeld. Een duidelijke teruggang is er daarentegen te noteren voor het aantal prototype-onderzoeksprojecten. Waar er in 1996 nog 24 binnen deze categorie werden ingediend, bedroeg dit aantal een jaar later nog slechts 11.

3. Adviserende functie

In de adviserende functie brengt het IWT advies uit aan de voogdijminister over projecten die ingediend worden in geprogrammeerd en collectief onderzoek, en eveneens inzake specifieke evaluaties in opdracht van de minister.

Tabel 5: Overzicht steun in de adviserende functie in mln. BEF + aantal mensjaren

Steun in adviserende functie	1994		1995		1996		1997	
	Toe-	Antal	Toe-	Antal	Toe-	Antal	Toe-	Antal
	gekende	mens-	gekende	mens-	gekende	mens-	gekende	mens-
	steun	jaren	steun	jaren	steun	jaren	steun	jaren
EUREKA excl. JESSI	75,184	49	138,059	67,00	120,798	57,81	256,327	138,33
EUREKA JESSI	150,736	91	198,355	79,17	373,103	158,42		
INM	113,608	63	108,060	59,46	199,973	10,92		
VLAB	102,417	25						
ITA			1.053,948	730,74				
ITC					50,000	12,00		
VLIET	419,441	204	128,529	44,58			80,000	32,17
TMB	3,425	3	14,965	13,95				
Medialab					134,248	54,25		
ADV/BO							65,997	12,00
MEDEA							859,212	394,25
HOBU							169,695	67,58
KIV							11,835	7,85
Coll. Centra projecten	149,339	257	65,449	146,73	91,138	246,94	84,476	197,57
Totaal	1.014,150	692	1.707,366	1.141,63	969,260	540,34	1.527,542	849,75

JESSI: Joint European Submicron Silicon Program

TMB: Convenant Vlaamse Textielmachine- en Systeembouw

ADV/BO: valorisatieproject op het gebied van de biotechnologie

VLAB: Vlaams Actieprogramma Biotechnologie

Uit tabel 5 kunnen de accentverschuivingen doorheen de jaren worden gevolgd. Zo wordt het jaar 1997 gekenmerkt door:

- De projecten ingediend in het kader van EUREKA/MEDEA, de opvolger van EUREKA/JESSI;
- De projecten ingediend in het kader van het HOBU-fonds, waarin technologiediffusieprojecten ingediend door het HOBU gesteund worden;
- De invoering van een nieuwe actie van de voogdijminister in het kader van het tewerkstellingsbeleid, nl. 'KMO-Innovatie-Vlaanderen', waarin tewerkstelling

van hogeschoolden in bepaalde KMO's financieel ondersteund wordt;

- De lancering van het tweede luik van het 'Vlaams Impulsprogramma EnergieTechnologie', met name de evaluatie van de projecten beleidsondersteunend onderzoek.

De inhoudelijke betekenis van volgende programma's werd reeds verstrekt in Hoofdstuk III 3:

- BA 41.04: HOBU-fonds
- BA 99.11:
 - Impulsprogramma Nieuwe Materialen (INM)
 - Vlaams Impulsprogramma EnergieTechnologie (VLIET)
 - Medialab
 - KMO-Innovatie-Vlaanderen (KIV)
 - Collectief onderzoek
 - Actieprogramma Informatietechnologie (ITA)

In 1997 werd ook het IT-Centrum (ITC) formeel opgericht. Een beheersovereenkomst met de oprichters IMEC en WTCM werd ondertekend. Het IWT zal verder betrokken worden bij de eigenlijke operationalisering van dit initiatief.

EUREKA en EUREKA/MEDEA

EUREKA

Ten opzichte van het vorige jaar is de toegekende steun voor Vlaamse deelnemers in EUREKA-projecten meer dan verdubbeld, waarbij evenwel moet worden opgemerkt dat dit cijfer mede wordt bepaald door de betoelaging van één bijzonder groot project. Opmerkelijk is ook de verdubbeling van de gemiddelde budgetomvang van de EUREKA-steunaanvragen bij het IWT in 1997, en dit zelfs zonder het vermelde grote project in overweging te nemen.

Alle EUREKA-steunaanvragen van het afgelopen jaar betroffen samenwerkingen tussen bedrijven en onderzoeksinstituten. Wel is het aandeel van de onderzoeksinstituten in het totaal van de toegekende EUREKA-steun gedaald tot 33 % t.o.v. 68 % vorig jaar. Het zwaartepunt van de werkzaamheden in EUREKA-verband kwam dus duidelijk bij de bedrijven te liggen.

EUREKA/MEDEA

MEDEA (Micro-electronics for European Applications), is een uit diverse Europese 'projecten' samengesteld onderzoeksprogramma, dat het EUREKA-label verwierf voor de periode 1/1/97 – 31/12/2000. Het merendeel van deze projecten werd gelijktijdig gelanceerd bij aanvang van deze periode.

Op het inhoudelijke vlak kan MEDEA beschouwd worden als een applicatie-georiënteerde opvolger voor het JESSI-programma in micro-elektronica en informatietechnologie. Dit laatste liep tot eind 1996. In dit JESSI-programma heeft

Vlaanderen een belangrijke bijdrage geleverd. Het nieuwe programma is een initiatief van de grote elektronicagroepen in Europa en legt, vergeleken met JESSI, een grotere nadruk op de applicaties voor de informatiemaatschappij. Het programmavoorstel is opgebouwd rond zes kerncompetenties: Multimedia chip-set technologieën, Communicatietechnologieën, Specifieke applicatietechnologieën (automobiel- en smart cards), ontwerptechnieken en –bibliotheeken, CMOS procestechnologieën en platforms en IC-productietechnieken.

Na een gespreksronde met de aanvragers waarbij werkprogramma's en hun budgettaire impact werden aangepast, werden door de Raad van Bestuur in mei 1997 11 projectvoorstellen positief geadviseerd, die beantwoorden aan de geest van het deskundigencollege en op billijke wijze rekening houden met de bemerkingen en aanvullingen van de aanvragers. Deze planning liep in lijn met de internationale coördinatie. In verband met de intellectuele en andere eigendomsrechten zijn verduidelijkingen aangebracht, die de positie van de lokale vestigingen van multinationale-concerns beter aflijnen m.b.t. het aspect valorisatie in Vlaanderen. Op 9 december 1997 nam de Vlaamse regering een beslissing, om overeenkomstig het IWT-advies, de 11 positief geadviseerde projecten voor de periode 1997-1998 te steunen.

In totaal werd 859,2 mln. BEF (4731 mensmaanden) toegekend voor 11 MEDEA-projecten over 2 jaar. De overeenstemmende kostenbegroting is 1,636 mld. BEF, wat het gemiddelde steunpercentage op 52,5% brengt. Door een combinatie van projectselectie, menskracht-schrapping en R&D-typing, werd het aangevraagde steunvolume met 50 % gereduceerd.

Een relatief hoog aandeel van het werk in deze MEDEA-projecten wordt door onderzoekscentra en universiteiten uitgevoerd. 102 mensjaren worden voorzien bij de onderzoekscentra, 8 mensjaren bij de KMO's en 284 mensjaren bij grote bedrijven. MEDEA bevat voor deze grote bedrijven inderdaad een belangrijk gedeelte ontwikkeling. Globaal werd ruim de helft van het werk als basisonderzoek beoordeeld. Dit vertegenwoordigt 69 % van de steun.

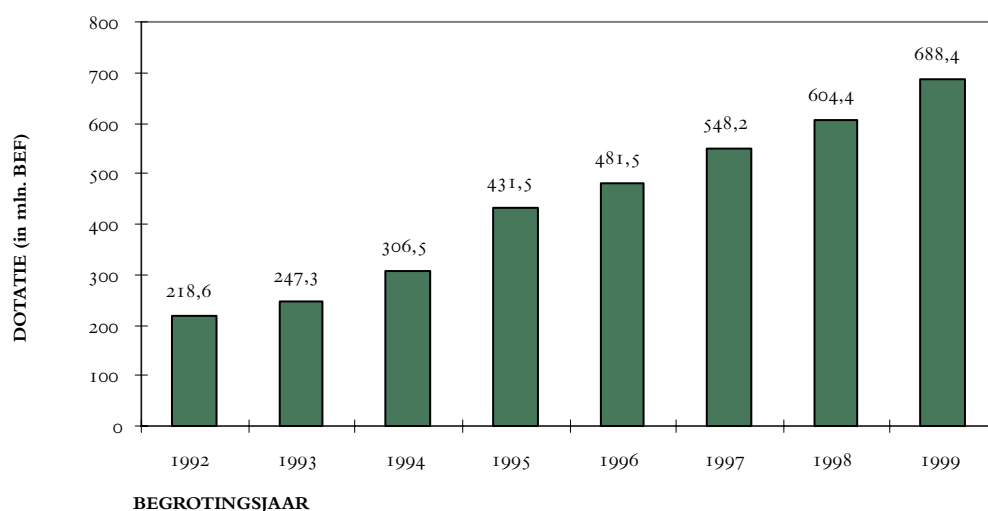
4. Uitvoerende functie

De specialisatiebeurzen van het IWT

Budgettaire implicaties van de dotatie op de begroting 1997

Figuur 1 illustreert de systematische stijging van de dotaties vanaf 1992.

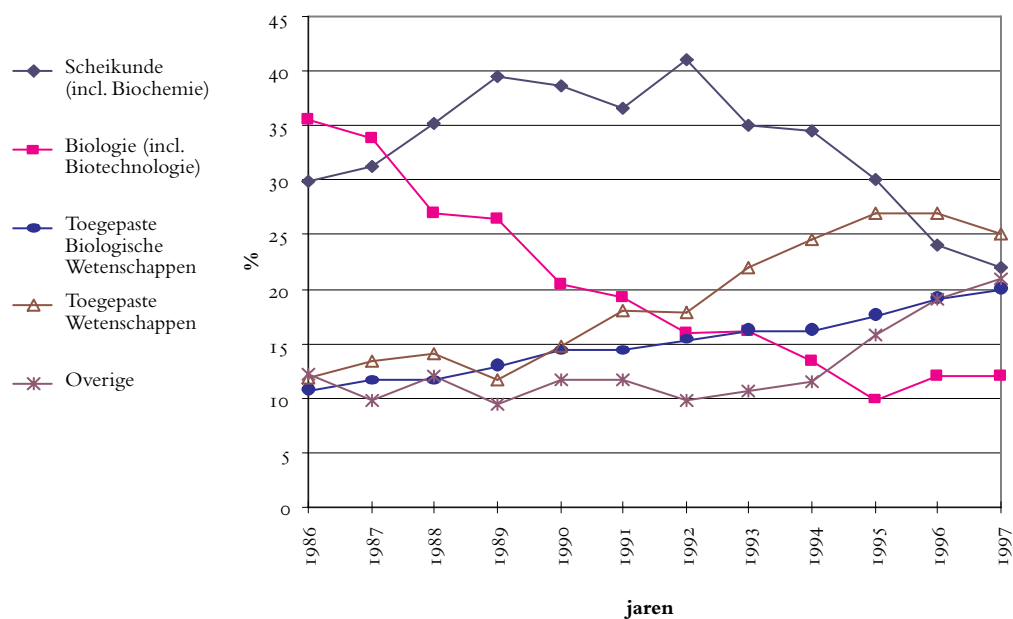
Figuur 1: Dotaties voor de specialisatiebeurzen op de begroting tussen 1992 en 1999

Evolutie over de wetenschappelijke disciplines

Figuur 2: Evolutie van de bursalen per discipline in de periode 1986-1997

Evolutie per discipline

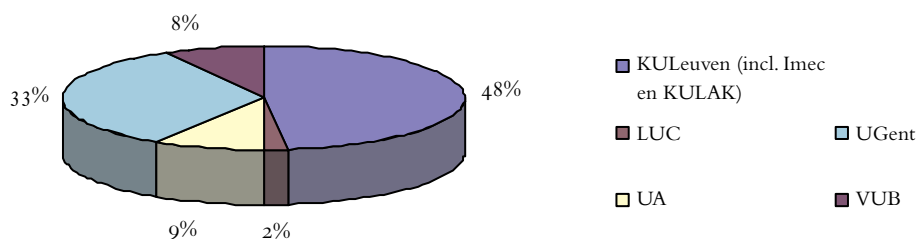
Globaal kan vastgesteld worden dat:

- de burgerlijk ingenieurs, scheikundigen, bio-ingenieurs en biologen nog steeds de sterkst vertegenwoordigde groepen blijven. Samen maken ze bijna 80 % van het totaal aantal beurzen uit.
- niettegenstaande het aandeel van de Toegepaste Wetenschappen met 1,3 % verminderde t.o.v. 1996, blijft ze met 25,3 % nog steeds de sterkst vertegenwoordigde discipline (n = 138) onder de IWT-bursalen.
Net zoals de vorige 2 academiejaren maken de *burgerlijk ingenieurs* meer dan een kwart uit van het totale bursalenbestand. In tegenstelling tot de relatieve daling van hun aandeel, stijgt het totaal aantal beurzen met 1.
- de sterk dalende trend die sinds 1992 bij de *scheikundigen* werd ingezet, nam dit jaar enigszins in sterkte af (- 1,4 %) t.o.v. vorig jaar (- 6,4 %). In totaliteit blijft het aantal scheikundigen over beide jaren evenwel volledig gelijk.
- de *bio-ingenieurs* bereikten in 1997 de 20 %, waarmee ze de enige grote discipline vormen die sinds 1986 een systematische versterking van haar positie verwezenlijkte. T.o.v. 1996 stijgt hun aandeel weliswaar slechts met 0,9 %, maar absoluut winnen ze het meest aantal nieuwe bursalen (n = 11).
- de *bio(techno)logen* vertegenwoordigen momenteel 11,7 % van de IWT-bursalen, waardoor ze de 4de belangrijkste groep uitmaken. Net als de scheikundigen vertoonde deze groep tijdens de voorbije jaren een opvallende terugval, die zelf reeds vanaf 1986 werd vastgesteld. In tegenstelling tot de chemici echter lijken de *bio(techno)logen* sinds vorig jaar terug aan de beterhand. De winst die ze dit jaar maakten is weliswaar geringer dan vorig jaar, maar toch bedraagt de netto-input 5 bursalen.
- de disciplines die t.o.v. 1995 relatief het sterkst uitbreiding namen, zijn de *Biomedische Wetenschappen* (Biomedische en Medische Wetenschappen). Momenteel telt deze discipline 36 bursalen, wat meer dan een verdubbeling is van het aantal bursalen in 1995.
- in de *overige disciplines* is een veel geringer aantal IWT-bursalen werkzaam. Disciplines die sinds dit of vorig jaar in opmars blijken te zijn, zijn de natuurkundigen (+ 0,8 % of 6 bursalen) en de geologen (+ 0,6 % of 4 bursalen). Het aantal doctorandi in de Farmaceutische en Diergeneeskundige Wetenschappen stagneert resp. op 15 (= 2,8 %) en 8 (= 1,5 %) bursalen.

Evolutie over de universiteiten

Figuur 3 geeft de samenstelling van de huidige bursalenpopulatie, opgesplitst over de Vlaamse universiteiten. Tussen 1990-1997 blijken geen noemenswaardige verschuivingen tussen de universiteiten voor te komen.

Figuur 3: Verdeling van IWT-bursalen over de Vlaamse universiteiten (1997-1998)

Tabel 6 geeft een overzicht van het aantal bursalen per universiteit voor de academiejaren 1990-1991 tot 1997-1998.

Tabel 6: Evolutie van de bursalen over de Vlaamse universiteiten in de periode 1990-1997

Absoluut aantal bursalen per academiejaar

Universiteiten	'90-'91	'91-'92	'92-'93	'93-'94	'94-'95	'95-'96	'96-'97	'97-'98
KULeuven	139	133	160	175	195	207	237	256
UGent	110	116	121	134	144	156	177	182
UA	39	39	49	51	50	43	41	50
VUB	24	24	26	28	32	35	44	46
LUC	4	5	9	8	14	16	13	11
SCK	2							
Totaal	318	317	365	396	435	457	512	545

Voor de afzonderlijke universiteiten konden de volgende conclusies worden getrokken.

- vanaf 1991-1992 wordt bij de KULeuven een gestaag stijgende trend genoteerd in zowel het absoluut aantal bursalen als het relatief aandeel op het totaal aantal bursalen.
T.o.v. vorig jaar maakt de KULeuven een winst van 0,7% wat overeenstemt met 19 nieuwe bursalen, waarmee de KULeuven goed is voor 47% van de huidige IWT-bursalenpopulatie;
- over de 8 academiejaren heen vertegenwoordigt de UGent gemiddeld iets meer dan 1/3 van alle IWT-bursalen (34,1%) en tijdens deze periode is ook hier een systematische stijging van het aantal bursalen merkbaar.
Niettegenstaande de kandidaten van UGent dit jaar relatief minder goed presteerden dan voorheen (- 1,2 %), stijgt het totaal aantal bursalen dit academiejaar met 5;
- evenals de vorige twee universiteiten, vertoont de IWT-bursalenpopulatie aan de VUB sinds 1990 een systematische uitbreiding. Tijdens het tweede academiejaar dat deze universiteit goed is voor meer dan 8% van de IWT-bursalen is de nettowinst evenwel gering (+ 2 bursalen), wat in verband kan worden gebracht met een daling van bijna 25% kandidaten t.o.v. vorig academiejaar (1996: 41-1997: 31).
- de UA kende dit jaar een relatieve aangroei (+ 0,8%), die vergelijkbaar is met die van de KULeuven. Het absoluut aantal bursalen steeg met bijna 25% tot 50%. De betere resultaten die tijdens de herfstsessies van 1996 werden geboekt worden hiermee bevestigd waardoor een kentering is gekomen in het jaarlijks dalend aantal bursalen sinds 1993-1994.

HOOFDSTUK – IV.3

Bestedingsanalyse van het wetenschapsbudget 1997

1. Principe

De bestedingsanalyse wetenschapsbeleid heeft verschillende doelstellingen:

- inzicht in de finale besteding van de middelen voorzien in de Horizontale Begroting Wetenschapsbeleid (HBPWB). Het is belangrijk te weten hoeveel van de begrote middelen daadwerkelijk werden besteed – en waaraan juist. Maar ook waarom sommige middelen niet (of anders dan voorzien) werden aangewend en welke uitgavenmechanismen hier eventueel spelen. Correct inzicht in de bestedingen is immers een van de parameters om toekomstige behoeften te screenen;
- inzicht in de verdeling volgens type van wetenschappelijke activiteiten (O&O, O&V, W&T);
- inzicht in de verdeling van de middelen over de diverse wetenschappelijke disciplines of onderzoeksdomeinen (NABS-codes);
- inzicht in de budgetverdeling over de verschillende categorieën van beneficianten;
- inzicht in de kostensoort : personeels-, werkings-, uitrustingskosten, overhead;
- begrip over de functionele samenhang van verschillende begrotingsposten.

De verdeling van de bedragen over O&O, O&V en W&T en de verdeling volgens de NABS-codes, kan men vergelijken met de initiële bedoeling van het HBPWB. De wisselwerking tussen het HBPWB en de bestedingsanalyse kan tot dieper inzicht leiden en tot een betere oriëntering bij de opmaak van de volgende begroting.

Zo vormt de bestedingsanalyse een rechtstreekse aanzet tot de doelmatigheidsanalyse. Deze is immers een analyse van de middelen, de activiteiten, de geleverde prestaties en ook de bereikte effecten in functie van de vooropgezette doelstellingen. De doelmatigheidsanalyse maakt daarbij gebruik van maatstaven en indicatoren en moet een beeld geven van de zuinigheid, efficiëntie en effectiviteit van het beleid. De bestedingsanalyse kan hiervoor natuurlijk een gefundeerde basis vormen.

De volledige resultaten werden beschreven in het "Rapport bestedingsanalyse Wetenschapsbeleid 1997", een intern werkdocument ten behoeve van de minister van Wetenschap en Technologie en van de Vlaamse administratie. We belichten hieruit enkele elementen.

2. Methodologie

Gezien het vroegere systeem voor de bestedingsanalyse (via in te vullen bestedingsfiches) niet werkzaam bleek, ging men er van uit dat er eerst en vooral een haalbare methodologie moest worden uitgewerkt voor systematische bevestigingen en data-verwerking. Midden 1996 werd reeds een onderzoek uitgevoerd rond de automatisering van de bestedingsanalyse. De resultaten werden in september 1996 voorgelegd aan de toenmalige projectgroep HBPWB.

De belangrijkste alternatieven waren:

- ofwel een bijblad voegen in het Financieel Systeem (FS);
- ofwel een parallelle databank, eventueel met koppeling aan het FS;
- ofwel een rechtstreekse invoer van gegevens via een databank in het FS.

Op dat ogenblik bleken fundamentele ingrepen in het FS echter nog niet mogelijk. Daarom werd beslist om voorlopig op een pragmatische manier verder te werken. Vanaf 1 januari 1997 werd dan ook overgegaan tot een systematische opvolging van vastleggingen en ordonnanceringsvoor de W-BA's voor de kredieten 1997.

Voor de bestedingsanalyse werden de vastleggingen opgevolgd en geanalyseerd die werden uitgevoerd met de beleidskredieten wetenschapsbeleid (zoals opgenomen in het HBPWB 1997), conform de afspraak terzake binnen de projectgroep HBPWB. De vastlegging houdt een verbintenis in die in het jaar 1997 is genomen met gebruik van de beleids-(d.i. vastleggings)kredieten van dat jaar. De eenvoudige structuur "basisallocatie - vastlegging - ordonnanciering" kan in het FS gemakkelijk gevolgd worden. Men volgde ook de ordonnanceringsvoor op basis van deze vastleggingen uit 1997. Hoewel men in de bestedingsanalyse wetenschapsbeleid 1997 dus enkel vertrekt van de vastleggingen, is de term "bestedingsanalyse" gewettigd - aangezien alle vastleggingen worden gevolgd tot aan de uitbetaling.

De gegevensinzameling voor de bestedingsanalyse wetenschapsbeleid gebeurde in twee stappen : in een eerste stap via het FS, vervolgens werden de specifieke gegevens wetenschapsbeleid opgevraagd via een bestedingsfiche, met bevestiging inzake bestemming van de besteding, het voorwerp ervan (O&O,...), de kostensoort (personeelskosten,...), enz.

Elke vastlegging is duidelijk ingeschreven in het Financieel Systeem, dat wordt beheerd door het COI (Centrum voor Overheidsinformatica). Het vastleggingskrediet is genomen op een vast gedefinieerde basisallocatie, in een bepaald jaar, voor een bepaald bedrag en voor een welbepaalde begunstigde - en dat alles voor een specifieke verbintenis. Het is een engagement dat is aangegaan door de uitvoerder van de begroting en dat moet gehonoreerd worden. De datum van de vastlegging is de dag zelf waarop de "controleur der vastleggingen" het visum geeft.

Een gedetailleerde beschrijving van de methodologie zou binnen het bestek van de Speurgids natuurlijk veel te ver voeren. In essentie komt het hierop neer, dat

de gegevens uit het FS dagelijks worden opgeladen in de Informix-database, zodat men er mee kan werken in een Windows-omgeving. Met de vergaarde gegevens werd per vastleggingsnummer (en zonodig per bestemming) een bestedingsfiche en een MS WORD-bestand aangemaakt. De bekomen fiches waren op die wijze reeds voor de helft ingevuld. Per departement werd een overzicht van de bestedingen en de ordonnancerings gemaakt.

De coördinatoren wetenschapsbeleid verspreidden de bestedingsfiches samen met de Word-bestanden naar de dossierbehandelaars. De aangevulde bestanden werden dan teruggestuurd (per post of cc-mail) naar de administratie Wetenschap en Innovatie. Daar werden de gegevens van de fiches overgenomen en in het overzichtsrapport verwerkt. Vastleggingen die helemaal geen wetenschapsbeleid inhielden, werden geschrapt. Relevante vastleggingen die voordien niet nog niet waren opgenomen, werden toegevoegd. Zo kwam men stelselmatig tot een database die een duidelijk beeld geeft van de bestemming van de bestedingen voor wetenschapsbeleid. De database vertrekt van de vastleggingen gesitueerd in 1997.

3. Resultaten - besluiten

3.1 Wetenschapsbudget 1997

Gegevens bekomen uit het Financieel Systeem

Uit het FS kunnen volgende gegevens bekomen worden:
de vastleggingen gekenmerkt door hun vastleggingsnummer, de omschrijving van de vastlegging, de begunstigde, datum van vastlegging, de oorspronkelijke vastlegging (een verschil met de cumulatieve vastlegging wijst op een latere aanpassing van de vastlegging), de cumulatieve vastlegging (= de uiteindelijke vastlegging), de ordonnanciering (datum), de basisallocatie gekenmerkt door begrotingsprogramma en basis-allocatie zelf, de aard van het krediet, bijv. niet –gesplitste (NGK) of gesplitste (GVK) kredieten, het krediet en het saldo – namelijk het bedrag van het krediet dat niet is vastgelegd).

Met deze gegevens alleen kunnen reeds velerlei vragen beantwoord worden, zoals :

- de mate waarin het wetenschapsbudget 1997 daadwerkelijk werd aangewend : hoeveel werd vastgelegd? Hoeveel werd uitbetaald? Men moet er echter wel rekening mee houden dat niet alle W-BA's volledig voor wetenschapsbeleid worden aangewend, zodat een zeker percentage onzekerheid inherent is aan deze methode;
- welke kredieten werden geannuleerd en waarom?;
- het ritme van vastleggingen en ordonnancerings;
- de aard van de begunstigden;
- (meestal is er) een beperkte omschrijving over de bestemming van de gelden.

Eind 1997 waren de annulaties bekend als gevolg van het niet vastleggen van de toegekende kredieten NGK en GVK. Eind 1998 zijn de annulaties nog niet gekend die gebeurden door het niet ordonnanceren binnen het NGK ten laatste in het jaar volgend

op het begrotingsjaar. Deze berekening hield geen rekening met annuleringen van kredieten op basisallocaties die slechts gedeeltelijk voor wetenschapsbeleid bestemd waren.

Enkele illustraties van de bekomen resultaten worden gegeven in volgende tabellen en figuren.

Departement Onderwijs

1. Opname van het beschikbaar krediet

	Beschikbaar krediet WB	Totaal vastgelegd	Totaal geordonnanceerd op de vastlegging van 1997 (toestand 29/10/98)
NGK	20.916.242.646	20.915.937.046	20.864.657.348
GVK	116.300.000	91.903.780	47.905.469
Totaal	21.032.542.646	21.007.840.826	20.912.562.817

Het krediet werd voor 99,88 % vastgelegd.

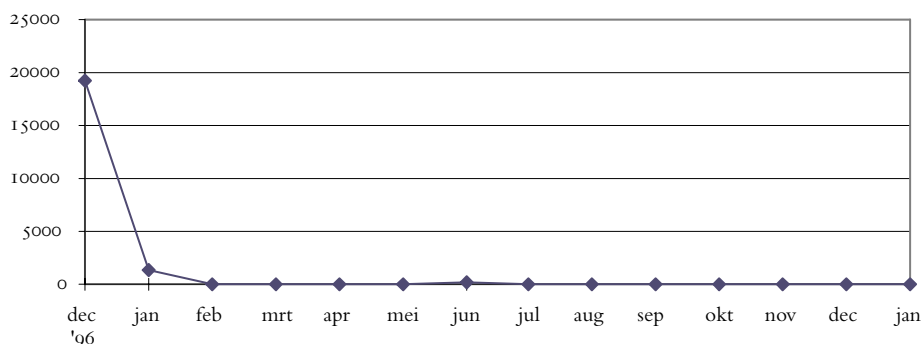
Herverdeling tijdens het jaar 1997 :

39.2 41.24: er was 5,1 mln. BEF voorzien voor deelname IEA-programma (universiteit Gent). De kredieten werden tijdens het jaar 1997 overgebracht naar BA 12.01.

2. Vastleggingsritme wetenschapsbeleid departement Onderwijs

Vastleggingen zonder 'buiten visum'

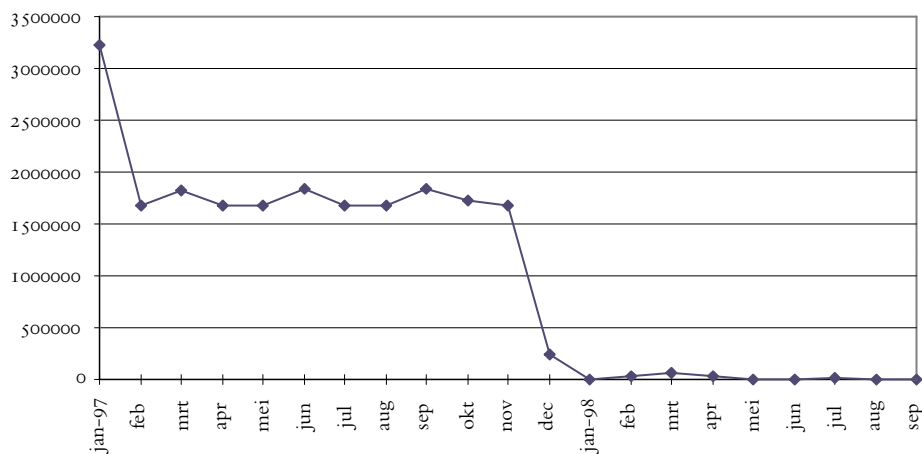
december '96	19.265,60	augustus	0,00
januari '97	1.408,40	september	82,09
februari	0,00	oktober	19,34
maart	0,00	november	3,19
april	0,00	december	94,48
mei	0,00	januari '98	18,30
juni	102,30		
juli	6,50		
Totaal (zonder buiten visum)			21.000,20

De vastleggingen van de kredieten wetenschapsbeleid van het departement onderwijs worden uiteraard gedomineerd door de werkingsuitkeringen van de universiteiten. De decretaal vastgestelde kredieten worden vastgelegd aan het einde van het jaar voorafgaand aan het desbetreffende begrotingsjaar.

3. Ordonnanceringsritme Wetenschapsbeleid departement OND

De vastleggingen '97 waren eind oktober 1998 voor 99,55 % geordnanceerd.

Gegevens wetenschapsbeleid op basis van de bestedingsfiches

De bestedingsfiches geven informatie over :

- de soort begunstigde;
- het voorwerp: O&O, O&V, W&T;
- de kostensoort (personeels-, werkings-, uitrustingskosten, overheadkosten);
- het wetenschapsdomein - enkel voor fundamenteel onderzoek;
- de NABS-code;
- een systematische, doelgerichte en meer uitgebreide omschrijving over de bestemming van de middelen dan de data die in het FS beschikbaar zijn.

Een eerste benadering nam alleen de ingediende fiches in beschouwing. Globaal werd echter slechts 52 % van het totaal aan fiches ingediend. Deze ruime helft betrof een krediet van 16.086.385.034 BEF en geeft dus informatie over 42% van het vastgelegde wetenschapsbudget (zijnde exact 37.937.718.833 BEF).

Voor deze fragmentarische aard van de ingeleverde gegevens zijn er enkele concrete aanleidingen. Op dat ogenblik bleek het invullen van alle bestedingsfiches via elektronische weg niet mogelijk. Ondertussen was de monitoringfunctie van de projectgroep HBPWB naar de departementen toe ook weggefallen, en niet alle dossierbehandelaars bleken op de hoogte van de specifieke wetenschapsproblematiek. Dit kon slechts ten dele worden opgeheven door rechtstreekse contacten – het gaat immers over een 100-tal dossierbehandelaars.

Gezien de onvolledigheid van de gegevens, werden een aanvullende screening en invulling van de overblijvende bestedingsfiches doorgevoerd. Daar waar duidelijk een interpretatiefout sloop inzake klassering qua kostensoort of voorwerp, werd dit ook rechtgezet.

Dit gereviseerd resultaat vindt u in bijgaande overzichtstabel.

Gezien sommige vastleggingen enkel de dotatie of de subsidie vermelden voor een welbepaalde instelling (bijv. de universiteiten), werd voor hen enkel de algemene verdeling tussen O&O, O&V en W&T opgeslagen – zonder dat de gefinancierde onderzoeksprojecten nominatim werden opgenomen.

Overzicht bestedingen wetenschapsbeleid 1997									
29-okt-98	(in miljoen BEF)								
Departement	Krediet HBPWB*	O&O*	O&V*	W&T*	Vastgelegd**	O&O**	O&V**	W&T**	Geordon-nanceerd**
COO	20,00	20,00	0,00	0,00	53,45	37,30	0,00	16,15	29,51
AZF	1.403,90	350,98	1.052,93	0,00	1.403,86	350,96	1.052,89	0,00	1.403,86
OND	21.040,15	5.375,27	15.660,58	4,30	21.007,84	5.356,25	15.627,36	24,23	20.912,56
WVC	397,02	248,38	0,12	148,52	434,07	285,02	0,00	146,34	387,59
EWBL	190,94	51,30	0,00	139,64	170,57	98,76	0,00	71,57	67,87
LIN	1.685,40	1.161,94	257,96	265,50	1.525,81	1.029,89	12,11	483,81	1.046,69
WIM 71.1	863,80	722,84	0,00	140,96	826,64	684,29	0,00	142,36	227,06
WIM 71.2	5.050,90	5.050,90	0,00	0,00	5.048,40	5.048,40	0,00	0,00	4.738,95
WIM 71.3	7.229,40	6.366,41	0,00	862,99	7.305,43	6.439,84	0,00	865,59	6.525,94
WIM72.2	153,24	0,00	0,00	153,24	158,86	5,62	0,00	153,24	157,65
Interdep.	nihil				2,78	2,78	0,00	0,00	1,95
Totaal	38.034,75	19.348,02	16.971,59	1.715,15	37.937,72	19.339,12	16.692,37	1.903,28	35.499,62

* kredieten HBPWB 1997 na begrotingscontrole

** stand van zaken op 29 oktober 1998

De globale resultaten geven antwoord op volgende vragen :

**1° de finale besteding van de middelen voorzien in de horizontale begroting
wetenschapsbeleid :**

Werd het HBPWB 1997 volledig uitgevoerd?

Globale budget wetenschapsbeleid

Zie bijgaande overzichtstabel. De Speurgids 1997 gaf als initieel krediet 38.050 mln. BEF. Na de begrotingsaanpassingen bedroeg het uiteindelijke bedrag 38.034,75 mln. BEF. Uiteindelijk werd exact 37.937.718.833 BEF van het wetenschapsbudget 1997 vastgelegd. Dat is 99,7 % - men kan dus stellen dat er een grote overeenkomst was tussen de theorie en de reële aanwending. Van de vastgelegde bedragen was nagenoeg 94% geordonnanceerd op 29 oktober 1998.

Wetenschapskredieten per departement

De overzichtstabel geeft aan hoeveel van de beschikbare kredieten werden vastgelegd. Voor het departement Coördinatie was er niet enkel een luik wetenschapsbeleid dat zich richtte op het buitenlands beleid - maar ook voor de staatshervorming, voor emancipatie & gelijkekansenbeleid. Daarom is het budget wetenschapsbeleid uiteindelijk hoger dan vermeld in het HBPWB 1997 en de Speurgids '97.

Bij het departement Algemene Zaken en Financiën werden alle voorziene kredieten vastgelegd. Bij het departement Onderwijs werd uiteindelijk 99,8% van de beschikbare kredieten vastgelegd.

Voor het departement Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur werd voor bepaalde basisallocaties een vermindering van de kredieten vastgesteld, voor andere werden meeruitgaven genoteerd. Alles samengenomen, resulteert dit in een meeruitgave voor wetenschapsbeleid van 37 mln. BEF.

Voor het departement Economie, Werkgelegenheid, Binnenlandse Aangelegenheden en Landbouw werd enerzijds annulering, anderzijds een kredietstijging waargenomen. Het eindresultaat is een vermindering van de kredieten wetenschapsbeleid met 20 mln. BEF.

Het departement Leefmilieu en Infrastructuur heeft, zoals te verwachten is met de vele programma's en wetenschaps-basisallocaties die dit departement rijk is, nogal wat wijzigingen. Op het totaal budget (voor MINA-fonds en de departementale W-BA's samen) werd een vermindering in besteding van 160 mln. BEF (10%) vastgesteld.

Voor het departement Wetenschap, Innovatie en Media werd voor het programma 71.1 een minderbesteding van 37 mln. en voor 71.3 een meeruitgave van 76 mln. vastgesteld. Programma 71.2 en programma 72.2 bleven nagenoeg ongewijzigd.

2° wat was de verdeling volgens het type van wetenschappelijke activiteit ?

De budgetten vastgelegd voor **O&O**, **O&V** en **W&T** komen in grote mate overeen met de in het HBPWB 1997 en de Speurgids voorziene kredieten (zie overzichtstabel). In de overzichtstabel werd rekening gehouden met de begrotingsaanpassingen.

De overeenkomst is nog beter als men er rekening mee houdt dat ongeveer 270 mln. oorspronkelijk werd geklasseerd als O&V, terwijl het in feite W&T-activiteiten betrof. Hieruit blijkt eens te meer dat een juist begrip van de definities O&O, O&V en W&T onontbeerlijk is, vooral omdat het juist begrippen betreft die voor interpretatie vatbaar zijn, zelfs voor "FRASCATI-adepten". Cruciaal is dan ook een constante begeleiding van de dossierbehandelaars. Dit moet op regelmatige basis gebeuren, aangezien de dossierbehandelaars niet altijd dezelfde blijven.

3° Hoe was de verdeling van de middelen over de verschillende categorieën van beneficianten ?

De meest begunstigde bestemmingen van het wetenschapsbeleid waren (stand van zaken op 29 oktober 1998) :

KU Leuven	8.578.006.903
UGent	5.881.306.188
UA	3.006.231.843
VUB	2.929.684.689
Financ. Instellingen	1.403.858.506
VITO	1.233.756.302
IMEC	1.091.400.000
VIB	955.212.000

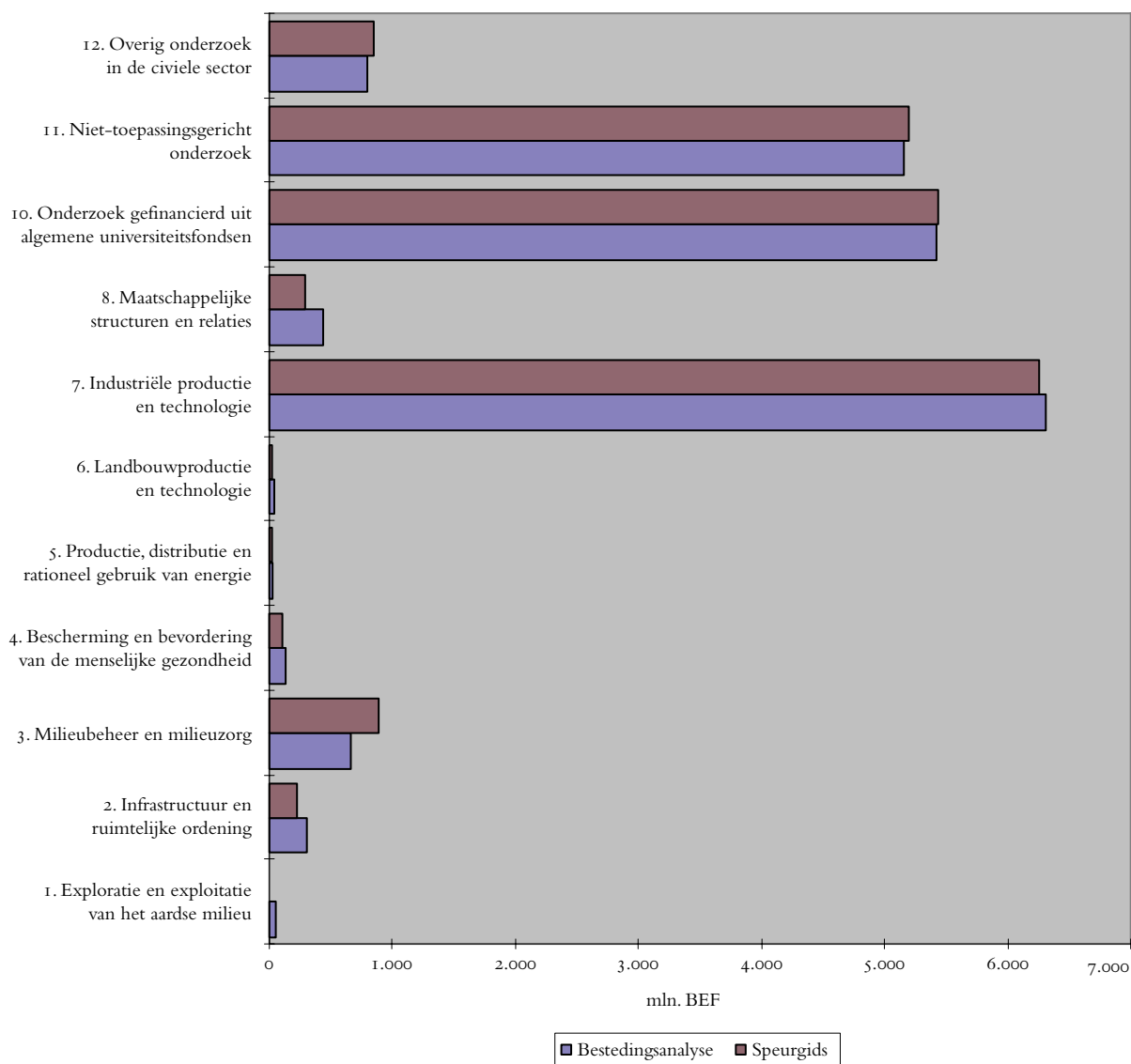
Het totaal vastgelegd krediet voor wetenschapsbeleid bedraagt 37.937,7 mln. BEF. Voor 35.282 mln. BEF zijn de begunstigden bekend. Van dit bedrag is 60,5% bestemd voor de universiteiten.

4° Hoe is de verdeling van de middelen over de wetenschappelijke disciplines of onderzoeksdomeinen ?

In de mate de kredieten op de verschillende basisallocaties gebruikt worden voor projecten/initiatieven in een betrokken domein, zijn de NABS-codes na te trekken. De aldus bekomen NABS-verdeling kwam grotendeels overeen met deze van de Speurgids '97.

Verdeling van de NABS-codes in de Speurgids en de bestedingsanalyse 1997

5° Hoe was de verdeling qua kostensoort : personeels-, werkings-, uitrustingskosten en overhead ?

Er was niet voldoende informatie beschikbaar om een volledige analyse uit te voeren. Wel kan interessante informatie vermeld worden. Zo was het toegepast percentage voor overheadkosten als volgt: op een steekproef van 32 fiches waren er 24 fiches waarbij 10% overheadkosten werden berekend. Echter werden sporadisch ook lagere percentages vastgesteld, variërend van 2,5% tot 7,5%.

6° Welke functionele verbanden kunnen we aantonen?

We nemen als voorbeeld het verband tussen MINA-fonds en de TWOL

Binnen het departement LIN werd vanaf 1995 een fysisch programma Toegepast Wetenschappelijk Onderzoek Leefmilieu (TWOL) opgesteld voor de afdelingen van AMINAL, het Instituut voor Natuurbehoud, het Instituut voor Bosbouw en Wildbeheer en de Vlaamse overheidsinstellingen VMM, VLM, OVAM.

TWOL omvat alle studies waarvan de financiering kan gebeuren op basisallocaties van begrotingsprogramma 61.1, én via de kredietlijnen van het MINA-fonds voor de Vlaamse overheidsinstellingen VMM, VLM, OVAM, AQUAFIN.

Als studies voor het TWOL komen in aanmerking:

studies betreffende diverse vormen van verontreiniging (lucht, water, bodem); geluidshinder; grondwaterbeheer; milieuplanning, milieurecht, milieuhygiëne; externe veiligheid; milieu-effectrapportage; studiewerk door laboratoria die meer omvatten dan metingen; bossen; jacht; visserij; groenvoorziening; bosbouwkundig onderzoek; boskartering; natuurbehoud; ruilverkaveling; landinrichting; hydraulica; waterhuishouding van landbouwgronden; drinkwatervoorziening; afvalstoffen. Komen niet in aanmerking: routinemetingen met meetnetten; controlemetingen en analyses zonder bijkomend studiewerk of in het kader van de milieu-inspectie; referentietaken van referentielaboratoria inzake water, lucht en afval.

Het budgettaire programma TWOL 1997 werd ingediend als budgettair implementatieplan TWOL 1997. Het is een instrument voor een optimale afstemming van de onderzoeksprojecten tussen de afdelingen van de administratie en de Vlaamse openbare instellingen. In het ontwerpprogramma 1998 werden de projecten niet enkel opgesomd per afdeling, maar ook gebundeld per thema of hoofdstuk van het MINA-plan 2. Dit laat een bijkomende evaluatie toe voor een optimale inzet van de onderzoekskredieten ter voorbereiding of ter uitvoering van het MINA-plan 2 en het decreet Natuurbehoud.

3.2 De methodologie bestedingsanalyse wetenschapsbeleid

Uit de resultaten van deze eerste oefening blijkt dat de bestedingsanalyse wetenschapsbeleid nuttig is als beleidsondersteunend instrument. Echter is een meer structurele methode nodig, zoals voordien reeds gesteld trouwens.

De bestedingsanalyse dient (via een bijblad of op een andere manier) in het financieel systeem ingeschakeld te worden. Dit kan men doorvoeren bij de herstructurering van het FS, waarbij men streeft naar een veralgemeend systeem voor alle processen in het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap.

De bestedingsfiche wetenschapsbeleid dient qua notatie het wetenschapsdossier te volgen over het ganse verloop van het behandelingsproces, gaande van dossierbehandelaar tot de allerlaatste uitbetaling en zelfs de eventuele evaluatie achteraf. Een en ander kan verlopen via INTRANET.

Van in het begin werd vooropgesteld dat elke bestedingsfiche het dossier diende te volgen in de verschillende stappen van zijn behandeling. De invulling van de wetenschapsgebonden gegevens (O&O, type O&O, kostensoort, e.d.) dient te gebeuren door de dossierbehandelaar, aangezien deze nauwkeurig weet welke materie het betreft. Daarna dient de fiche het dossier te volgen naar de vastleggingskontroleur en de ordonnateur. De behandeling van deze materie dient dus geïntegreerd te worden in de normale werkzaamheden van de betrokken administraties

Het proces zou (ten dele) kunnen geautomatiseerd worden via coderingen voor de gegevens wetenschapsbeleid, met dien verstande dat het slechts een instrument is om het werk systematisch uit te voeren. Automatisatie betekent niets als de inhoud niet correct is. Anders heeft men gewoon een overbodig ingewikkeld systeem en bijkomende worklast gecreëerd ... die niet leiden tot betrouwbare resultaten. Dit alles dient dan nog op een systematische wijze te worden geïnitieerd, gecoördineerd, opgevolgd en geanalyseerd.

Voorlopig worden de bestedingen wetenschapsbeleid opgevolgd via het financieel systeem, aangevuld met thematische bestedingsanalyses, zoals er in de diverse Speurgidsen reeds werden gepubliceerd.

HOOFDSTUK - IV.4

Besteding van de middelen voor wetenschapsinformatie

1. Het vertrekpunt : het Wetenschaps- en technologiebeleid

1.1 De acties Wetenschapsinformatie en hun inkadering in het beleid

De basis voor de acties Wetenschapsinformatie is het door de minister voor Wetenschap en Technologie uitgewerkte beleid. De beleidsnota 1995-1999 en de daarop volgende documenten, geven aan in welke mate de Vlaamse regering belang hecht aan dit luik : het blijkt één van de beleidsprioriteiten te vormen. Wetenschapsinformatie behelst een breed spectrum : van informatie door de onderzoekers zelf (in binnen- en buitenland!) over de research in Vlaanderen, tot het voorlichten van de Vlaamse bevolking over het brede wetenschaps- en technologie-beleid. Een bijzonder aandachtspunt is de impact van de resultaten van het onderzoek op de samenleving.

De organisatie van de Vlaamse Wetenschapsweek in 1994 – één van de eerste initiatieven die de Vlaamse overheid op dit vlak – heeft een echte dynamiek op gang gebracht. Deze dynamiek zal nog verder worden versterkt, niet alleen door de recurrente organisatie van de Wetenschapsweek, maar tevens door het verder uitbouwen van een aantal instrumenten, die wetenschap en technologie dichtbij de mens te brengen.

Aangezien de Vlaamse regering het engagement nam om de budgetten wetenschaps- en technologiebeleid van 1996 tot en met 1999 jaarlijks met twee miljard te doen toenemen, zal naar de toekomst toe Wetenschapsinformatie zich verder moeten profileren naar :

- het uitdrukkelijker informeren over het beleid ;
 - het afleggen van een brede verantwoording over het gebruik van de middelen.
- Het is tenslotte de bevolking die de middelen genereert om dit beleid mogelijk te maken.

1.2 Doelstellingen en doelgroepen voor de acties Wetenschapsinformatie

Jaarlijks wordt de beleidsvisie geconcretiseerd in een actieplan, dat de initiatieven beschrijft die in datzelfde jaar zullen worden genomen.

De doelstellingen die men nastreeft, zijn de volgende :

- informatie verstrekken en interesse wekken ;
- sensibiliseren (over het belang van wetenschap en technologie in onze maatschappij) ;
- verantwoording afleggen over de aanwending van de middelen voor het onderzoek.

De uiteindelijke bedoeling is het creëren en in stand houden van een maatschappelijk draagvlak voor wetenschap en technologie en tegelijk de democratische besluitvorming erover mogelijk te maken.

Doelgroepen tot wie men zich richt en effect dat men wil bereiken :

Publiek	Groot publiek	Jeugd	Wetenschappelijk publiek	Geselecteerd publiek	Buitenland
Gewenst effect					
Informatie verstrekken	X	X	X	X	X
Interesse wekken	X	X			
Verantwoording afleggen (=> sensibilisering)	X	X	X		
Science literacy verhogen	X	X	X	X	
Betrekken bij voorlichting	X	X			

Het jaarlijkse actieplan wordt opgesteld door de afdeling Wetenschappen van de administratie Wetenschap en Innovatie. Een deel van de acties wordt uitgewerkt en gerealiseerd in overleg met de stichting Flanders Technology International. Een ander deel blijft in eigen beheer. Het is vooral in die laatste acties dat de strategische doelstellingen van het beleid worden ingebed.

Het aldus gevormde ontwerp-actieplan wordt vervolgens ter goedkeuring voorgelegd aan de minister-president.

1.3 Overzicht van de acties vanaf 1994 naar de verschillende doelgroepen

We vermelden dat de activiteiten in bijgaande tabel gesitueerd worden bij de doelgroep(en) waar ze in eerste instantie voor bedoeld zijn – het vermelde jaar is dat van de opstart. De tabel reflecteert m.a.w. de activiteiten, zoals voorzien in het jaarlijkse actieplan. Een project kan dus eventueel pas het volgende jaar daadwerkelijk plaatsvinden.

Vaststellingen en aanbevelingen:

- Het is meteen duidelijk dat er vanaf 1996 veel meer activiteiten werden opgezet dan daarvoor. Dit heeft vooral te maken met de fundamentele verhoging van de beschikbare kredieten op de basisallocatie.

Budgettair worden de acties Wetenschapsinformatie (behoudens enkele uitzonderingen) gealloceerd op B.A. 12.23.71.10.

Het budget evolueerde sinds 1994 (in vastlegging) als volgt :

- 1994: ca. 25 mln. ;
 - 1995: ca. 17 mln. ;
 - 1996: ca. 70 mln. ;
 - 1997: ca. 88 mln. (waarvan ong. 15 mln. voor de aankoop van de Wetenschapstruck op B.A. 74.02.71.10) ;
 - 1998: ca. 95 mln.
- Vanaf 1997 en 1998 zijn de activiteiten evenwichtig verdeeld over de verschillende doelgroepen. Dit is vooral te danken aan het feit dat het hogere budget toeliet ook doelgroepen aan te spreken die initieel minder aan bod kwamen.
 - Bepaalde activiteiten worden – om de permanentie en continuïteit van wetenschapsinformatie te bevorderen – meermaals georganiseerd. Bij de opeenvolgende uitwerkingen van zo'n actie, houdt men waar mogelijk rekening met de ondertussen uitgevoerde evaluaties.

2. Overzicht van een aantal belangrijke initiatieven

2.1 Vlaamse Wetenschapsweek

De Vlaamse Wetenschapsweek vindt om de twee jaar plaats en werd het eerst georganiseerd in 1994. In 1998 werd de Vlaamse Wetenschapsweek voor de eerste keer opgezet rond een centraal thema: "Grenzen voorbij". Dit thema verwijst naar de veelsoortige grenzen die dagelijks in het wetenschappelijk en technologisch onderzoek worden doorbroken.

De Vlaamse Wetenschapsweek bestaat uit vier onderdelen:

- **"Wetenschap in de kijker":**

Onder deze noemer organiseren de Vlaamse universiteiten, hogescholen en wetenschappelijke instellingen (evenals een aantal federale instellingen), een hele week lang interactieve activiteiten voor de jongeren uit de derde en vierde graad van het secundair onderwijs en van het hoger onderwijs van één cyclus. Bedoeling is dat de jongeren zich gedurende een dag of halve dag zelf "wetenschapper" kunnen voelen. Meer dan 29.750 deelnemers (jongeren en begeleidende leerkrachten) schreven zich in 1998 in voor meer dan 300 activiteiten, wat zich vertaalde in een totale capaciteit van 43.505 plaatsen (1994 : 26.289 inschrijvingen op een capaciteit van 38.973 plaatsen ; 1996: 27.446 op een aanbod van 40.614 plaatsen). Nieuw dit jaar was de mogelijkheid om zich on-line te informeren over het programma en zich ook via dat medium in te schrijven. Dat gebeurde via een speciale website voor de Vlaamse Wetenschapsweek. Meer dan 90% van de inschrijvingen gebeurde via elektronische weg om de mogelijkheid daartoe maximaal open te breken, werd trouwens samengewerkt met de bibliotheken. Wie zelf niet over internet beschikt, kan het programma daar via een

geprivilegeerde toegang gratis consulteren.

De Vlaamse Gemeenschap rekent voor de organisatie van deze actie in belangrijke mate op de medewerking van de hogervermelde (onderwijs)instellingen en sluit met hen een samenwerkingsprotocol af.

- **Wetenschapsfeest:**

Een familiegebeuren dat het begin of het einde van de Vlaamse Wetenschapsweek inluit. Het Wetenschapsfeest wordt ook in de oneven jaren georganiseerd en dan – voor zover mogelijk – gekoppeld aan een andere happening, zoals bijvoorbeeld de Trein-Tram-Bus-dag (1995) en de Brusseldag van de Bond van Grote en Jonge Gezinnen (1997).

In 1998 liep het Wetenschapsfeest voor het eerst over twee dagen. Meer dan 22.000 bezoekers kwamen er op af.

- **Projectwerk:**

Speciaal voor de derde graad van het basisonderwijs werd onder de titel "Geef uw leerlingen de ruimte" heus projectwerk opgezet. Aan de hand van een uitgebreid didactisch dossier, konden de leerkrachten met hun klas de hele week extra aandacht besteden aan wetenschap en technologie. Leidraad was een boeiend verhaal dat de leerlingen toeliet om via opdrachten en proeven kennis te maken met verschillende wetenschappelijke fenomenen, zonder het gevoel te krijgen in de wetenschapsles te zitten. Het project sloot ook nauw aan bij de leerplannen en eindtermen Wereldoriëntatie.

- **Kwaliteitslabel Vlaamse Wetenschapsweek:**

Projecten die worden ingericht door sterrenwachten, musea, andere verenigingen,..., en die mee aangekondigd worden binnen de Vlaamse Wetenschapsweek. Bovendien mogen, ze het logo gebruiken.

2.2 Doe-pakketten

Wetenschappelijke activiteit uitvoeren in klasverband, passend binnen het onderdeel "Technologische Opvoeding" van het leerprogramma van het basisonderwijs: dat is het doel van de doe-pakketten.

Elk pakket bestaat uit een tiental onderwerpen, netjes verdeeld over de graden van het basisonderwijs. Het bevat genoeg materiaal voor de hele klas.

Een interessant facet is dat de leerkracht voldoende informatie en basismateriaal ontvangt om de experimenten – dank zij aankoop van het deel materiaal dat het vorige jaar werd opgebruikt – een volgend schooljaar opnieuw uit te voeren in zijn of haar nieuwe klas.

De vorige edities hadden een groot succes:

	1995: Knutselen is tof	1996: Proeven van Wetenschap	1997: Experimenteren is leren
productie (stuks)	2000	1 500	2 100
verdeling (stuks)	1970	1 485	1 600*
geadresseerden	ongeveer 1200	864	925*
stuks tekort		574	
voor ... adressen		332	

*: situatie per 1/4/98

Uit de evaluatie van de eerste en tweede reeks gaf een aantal elementen die toelieten de derde reeks te verbeteren. Gezien het verschillende karakter van deze laatste, zal het eerder deze evaluatie zijn die invloed uitoefent naar volgende reeksen.

In 1998 werd de actie voortgezet en zijn 2.100 pakketten ter verdeling voorzien. De pakketten worden verkocht aan een drempelprijs.

2.3 Wetenschapstruck Experion®

De Wetenschapstruck Experion® is een uit de kluiten gewassen vrachtwagen, die in een mum van tijd omgetoverd wordt tot een bruikbare oppervlakte van 75 m². Jongeren van het eerste jaar secundair onderwijs moeten hierin een "zeer geheime" opdracht vervullen via allerlei proefjes en experimenten. Experion® is als het ware Wetenschapsinformatie op wielen ... en beweegt aldus door heel Vlaanderen. Dit initiatief richt zich naar de jongeren in de eerste graad van het secundair onderwijs. Op eenvoudig verzoek van de school komt de Experion® de speelplaats oprijden en kunnen de leerlingen de geheime missie vervullen. In groepen van drie doorlopen de leerlingen drie van de in totaal negen experimenten en komen aldus op een leuke manier in contact met wetenschap – via proeven die aansluiten bij de eindtermen "Technologische opvoeding". Hoe beter zij dit doen, hoe meer kans om het geheim te ontsluiten.

Het project Experion® (of Wetenschapsbus) werd opgestart in 1996. De procedure (algemene offerte-aanvraag) voor de aankoop van de "naakte bus" werd afgerond in oktober 1997. In de loop van 1998 werd deze bus opgeleverd en kon de binnen- en buitenafwerking en –invulling vervolledigd worden. De Experion® werd gelanceerd op 14 oktober 1998 en begon zijn rondreis door Vlaanderen op 19 oktober.

2.4 Oproep projecten Wetenschapsinformatie

In 1997 werd voor het eerst een oproep tot het indienen van projecten Wetenschapsinformatie gelanceerd.

Bedoeling is het in het actieplan inlassen en ondersteunen (financieel of anders), van projecten Wetenschapsinformatie – waarbij participatie door de Vlaamse Gemeenschap een meerwaarde kan genereren. Voordien werden occasioneel projecten gehonoreerd – dit gebeurde echter vaak op ad hoc basis. Een nieuwe procedure voor het indienen en honoreren van voorstellen werd dan ook in 1997 opgezet, zodat de projecten op een correcte manier voor ondersteuning kunnen worden geselecteerd.

De voorstellen moeten de doelstellingen en acties Wetenschapsinformatie versterken of aanvullen. Het is ook zaak bij de evaluatie niet alleen oog te hebben voor kwaliteit en originaliteit, maar ook naar de doelgroep waarop men zich richt. Men zal zich in de mate van het mogelijke richten naar projecten, gericht naar doelgroepen die in het actieplan minder begunstigd worden.

Bij de oproep 1997 werden 56 voorstellen ingediend, waarvan er uiteindelijk 18 werden gehonoreerd. Er was globaal 13,5 mln. BEF voorzien.

De gehonoreerde projecten samen vertegenwoordigen ongeveer 10 mln. BEF.

Bijlage - 1

Horizontale Begrotingsprogramma's Wetenschapsbeleid 1996-1999

1. De tabel geeft een overzicht van de Horizontale Begrotingsprogramma's Wetenschapsbeleid (HBPWB's) van 1996 tot 1999. Zij is bedoeld als een soort historisch overzicht van alle Wetenschaps-BA's over de periode 1996-1999. Het toont de beweging van BA's over verschillende programma's over de jaren heen, het verdwijnen en ontstaan van BA's, etc. Kortom, het geeft de hele dynamiek weer van het HBPWB.

2. Hoe moet de overzichtstabel van de HBPWB's voor 1996-1999 worden gelezen?

De tabel bestaat enerzijds uit de cijfergegevens van de BA's, gerangschikt volgens de begrotingsprogramma's van 1996 tot en met 1999, en anderzijds uit de begeleidende bladzijden met voor elk BA de hoofdtabel (HFDlabel) en de label. De HFDlabel duidt kort aan voor welk doel, departement, VOI, wetenschappelijke instelling, enzovoort de BA staat. De label beschrijft meer in detail de bestemming van de gelden van een bepaalde BA.

'Prog' staat voor 'begrotingsprogramma'. Het geeft de beleidsdomeinen aan die onder de diverse administraties ressorteren. In deze tabel ligt de nadruk op het grote overzicht van de programma's en de BA's. De opsomming van de verschillende administraties e.d. werd weggelaten; dit is immers bedoeld als een berekeningstabel.

Per programma worden de BA's gerangschikt. Over de jaren heen verschuiven sommige BA's van het ene programma naar het andere en/of veranderen basisallocaties ook van nummer. Zo was de dotatie aan de VITO in 1996 ondergebracht in de BA 41.02 onder programma 13.3 en in 1997 en 1998 in de BA 41.02 onder programma 71.3. Nadat de nummers van de basisallocaties in overeenstemming werden gebracht met de E.S.R. 95 codificatie werd vanaf 1999 de dotatie aan de VITO ondergebracht onder BA 3102. Dergelijke evoluties worden bewaard in deze tabel. Hoewel de werkwijze de lezing van de tabel bemoeilijkt, heeft ze het voordeel dat ze de realiteit weergeeft. Ze maakt het bovendien mogelijk om later de evoluties te reconstrueren.

Per begrotingsjaar worden weergegeven (bijvoorbeeld voor 1999):

KR99 (Krediet '99): het volledige krediet ingeschreven op een bepaalde BA;
WB99 (Wetenschapsbeleid '99): het bedrag dat op die BA daadwerkelijk bestemd is voor wetenschapsbeleid. De rest van het bedrag gaat naar andere, niet-wetenschappelijke activiteiten;
OO99: het bedrag van de BA dat in 1999 bestemd is voor O&O;
OV99: het bedrag van de BA dat in 1999 bestemd is voor O&V;
WT99: het bedrag van de BA dat in 1999 bestemd is voor W&T;
MOO: multiplicator voor O&O;
MOV: multiplicator voor O&V;
MWT: multiplicator voor W&T.

De multiplicatoren geven aan welke proportie van het krediet op een bepaalde BA bestemd is voor O&O, O&V en W&T. De som van deze proporties is uiteraard gelijk aan het gedeelte van de desbetreffende BA dat bestemd is voor wetenschapsbeleid. De multiplicatoren blijven vrij constant in de tijd. Waar ze wijzigen, wordt voor de BA een nieuwe rij gebruikt.

Overzicht Horizontale Begroting Wetenschapsbeleid ('96 - '99)

PROG	BA	MOO	MOV	MWT	KR96	WB96	OO96	OV96	WT96	KR97	WB97	OO97	OV97	WT97	KR98	WB98	OO98	OV98	WT98	KR99	WB99	OO99	OV99	WT99
11.3	1221	0,60	0,00	0,00											10,00	6,00	6,00	0,00	0,00	10,00	6,00	6,00	0,00	0,00
11.4	1201	0,50	0,00	0,00											36,40	18,20	18,20	0,00	0,00					
11.4	1201	0,10	0,00	0,00																22,00	2,20	2,20	0,00	0,00
11.4	3301	0,50	0,00	0,00											16,50	8,25	8,25	0,00	0,00					
11.4	3301	0,10	0,00	0,00																42,50	4,25	4,25	0,00	0,00
11.5	3201	0,00	0,00	1,00																456,50	456,50	0,00	0,00	456,50
12.1	1236	1,00	0,00	0,00						20,00	20,00	20,00	0,00	0,00	20,00	20,00	20,00	0,00	0,00					
12.1	1240	1,00	0,00	0,00																20,00	20,00	20,00	0,00	0,00
13.1	0190	0,00	0,00	1,00	8,50	8,50	0,00	0,00	8,50	8,50	8,50	0,00	0,00	8,50	4,80	4,80	0,00	0,00	4,80	4,80	4,80	0,00	0,00	4,80
13.1	1201	1,00	0,00	0,00	165,60	165,60	165,60	0,00	0,00															
71.1	1201	0,00	0,00	1,00						50,00	50,00	0,00	0,00	50,00	56,40	56,40	0,00	0,00	56,40	55,40	55,40	0,00	0,00	55,40
13.1	1202	1,00	0,00	0,00	5,00	5,00	5,00	0,00	0,00															
71.1	1202	0,00	0,00	1,00											200,00	200,00	0,00	0,00	200,00					
71.1	1203	0,00	0,00	1,00																97,70	97,70	0,00	0,00	97,70
13.1	1223	0,00	0,00	1,00	84,10	84,10	0,00	0,00	84,10	85,20	85,20	0,00	0,00	85,20	96,30	96,30	0,00	0,00	96,30					
13.1	1224	1,00	0,00	0,00	253,60	253,60	253,60	0,00	0,00	257,00	257,00	257,00	0,00	0,00	299,30	299,30	299,30	0,00	0,00	456,20	456,20	456,20	0,00	0,00
13.1	1225	0,00	0,00	1,00	31,00	31,00	0,00	0,00	31,00															
13.1	1227	1,00	0,00	0,00	190,00	190,00	190,00	0,00	0,00															
13.1	1228	1,00	0,00	0,00	145,00	145,00	145,00	0,00	0,00											23,90	23,90	23,90	0,00	0,00
71.1	1229	1,00	0,00	0,00						400,00	400,00	400,00	0,00	0,00	450,00	450,00	450,00	0,00	0,00	400,00	400,00	400,00	0,00	0,00
71.1	1230	1,00	0,00	0,00																50,00	50,00	50,00	0,00	0,00
71.1	3301	0,00	0,00	1,00																18,30	18,30	0,00	0,00	18,30
71.1	3341	1,00	0,00	0,00						5,00	5,00	5,00	0,00	0,00	5,10	5,10	5,10	0,00	0,00	5,10	5,10	5,10	0,00	0,00
71.1	3342	1,00	0,00	0,00						6,00	6,00	6,00	0,00	0,00	6,10	6,10	6,10	0,00	0,00	6,00	6,00	6,00	0,00	0,00
71.1	3343	1,00	0,00	0,00											30,00	30,00	30,00	0,00	0,00	30,40	30,40	30,40	0,00	0,00
71.1	4010	0,00	1,00	0,00																40,00	40,00	0,00	40,00	0,00
71.1	4101	0,40	0,00	0,60						14,60	14,60	5,84	0,00	8,76	14,60	14,60	5,84	0,00	8,76					
71.1	4101	0,40	0,00	0,60																29,00	29,00	11,60	0,00	17,40
13.1	4102	1,00	0,00	0,00	64,20	64,20	64,20	0,00	0,00															
13.1	4103	0,00	0,00	1,00	9,20	9,20	0,00	0,00	9,20	9,40	9,40	0,00	0,00	9,40	9,60	9,60	0,00	0,00	9,60	9,70	9,70	0,00	0,00	9,70
13.1	4104	0,00	0,00	1,00	5,40	5,40	0,00	0,00	5,40	5,50	5,50	0,00	0,00	5,50	5,60	5,60	0,00	0,00	5,60	8,10	8,10	0,00	0,00	8,10
71.1	6001	0,00	0,00	1,00																700,00	700,00	0,00	0,00	700,00
71.1	7402	0,00	0,00	1,00																80,00	80,00	0,00	0,00	80,00
13.2	3301	1,00	0,00	0,00	481,50	481,50	481,50	0,00	0,00	548,20	548,20	548,20	0,00	0,00	604,40	604,40	604,40	0,00	0,00					
13.2	3302	1,00	0,00	0,00	1094,40	1094,40	1094,40	0,00	0,00															
13.2	3303	1,00	0,00	0,00	629,90	629,90	629,90	0,00	0,00															
71.2	3304	1,00	0,00	0,00						3093,50	3093,50	3093,50	0,00	0,00	3380,30	3380,30	3380,30	0,00	0,00					
71.2	3305	0,00	0,00	1,00											50,00	50,00	0,00	0,00	50,00					
71.2	3343	1,00	0,00	0,00						1,80	1,80	1,80	0,00	0,00										
71.2	3404	1,00	0,00	0,00						8,10	8,10	8,10	0,00	0,00	8,10	8,10	8,10	0,00	0,00					
71.2	4005	0,00	0,00	1,00																50,70	50,70	0,00	0,00	50,70
71.2	4101	1,00	0,00	0,00						1431,80	1431,80	1431,80	0,00	0,00	1698,40	1698,40	1698,40	0,00	0,00	2242,70	2242,70	2242,70	0,00	0,00
71.2	4102	1,00	0,00	0,00																688,40	688,40	688,40	0,00	0,00
71.2	4103	1,00	0,00	0,00																3407,40	3407,40	3407,40	0,00	0,00
13.2	4104	1,00	0,00	0,00	570,80	570,80	570,80	0,00	0,00															
71.2	4104	1,00	0,00	0,00																15,00	15,00	15,00	0,00	0,00
71.2	4105	1,00	0,00	0,00						1,50	1,50	1,50	0,00	0,00										
13.2	4107	1,00	0,00	0,00	601,40	601,40	601,40	0,00	0,00															
71.3	1225	0,00	0,00	1,00						31,00	31,00	0,00	0,00	31,00	51,00	51,00	0,00	0,00	51,00	86,00	86,00	0,00	0,00	86,00
71.3	1226	0,00	0,00	1,00						50,00	50,00	0,00	0,00	50,00										
71.3	1228	1,00	0,00	0,00						145,00	145,00	145,00	0,00	0,00										

PROG	BA	HFDLABEL	LABEL
11.3	1221	Staatshervorming	Onderzoeks-, studie- en expertisekosten i.v.m. de staatshervorming
11.4	1201	Gelijkekansenbeleid	Allerhande uitgaven met betrekking tot emancipatie en gelijkekansenbeleid
11.4	1201	Gelijkekansenbeleid	Allerhande uitgaven met betrekking tot emancipatie en gelijkekansenbeleid
11.4	3301	Gelijkekansenbeleid	Subsidies met betrekking tot emancipatie en gelijkekansenbeleid
11.4	3301	Gelijkekansenbeleid	Subsidies met betrekking tot emancipatie en gelijkekansenbeleid
11.5	3201	Permanente vorming en innovatie	Allerhande subsidies m.b.t. permanente vorming en innovatie
12.1	1236	Externe Betrekkingen	Onderzoek en studies mbt het Vlaams buitenlands beleid
12.1	1240	Externe Betrekkingen	Onderzoek en studies mbt het Vlaams buitenlands beleid
71.1	0190	VIA inkomsten	Uitgaven m.b.t. de inventarisatie en valorisatie van het wetenschappelijk en technologisch onderzoek
13.1	1201	Allerhande acties	Uitgaven m.b.t. de conceptie, voorbereiding en uitvoering van wetenschappelijke acties
71.1	1201	Allerhande acties	Uitgaven m.b.t. de conceptie, voorbereiding en uitvoering van wetenschappelijke acties
13.1	1202	Informatiemaatschappij	Allerhande uitgaven ivm de informatiemaatschappij.
71.1	1202	Informatiemaatschappij	Allerhande uitgaven in verband met de informatiemaatschappij
71.1	1203	Wetenschapsvoorlichting	Uitgaven tot bekendmaking van het wetenschapsbeleid en het wetenschappelijk onderzoek
71.1	1223	Wetenschapsvoorlichting	Uitgaven tot bekendmaking van het wetenschapsbeleid en het wetenschappelijk onderzoek
71.1	1224	Internationale samenwerking	Uitgaven in het kader van de internationale wetenschappelijke samenwerking
71.1	1225	Overeenkomst FTI	Allerhande uitgaven in het kader van de overeenkomst met Flanders Technology International
71.1	1227	Humane wetenschappen	Stimulering van het wetenschappelijk onderzoek in de sociale wetenschappen en in de cultuur- en gedragswetenschappen.
71.1	1228	Wetenschappelijk onderzoek	Onderzoek onder leiding van de Vlaamse minister voor wetenschapsbeleid en technologie
71.1	1229	Beleidsgericht onderzoek	Beleidsgericht onderzoek
71.1	1230	Beleidsgericht onderzoek in de sector gezondheid	Allerhande uitgaven toegepast beleidsgericht onderzoek in de sector gezondheid
71.1	3301	Bekendmaking wetenschapsbeleid	Allerhande subsidies met betrekking tot de bekendmaking van het wetenschapsbeleid en het wetenschappelijk onderzoek
71.1	3341	KMDA	Subsidie aan de Koninklijke Maatschappij voor Dierkunde in Antwerpen (KMDA)
71.1	3342	Born-Bunge Stichting	Subsidie aan de Born-Bunge Stichting in Antwerpen
71.1	3343	Vlaams Instituut voor Zeewetenschappen	Subsidie aan het Vlaams Instituut voor Zeewetenschappen
71.1	4010	Innovatie Hoger Onderwijs	Subsidiering innovatieprojecten in het Hoger Onderwijs
71.1	4101	Koninklijke Academie	Subsidie aan de Koninklijke Academie voor Wetenschappen, Letteren en Schone Kunsten van België
71.1	4101	Koninklijke Vlaamse Academie	Subsidie aan de Koninklijke Vlaamse Academie van België voor Wetenschappen en Kunsten
71.1	4102	Stichting Technologie Vlaanderen	Subsidie Stichting Technologie Vlaanderen
71.1	4103	Dotatie VRWB	Dotatie aan de Vlaamse Raad voor het Wetenschapsbeleid
71.1	4104	Subsidie IWETO	Subsidie in verband met de inventarisatie van het wetenschappelijk en technologisch onderzoek (I.W.E.T.O.)
71.1	6001	Informatiemaatschappij	Subsidies in verband met de informatiemaatschappij
71.1	7402	Aankoop hard- en software	Aankoop van hard- en software voor evaluatie, bibliometrie, IWETO en elektronische documentenleverantie
71.2	3301	Specialisatiebeurzen IWT	Subsidies aan het IWT in verband met toekennen van specialisatiebeurzen
71.2	3302	Projecten NFWO	Subsidie aan het NFWO voor ondersteuning van projecten van het niet gericht wetenschappelijk onderzoek
71.2	3303	Beurzen NFWO	Subsidie aan het NFWO voor het toekennen van beurzen en mandaten
71.2	3304	FWO	Subsidie aan het FWO Vlaanderen
71.2	3305	Interfacediensten	Subsidie aan universitaire interface-diensten
71.2	3343	Belgisch Historisch Instituut en Franse School	Subsidies voor de financiering van beurzen en aanverwante kosten voor het Belgisch Historisch Instituut te Rome en de Franse School te Athene (pro memorie)
71.2	3404	ICM	Subsidie aan het Interuniversitair College voor Managementwetenschappen
71.2	4005	Interfacediensten	Subsidie aan universitaire interface-diensten (ex BA 33.05)
71.2	4101	Bijzonder Onderzoeksfonds	Subsidie aan het Bijzonder Onderzoeksfonds aan de universiteiten
71.2	4102	Specialisatiebeurzen IWT	Subsidies aan het IWT in verband met toekennen van specialisatiebeurzen (ex BA 33.01)
71.2	4103	FWO	Subsidie aan het FWO Vlaanderen (ex BA 33.04)
71.2	4104	Bijzonder Onderzoeksfonds	Speciale fondsen voor onderzoek aan universitaire instellingen
71.2	4104	ICM	Subsidie aan het Interuniversitair College voor Managementwetenschappen (ex BA 34.04)
71.2	4105	Academic Research	Dotatie aan het FWO voor de financiering Academic Research Collaboration Programs met het Verenigd Koninkrijk en Nederland (pro memorie)
71.2	4107	Bijzonder Onderzoeksfonds	Uitgaven met betrekking tot onderling overlegde programma's
71.3	1225	FTI	Allerhande uitgaven in het kader van de overeenkomst met Flanders Technology International
71.3	1226	Technopolis	Allerhande uitgaven in het kader van Technopolis.
71.3	1228	Prevalorisatieonderzoek	Prevalorisatieonderzoek - basisonderzoek

Overzicht Horizontale Begroting Wetenschapsbeleid ('96 - '99)

PROG	BA	MOO	MOV	MWT	KR96	WB96	OO96	OV96	WT96	KR97	WB97	OO97	OV97	WT97	KR98	WB98	OO98	OV98	WT98	KR99	WB99	OO99	OV99	WT99
71.3	1228	1,00	0,00	0,00											400,00	400,00	400,00	0,00	0,00	653,60	653,60	653,60	0,00	0,00
71.3	3102	0,55	0,00	0,45																1108,40	1108,40	609,62	0,00	498,78
13.3	3301	1,00	0,00	0,00	980,90	980,90	980,90	0,00	0,00	1081,60	1081,60	1081,60	0,00	0,00	1106,30	1106,30	1106,30	0,00	0,00	1115,10	1115,10	1115,10	0,00	0,00
13.3	3302	1,00	0,00	0,00	920,00	920,00	920,00	0,00	0,00	947,60	947,60	947,60	0,00	0,00	976,00	976,00	976,00	0,00	0,00	976,00	976,00	976,00	0,00	0,00
13.3	4101	1,00	0,00	0,00	60,00	60,00	60,00	0,00	0,00	88,00	88,00	88,00	0,00	0,00	86,00	86,00	86,00	0,00	0,00					
13.3	4102	0,55	0,00	0,45	1063,70	1063,70	585,04	0,00	478,67	1085,10	1085,10	596,81	0,00	488,30	1029,60	1029,60	566,28	0,00	463,32					
13.3	4103	0,00	0,00	1,00	138,40	138,40	0,00	0,00	138,40	180,50	180,50	0,00	0,00	180,50	182,70	182,70	0,00	0,00	182,70	301,90	301,90	0,00	0,00	301,90
13.3	4104	1,00	0,00	0,00	100,00	100,00	100,00	0,00	0,00	100,00	100,00	100,00	0,00	0,00	170,00	170,00	170,00	0,00	0,00	170,00	170,00	170,00	0,00	0,00
13.3	4105	0,00	0,00	1,00	40,30	40,30	0,00	0,00	40,30	120,70	120,70	0,00	0,00	120,70	122,60	122,60	0,00	0,00	122,60					
13.3	4106	1,00	0,00	0,00						71,00	71,00	71,00	0,00	0,00	74,00	74,00	74,00	0,00	0,00	76,50	76,50	76,50	0,00	0,00
13.3	8502	1,00	0,00	0,00	200,00	200,00	200,00	0,00	0,00	200,00	200,00	200,00	0,00	0,00	200,00	200,00	200,00	0,00	0,00					
71.3	8503	0,00	0,00	1,00											250,00	250,00	0,00	0,00	250,00					
13.3	9911	1,00	0,00	0,00	1050,90	1050,90	1050,90	0,00	0,00	1407,30	1407,30	1407,30	0,00	0,00	1545,50	1545,50	1545,50	0,00	0,00	2338,60	2338,60	2338,60	0,00	0,00
13.3	9912	1,00	0,00	0,00	1196,80	1196,80	1196,80	0,00	0,00	1694,00	1694,00	1694,00	0,00	0,00	2172,00	2172,00	2172,00	0,00	0,00	2192,10	2192,10	2192,10	0,00	0,00
72.1	1201	0,25	0,00	0,25											17,20	8,60	4,30	0,00	4,30	16,30	8,15	4,08	0,00	4,08
72.2	4102	0,00	0,00	0,02						7328,90	146,58	0,00	0,00	146,58										
72.2	4102	0,00	0,00	0,03											7694,00	207,00	0,00	0,00	207,00					
72.2	4102	0,00	0,00	0,02																8002,00	160,04	0,00	0,00	160,04
72.2	4103	0,00	0,00	0,02						213,70	4,27	0,00	0,00	4,27										
72.2	4104	0,00	0,00	0,02						76,50	1,53	0,00	0,00	1,53										
21.1	1201	0,60	0,00	0,00											13,30	8,00	8,00	0,00	0,00					
21.1	1202	0,60	0,00	0,00																13,40	8,00	8,00	0,00	0,00
24.4	2105	0,25	0,75	0,00	451,80	451,80	112,95	338,85	0,00	238,50	238,50	59,63	178,88	0,00										
24.4	4001	0,25	0,75	0,00																459,70	459,70	114,93	344,78	0,00
24.4	6002	0,25	0,75	0,00																1132,90	1132,90	283,23	849,68	0,00
24.8	3103	0,25	0,75	0,00	1022,20	1022,20	255,55	766,65	0,00	897,70	897,70	224,43	673,28	0,00	819,20	819,20	204,80	614,40	0,00					
24.8	4003	0,25	0,75	0,00																107,90	107,90	26,98	80,93	0,00
24.8	5103	0,25	0,75	0,00	860,60	860,60	215,15	645,45	0,00	316,30	316,30	79,08	237,23	0,00	321,50	321,50	80,38	241,13	0,00					
33.2	0120	0,25	0,75	0,00	281,50	281,50	70,38	211,13	0,00															
33.2	0131	0,00	0,00	1,00	4,30	4,30	0,00	0,00	4,30															
33.2	1203	0,00	0,00	1,00						4,30	4,30	0,00	0,00	4,30	4,40	4,40	0,00	0,00	4,40	4,40	4,40	0,00	0,00	4,40
33.2	3301	0,50	0,50	0,00	103,40	103,40	51,70	51,70	0,00	103,40	103,40	51,70	51,70	0,00	103,40	103,40	51,70	51,70	0,00					
33.2	3338	0,25	0,65	0,10	26,80	26,80	6,70	17,42	2,68															
33.2	3341	1,00	0,00	0,00	6,30	6,30	6,30	0,00	0,00															
33.2	3342	1,00	0,00	0,00	7,40	7,40	7,40	0,00	0,00															
33.2	3343	1,00	0,00	0,00	1,80	1,80	1,80	0,00	0,00															
33.2	3345	1,00	0,00	0,00	0,50	0,50	0,50	0,00	0,00															
33.2	3346	1,00	0,00	0,00	8,30	8,30	8,30	0,00	0,00	8,30	8,30	8,30	0,00	0,00	8,30	8,30	8,30	0,00	0,00					
33.2	3347	1,00	0,00	0,00	10,30	10,30	10,30	0,00	0,00	10,30	10,30	10,30	0,00	0,00	10,30	10,30	10,30	0,00	0,00	10,30	10,30	10,30	0,00	0,00
33.2	3348	0,00	1,00	0,00	26,90	26,90	0,00	26,90	0,00															
33.2	3349	1,00	0,00	0,00	4,10	4,10	4,10	0,00	0,00	4,10	4,10	4,10	0,00	0,00	4,10	4,10	4,10	0,00	0,00	8,50	8,50	8,50	0,00	0,00
33.2	3404	1,00	0,00	0,00	9,30	9,30	9,30	0,00	0,00															
33.2	3409	0,00	0,00	1,00	1,60	1,60	0,00	0,00	1,60															
33.2	3410	0,25	0,75	0,00	0,20	0,20	0,05	0,15	0,00															
33.2	3424	0,25	0,75	0,00	1,50	1,50	0,38	1,13	0,00															
33.2	4001	0,50	0,50	0,00																88,40	88,40	44,20	44,20	0,00
33.2	4010	0,25	0,75	0,00																24,00	24,00	6,00	18,00	0,00

PROG	BA	HFDLABEL	LABEL
71.3	1228	STWW	Strategische Technologieën voor de bevordering van welzijn en welvaart (STWW)
71.3	3102	VITO	Dotatie aan de VITO (ex BA 41.02)
71.3	3301	IMEC	Subsidies aan de vzw IMEC
71.3	3302	VIB	Financiering van de Vlaamse Interuniversitaire instelling voor Biotechnologie
71.3	4101	Dotatie VITO - PRODEM	Specifieke dotatie VITO voor PRODEM
71.3	4102	Dotatie VITO	Dotatie aan de VITO
71.3	4103	Dotatie IWT	Werkingsmiddelen IWT
71.3	4104	HOBu-onderzoek	Speciale dotatie IWT voor het onderzoek aan hogescholen en allerhande initiatieven m.b.t. de informatisering van het onderwijs
71.3	4105	Prestaties IWT	Vergoeding voor geleverde prestaties door het IWT
71.3	4106	STV	Subsidie Stichting Technologie Vlaanderen.
71.3	8502	Biotechnologie Fonds Vlaanderen	Financiering Biotechnologie Fonds Vlaanderen
71.3	8503	Technopolis	Kapitaalsinbreng nv Technopolis
71.3	9911	Vastleggingsmachtiging FIOV	Vastleggingsmachtiging FIOV
71.3	9912	Vastleggingsmachtiging IWT	Vastleggingsmachtiging IWT
72.1	1201	Mediabeleid	Allerhande uitgaven voor media, media-innovatie en film
72.2	4102	BRTN	Basisdotatie aan de BRTN
72.2	4102	VRT	Basisdotatie aan de VRT
72.2	4102	VRT	Basisdotatie aan de VRT
72.2	4103	BRTN	Aanvullende dotatie aan de BRTN
72.2	4104	BRTN	Aanvullende dotatie aan de BTRN bestemd voor de gemachtigde derden
21.1	1201	Planning en statistiek	Allerhande uitgaven m.b.t. de activiteiten en producten inzake planning en statistiek
21.1	1202	Planning en statistiek	Allerhande uitgaven m.b.t. de activiteiten en producten inzake planning en statistiek
24.4	2105	Ex-nv Ardifin	Rente van leningen aangedaan door de ex-nv Ardifin en overgenomen door de Vlaamse Gemeenschap
24.4	4001	Rentelast lening universiteiten	Rentelast lening universiteiten A.S.L.K. ("Academische sector")
24.4	6002	Kapitaalsflossing	Kapitaalsflossing lening universiteiten A.S.L.K. ("Academische sector")
24.8	3103	Financiële lasten universiteiten	Intrestlasten van leningen aangegaan door de universiteiten en het UZ Gent voor de financiering van onroerende investeringen
24.9	4003	Financiële lasten universiteiten	Intrestlasten van leningen aangegaan door de universiteiten en het UZ Gent voor de financiering van onroerende investeringen (ex BA 31.03)
24.8	5103	Financiële lasten universiteiten	Aflossingslasten van leningen aangegaan door de universiteiten en het UZ Gent voor de financiering van onroerende investeringen
33.2	0120	Werkgeversbijdragen vrije universiteiten	Lastenwet 1971, art. 34 - werkgeversbijdragen vrije universiteiten
33.2	0131	Internationale wetenschappelijke samenwerking + reisbeurzen	Intern.acti.v.m..wetenschapsbeleid
33.2	1203	Int. activiteiten ivm het wetenschapsbeleid	Uitgaven voor personeel en werking ingevolge de deelneming van België aan internationale activiteiten i.v.m. het wetenschapsbeleid
33.2	3301	Internationale wetenschappelijke samenwerking + reisbeurzen	Subsidies voor internationale samenwerking
33.2	3338	Studiecentrum open hoger onderwijs	Subsidie aan het studiecentrum open hoger onderwijs
33.2	3341	Koninklijke Maatschappij voor Dierkunde	Subsidie aan de Koninklijke Maatschappij voor Dierkunde te Antwerpen
33.2	3342	Born-Bunge Stichting	Subsidie aan de Born-Bunge stichting te Antwerpen
33.2	3343	Belgisch Historisch Instituut (Rome) + Franse School (Athene)	Subsidie voor de financiering van beurzen en aanverwante kosten in het Belgisch Historisch Instituut te Rome en de Franse School te Athene
33.2	3345	Politologisch Instituut Brussel	Subsidie aan het Politologisch Instituut Brussel
33.2	3346	OND	Subsidie aan het Fonds Wetenschappelijk Onderzoek-Vlaanderen ten bate van het Vlaams-Nederlands Comité voor Nederlandse taal en Cultuur
33.2	3347	OND	Subsidie aan de Nederlandse Taalunie ten bate van de commissie lexicografische vertaalsoorten
33.2	3348	Begeleidingscentra Open Hoger Onderwijs	Subsidies aan begeleidingscentra open hoger onderwijs
33.2	3349	Interuniversitair Centrum Onderwijsrecht	Beheersovereenkomst met de vzw Interuniversitair Centrum voor Onderwijsrecht
33.2	3404	College doctorale studies managementwetenschappen	Subsidie aan het interuniversitair college voor management wetenschappen
33.2	3409	Bekendmaking wetenschappelijk onderzoek	Subsidies voor Wetenschappelijke publicaties, pedagogische tijdschriften en verspreiding van wetenschappelijke kennis
33.2	3410	Faculteit der Protestantse Godgeleerdheid (Brussel)	Subsidie aan de sociale dienst van de Faculteit der Protestantse Godgeleerdheid te Brussel
33.2	3424	Instituut voor Tropische Geneeskunde "Prins Leopold"	Subsidie voor de sociale dienst van het Instituut voor Tropische Geneeskunde "Prins Leopold" te Antwerpen
33.2	4001	Internationale wetenschappelijke samenwerking + reisbeurzen	Subsidies voor internationale samenwerking (ex BA 33.01)
33.2	4010	Universitaire instellingen van openbaar nut	Decreet betreffende sommige universitaire instellingen van openbaar nut

Overzicht Horizontale Begroting Wetenschapsbeleid ('96 - '99)

PROG	BA	MOO	MOV	MWT	KR96	WB96	OO96	OV96	WT96	KR97	WB97	OO97	OV97	WT97	KR98	WB98	OO98	OV98	WT98	KR99	WB99	OO99	OV99	WT99
33.2	4073	0,25	0,75	0,00																548,20	548,20	137,05	411,15	0,00
33.2	4101	1,00	0,00	0,00	827,80	827,80	827,80	0,00	0,00															
33.2	4102	0,40	0,00	0,60	14,60	14,60	5,84	0,00	8,76															
33.2	4105	1,00	0,00	0,00	1,50	1,50	1,50	0,00	0,00															
33.2	4120	0,25	0,75	0,00	5012,00	5012,00	1253,00	3759,00	0,00	5251,70	5251,70	1312,93	3938,78	0,00	5436,00	5436,00	1359,00	4077,00	0,00	5748,70	5748,70	1437,18	4311,53	0,00
33.2	4121	0,25	0,75	0,00	783,60	783,60	195,90	587,70	0,00	820,50	820,50	205,13	615,38	0,00	840,20	840,20	210,05	630,15	0,00	849,00	849,00	212,25	636,75	0,00
33.2	4122	0,25	0,75	0,00	37,60	37,60	9,40	28,20	0,00	38,30	38,30	9,58	28,73	0,00	38,80	38,80	9,70	29,10	0,00	39,10	39,10	9,78	29,33	0,00
33.2	4123	0,25	0,75	0,00											300,00	300,00	75,00	225,00	0,00					
33.2	4146	1,00	0,00	0,00																8,30	8,30	8,30	0,00	0,00
33.2	4173	0,25	0,75	0,00	168,20	168,20	42,05	126,15	0,00	522,20	522,20	130,55	391,65	0,00	538,90	538,90	134,73	404,18	0,00					
33.2	4174	0,25	0,75	0,00	326,80	326,80	81,70	245,10	0,00															
33.2	4180	0,25	0,75	0,00	10,80	10,80	2,70	8,10	0,00	11,20	11,20	2,80	8,40	0,00	11,40	11,40	2,85	8,55	0,00					
33.2	4181	0,25	0,75	0,00	2497,60	2497,60	624,40	1873,20	0,00	2562,20	2562,20	640,55	1921,65	0,00	2614,40	2614,40	653,60	1960,80	0,00					
33.2	4182	0,25	0,75	0,00	7194,60	7194,60	1798,65	5395,95	0,00	7386,60	7386,60	1846,65	5539,95	0,00	7468,90	7468,90	1867,23	5601,68	0,00					
33.2	4183	0,25	0,75	0,00	785,80	785,80	196,45	589,35	0,00	809,60	809,60	202,40	607,20	0,00	819,70	819,70	204,93	614,78	0,00					
33.2	4184	0,25	0,75	0,00	1013,80	1013,80	253,45	760,35	0,00	1038,00	1038,00	259,50	778,50	0,00	1063,90	1063,90	265,98	797,93	0,00					
33.2	4185	0,25	0,75	0,00	667,10	667,10	166,78	500,33	0,00	682,70	682,70	170,68	512,03	0,00	687,20	687,20	171,80	515,40	0,00					
33.2	4186	0,25	0,75	0,00	189,50	189,50	47,38	142,13	0,00	192,10	192,10	48,03	144,08	0,00	194,30	194,30	48,58	145,73	0,00					
33.2	4187	0,25	0,75	0,00	289,30	289,30	72,33	216,98	0,00	295,70	295,70	73,93	221,78	0,00	299,70	299,70	74,93	224,78	0,00					
33.2	4188	0,25	0,75	0,00	1,80	1,80	0,45	1,35	0,00	2,00	2,00	0,50	1,50	0,00	2,00	2,00	0,50	1,50	0,00					
33.2	4190	0,25	0,75	0,00						422,50	422,50	105,63	316,88	0,00	428,80	428,80	107,20	321,60	0,00					
33.2	4480	0,25	0,75	0,00																11,50	11,50	2,88	8,63	0,00
33.2	4481	0,25	0,75	0,00																2644,10	2644,10	661,03	1983,08	0,00
33.2	4482	0,25	0,75	0,00																7658,00	7658,00	1914,50	5743,50	0,00
33.2	4483	0,25	0,75	0,00																846,40	846,40	211,60	634,80	0,00
33.2	4484	0,25	0,75	0,00																1101,80	1101,80	275,45	826,35	0,00
33.2	4485	0,25	0,75	0,00																681,80	681,80	170,45	511,35	0,00
33.2	4486	0,25	0,75	0,00																200,30	200,30	50,08	150,23	0,00
33.2	4487	0,25	0,75	0,00																302,00	302,00	75,50	226,50	0,00
33.2	4488	0,25	0,75	0,00																2,00	2,00	0,50	1,50	0,00
33.2	4489	0,25	0,75	0,00																55,00	55,00	13,75	41,25	0,00
33.2	4490	0,25	0,75	0,00																502,30	502,30	125,58	376,73	0,00
33.2	6012	0,25	0,75	0,00																663,50	663,50	165,88	497,63	0,00
33.2	6112	0,25	0,75	0,00	662,90	662,90	165,73	497,18	0,00	630,40	630,40	157,60	472,80	0,00	647,40	647,40	161,85	485,55	0,00					
33.2	6117	0,25	0,75	0,00	10,30	10,30	2,58	7,73	0,00	10,30	10,30	2,58	7,73	0,00	10,50	10,50	2,63	7,88	0,00					
33.2	6417	0,25	0,75	0,00																10,60	10,60	2,65	7,95	0,00
33.3	3310	0,00	1,00	0,00						60,00	60,00	0,00	60,00	0,00	60,00	60,00	0,00	60,00	0,00					
33.3	4010	0,00	1,00	0,00																60,00	60,00	0,00	60,00	0,00
39.2	0102	0,10	0,10	0,00	87,00	17,40	8,70	8,70	0,00															
39.2	1201	1,00	0,00	0,00																26,50	26,50	26,50	0,00	0,00
39.2	1206	0,10	0,40	0,00						96,80	48,40	9,68	38,72	0,00	106,20	53,10	10,62	42,48	0,00	124,00	62,00	12,40	49,60	0,00
39.2	4124	1,00	0,00	0,00	4,60	4,60	4,60	0,00	0,00	5,10	5,10	5,10	0,00	0,00										

PROG	BA	HFDLABEL	LABEL
33.2	4073	Sociale diensten, spijshuizen gemeenschapsuniversiteiten	Toelage sociale voorzieningen studenten (decreet 12 juni 1991 art. 140bis) (ex BA 41.73)
33.2	4101	NFWO	Subsidie aan het Nationaal Fonds voor Wetenschappelijk Onderzoek (decreet van 12 juni 1991)
33.2	4102	Koninklijke Academie voor Wetenschappen, Letteren en Schone Kunsten	Subsidie aan de Kon. Acad. Wet., Letteren en Schone Kunsten van België
33.2	4105	OND	Dotatie aan het NFWO voor de financiering academic research collaboration programs met het Verenigd Koninkrijk en Nederland
33.2	4120	RUG	Werkingsuitkering aan de universiteit Gent
33.2	4121	RUCA	Werkingsuitkering aan het Universitair Centrum in Antwerpen
33.2	4122	RUCA(college ontwikkelingslanden)	Universitair Centrum in Antwerpen: uitgaven voor personeel en allerlei werkingsuitgaven (College voor Ontwikkelingslanden)
33.2	4123	Basissubsidie universiteiten	Structurele verhoging van de basissubsidie universiteiten
33.2	4146	OND	Subsidie aan het Fonds Wetenschappelijk Onderzoek-Vlaanderen ten bate van het Vlaams-Nederlands Comité voor Nederlandse taal en Cultuur (ex BA 33.46)
33.2	4173	Sociale diensten, spijshuizen gemeenschapsuniversiteiten	Toelage sociale voorzieningen studenten (decreet 12 juni 1991 art. 140bis)
33.2	4174	sociale diensten, spijshuizen vrije universiteiten	sociale diensten, spijshuizen vrije universiteiten
33.2	4180	Faculteit der Protestantse Godgeleerdheid (Brussel)	Subsidie aan de Faculteit der Protestantse Godgeleerdheid in Brussel
33.2	4181	VUB	Werkingsuitkering aan de Vrije Universiteit Brussel
33.2	4182	KUL	Werkingsuitkering aan de Katholieke Universiteit in Leuven
33.2	4183	UFSIA	Werkingsuitkering aan de Universitaire Faculteiten St-Ignatius in Antwerpen
33.2	4184	UIA	Werkingsuitkering aan Universitaire Instelling Antwerpen
33.2	4185	LUC	Werkingsuitkering aan het Limburgs Universitair Centrum
33.2	4186	KUB	Werkingsuitkering aan de Katholieke Universiteit Brussel
33.2	4187	Instituut voor Tropische Geneeskunde "Prins Leopold"	Subsidie verleend aan het Instituut voor Tropische Geneeskunde "Prins Leopold" in Antwerpen (art. 169 decreet 21 juni 1991)
33.2	4188	Interuniversitair Instituut voor jodendom "Martin Buber"	Subsidie aan het Universitair Instituut voor de studie van het jodendom Martin Buber
33.2	4190	Werkgeversbijdrage	Bijdrage wettelijke en conventionele werkgeversbijdrage vrije universiteiten (decreet van 12 juni 1991 artikel 136)
33.2	4480	Faculteit der Protestantse Godgeleerdheid (Brussel)	Subsidies aan de Faculteit der Protestantse Godgeleerdheid in Brussel (ex BA 41.80)
33.2	4481	VUB	Werkingsuitkering aan de Vrije Universiteit Brussel (ex BA 41.81)
33.2	4482	KUL	Werkingsuitkering Katholieke Universiteit in Leuven (ex BA 41.82)
33.2	4483	UFSIA	Werkingsuitkering aan de Universitaire Faculteiten St-Ignatius in Antwerpen (ex BA 41.83)
33.2	4484	UIA	Werkingsuitkering aan Universitaire Instelling Antwerpen (ex BA 41.84)
33.2	4485	LUC	Werkingsuitkering aan het Limburgs Universitair Centrum (ex BA 41.85)
33.2	4486	KUB	Werkingsuitkering aan de Katholieke Universiteit Brussel (ex BA 41.86)
33.2	4487	Instituut voor Tropische Geneeskunde "Prins Leopold"	Subsidie verleend aan het Instituut voor Tropische Geneeskunde "Prins Leopold" in Antwerpen (art. 169 decreet 21 juni 1991) (ex BA 41.87)
33.2	4488	Interuniversitair Instituut voor jodendom "Martin Buber"	Subsidie aan het Universitair Instituut voor de studie van het jodendom Martin Buber (ex BA 41.88)
33.2	4489	Vlerickschool voor Management	Beheersovereenkomst Vlerickschool voor Management
33.2	4490	Werkgeversbijdrage	Bijdrage wettelijke en conventionele werkgeversbijdrage vrije universiteiten (decreet van 12 juni 1991 artikel 136) (ex BA 41.90)
33.2	6012	Financiële lasten universiteiten	Kapitaaloverdrachten voor onroerende investeringen universitair onderwijs (ex BA 61.12)
33.2	6112	Financiële lasten universiteiten	Onroerende investeringen universitair onderwijs
33.2	6117	Onroerende investeringen I.T.G.	Onroerende investeringen Instituut Tropische Geneeskunde (ITG)
33.2	6417	Onroerende investeringen I.T.G.	Kapitaaloverdrachten voor onroerende investeringen I.T.G. (ex BA 61.17)
33.3	3310	Open Hoger Onderwijs	Subsidiering open hoger onderwijs en innovatie van het hoger onderwijs
33.3	4010	Open Hoger Onderwijs	Subsidiering open hoger onderwijs en innovatie van het hoger onderwijs (ex BA 33.10)
39.2	0102	Internationale samenwerking	Allerhande uitgaven voor internationale samenwerkingsinitiatieven
39.2	1201	OND	Allerhande uitgaven met betrekking tot statistiek, gegevensbeheer en onderwijsindicatoren
39.2	1206	Internationale samenwerking	Allerhande uitgaven voor internationale samenwerkingsinitiatieven
39.2	4124	IEA-programma	Deelneming IEA-programma (Universiteit Gent) (pro memorie)

Overzicht Horizontale Begroting Wetenschapsbeleid ('96 - '99)

PROG	BA	MOO	MOV	MWT	KR96	WB96	OO96	OV96	WT96	KR97	WB97	OO97	OV97	WT97	KR98	WB98	OO98	OV98	WT98	KR99	WB99	OO99	OV99	WT99
39.2	4143	1,00	0,00	0,00	114,30	114,30	114,30	0,00	0,00	116,30	116,30	116,30	0,00	0,00	118,50	118,50	118,50	0,00	0,00	114,40	114,40	114,40	0,00	0,00
41.1	1221	0,55	0,00	0,45	10,20	10,20	5,61	0,00	4,59	11,90	11,90	6,55	0,00	5,36	12,10	12,10	6,66	0,00	5,45	12,20	12,20	6,71	0,00	5,49
41.1	1223	1,00	0,00	0,00	27,10	27,10	27,10	0,00	0,00	27,10	27,10	27,10	0,00	0,00	27,10	27,10	27,10	0,00	0,00	27,10	27,10	27,10	0,00	0,00
41.1	3301	0,00	0,00	1,00	8,60	8,60	0,00	0,00	8,60															
41.1	3301	1,00	0,00	0,00						8,70	8,70	8,70	0,00	0,00	8,80	8,80	8,80	0,00	0,00	8,90	8,90	8,90	0,00	0,00
41.4	4101	0,01	0,00	0,00	4897,00	48,97	48,97	0,00	0,00															
41.5	4111	0,05	0,00	0,00	252,70	12,64	12,64	0,00	0,00															
42.1	1232	0,20	0,05	0,75	6,10	6,10	1,22	0,31	4,58															
42.1	1232	0,00	0,02	0,98						6,20	6,20	0,00	0,12	6,08	6,30	6,30	0,00	0,13	6,17	6,30	6,30	0,00	0,13	6,17
42.1	3335	0,35	0,00	0,65	72,00	72,00	25,20	0,00	46,80	72,00	72,00	25,20	0,00	46,80	73,10	73,10	25,59	0,00	47,52	74,10	74,10	25,94	0,00	48,17
42.1	4105	0,00	0,00	1,00																1,30	1,30	0,00	0,00	1,30
42.2	1220	0,61	0,00	0,00	41,10	25,07	25,07	0,00	0,00	41,70	25,44	25,44	0,00	0,00										
42.2	1224	0,12	0,00	0,00	25,20	3,02	3,02	0,00	0,00	25,40	3,05	3,05	0,00	0,00										
42.2	1224	0,16	0,00	0,00											25,70	4,11	4,11	0,00	0,00	19,40	3,10	3,10	0,00	0,00
42.2	1227	1,00	0,00	0,00	28,70	28,70	28,70	0,00	0,00	20,10	20,10	20,10	0,00	0,00	5,20	5,20	5,20	0,00	0,00	5,20	5,20	5,20	0,00	0,00
42.2	3327	1,00	0,00	0,00											77,60	77,60	77,60	0,00	0,00					
42.2	3329	1,00	0,00	0,00																77,60	77,60	77,60	0,00	0,00
42.2	3332	0,14	0,00	0,00	106,80	14,95	14,95	0,00	0,00															
42.2	4103	1,00	0,00	0,00	53,40	53,40	53,40	0,00	0,00	54,70	54,70	54,70	0,00	0,00	55,80	55,80	55,80	0,00	0,00					
42.2	4503	1,00	0,00	0,00																55,80	55,80	55,80	0,00	0,00
43.1	1222	1,00	0,00	0,00	1,50	1,50	1,50	0,00	0,00															
43.2	1223	1,00	0,00	0,00	1,50	1,50	1,50	0,00	0,00															
43.2	3309	0,00	0,00	1,00	50,40	50,40	0,00	0,00	50,40															
44.1	4101	0,55	0,00	0,45	15,40	15,40	8,47	0,00	6,93															
44.5	1224	1,00	0,00	0,00	4,00	4,00	4,00	0,00	0,00															
45.2	3309	0,00	0,00	1,00						51,00	51,00	0,00	0,00	51,00										
45.2	3309	0,00	0,00	0,55											53,70	29,54	0,00	0,00	29,54	53,90	29,65	0,00	0,00	29,65
45.3	4101	0,00	0,00	0,45						61,20	27,54	0,00	0,00	27,54										
45.3	4101	0,55	0,00	0,45											61,80	61,80	33,99	0,00	27,81	72,30	72,30	39,77	0,00	32,54
45.5	1224	1,00	0,00	0,00						7,00	7,00	7,00	0,00	0,00	7,00	7,00	7,00	0,00	0,00	7,00	7,00	7,00	0,00	0,00
49.2	3301	1,00	0,00	0,00	62,90	62,90	62,90	0,00	0,00	63,70	63,70	63,70	0,00	0,00										
49.2	3301	0,22	0,44	0,06											64,30	46,11	14,00	28,31	3,80					
49.2	3301	0,22	0,45	0,06																64,70	47,49	14,42	29,16	3,91
49.2	4101	0,00	0,00	0,02	438,40	8,77	0,00	0,00	8,77	476,20	9,52	0,00	0,00	9,52										
49.2	4101	0,02	0,00	0,00											622,10	14,50	13,00	0,00	1,50					
49.2	4101	0,04	0,00	0,00																637,40	25,00	25,00	0,00	0,00
49.3	4102	0,00	0,00	0,02	7200,00	144,00	0,00	0,00	144,00															
49.3	4103	0,00	0,00	0,02	213,00	4,26	0,00	0,00	4,26															
49.3	4104	0,00	0,00	0,02	75,00	1,50	0,00	0,00	1,50															
51.5	1202	0,00	0,00	1,00																7,50	7,50	0,00	0,00	7,50
51.5	1203	0,00	0,00	1,00																40,40	40,40	0,00	0,00	40,40
51.5	1220	0,00	0,00	1,00	7,50	7,50	0,00	0,00	7,50	7,50	7,50	0,00	0,00	7,50	7,50	7,50	0,00	0,00	7,50					
51.5	1221	0,00	0,00	1,00	15,00	15,00	0,00	0,00	15,00															

PROG	BA	HFDLABEL	LABEL
39.2	4143	Onderwijskundig beleids- en praktijkgericht wetenschappelijk onderzoek	Subsidie aan het onderwijskundig beleids- en praktijkgericht wetenschappelijk onderzoek (OBPWO)
41.1	1221	Centrum voor Bevolkings- en Gezinsstudies	Algemene werkingskosten voor het Centrum voor Bevolkings- en Gezinsstudies
41.1	1223	WVC	Studies, onderzoeken en voorbereiding van wetenschappelijke congressen
41.1	3301	Vlaams Centrum voor Bevordering van Welzijn van kinderen en gezinnen	Subsidie aan het Vlaams Centrum voor de bevordering van het welzijn van kinderen en gezinnen
41.1	3301	Vlaams Centrum voor Bevordering van Welzijn van kinderen en gezinnen	Subsidie aan het Vlaams Centrum voor de bevordering van het welzijn van kinderen en gezinnen
41.4	4101	Kind en Gezin	Dotatie aan Kind en Gezin
41.5	4111	WVC	Dotatie aan het Vlaams Fonds voor Sociale integratie van personen met een handicap (V.E.S.I.P.H.)
42.1	1232	Koninklijke Academie voor Geneeskunde	Allerhande uitgaven inzake de Koninklijke Academie voor Geneeskunde
42.1	1232	Koninklijke Academie voor Geneeskunde	Allerhande uitgaven inzake de Koninklijke Academie voor Geneeskunde
42.1	3335	WVC	Subsidies aan erkende private en openbare centra voor menselijke erfelijkheid
42.1	4105	WVC	Tegemoetkoming in de werkingskosten van het raadgevend comité voor bio-ethiek
42.2	1220	Gezondheidsbevordering en -voorlichting	Uitgaven i.v.m. het gezondheidsbeleid (pro memorie)
42.2	1224	WVC	Uitgaven in verband met dopingcontrole en medische sportcontrole
42.2	1224	WVC	Uitgaven in verband met dopingcontrole en medische sportcontrole
42.2	1227	WVC	Epidemiologisch onderzoek en indicatorenverzameling inzake volksgezondheid
42.2	3327	WVC	Subsidies i.v.m. epidemiologisch onderzoek en indicatorenverzameling
42.2	3329	WVC	Subsidies i.v.m. epidemiologisch onderzoek en indicatorenverzameling
42.2	3332	WVC	Subsidies t.b.v. privé en openbare initiatieven m.b.t. kankerpreventie en -begeleiding
42.2	4103	Wetenschappelijk instituut voor Volksgezondheid	Dotatie aan het Wetenschappelijk Instituut voor Volksgezondheid - Louis Pasteur
42.2	4503	Wetenschappelijk instituut voor Volksgezondheid	Dotatie aan het Wetenschappelijk Instituut voor Volksgezondheid - Louis Pasteur (ex BA 41.03)
43.1	1222	Enquêtes en studies	Enquêtes en studies
43.2	1223	Enquêtes en studies	Enquêtes en studies
43.2	3309	Archief- en Documentatiecentra	Subsidies aan privaatrechterlijke Nederlandstalige Archief- en Documentatiecentra
44.1	4101	Koninklijk Museum Schone Kunsten Antwerpen	Dotatie aan de dienst met afzonderlijk beheer K.M.S.K.A.
44.5	1224	WVC	Enquêtes en studies
45.2	3309	WVC	Subsidie aan de privaatrechtelijke Nederlandstalige archief- en documentatiecentra (decreet van 27 juni 1985)
45.2	3309	WVC	Subsidie aan de privaatrechtelijke Nederlandstalige archief- en documentatiecentra (decreet van 27 juni 1985)
45.3	4101	WVC	Dotatie aan de dienst met afzonderlijk beheer KMSKA
45.3	4101	WVC	Dotatie aan de dienst met afzonderlijk beheer KMSKA
45.5	1224	WVC	Enquêtes en studies
49.2	3301	Koninklijke Maatschappij voor Dierkunde	Subsidie aan de Koninklijke Maatschappij voor Dierkunde van Antwerpen (decreet van 30 mei 1985)
49.2	3301	Koninklijke Maatschappij voor Dierkunde	Subsidie aan de Koninklijke Maatschappij voor Dierkunde van Antwerpen (decreet van 30 mei 1985)
49.2	3301	Koninklijke Maatschappij voor Dierkunde	Subsidie aan de Koninklijke Maatschappij voor Dierkunde van Antwerpen (decreet van 30 mei 1985)
49.2	4101	Vlaams Commissariaat Generaal voor Toerisme	Werkingsdotatie aan Toerisme Vlaanderen
49.2	4101	Vlaams Commissariaat Generaal voor Toerisme	Werkingsdotatie aan Toerisme Vlaanderen
49.3	4102	BRTN	BRTN (basisdotatie)
49.3	4103	BRTN	BRTN (aanvullende dotatie)
49.3	4104	BRTN	BRTN (gem. derden)
51.5	1202	EWBL	Allerhande uitgaven voor de onderzoeken over de vraagstukken van de ondergrondse aardkundige structuur en met betrekking tot de automatische gegevens BA 12.20)
51.5	1203	EWBL	Uitgaven voor onderzoeken van de ondergrondse aardkundige structuur, van de eventuele aanwezigheid van delfstoffen en met betrekking tot de Databa Vlaanderen (ex BA 51.05)
51.5			Allerhande uitgaven voor de onderzoeken over de vraagstukken van de ondergrondse aardkundige structuur en met betrekking tot de automatische gegevens
51.5	1220	EWBL	
51.5	1221	EWBL	Onderzoeks- studie en expertisecosten i.v.m. het energiebeleid

Overzicht Horizontale Begroting Wetenschapsbeleid ('96 - '99)

PROG	BA	MOO	MOV	MWT	KR96	WB96	OO96	OV96	WT96	KR97	WB97	OO97	OV97	WT97	KR98	WB98	OO98	OV98	WT98	KR99	WB99	OO99	OV99	WT99
51.5	1224	0,00	0,00	1,00	8,60	8,60	0,00	0,00	8,60															
51.5	1225	0,00	0,00	1,00						16,50	16,50	0,00	0,00	16,50										
51.5	1225	0,00	0,00	0,75											16,50	12,38	0,00	0,00	12,38	28,50	21,38	0,00	0,00	21,38
51.5	3204	0,00	0,00	1,00	4,00	4,00	0,00	0,00	4,00															
51.5	4117	0,00	0,00	1,00	4,00	4,00	0,00	0,00	4,00															
51.5	5001	0,00	0,00	0,50																5,30	2,65	0,00	0,00	2,65
51.5	5002	0,00	0,00	1,00																35,00	35,00	0,00	0,00	35,00
51.5	5104	0,00	0,00	1,00	35,00	35,00	0,00	0,00	35,00	35,00	35,00	0,00	0,00	35,00	35,00	35,00	0,00	0,00	35,00					
51.5	5105	0,00	0,00	1,00	40,40	40,40	0,00	0,00	40,40	40,40	40,40	0,00	0,00	40,40	40,40	40,40	0,00	0,00	40,40					
51.5	5106	0,00	0,00	0,50						17,30	8,65	0,00	0,00	8,65	17,30	8,65	0,00	0,00	8,65					
51.5	5240	0,00	0,00	1,00																3,00	3,00	0,00	0,00	3,00
51.5	6340	0,00	0,00	1,00	4,00	4,00	0,00	0,00	4,00	4,00	4,00	0,00	0,00	4,00	4,00	4,00	0,00	0,00	4,00					
52.4	1221	1,00	0,00	0,00	22,80	22,80	22,80	0,00	0,00	22,80	22,80	22,80	0,00	0,00	22,80	22,80	22,80	0,00	0,00	22,80	22,80	22,80	0,00	0,00
53.1	1220	0,00	0,00	1,00	4,10	4,10	0,00	0,00	4,10															
53.1	1220	1,00	0,00	0,00						4,10	4,10	4,10	0,00	0,00	8,50	8,50	8,50	0,00	0,00	7,30	7,30	7,30	0,00	0,00
53.1	3402	0,00	0,00	1,00	4,40	4,40	0,00	0,00	4,40															
53.1	3402	1,00	0,00	0,00						4,40	4,40	4,40	0,00	0,00										
53.2	1203	1,00	0,00	0,00																20,00	20,00	20,00	0,00	0,00
53.2	3310	1,00	0,00	0,00											4,00	4,00	4,00	0,00	0,00	19,00	19,00	19,00	0,00	0,00
53.2	4310	0,00	0,00	1,00	20,00	20,00	0,00	0,00	20,00															
53.2	4310	1,00	0,00	0,00						20,00	20,00	20,00	0,00	0,00	16,00	16,00	16,00	0,00	0,00	1,00	1,00	1,00	0,00	0,00
54.1	1201	0,00	0,00	0,20	21,80	4,36	0,00	0,00	4,36															
54.1	1201	0,00	0,00	0,29						15,70	4,55	0,00	0,00	4,55	15,70	4,55	0,00	0,00	4,55					
54.1	1201	0,00	0,00	0,25																15,70	4,00	0,00	0,00	4,00
54.1	3302	0,00	0,00	0,11											151,60	16,68	0,00	0,00	16,68					
54.1	3302	0,00	0,00	0,11																153,20	16,68	0,00	0,00	16,68
54.1	4102	0,00	0,00	0,18	121,40	21,85	0,00	0,00	21,85															
54.1	4102	0,00	0,00	0,15						123,60	18,54	0,00	0,00	18,54										
54.1	5302	0,10	0,00	0,00	75,00	7,50	7,50	0,00	0,00															
61.1	1259	0,50	0,00	0,00	26,50	13,25	13,25	0,00	0,00	26,50	13,25	13,25	0,00	0,00										

PROG	BA	HFDLABEL	LABEL
		Internationale wetenschappelijke samenwerking + reisbeurzen	Allerhande uitgaven in verband met de deelneming van internationale initiatieven op het vlak van het energiebeleid en allerhande uitgaven voor de ini
51.5	1224		de realisatie van het Europese energiebeleid
51.5	1225	Energiebeleid	Overeenkomsten i.v.m. het energiebeleid
51.5	1225	Energiebeleid	Overeenkomsten i.v.m. het energiebeleid
			Subsidie aan instellingen en ondernemingen die initiatieven nemen tot het realiseren van het Europese energiebeleid of die activiteiten ontwikkelen o
51.5	3204	Europees energiebeleid i.v.m. biomassa	biomassa voor energetische doeleinden
51.5	4117	EWBL	Subsidies m.b.t. onderzoek naar ondergrondse energiebronnen
51.5	5001	EWBL	Subsidies voor initiatieven die het internationale, federale en regionale energiebeleid ondersteunen (ex BA 51.06)
			Subsidies in het kader van het rationeel energieverbruik toegekend voor demonstratieprojecten, voor de ontwikkeling van nieuwe materialen, procédés o
51.5	5002	EWBL	producten, alsook voor de commercialisatie ervan (art. 6 en 7 van het koninklijk besluit van 10 februari 1983 houdende aanmoedigingsmaatregelen voor rationeel energieverbruik) (ex BA 51.04)
			Subsidies in het kader van het rationeel energieverbruik toegekend voor demonstratieprojecten, voor de ontwikkeling van nieuwe materialen, procédés o
51.5	5104	EWBL	producten, alsook voor de commercialisatie ervan (art. 6 en 7 van het koninklijk besluit van 10 februari 1983 houdende aanmoedigingsmaatregelen voor rationeel energieverbruik)
			Uitgaven voor onderzoeken van de ondergrondse aardkundige structuur, van de eventuele aanwezigheid van delfstoffen en met betrekking tot de Databa
51.5	5105	EWBL	Vlaanderen
51.5	5106	EWBL	Subsidies voor initiatieven die het internationale, federale en regionale energiebeleid ondersteunen
51.5	5240	EWBL	Subsidie aan vzw Water Energik Vlario voor het project Belcogen (ex BA 63.40)
51.5	6340	EWBL	Subsidie aan vzw Water Energik Vlario voor het project Belcogen
			Studies en onderzoeken, allerhande uitgaven met betrekking tot manifestaties in binnen- en buitenland en met betrekking tot publicaties en publica
52.4	1221	EWBL	
53.1	1220	EWBL	Studiekosten betreffende de regionale en lokale openbare besturen
53.1	1220	EWBL	Studiekosten betreffende de regionale en lokale openbare besturen
53.1	3402	Projectgebonden facultatieve uitgaven	Projectgebonden facultatieve uitgaven
53.1	3402	Projectgebonden facultatieve uitgaven	Projectgebonden facultatieve uitgaven
			Uitgaven in het kader van het SIF voor vorming, begeleiding, informatie en sensibilisering van het herstel van de leef- en omgevingskwaliteit van ach
53.2	1203	Kansarmoedebestrijding	bestrijding kansarmoede
			Subsidies voor onderzoeken en experimenten met een bovengemeentelijke draagwijdte inzake kansarmoede en ter ondersteuning van privaatrechtelijke v
53.2	3310	Kansarmoedebestrijding	activiteiten ter bestrijding van de kansarmoede ontplooiën
			Subsidies voor onderzoeken en experimenten met een bovengemeentelijke draagwijdte inzake kansarmoede en ter ondersteuning van publiekrechtelijke v
53.2	4310	Kansarmoedebestrijding	activiteiten ter bestrijding van de kansarmoede ontplooiën
			Subsidies voor onderzoeken en experimenten met een bovengemeentelijke draagwijdte inzake kansarmoede en ter ondersteuning van publiekrechtelijke v
53.2	4310	Kansarmoedebestrijding	activiteiten ter bestrijding van de kansarmoede ontplooiën
			Specifieke werkingskosten inzake het landbouwondersteuningsbeleid met inbegrip van onder meer honoraria, kosten voor publicaties en publiciteitscampa
54.1	1201	Landbouwondersteuningsbeleid	
			Specifieke werkingskosten inzake het landbouwondersteuningsbeleid met inbegrip van onder meer honoraria, kosten voor publicaties en publiciteitscampa
54.1	1201	Landbouwondersteuningsbeleid	
			Specifieke werkingskosten inzake het landbouwondersteuningsbeleid met inbegrip van onder meer honoraria, kosten voor publicaties en publiciteitscampa
54.1	1201	Landbouwondersteuningsbeleid	
54.1	3302	Vlaams Promotiecentrum voor Agro- en Visserijmarketing	Subsidie aan het Vlaams centrum voor agro- en visserijmarketing
54.1	3302	Vlaams Promotiecentrum voor Agro- en Visserijmarketing	Subsidie aan het Vlaams centrum voor agro- en visserijmarketing
54.1	4102	Vlaams Promotiecentrum voor Agro- en Visserijmarketing	Dotatie aan het Vlaams centrum voor agro- en visserijmarketing
54.1	4102	Vlaams Promotiecentrum voor Agro- en Visserijmarketing	Dotatie aan het Vlaams centrum voor agro- en visserijmarketing (pro memorie)
54.1	5302	Plattelandontwikkeling	Subsidies aan land- en tuinbouwbedrijven in het kader van de plattelandontwikkeling
			Allerhande uitgaven i.v.m.:
			- de vaststelling, voorkoming en bestrijding van lucht-verontreiniging en geluidshinder;
			- het uitvoeren van studiewerk i.v.m. de milieu-problematiek;
			- de milieueffectenrapportering en de externe veiligheid
61.1	1259	LIN- AMINAL	

Overzicht Horizontale Begroting Wetenschapsbeleid ('96 - '99)

PROG		MOO	MOV	MWT	KR96	WB96	OO96	OV96	WT96	KR97	WB97	OO97	OV97	WT97	KR98	WB98	OO98	OV98	WT98	KR99	WB99	OO99	OV99	WT99
61.1	1259	0,94	0,00	0,00											26,50	25,00	25,00	0,00	0,00					
61.1	1259	0,87	0,00	0,00																26,50	23,00	23,00	0,00	0,00
61.1	1262	0,80	0,00	0,20	76,60	76,60	61,28	0,00	15,32	74,70	74,70	59,76	0,00	14,94	75,40	75,40	60,32	0,00	15,08	75,90	75,90	60,72	0,00	15,18
61.1	1263	1,00	0,00	0,00	4,50	4,50	4,50	0,00	0,00	4,50	4,50	4,50	0,00	0,00	4,50	4,50	4,50	0,00	0,00	4,50	4,50	4,50	0,00	0,00
61.1	6141	0,00	0,00	0,39	254,50	99,26	0,00	0,00	99,26	259,10	101,05	0,00	0,00	101,05										
61.1	6141	0,00	0,00	0,30											263,20	80,00	0,00	0,00	80,00					
61.1	6141	0,00	0,00	1,00																101,40	101,40	0,00	0,00	101,40
MINA-OVAM	2.1	0,09	0,00	0,00	465,40	41,89	41,89	0,00	0,00	450,90	40,58	40,58	0,00	0,00										
MINA-OVAM	2.1	0,04	0,00	0,00											471,90	20,90	20,90	0,00	0,00					
MINA-VMM	2.2	0,03	0,14	0,01	2044,00	367,92	61,32	286,16	20,44	1908,50	343,53	57,26	267,19	19,09										
MINA-VMM	2.2	0,03	0,16	0,01											1954,90	385,80	63,60	308,90	13,30					
MINA-VMM	2.2	0,04	0,01	0,15																2000,10	393,20	72,40	13,60	307,20
MINA-VLM	2.3	1,00	0,00	0,00	14,70	14,70	14,70	0,00	0,00															
MINA-VLM	2.3	0,05	0,00	0,00						376,30	18,82	18,82	0,00	0,00	374,00	18,70	18,70	0,00	0,00					
MINA-VLM	2.3	0,07	0,00	0,00																376,60	25,00	25,00	0,00	0,00
MINA-OVAM	2.4	0,41	0,00	0,00	196,60	80,61	80,61	0,00	0,00	171,90	70,48	70,48	0,00	0,00										
MINA-OVAM	2.4	0,36	0,00	0,00											206,20	74,10	74,10	0,00	0,00					
MINA-OVAM	2.4	0,35	0,00	0,00																201,20	70,00	70,00	0,00	0,00
MINA-fonds	2.5	0,07	0,00	0,00											402,20	30,00	30,00	0,00	0,00					
MINA-fonds	2.5	0,02	0,00	0,00																432,70	8,97	8,97	0,00	0,00
MINA-OVAM	2.7	1,00	0,00	0,00	150,00	150,00	150,00	0,00	0,00	121,90	121,90	121,90	0,00	0,00	121,90	121,90	121,90	0,00	0,00	100,00	100,00	100,00	0,00	0,00
MINA-AQUA	2.10	0,01	0,00	0,00	5939,30	59,39	59,39	0,00	0,00	6769,60	67,70	67,70	0,00	0,00	6907,30	69,07	69,07	0,00	0,00					
MINA-AQUA	2.10	0,00	0,00	0,00																7304,00	21,69	21,69	0,00	0,00
MINA-OVAM	2.17	0,39	0,00	0,00																103,10	40,00	40,00	0,00	0,00
MINA-VMM	2.18	1,00	0,00	0,00	42,90	42,90	42,90	0,00	0,00	67,20	67,20	67,20	0,00	0,00	8,00	8,00	8,00	0,00	0,00	44,00	44,00	44,00	0,00	0,00
MINA-fonds	2.19	0,10	0,00	0,00																1550,00	157,58	157,58	0,00	0,00
MINA-fonds	2.25	0,55	0,00	0,45											100,00	100,00	55,00	0,00	45,00					
MINA-fonds	2.25	0,96	0,00	0,04																100,00	100,00	96,00	0,00	4,00
MINA-OVAM	3.16	0,04	0,00	0,00	1431,90	57,28	57,28	0,00	0,00	1334,10	53,36	53,36	0,00	0,00	1193,20	47,73	47,73	0,00	0,00					
61.2	1104	0,55	0,00	0,45	23,20	23,20	12,76	0,00	10,44	32,80	32,80	18,04	0,00	14,76	38,20	38,20	21,01	0,00	17,19	75,10	75,10	41,31	0,00	33,80
61.2	1203	0,55	0,00	0,45	12,40	12,40	6,82	0,00	5,58	13,90	13,90	7,65	0,00	6,26	16,10	16,10	8,86	0,00	7,25	18,40	18,40	10,12	0,00	8,28
61.2	1204	0,55	0,00	0,45	1,00	1,00	0,55	0,00	0,45	1,00	1,00	0,55	0,00	0,45	1,00	1,00	0,55	0,00	0,45					
61.2	1205	1,00	0,00	0,00						6,00	6,00	6,00	0,00	0,00										
61.2	1245	0,55	0,00	0,45	7,10	7,10	3,91	0,00	3,20	7,10	7,10	3,91	0,00	3,20	5,80	5,80	3,19	0,00	2,61	5,80	5,80	3,19	0,00	2,61

PROG	BA	HFDLABEL	LABEL
			Allerhande uitgaven i.v.m.: - de vaststelling, voorkoming en bestrijding van lucht-verontreiniging en geluidshinder; - het uitvoeren van studiewerk i.v.m. de milieu-problematiek; - de milieueffectenrapportering en de externe veiligheid
61.1	1259	LIN- AMINAL	Allerhande uitgaven i.v.m.: - overeenkomsten met erkende laboratoria voor de contractueel omschreven analyse, monstername en interpretatie van afvalwater, grondwater, afvalstoffen, meststoffen en lucht; - studiewerk door gespecialiseerde laboratoria voor meer specifieke niet courante analyses, andere dan deze bedoeld in voorgaande rubriek met indien vereist, monstername, interpretatie en advies; - het ambtshalve uitvoeren van dwangmaatregelen
61.1	1262	LIN - AMINAL	
61.1	1263	LIN - AMINAL	Allerhande uitgaven i.v.m. het uitvoeren van studiewerk inzake het milieurecht behorende tot het takenpakket van de afdeling Europa en Milieu
61.1	6141	LIN - AMINAL	Subsidies aan de Vlaamse Milieumaatschappij voor investeringskosten en honoraria met inbegrip van de uitbouw van de meetnetten water en lucht en de u milieudatabank
61.1	6141	LIN - AMINAL	Subsidies aan de Vlaamse Milieumaatschappij voor investeringskosten en honoraria met inbegrip van de uitbouw van de meetnetten water en lucht en de u milieudatabank
61.1	6141	LIN - AMINAL	Subsidies aan de Vlaamse Milieumaatschappij voor investeringskosten en honoraria met inbegrip van de uitbouw van de meetnetten water en lucht en de u milieudatabank
OVAM	2.1	OVAM	Werkingsdotatie aan OVAM
OVAM	2.1	OVAM	Werkingsdotatie aan OVAM
VMM	2.2	VMM	Werkingsdotatie aan VMM
VMM	2.2	VMM	Werkingsdotatie aan VMM
VMM	2.2	VMM	Werkingsdotatie aan VMM
VLM	2.3	VLM	Lopende uitgaven in toepassing van het decreet van 23.1.1991 inzake de bescherming van het leefmilieu tegen de verontreiniging door meststoffen
VLM	2.3	VLM	Lopende uitgaven in toepassing van het decreet van 23.1.1991 inzake de bescherming van het leefmilieu tegen de verontreiniging door meststoffen
VLM	2.3	VLM	Lopende uitgaven in toepassing van het decreet van 23.1.1991 inzake de bescherming van het leefmilieu tegen de verontreiniging door meststoffen
OVAM	2.4	OVAM	Lopende uitgaven betreffende de verontreiniging door afvalstoffen met inbegrip van de daartoe bestemde overdrachten aan de OVAM
OVAM	2.4	OVAM	Lopende uitgaven betreffende de verontreiniging door afvalstoffen met inbegrip van de daartoe bestemde overdrachten aan de OVAM
OVAM	2.4	OVAM	Lopende uitgaven betreffende de verontreiniging door afvalstoffen met inbegrip van de daartoe bestemde overdrachten aan de OVAM
MINA-fonds	2.5	LIN - AMINAL	Lopende uitgaven in toepassing van het Natuurontwikkelingsplan
MINA-fonds	2.5	LIN - AMINAL	Lopende uitgaven in toepassing van het Natuurontwikkelingsplan
OVAM	2.7	OVAM	Lopende uitgaven i.v.m. het Prestiprogramma en andere projecten voor milieutechnologie
AQUA	2.10	AQUAFIN	Lopende uitgaven in toepassing van de overeenkomst van 10 november 1993 tussen het Vlaamse Gewest en NV Aquafin
AQUA	2.10	AQUAFIN	Lopende uitgaven in toepassing van de overeenkomst van 10 november 1993 tussen het Vlaamse Gewest en NV Aquafin
OVAM	2.17	OVAM	Aanvullende dotatie voor bodemattesten bedoeld in artikel 4, §5 van het decreet van 22 februari 1995 betreffende de bodemsanering
			Aanvullende werkingsdotatie aan VMM voor allerhande uitgaven aangaande het milieुरapport (decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake
VMM	2.18	VMM	
MINA-fonds	2.19	LIN - AMINAL	Allerhande uitgaven in het kader van het extra milieu- en natuurbeleid in uitvoering van het MINA-plan, inbegrepen de uitvoering van het Natuurdecreet Mestdecreet
MINA-fonds	2.25	VLINA	Lopende uitgaven in toepassing van het VLINA, bepaald in het besluit van de Vlaamse regering van 8 februari 1995
MINA-fonds	2.25	VLINA	Lopende uitgaven in toepassing van het VLINA, bepaald in het besluit van de Vlaamse regering van 8 februari 1996
			Kapitaaluitgaven betreffende de bodemsanering in toepassing van het decreet van 22 februari 1995 betreffende de bodemsanering en de verwijdering van afvalstoffen in toepassing van het decreet van 22 juli 1991 betreffende de voorkoming en het beheer van afvalstoffen
OVAM	3.16	OVAM	
61.2	1104	Instituut voor Natuurbehoud	Salarissen en toelagen van het personeel ander dan vast en stagedoend personeel van het Instituut voor Natuurbehoud
61.2	1203	Instituut voor Natuurbehoud	Specifieke werkingskosten van het Instituut voor Natuurbehoud
61.2	1204	Instituut voor Natuurbehoud	Huur onroerende goederen en daaraan verbonden uitgaven (Instituut voor Natuurbehoud)
61.2	1205	Instituut voor Natuurbehoud	Aanvullende dotatie aan het Instituut voor Natuurbehoud ten gevolge van bijzondere opdrachten (pro memorie)
61.2	1245	Instituut voor Natuurbehoud	Allerhande uitgaven in verband met dringende studies of opdrachten van algemeen dienstbetoon buiten de programmatie van het Instituut voor Natuurbeho

Overzicht Horizontale Begroting Wetenschapsbeleid ('96 - '99)

PROG	BA	MOO	MOV	MWT	KR96	WB96	OO96	OV96	WT96	KR97	WB97	OO97	OV97	WT97	KR98	WB98	OO98	OV98	WT98	KR99	WB99	OO99	OV99	WT99
61.2	1263	0,30	0,00	0,70	102,00	102,00	30,60	0,00	71,40															
61.2	7402	0,55	0,00	0,45	10,00	10,00	5,50	0,00	4,50	10,50	10,50	5,78	0,00	4,73	11,20	11,20	6,16	0,00	5,04	12,00	12,00	6,60	0,00	5,40
61.3	1105	0,55	0,00	0,45	16,20	16,20	8,91	0,00	7,29	23,50	23,50	12,93	0,00	10,58	23,80	23,80	13,09	0,00	10,71	32,00	32,00	17,60	0,00	14,40
61.3	1165	0,55	0,00	0,45																15,20	15,20	8,36	0,00	6,84
61.3	1202	0,55	0,00	0,45	6,80	6,80	3,74	0,00	3,06	10,50	10,50	5,78	0,00	4,73	10,60	10,60	5,83	0,00	4,77	13,60	13,60	7,48	0,00	6,12
61.3	1246	1,00	0,00	0,00	19,90	19,90	19,90	0,00	0,00	19,90	19,90	19,90	0,00	0,00	19,90	19,90	19,90	0,00	0,00	16,30	16,30	16,30	0,00	0,00
61.3	1263	0,55	0,00	0,45	28,00	28,00	15,40	0,00	12,60	28,00	28,00	15,40	0,00	12,60	28,00	28,00	15,40	0,00	12,60					
61.3	1263	0,89	0,00	0,11																28,00	28,00	24,80	0,00	3,20
61.3	1265	0,55	0,00	0,45	13,60	13,60	7,48	0,00	6,12	14,80	14,80	8,14	0,00	6,66	15,10	15,10	8,31	0,00	6,80					
61.3	7062	1,00	0,00	0,00	7,00	7,00	7,00	0,00	0,00	6,10	6,10	6,10	0,00	0,00	6,20	6,20	6,20	0,00	0,00					
61.3	7363	1,00	0,00	0,00																6,30	6,30	6,30	0,00	0,00
61.3	7403	0,55	0,00	0,45	5,60	5,60	3,08	0,00	2,52	7,30	7,30	4,02	0,00	3,29	7,40	7,40	4,07	0,00	3,33	7,50	7,50	4,13	0,00	3,38
61.4	1220	1,00	0,00	0,00	20,00	20,00	20,00	0,00	0,00	20,00	20,00	20,00	0,00	0,00										
61.4	1233	0,80	0,20	0,00	3,60	3,60	2,88	0,72	0,00	3,60	3,60	2,88	0,72	0,00										
61.4	1233	0,91	0,00	0,00											6,60	6,01	6,01	0,00	0,00	6,60	6,01	6,01	0,00	0,00
61.4	1236	1,00	0,00	0,00	17,40	17,40	17,40	0,00	0,00	18,40	18,40	18,40	0,00	0,00	18,40	18,40	18,40	0,00	0,00	18,40	18,40	18,40	0,00	0,00
61.4	4141	0,05	0,00	0,00	759,70	37,99	37,99	0,00	0,00	774,00	38,70	38,70	0,00	0,00										
61.4	6103	0,10	0,00	0,00	365,40	36,54	36,54	0,00	0,00	372,00	37,20	37,20	0,00	0,00	378,00	37,80	37,80	0,00	0,00	305,10	30,51	30,51	0,00	0,00
61.5	1226	0,50	0,00	0,00	5,10	2,55	2,55	0,00	0,00															
61.5	1233	0,80	0,20	0,00	0,50	0,50	0,40	0,10	0,00															
61.5	1259	0,50	0,30	0,20	17,60	17,60	8,80	5,28	3,52	17,60	17,60	8,80	5,28	3,52										
61.5	1259	0,80	0,00	0,20																17,60	17,60	14,08	0,00	3,52
61.5	5180	1,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00															
61.5	7320	0,10	0,00	0,00	479,40	47,94	47,94	0,00	0,00															
61.5	7320	0,18	0,00	0,00						489,90	88,18	88,18	0,00	0,00	497,70	89,59	89,59	0,00	0,00	501,70	90,31	90,31	0,00	0,00
61.5	7382	0,20	0,00	0,00	9,90	1,98	1,98	0,00	0,00															
62.1	1232	0,25	0,00	0,25	57,50	28,75	14,38	0,00	14,38															
62.1	1232	1,00	0,00	0,00						132,50	132,50	132,50	0,00	0,00										
62.1	1232	0,73	0,04	0,00											105,50	81,24	77,02	4,22	0,00					
62.1	1232	0,9409	0,0591	0,00																101,50	101,50	95,50	6,00	0,00
62.2	1223	0,60	0,00	0,40	5,70	5,70	3,42	0,00	2,28															
62.2	3302	0,00	0,00	1,00	1,00	1,00	0,00	0,00	1,00															
62.2	3304	0,55	0,00	0,45	1,70	1,70	0,94	0,00	0,77															
62.2	4101	0,55	0,00	0,45	16,90	16,90	9,30	0,00	7,61	29,80	29,80	16,39	0,00	13,41										
62.2	4101	0,95	0,00	0,05											30,20	30,20	28,69	0,00	1,51	33,00	33,00	31,35	0,00	1,65
62.4	0190	0,19	0,00	0,02																97,00	20,06	18,06	0,00	2,00
63.2	1220	0,60	0,00	0,00	4,90	2,94	2,94	0,00	0,00															

PROG	BA	HFDLABEL	LABEL
61.2	1263	LIN-AMINAL	Studies inzake beleid, ..., op gebied van natuurbehoud
			Aankoop van specifiek materiaal voor specifieke uitrusting van het Instituut voor Natuurbehoud (machines, meubilair, materiaal, apparatuur en vervoer)
61.2	7402	Instituut voor Natuurbehoud	
61.3	1105	Instituut voor Bosbouw en Wildbeheer	Salarissen en toelagen van het personeel ander dan vast en stagedoend personeel van het Instituut voor Bosbouw en Wildbeheer
61.3	1165	Instituut voor Bosbouw en Wildbeheer	Salarissen van bosarbeiders en uitgaven van alle aard door het Instituut voor Bosbouw en Wildbeheer (ex BA 12.65)
61.3	1202	Instituut voor Bosbouw en Wildbeheer	Specifieke werkingskosten van het Instituut voor Bosbouw en Wildbeheer
61.3	1246	Instituut voor Bosbouw en Wildbeheer	Allerhande uitgaven in verband met studies mbt bosbouwkundig onderzoek
			Boskartering, bosinventarisatie en uitgaven van alle aard in verband met beleidsgerichte studies en modelprojecten, op het gebied van bosbouw, groenvoorziening, jacht, vogelbescherming en riviervisserij in Vlaanderen en internationaal verband overeenkomstig internationale verdragen en andere verplichtingen
61.3	1263	LIN - AMINAL	
			Boskartering, bosinventarisatie en uitgaven van alle aard in verband met beleidsgerichte studies en modelprojecten, op het gebied van bosbouw, groenvoorziening, jacht, vogelbescherming en riviervisserij in Vlaanderen en internationaal verband overeenkomstig internationale verdragen en andere verplichtingen
61.3	1263	LIN - AMINAL	
61.3	1265	Instituut voor bosbouw en wildbeheer	Salarissen van bosarbeiders en uitgaven van alle aard door het Instituut voor Bosbouw en Wildbeheer
			Investeringsuitgaven van alle aard door het Instituut voor Bosbouw en Wildbeheer in verband met de aanleg, de instandhouding en de verbetering van proefvelden, zaadtuinen, arboreta, kwekerijen en zaadbestanden met inbegrip van de hiervoor noodzakelijke infrastructuur
61.3	7062	Instituut voor Bosbouw en Wildbeheer	
			Investeringsuitgaven van alle aard door het Instituut voor Bosbouw en Wildbeheer in verband met de aanleg, de instandhouding en de verbetering van proefvelden, zaadtuinen, arboreta, kwekerijen en zaadbestanden met inbegrip van de hiervoor noodzakelijke infrastructuur (ex BA 70.62)
61.3	7363	Instituut voor Bosbouw en Wildbeheer	
61.3	7403	Instituut voor Bosbouw en Wildbeheer	Aankoop van specifiek materiaal, machines, meubilair en vervoermiddelen voor het Instituut voor Bosbouw en Wildbeheer
			Uitgaven van alle aard in verband met het onderzoek naar het nut van de ruilverkavelingsprojecten: opstellen van ruilverkavelingsplannen en milieu-ef
61.4	1220	LIN - AMINAL	
61.4	1233	LIN - AMINAL	Allerlei kosten ivm de studie, vorming en voorlichting betreffende de ruilverkaveling, de landinrichting en het bodembeleid
61.4	1233	LIN - AMINAL	Allerlei kosten ivm de studie, vorming en voorlichting betreffende de ruilverkaveling, de landinrichting en het bodembeleid
61.4	1236	LIN - AMINAL	Uitgaven van alle aard voor toegepast wetenschappelijk onderzoek inzake landinrichting in het Vlaams Gewest
61.4	4141	VLM	Dotatie aan de Vlaamse Landmaatschappij
			Bijdrage van het gewest in de technische uitgaven mbt de toepassing van de wetten op de ruilverkaveling van landeigendommen, eventueel door toekennin van voorschotten, kredieten ter beschikking te stellen van de V.L.M. om de financieringskosten van de ruilverkavelingscomités te dekken
61.4	6103	VLM	
61.5	1226	LIN - AMINAL	Exploitatie grondwaterkwaliteitsnet
61.5	1233	LIN - AMINAL	Studie voorlichting i.v.m. waterhuishouding, bodems, polders en wateringen
61.5	1259	LIN - AMINAL	Studies toegepast wetenschappelijk onderzoek inzake oppervlaktewater, grond- en drinkwater
61.5	1259	LIN - AMINAL	Studies toegepast wetenschappelijk onderzoek inzake oppervlaktewater, grond- en drinkwater
61.5	5180	Vlaamse Maatschappij voor Watervoorziening	Allerhande studie i.v.m. watervoorziening in kader werken
61.5	7320	LIN - AMINAL	Investeringskosten voor beheer van oppervlaktewater, grond- en drinkwater
61.5	7320	LIN - ANIMAL	Investeringskosten voor beheer van oppervlaktewater, grond- en drinkwater
61.5	7382	LIN - AMINAL	Kosten i.v.m. kwantitatief meetnet in Vlaanderen
			Allerhande onderzoek en studies betreffende de ruimtelijke ordening, met inbegrip van de kosten verbonden aan de publicatie van de studies, alsmede allerhande uitgaven voor consultatie, communicatie, sensibilisering en vorming met betrekking tot het ruimtelijk beleid
62.1	1232	LIN - AROHM	
			Allerhande onderzoek en studies betreffende de ruimtelijke ordening, met inbegrip van de kosten verbonden aan de publicatie van de studies, alsmede allerhande uitgaven voor consultatie, communicatie, sensibilisering en vorming met betrekking tot het ruimtelijk beleid
62.1	1232	LIN - AROHM	
			Allerhande onderzoek en studies betreffende de ruimtelijke ordening, met inbegrip van de kosten verbonden aan de publicatie van de studies, alsmede allerhande uitgaven voor consultatie, communicatie, sensibilisering en vorming met betrekking tot het ruimtelijk beleid
62.1	1232	LIN - AROHM	
			Allerhande onderzoek en studies betreffende de ruimtelijke ordening, met inbegrip van de kosten verbonden aan de publicatie van de studies, alsmede allerhande uitgaven voor consultatie, communicatie, sensibilisering en vorming met betrekking tot het ruimtelijk beleid
62.2	1223	LIN - AROHM	Studiekosten betreffende minumenten en landschappen meer bepaald opdrachten m.b.t. inhoudelijke aspecten van de monumenten en landschappen
62.2	3302	Archeologische inventaris Vlaanderen	Subsidie aan de vzw "Archeologische inventaris Vlaanderen"
62.2	3304	Stichting Archeologisch Patrimonium	Subsidie aan de vzw "Stichting Archeologisch Patrimonium"
62.2	4101	Instituut voor het Archeologisch Patrimonium	Dotatie aan het Instituut voor het Archeologisch Erfgoed
62.2	4101	Instituut voor het Archeologisch Patrimonium	Dotatie aan het Instituut voor het Archeologisch Patrimonium
			Allerhande uitgaven ter uitvoering van het fonds voor de huisvesting, met inbegrip van specifieke werkingskosten, experimentele projecten, subsidies personeels- en werkingskosten van sociale verhuur kantoren en subsidies voor bijdrage tot verbetering van de sociale huisvesting en de internationale samenwerking
62.4	0190	LIN - Huisvesting	
			Allerhande uitgaven m.b.t. promotie van het gebruik van het gemeenschappelijk vervoer, met inbegrip van studies en enquêtes inzake de mobiliteitsbeho m.b.t. organisatie, beheer, enz.
63.2	1220	LIN - Wegen en Verkeer	
			Allerhande uitgaven in verband met de voorbereiding, de planning, de studie en de uitvoering van mobiliteitsconvenanten met inbegrip van de dekking v de VVM (pro memorie)
63.2	3106	LIN - Wegen en Verkeer	
			Allerhande uitgaven in verband met de voorbereiding, de planning, de studie en de uitvoering van mobiliteitsconvenants met inbegrip van de dekking va exploitatiekosten geleden door de VVM
63.2	3107	LIN - Wegen en Verkeer	

Overzicht Horizontale Begroting Wetenschapsbeleid ('96 - '99)

PROG	BA	MOO	MOV	MWT	KR96	WB96	OO96	OV96	WT96	KR97	WB97	OO97	OV97	WT97	KR98	WB98	OO98	OV98	WT98	KR99	WB99	OO99	OV99	WT99
63.2	3106	0,10	0,00	0,00	353,60	35,36	35,36	0,00	0,00	450,10	45,01	45,01	0,00	0,00										
63.2	3107	0,11	0,00	0,00											655,50	70,00	70,00	0,00	0,00					
63.2	3107	0,12	0,00	0,00																662,50	80,00	80,00	0,00	0,00
63.4	1223	0,60	0,00	0,00	19,50	11,70	11,70	0,00	0,00	19,50	11,70	11,70	0,00	0,00	23,50	14,10	14,10	0,00	0,00					
63.4	1223	0,43	0,00	0,00																23,50	10,00	10,00	0,00	0,00
64.2	1221	0,40	0,00	0,60	17,00	17,00	6,80	0,00	10,20	17,00	17,00	6,80	0,00	10,20	32,00	32,00	12,80	0,00	19,20	29,20	29,20	11,68	0,00	17,52
64.4	1201	1,00	0,00	0,00	40,60	40,60	40,60	0,00	0,00	41,10	41,10	41,10	0,00	0,00	41,40	41,40	41,40	0,00	0,00	41,60	41,60	41,60	0,00	0,00
64.4	1202	0,00	0,00	1,00	2,90	2,90	0,00	0,00	2,90	2,90	2,90	0,00	0,00	2,90	2,90	2,90	0,00	0,00	2,90	2,90	2,90	0,00	0,00	2,90
64.4	1226	0,00	0,00	1,00	4,80	4,80	0,00	0,00	4,80	4,90	4,90	0,00	0,00	4,90	5,00	5,00	0,00	0,00	5,00	5,00	5,00	0,00	0,00	5,00
64.4	1290	0,75	0,00	0,25	6,00	6,00	4,50	0,00	1,50	6,00	6,00	4,50	0,00	1,50	6,00	6,00	4,50	0,00	1,50	6,00	6,00	4,50	0,00	1,50
64.4	3502	0,00	1,00	0,00	0,10	0,10	0,00	0,10	0,00	0,10	0,10	0,00	0,10	0,00	0,10	0,10	0,00	0,10	0,00	0,10	0,10	0,00	0,10	0,00
64.4	7404	0,00	0,00	1,00	11,30	11,30	0,00	0,00	11,30	11,50	11,50	0,00	0,00	11,50	11,60	11,60	0,00	0,00	11,60	11,50	11,50	0,00	0,00	11,50
64.5	1222	0,40	0,00	0,60											4,70	4,70	1,88	0,00	2,82	4,70	4,70	1,88	0,00	2,82
65.1	6101	0,25	0,75	0,00																				
VIF	1230	0,07	0,00	0,64											140,00	100,00	10,00	0,00	90,00					
VIF	1230	0,18	0,00	0,00																190,00	34,83	34,83	0,00	0,00
VIF	9301	0,20	0,00	0,00	45,40	9,08	9,08	0,00	0,00															
VIF	9303	0,10	0,00	0,00	56,00	5,60	5,60	0,00	0,00															
VIF	9303	0,00	0,20	0,00						10,00	2,00	0,00	2,00	0,00										
99.1	1240	0,27	0,00	0,00											7,10	1,95	1,95	0,00	0,00					
99.1	1240	0,27	0,00	0,00																8,20	2,21	2,21	0,00	0,00
Totaal					60823,10	36008,40	17319,94	17099,51	1588,96	58709,80	38050,03	19301,61	17022,21	1726,21	61766,30	40890,14	21152,04	17408,21	2329,88	66251,50	44668,37	23362,15	17934,39	3371,83

PROG	BA	HFDLABEL	Financiële lasten UG-Fac. Dierg. en UCA
63.2	3107	LIN - Wegen en Verkeer	Allerhande uitgaven in verband met de voorbereiding, de planning, de studie en de uitvoering van mobiliteitsconvenants met inbegrip van de dekking van exploitatiekosten geleden door de VVM
63.4	1223	LIN - Wegen en Verkeer	Uitgaven m.b.t. mobiliteitsstudies en voor de begeleiding bij het opstellen en uitvoeren van bedrijfsvervoerplannen met ibv studies en enquêtes inzake studies mbt organisatie, beheer, enz.
63.4	1223	LIN - Wegen en Verkeer	Uitgaven m.b.t. mobiliteitsstudies en voor de begeleiding bij het opstellen en uitvoeren van bedrijfsvervoerplannen met ibv studies en enquêtes inzake studies mbt organisatie, beheer, enz.
64.2	1221	LIN - Waterwegen en Zeewezen	Studies en onderzoeken inzake havenmateries inzake de invoering van polyvalente beloodsing en de reorganisatie van het zeewezen, met inbegrip van voortvloeiend uit internationale contacten
64.4	1201	Waterbouwkundig Laboratorium + Dienst voor Hydrologie	Werkingskosten (inbegrepen arbeidsprestaties van werklieden en technici uit de privé-sector) specifiek aan het Waterbouwkundig Laboratorium andere dan de overige basisallocaties
64.4	1202	Waterbouwkundig Laboratorium + Dienst voor Hydrologie	Werkingskosten specifiek aan het hydrologisch onderzoek van de afdeling Waterbouwkundig Laboratorium en Hydrologisch Onderzoek.
64.4	1226	Waterbouwkundig Laboratorium + Dienst voor Hydrologie	Aankoop van allerhande klein materiaal tbv het hydrologisch onderzoek van de afdeling Waterbouwkundig Laboratorium en Hydrologisch Onderzoek - uitgaven plaatsen en het onderhoud van het hydrologisch materiaal
64.4	1290	Waterbouwkundig Laboratorium + Dienst voor Hydrologie	Studies toevertrouwd aan het Waterbouwkundig Laboratorium ten behoeve van derden met inbegrip van alle hieraan verbonden rechtstreekse en onrechtstreekse
64.4	3502	LIN - Waterwegen en Zeewezen	Toetreding tot internationale organismen
64.4	7404	Waterbouwkundig Laboratorium + Dienst voor Hydrologie	Aankoop van specifieke machines, meubelen, materiaal en vervoermiddelen te land en te water (afdeling Waterbouwkundig Laboratorium en Hydrologisch Onderzoek)
64.5	1222	Vlaams Openbaar Loodswezen	Uitgaven m.b.t. reorganisatiestudies van het loodswezen en oprichting van het Vlaams Openbaar Loodswezen, inbegrepen vergoedingen en werkingskosten van
65.1	6101	Financiële lasten universiteiten	Financiële lasten UG-Fac. Dierg. en UCA
VIF	1230	LIN - Vlaams Infrastructuurfonds	Allerhande uitgaven m.b.t. vervoer en mobiliteit: studies en proefprojecten alsmede de uitgaven voor de begeleiding bij het opstellen en uitvoeren van
VIF	1230	LIN - Vlaams Infrastructuurfonds	Allerhande uitgaven m.b.t. vervoer en mobiliteit: studies en proefprojecten alsmede de uitgaven voor de begeleiding bij het opstellen en uitvoeren van
VIF	9301	LIN - Vlaams Infrastructuurfonds	Allerhande uitgaven m.b.t. vervoer en mobiliteit: Studies en proefprojecten alsmede voor de begeleiding bij het opstellen en uitvoeren van bedrijfsvervoer
VIF	9303	LIN - Vlaams Infrastructuurfonds	Diverse uitgaven, m.i.v. de kosten inherent aan de aanmaak van het tijdschrift "Infrastructuur in het Leefmilieu"
VIF	9303	LIN - Vlaams Infrastructuurfonds	Diverse uitgaven, m.i.v. de kosten inherent aan de aanmaak van het tijdschrift "Infrastructuur in het Leefmilieu"
99.1	1240	Emancipatiezaken	Uitgaven in het kader van emancipatiezaken
99.1	1240	Emancipatiezaken	Uitgaven in het kader van emancipatiezaken

Bijlage - 2

Lijst met afkortingen

AWI	Administratie Wetenschap en Innovatie
AZF	Departement Algemene Zaken en Financiën
BA	Basisallocatie
BNP	Bruto Nationaal Product
BOF	Bijzonder Onderzoeksfonds
BP	Begrotingsprogramma
CBGS	Centrum voor Bevolkings- en Gezinsstudies
CFS	Commissie voor Federale Samenwerking
CIS	Commissie voor Internationale Samenwerking
COO	Departement Coördinatie
CREST	Comité voor Wetenschappelijk en Technisch Onderzoek
DWTC	Federale Diensten voor Wetenschappelijke, Technische en Culturele aangelegenheden
EFRO	Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling
ESA	European Space Agency
EU	Europese Unie
EWBL	Departement Economie, Werkgelegenheid, Binnenlandse Aangelegenheden en Landbouw
FIOV	Fonds tot bevordering van het Industrieel Onderzoek in Vlaanderen
FRWB	Federale Raad voor Wetenschapsbeleid
FT.I	Flanders Technology International
FWO	Fonds voor Wetenschappelijk Onderzoek - Vlaanderen
GIMV	Gewestelijke Investeringsmaatschappij Vlaanderen
GVK	Gesplitste kredieten
HBPWB	Horizontaal Begrotingsprogramma Wetenschapsbeleid
HOBV	Hoger Onderwijs Buiten de Universiteit
IAP	Instituut voor het Archeologisch Patrimonium
IBW	Instituut voor Bosbouw en Wildbeheer
ICT	Informatie- en Communicatietechnologie
IMEC	Interuniversitair Micro-Elektronica Centrum
IN	Instituut voor Natuurbehoud

INM	Impulsprogramma Nieuwe Materialen
IT	Informatie Technologie
ITA	Actieprogramma Informatietechnologie
ITG	Instituut voor Tropische Geneeskunde
IUB	Interuniversitaire Begeleidingsgroep
IWETO	Inventaris van het Wetenschappelijk en Technologisch Onderzoek
IWT	Vlaams Instituut voor de bevordering van het Wetenschappelijk- Technologisch onderzoek in de industrie
IWW	Interdepartementale Werkgroep Wetenschapsbeleid
JESSI	Joint European Submicron Silicon Initiative
KAG	Koninklijke Academie voor Geneeskunde
KBIN	Koninklijk Belgisch Instituut voor Natuurwetenschappen
KMDA	Koninklijke Maatschappij voor Dierkunde te Antwerpen
KMO	Kleine en Middelgrote Ondernemingen
KMSK	Koninklijke Museum voor Schone Kunsten
KUB	Katholieke Universiteit Brussel
K.U.Leuven	Katholieke Universiteit Leuven
LIN	Departement Leefmilieu en Infrastructuur
LUC	Limburgs Universitair Centrum
MAC	Vastleggingsmachtigingen
MEDEA	Micro-electronics for European Applications
MER	MilieuEffectRapport
MINA-fonds	Milieu- en Natuurfonds
MIRA	Milieu- en Natuurrapport Vlaanderen
mld. BEF	miljard Belgische frank
mln. BEF	miljoen Belgisch frank
NABS	Nomenclatuur voor de analyse en vergelijking van wetenschapsbegrotingen en -programma's
NGK	Niet-gesplitste kredieten
OCMW	Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn
OESO	Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling
OND	Departement Onderwijs
O&O	Onderzoek en Ontwikkeling
O&V	Onderwijs en Vorming
OVAM	Openbare Afvalstoffenmaatschappij voor het Vlaamse Gewest
PRODEM	Promotie- en demonstratiecentrum voor milieuvriendelijke technologieën
REG	Rationeel EnergieGebruik
RUCA	Universitair Centrum Antwerpen
SCI	Science Citation Index
SERV	Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen

STV	Stichting Technologie Vlaanderen
STWW	Strategische Technologieën voor de bevordering van Welzijn en Welvaart
TA	Technology Assessment
UFSIA	Universitair Faculteiten St. Ignatius Antwerpen
UGent	Universiteit Gent
UIA	Universitaire Instelling Antwerpen
UNESCO	United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization
VALUE	Valorization and Utilization for Europe
VESOC	Vlaams Economisch en Sociaal Overlegcomité
VIA	Vlaams Innovatie Adviescentrum
VIB	Vlaams Interuniversitair Instituut voor Biotechnologie
VITO	Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek
VLAB	Vlaams Actieprogramma Biotechnologie
VLIET	Vlaams Impulsprogramma Energietechnologie
VLINA	Vlaams Impulsprogramma Natuurontwikkeling
VLIR	Vlaamse Interuniversitaire Raad
VLIZ	Vlaams Instituut voor de Zee
VLM	Vlaamse Landmaatschappij
VMM	Vlaamse Milieumaatschappij
VOI	Vlaamse Openbare Instellingen
VRK	Variabele Kredieten
VRT	Vlaamse Radio- en Televisieomroep
VRWB	Vlaamse Raad voor Wetenschapsbeleid
VTO	Vlaams Technologie Observatorium
VUB	Vrije Universiteit Brussel
WAV	Vlaams Steunpunt Werkgelegenheid, Arbeid en Vorming
W&T	Wetenschappelijke en Technologische Dienstverlening
WIM	Departement Wetenschap, Innovatie en Media
WIV	Wetenschappelijk Instituut voor de Volksgezondheid (Louis Pasteur)
WVC	Departement Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur
ZAP	Zelfstandig Academisch Personeel

Bijlage - 3

Adressen, telefoon, fax, e-mail en website van enkele Vlaamse instellingen die in betrekking staan met wetenschapsbeleid

DE VLAAMSE RAAD VOOR WETENSCHAPSBELEID (VRWB)

Adres: Boudewijnlaan 30
1000 Brussel
tel: +32 2 553 59 86
tax: +32 2 553 57 94
e-mail: elisabeth.monard@wim.vlaanderen.be

DE KONINKLIJKE ACADEMIËN

Adres: Paleis der Academiën
Hertogsstraat 1
1000 Brussel

DE KONINKLIJKE ACADEMIE VAN BELGIË VOOR WETENSCHAPPEN EN KUNSTEN

tel: +32 2 550 23 23
fax: +32 2 550 23 25
e-mail: kawlsk@skynet.be

DE KONINKLIJKE ACADEMIE VOOR GENEESKUNDE

tel: +32 2 550 23 00
fax: +32 2 550 23 05

STICHTING FLANDERS TECHNOLOGY INTERNATIONAL (F.T.I)

Adres: Stormstraat 1
1000 Brussel
tel: +32 2 502 44 66
fax: +32 2 502 44 99
e-mail: info@stichting.fti.be
website: www.stichting.fti.be

MINISTERIE
VAN DE VLAAMSE
GEMEENSCHAP

HET FONDS VOOR WETENSCHAPPELIJK ONDERZOEK - VLAANDEREN (FWO)

Adres: Egmontstraat 5
1000 Brussel
tel: +32 2 512 91 10
fax: +32 2 512 58 90
e-mail: Jose.Traest@nfw.be
website: www.nfw.be

HET BIJZONDER ONDERZOEKSFONDS

Adres: Koningsstraat 136
1000 Brussel
tel: +32 2 211 42 11
fax: +32 2 211 42 50
e-mail: lydia.vanbossuyt@ond.vlaanderen.be

HET VLAAMS INSTITUUT VOOR DE BEVORDERING VAN HET
WETENSCHAPPELIJK-TECHNOLOGISCH ONDERZOEK IN DE
INDUSTRIE (IWT)

Adres: Bischoffsheimlaan 25
1000 Brussel
tel: +32 2 209 00 00
fax: +32 2 223 11 81
e-mail: info@iwt.be
website: www.iwt.be

DE VLAAMSE INSTELLING VOOR TECHNOLOGISCH ONDERZOEK (VITO)

Adres: Boeretang 200
2400 Mol
tel: +32 14 33 55 11
fax: +32 14 33 55 99
e-mail: vito@vito.be
website: www.vito.be

HET VLAAMS INTERUNIVERSITAIR INSTITUUT VOOR DE
BIOTECHNOLOGIE (VIB)

Adres: Rijvisschestraat 120
9052 Zwijnaarde
tel: +32 9 244 66 11
fax: +32 9 244 66 10
e-mail: vib@vib.be
website: www.vib.be

MINISTERIE
VAN DE VLAAMSE
GEMEENSCHAP

HET INTERUNIVERSITAIR MICRO-ELEKTRONICA CENTRUM (IMEC)

Adres: Kapeldreef 75
3001 Heverlee (Leuven)
tel: +32 16 28 12 11
fax: +32 16 22 94 00
e-mail: info@imec.be
website: www.imec.be

DE STICHTING TECHNOLOGIE VLAANDEREN (STV)

Adres: Jozef II-straat 12-16
1000 Brussel
tel: +32 2 209 01 11
fax: +32 2 217 70 08
e-mail: stv@serv.be
website: www.serv.be

CENTRUM VOOR BEVOLKINGS- EN GEZINSSTUDIËN

Adres: Markiesstraat 1
1000 Brussel
tel: +32 2 553 35 69
fax: +32 2 553 35 57
e-mail: cbgs@innet.be

HET INSTITUUT VOOR NATUURBEHOUD

Adres: Kliniekstraat 25
1070 Brussel
tel: +32 2 558 18 11
fax: +32 2 558 18 05
e-mail: info@instnat.be
website: www.instnat.be

HET INSTITUUT VOOR BOSBOUW EN WILDBEHEER

Adres: Gaverstraat 4
9500 Geraardsbergen
tel: +32 54 43 71 11
fax: +32 54 41 08 96
e-mail: Jozef.VanSlycken@lin.vlaanderen.be

MINISTERIE
VAN DE VLAAMSE
GEMEENSCHAP

KONINKLIJK MUSEUMVOOR SCHONE KUNSTEN - ANTWERPEN

Adres: Leopold De Waelplaats
2000 Antwerpen
Administratief adres:
Plaatsnijdersstraat 2
2000 Antwerpen
tel: +32 3 238 78 09
fax: +32 3 248 08 10
website: www.dma.be/cultuur/musea/mkmsk.htm

INSTITUUT VOOR HET ARCHEOLOGISCH PATRIMONIUM

Adres: Doornveld - Industrie Asse 3 nr 11 bus 30
1731 Asse -Zellik
tel: +32 2 463 13 33
fax: +32 2 463 19 51